

ਬន្តូច

ចំការណ៍ ៦ ខែ ២ ឆ្នាំ ២៥៤៧ ISSN ១៥១៣ - ១០៥៩

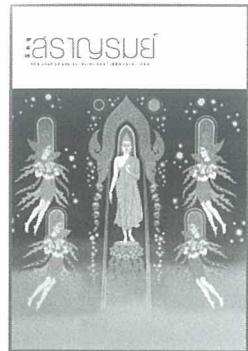

หนังสือ “วิทยุสารยุธรรม” ISSN 1513-105X

ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 : มกราคม – มีนาคม 2547

“ເພື່ອໄກຍ ກ້າວໄກລ ກັບໂລກ”

● สารบัญ

ปก : เสด็จลงจากดาวดึงส์
ดิศกร : ช่วง มูลพินิจ

หนังสือ “วิทยุสารอยุธยา” ISSN 1513-105X
ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 : มกราคม - มีนาคม 2547

ที่ปรึกษา :

สืหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว น.ต. อิทธิ ดิษฐบรรจง ร.น. เกียรติคุณ ชาติประเสริฐ

ผู้อำนวยการ : นฤมิตร หิญศรีวงศ์นันทน์

บรรณาธิการ : ประภัสสร เสวกุล

คณะกรรมการ :

วนิดา คุตต์คัล อุไรวรรณ คุหะเบรมะ กฤษ คำสัน เบญจกาก ทับทอง
วรากา วรรณประดิษฐ์ บัญชา ชีวิตร ธนาวน จิรุพันธ์ แคร์เรีย คล้ายคลึง

คอมพิวเตอร์ : วัฒนี พานิชกุล

รูปเล่ม : ปราณ

พิมพ์ : ภาพพิมพ์ โทร. 0-2433-8586

หนังสือ “วิทยุสารอยุธยา” รายสามเดือน

จัดทำโดย :

สถาบันวิทยุสารอยุธยา กองวิทยุกระจายเสียง กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400

โทร. 0-2643-5094

ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับหนังสือและส่งข้อความมาให้พิจารณาได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ถ้อยແດງ	4
กินตามเมือง	6
โครงการฟื้นฟูป่าชายเลนเทิดพระเกียรติ / สิริกพ พูนเพชร	14
กุหลาบ : ดอกไม้แห่งความรัก / ทิพวัน บุญวิรัช	19
โรคไข้หวัดนก มหันตภัยไวรัส H5N1 จากไก่สู่คน	31
การสร้างมนุษย์สมพันธ์ด้วยการพูดแบบชาวพุทธ / ศันสนีย์ ปานแม้	37
ปีข้าวสาเก และประวัติศาสตร์ข้าว / วนิดา คุตต์คัล	46
การผลิตภัยที่เนปาล / ‘مدن้อย’	58
พระมหากาษัตริย์ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา	
/ พระมหา ดร.ประคุณ คุณธรรมิม	74
ภาพชุด ผลงานศิลปะ ของ ช่วง มูลพินิจ	86
ยอดซัง ชุมนangพระ / ศ.ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา	97
นายก้ารัฐมนตรี “เน้นนำห้องเรียนน่าอ่าน”	106
ใบตันน์ นักเขียนขายดีของวงการคริtroทัศน์ / พินิจ หุตระกิจดา	116
โรควัวบ้า / น.พ.ประพันธ์ ปลื้มภานุภัท	127
ผ้าไทยในเวียดนาม / สุมลักษ์ โภมัล	133
หายนิสัยจากผลไม้	142
ชายแดนพลาวรัตน์และมิติด้านสังคม / อดิศร เสน่ยแย้ม	145
โครงการเชื่อมโยงถนนกับประเทศไทยเพื่อนบ้านที่สำคัญ	165
/ สุพจน์ อิครังกร ณ อยุธยา	
เล่าสู่กันฟัง / ประภัสสร เสวกุล	170
ภูมิปัญญาพื้นบ้านไทย / พ.ญ.เพ็ญนภา ทรัพย์เจริญ	176
ภาษาปักษ์ใต้ / พินิทร พันธุ์ไวทัย	180
ขายเลือด / ไมตรี ลิมปิชาติ	187
ท้ายเล่ม	194

หนังสือวิทยุสารัญรูมย์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 22 เดือน มกราคม - มีนาคม 2547 ได้เป็นเพื่อนท่านผู้ฟังอยู่คู่กับวิทยุสารัญรูมย์ A.M. 1575 KHz. “เพื่อไทย ก้าวไกล ทันโลก” แม้ว่าจะมีความรู้สึกว่าโลกเรามุ่นเริ่มขึ้น เวลาที่เรามีอยู่น้อยลงทุกวัน อย่างไรก็ตาม เราพยายามก้าวให้ทันโลกให้พร้อมและนี้อยู่ตลอดเวลา

ขอบคุณท่านผู้ฟังที่กรุณา слالะเวลาเขียนไปรษณียบัตร/จดหมายมาถึงสถานีเพื่อติชม และให้ข้อแนะนำ ตลอดจนแจ้งผลการรับฟังรายการของทางสถานีฯ มาโดยตลอด เป็นการลือสารติดต่อ กันระหว่างผู้ฟังกับผู้จัดรายการทำให้ทราบว่า เราต้องปรับปรุงตัวเราเอง อย่างไรบ้าง

ปีใหม่นี้ สถานีวิทยุสารัญรูมย์ได้ปรับปรุงคุณภาพและปรับเปลี่ยนผังของรายการ โดยมีรายการใหม่คือ “สารัญรูมย์ยามเช้า” ทุกวันจันทร์ระหว่างเวลา 5.30-6.00 น., “ช่องทางธุรกิจไทย” ทุกวันศุกร์ระหว่างช่วงเวลาเดียวกันและ “กงลุลลัมพันธ์” ทุกวันศุกร์ระหว่างเวลา 6.30-7.00 น. ดังจะเห็นได้จากผังรายการในตารางการออกอากาศทางสถานีฯ ที่ปกหลัง ทั้งนี้เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงการต่างประเทศและความต้องการของผู้ฟัง

ในช่วงเดือน มกราคม - มีนาคม 2547 มีเหตุการณ์สำคัญที่กระทบกระเทือนความเป็นอยู่ของคนไทยทั้งในฐานะผู้บริโภคและในฐานะเกษตรกร ซึ่งในที่สุดได้กระทบลังค์ไทยในวงกว้างรวมไปถึงราคาก๊น การท่องเที่ยว ฯลฯ ท่านผู้อ่านคงจะเดาได้ว่า ผลกระทบถึงโรคไข้หวัดนก ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้มีบทบาทสำคัญในการจัดการประชุมระดับรัฐมนตรี ว่าด้วยเรื่องโรคระบาดในลัตเวีย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและเรียกความเชื่อมั่นของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศกลับคืนมา

ระหว่าง 11-14 กุมภาพันธ์ 2547 ได้มีการล้มมานานักจัดรายการวิทยุชายแดนครั้งที่ 6 ขึ้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อการซับความล้มเหลวและความเข้าใจกันดีกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน ในชั้นนี้มุ่งขยายแคนไทย - ลาว และ ไทย - กัมพูชา ในอนาคต เมื่อมีความพร้อมอาจขยายไปถึงชายแดนไทย - พม่า และ ไทย - มาเลเซีย อีกด้วย

เราหวังว่าท่านจะติดตามฟังรายการสถานีวิทยุสารัญรูมย์ อ่านหนังสือวิทยุสารัญรูมย์และเขียนจดหมาย/ไปรษณียบัตรมาถึงสถานีฯ ต่อไปอย่างสม่ำเสมอ โดยเราจะพยายามทำหน้าที่ให้ข่าวสาร ความรู้และความบันเทิง ต่อท่านให้ดีที่สุดอย่างสุดความสามารถ.

ด้วยความประนันดี

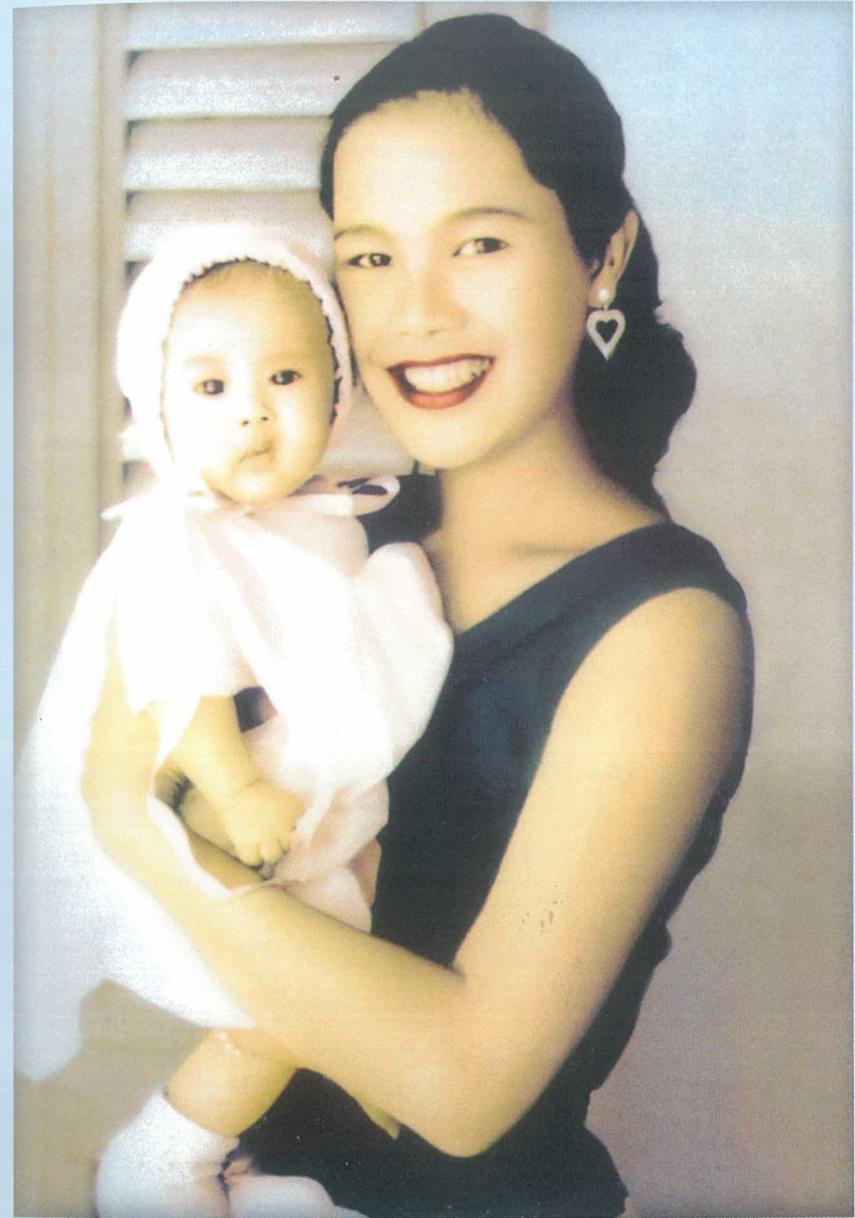
(นายนิยมิต ทิภูษีระนันทน์)

นายสถานีวิทยุสารัญรูมย์

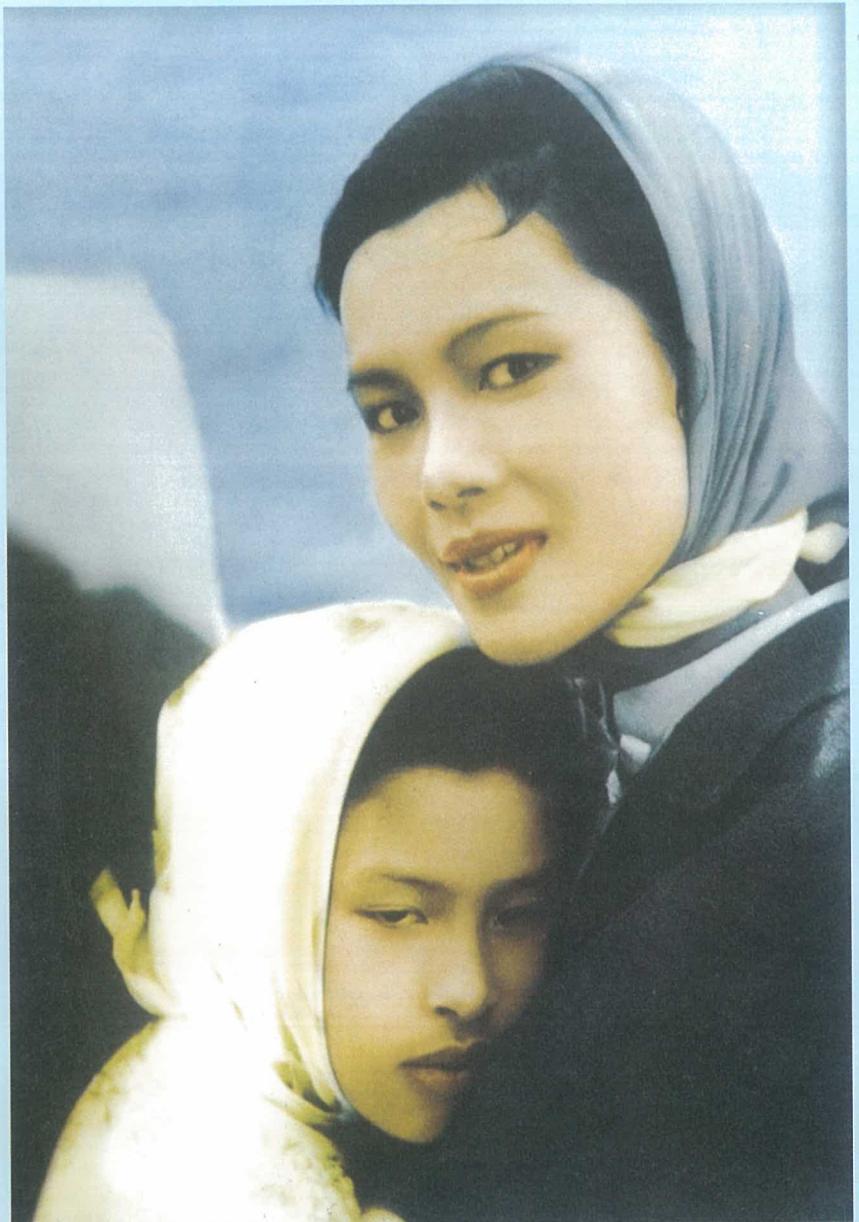
กินตามแม่

พระราชวิริยาวดีด้านอาหารและโภชนาการ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเป็นกุลสตรี มีพระอุปนิสัยอ่อนโนย นุ่มนวล ทรงพระเมตตาต่อเด็ก สตรี คนชรา และผู้เจ็บป่วยทุกข์ยากมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจในสุานะพระผู้เป็นแม่ของแผ่นดินอย่างครบรถ้วนในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษา ศาสนา สังคม การพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นชนบท การอนุรักษ์คิลปวัฒนธรรมไทยและการอนุรักษ์ลิ้งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ป่า และต้นน้ำ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีความกินดี ออยดี เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทยโดยรวม ทรงเป็นแบบอย่างให้กุลสตรีไทยทำหน้าที่เป็นแม่ที่ดีของลูก และเป็นภารຍาผู้อยู่เคียงข้างสามี เพื่อร่วมกันสร้าง และนำครอบครัวสู่ความสุข ความสำเร็จในชีวิต

ภาพจาก บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

ภาพจาก บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

พระราชนิริยา沃ตอรันดงงามของพระองค์เป็นที่ชื่นชมแก่เหล่าพสกนิกรทั่วแคว้นเดนไทย ทรงห่วงใยพสกนิกรเสมีอนแม่ห่วงใยลูก ทรงดูแลสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอและสมเด็จพระเจ้าลูกເວລີມເມື່ອครັ້ງຍັງทรงพระเยาวວ່ອຢາງໃກລະຊືດ ຄື່ງແນ້ມຈະມີພຣະອົບປາລຄອຍດູແລ້ວທຸລກຮະໜ່ອມແຕ່ລະພຣະອົງໂຍ່ແລ້ວ ແຕ່ກີຍັງทรงຄວບຄຸມ ກຳກັບ ດູແລ້ວອີກໜັ້ນໜຶ່ງ ໂດຍໂປຣດໃຫ້ເສວຍອາຫາຣາມຫລັກໂກ່ງນາກຮາກໃຫ້ເໜມະສົມຕາມຮະຍະຂອງພຣະໜ້າມາຍຸຂອງທຸລກຮະໜ່ອມທັງ 4 ພຣະອົງ ບາງຄັ້ງ ທຣົງຄິດເມັນອາຫາຣໃໝ່ໆ ຂຶ້ນເອງ ເຊັ່ນ

ຜັດເລ່າປີ່ ຂຶ້ນປະກອບດ້ວຍ ຜັດຕັບກັບເຊິ່ງຈີ້ຮອງດ້ວຍຜັກກາດທອນ ແລ້ວໂຮຍດ້ວຍເລັ້ນໜີທົດກຽບ ອຸດມດ້ວຍແຮ່ຮາດຸແລ້ວວິຕາມິນທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ ຮາດຸເໜັກແລ້ວວິຕາມິນເອຊ່ວຍໃຫ້ຮ່າງກາຍແຂ້ງແຮງ ໄມ່ເຊືດແລ້ວປໍາຮູງສາຍຕາ

ໄຟພຣະຈັນທີ່ ຄື່ອກາຮຖອດໄຟດ້າວແລ້ວນຳຂ້າວສ່ວຍວາງທັບນີ້ໄຟດ້າວແລ້ວພລິກກລັບມາ ກົດຈະຄລ້າຍກັບມີພຣະຈັນທີ່ອຸ່ກລາງຂ້າວ ເປັນກາຮເພີ່ມຄຸນຄ່າອາຫາຣດ້ວຍໄຟ່ ຂຶ້ນມີສາຍອາຫາຣຄຽບຄ້ວນລຳຫວັບທຸລກຮະໜ່ອມໃນໜ່ວງທີ່ກຳລັງທຣເຈຣີຢູ່ພຣະວ່າຍ

ໂປຣດເສວຍນໍ້າພຣິກແລ້ວອາຫາຣໄທພື້ນບ້ານ

ສມເຕັດຈິພຣະນາງເຈົ້າ ພຣະບ່ຽນຮາຊີເນີນາດ ໂປຣດອາຫາຣໄທພື້ນບ້ານ ແລ້ວໂປຣດທີ່ຈະເລວຍອາຫາຣພື້ນບ້ານຂອງທ້ອງຄືນນັ້ນໆ ເມື່ອເລີດຈຳແປປຣະຈຸນໄປທຣງເຍື່ມຮາໝງງຽນແລ້ວປະທັບທີ່ພຣະຕໍ່ທຳນັກໃນກາຄຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຂ້າວໜອຍ ຂ້າວຍຳປັກເຊື້ອ ລາບ ່ລາ ບາງຄັ້ງໂປຣດໃຫ້ນຳອາຫາຣພື້ນບ້ານທີ່ຮາໝງງຽນນຳກວາຍຂຶ້ນໂຕ້ເສວຍດ້ວຍ ພຣະອົງໂປຣດ

เสวยน้ำพริกพื้นบ้านของไทย ซึ่งต้องมีขึ้นต่อเสวยทุกวันไม่ขาด เช่น น้ำพริกกะปิกับปลาทูทอด น้ำพริกปลาร้า น้ำพริกหนุ่ม ๆ ฯลฯ จะเสวยกับผักหลายๆ ชนิด ส่วนใหญ่เป็นผักพื้นบ้าน ฝ่ายห้องเครื่องจะเตรียมมาถวายในรูปผักสด ผักดัม และผักทอด

ทั้งอาหารพื้นบ้านและน้ำพริกตามท้องถิ่นต่างๆ เป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยมีส่วนประกอบของอาหารครบถ้วน ทั้ง 5 หมู่ ดีกว่าอาหารจานด่วนแบบวันตก ซึ่งเป็นอาหารที่มีปริมาณแป้ง ไขมัน และน้ำตาลสูง เพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคไขมันในเลือดสูง หลอดเลือดหัวใจตีบ ความดันโลหิตสูง และเบาหวาน

โปรดผักและผลไม้

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดผักหลากหลายชนิด เครื่องเสวยจะมีอาหารซึ่งปรุงด้วยผักเลนอ เช่น สลัดผัก gangسلم แกงเลียง แกงแคร ผัดผัก ตลอดจนผักที่รับประทานกับน้ำพริกทุกชนิด

ส่วนผลไม้เน้นกีโปรดแทนทุกชนิด เช่นเดียวกัน ฝ่ายห้องเครื่องจะจัดผลไม้ถวายทุกวัน ส่วนมากเป็นผลไม้ตามฤดูกาล เช่น มะละกอ ส้มโอ ส้ม เงาะ ลองกอง มังคุด ฝรั่ง มะม่วง กระท้อน ทุเรียน ฯลฯ ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว เช่น มะยม ตะลิงปลิง กีโปรดที่จะเสวย แม้แต่ส้มจีดที่มีรสเปรี้ยวแหลม กีทรงแนะนำว่าให้ดัดแปลงเป็นเครื่องดื่ม และให้ใช้แทนมะนาวในยามที่มีนาหายาก

ตามบริเวณพระตำแหน่งที่ประทับทุกแห่ง จะมีการปลูกผักผลไม้ปลอดสารพิษถวาย ทั้งชนิดที่มีพระราชเสาวนีย์ให้หมายปธุ

เป็นพิเศษ เช่น ส้มจีด มะยม ตะลิงปลิง ผักโขม ผักบูร์จีน ผักคะน้า ฯลฯ และชนิดที่เจ้าหน้าที่ของสำนักพระราชวังปลูกถวายตามความเหมาะสมของพื้นที่ เช่น ในบริเวณสวนจิตรลดابلูกผักสวนครัว มะม่วง ฝรั่ง ฯลฯ ที่พระตำแหน่งกุฎิราชนิเวศน์ปลูกผักผลลัพธ์ ส่วนเบอร์ ที่ฟาร์มตัวอย่างนอกพระตำแหน่งกุฎิราชนิเวศน์ และทักษิณราชนิเวศน์ ปลูกพืชผักนานาชนิด รวมทั้งเลี้ยงสัตว์ด้วย เช่น เป็ด ไก่ และหมู เป็นต้น

ผักผลไม้ต่างๆ มีคุณค่าทางโภชนาการ อุดมด้วยวิตามิน และแร่ธาตุ ผักผลไม้หลายชนิด อุดมด้วยวิตามินซี ซึ่งมีประโยชน์ทำให้เล่นเลือดแข็งแรง และผิวพรรณสดใส

โปรดข้าวกล่อง

ข้าวกล่อง คือข้าวที่ผ่านการขัดสีเพียงครั้งเดียว มีคุณค่าทางโภชนาการเหมือนกับข้าวซ้อมเมือที่คนไทยสมัยก่อนทำไว้ใช้ บริโภคในครัวเรือน อุดมด้วยแร่ธาตุและวิตามินที่มีคุณค่าสูง เช่น วิตามินบี 1 บี 2 ในอาชิน ชาตุแคลเซียม ชาตุฟอลฟอรัส และชาตุเหล็ก ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อสุขภาพ เสริมสร้างการทำงานในระบบต่างๆ ของ ร่างกาย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงทดลองดึงคุณสมบัติของข้าวกล่อง หรือข้าวซ้อมเมือ จึงทรงแนะนำให้ราษฎรรับประทานข้าวชนิดนี้อยู่เสมอ พระองค์เองก็เสวยข้าวซ้อมเมือ และเมื่อมีงานพระราชทานเลี้ยง ในโอกาสที่เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรมเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรในภาคต่างๆ นั้น มีพระราชเสาวนีย์ให้ตั้งข้าวส่วยซึ่งหุงจากข้าวซ้อมเมือและข้าวขาวธรรมด้า ให้ผู้มารับพระราชทานเลี้ยงได้เลือกตามอัธยาคัย

ทรงห่วงใยเรื่องความปลอดภัยของอาหาร

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงห่วงใยที่ทุกวันนี้มีการนำสารเคมีที่มีพิษภัยมาใช้กันมาก เช่น ยาปราบศัตรูพืช ยาฆ่าแมลง สารเคมีที่ใช้ถอนน้ำมันอาหารหรือปรุงอาหาร ซึ่งจะเป็นพิษภัยโดยตรงต่อผู้บริโภค และสารพิษยังอาจตกค้างในลิ้นแวดล้อม เป็นพิษภัยในระยะยาวแก่ประชาชนต่อไป จึงมีพระราชป्र่าวกอยู่เนื่องๆ ให้ช่วยกันลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายดังกล่าว รวมทั้งให้เผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้ทราบทั่วโลกนี้ ในการตรวจสอบอาหารที่ป่นเปี้ยนสารพิษ ตลอดจนวิธีปฏิบัติตามเมื่อบริโภคอาหารที่ป่นเปี้ยนสารพิษเข้าไป

เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอันตรายจากอาหาร เช่น มีโรควัวบ้า หรือโรคแอนแทรกซ์ระบาด หรือมีลิ้งที่ยังไม่ทราบแน่ชัด เกี่ยวกับสารเคมีในอาหาร มีพระราชเสาวนีย์ให้สอดคล้องสมเด็จพระเจ้าลูกเมือง เจ้าฟ้าจุฬารমย์ลักษณ์ เพื่อข้อมูลที่แน่ชัด

สำหรับผักผลไม้ ฝ่ายห้องเครื่องจะทำความสะอาดโดยให้ผ่านกรรมวิธีล้างในน้ำสะอาด และล้างแข็งในโซดาใบкар์บอนेट 5% และล้างอีกรั้งในน้ำเปล่า และล้างแข็งด้วยทิมอีกประมาณ 5 นาที และล้างน้ำสะอาดอีกรั้งจึงนำไปประกอบอาหารได้

โครงการพระราชดำริฟาร์มตัวอย่าง

ในปีพุทธศักราช 2540 ราชภูมิชาวไทยภูมิใจได้รับบังคมทุกสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ขอพระราชทานงานเลี้ยงเชิญ จังหวัดพระครุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดหาและจัดซื้อที่ดินสร้าง

เป็นฟาร์มตัวอย่างขึ้นที่บ้านชุมแตะ อำเภอจอมทอง กับ บ้านแม่ตุ้งติง อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ และได้จ้างราชภูมิชาวไทยภูมิใจ และชาวไทยพื้นราบผู้ไม่มีงานทำให้มารаботาในฟาร์ม เพื่อฝึกให้ราชภูมิความรู้เรื่องการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธี อีกทั้งเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนต่อไป นอกจากนี้ ฟาร์มตัวอย่างสามารถใช้เป็นแหล่งผลิตอาหารของชุมชนได้อีกด้วย ต่อมารัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนนำมายกย่อง ถวายสุกร พันธุ์จินหัว และเปิดพันธุ์เหลียง จังหวัดเกล้าฯ ให้นำมาเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ที่ฟาร์มตัวอย่างนี้ การดำเนินงานของฟาร์มตัวอย่างได้ขยายออกไปในอีกหลายจังหวัด เช่น ลำปาง นราธิวาส ลพบุรี พัทลุง ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี มีการปลูกพืชผักผลไม้หลายชนิด รวมทั้งผลิตข้าวพันธุ์ดี เช่น ข้าวพันธุ์ลังข์หยด และพันธุ์บางแก้ว เป็นต้น ฟาร์มตัวอย่างเป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ช่วยให้ราชภูมิงานทำและมีความรู้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรอย่างถูกต้อง สามารถผลิตอาหารที่มีความปลอดภัย ตลอดจนมีรายได้มั่นคงสมดังพระราชประสงค์.

จาก กินตามแม่ กระทรวงสาธารณสุข (2546)

โครงการฟื้นฟูป่าชายเลนเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 72 พรรษา

(โครงการเร่งด่วน ระยะที่ 2)

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เคยมีพระ
กระแสพระราชดำรัสเมื่อ พ.ศ. 2535 ว่า

“...พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถาวรความจริงรัก
ภักดีต่อน้ำ พระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า...”

* กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เชื่อว่าคงมีคนไทยจำนวนมหาศาลที่เฝ้าติดตามฟังพระราชดำรัส
ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จ
พระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทั้งสองพระองค์จะรับสั่งถึงปัญหา
ต่างๆ ของประเทศไทยด้วยความเป็นห่วงเป็นใย และเรื่องหนึ่งที่ทรงมี
พระราชดำรัสถึงบ่อยๆ ก็คือเรื่องป่าไม้

ซึ่งพระองค์ทรงมีพระราชปณิธานที่จะสร้างป่ามาโดยตลอด
จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงห่วงใยป่าชายเลนมากยิ่งขึ้น
เนื่องจากมีการบุกรุกป่าชายเลนอย่างกว้างขวาง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยและห่วงใย
ทรัพยากรป่าไม้ชายเลนของชาติเป็นอย่างยิ่ง ดังกระเสพระราชดำรัส
ของพระองค์ เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2543

“ป่าชายเลนมีประโยชน์ต่อระบบนิเวศของพื้นที่ชายฝั่ง
ทะเลและอ่าวไทย แต่ปัจจุบันป่าชายเลนของประเทศไทยเรากำลัง
ถูกบุกรุกและถูกทำลายลงไป โดยผู้แล้วห้าผลประโยชน์ส่วนตน
โดยเฉพาะต้นโคงกาง เป็นไม้ชายเลนที่ขยายพันธุ์ค่อนข้างยาก
 เพราะต้องอาศัยระบบน้ำขึ้นลงในการเติบโตด้วย จึงขอให้ส่วนกลาง
 ที่เกี่ยวข้อง คือ กรมป่าไม้ กรมป่าไม้ กรมป่าไม้ กรมชลประทาน และกรม
 อุตุนิยมวิทยา ร่วมกันหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการทดลองขยายพันธุ์โคงกาง
 และปลูกสร้างป่าชายเลนกันต่อไป”

ระบบนิเวศป่าชายเลน เป็นระบบนิเวศที่เชื่อมต่อการถ่ายเทสารอาหารและพลังงานระหว่างระบบนิเวศป่าบกกับระบบนิเวศทางทะเล จึงมีความสำคัญทั้งต่อสิ่งแวดล้อม คือเป็นแหล่งอาหารที่สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก และสัตว์น้ำนานาชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งอนุบาลตัวอ่อนของสัตวน้ำที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและต่อการดำรงชีวิตของราษฎรในท้องถิ่น และช่วยป้องกันชายฝั่งจากการพังทลาย ช่วยชะลอความเร็วของกระแสน้ำที่พัดพาตะกอนจากแผ่นดิน ทำให้ปริมาณตะกอนลดลง มีผลดีต่อระบบนิเวศป่าชายเลน

สำหรับมนุษย์เรา ป่าชายเลนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นทั้งแหล่งไม้ใช้สอย ไม้พิน ถ่าน ไม้เส้าเข็ม และยังเป็นแหล่งอาหารของสัตวน้ำเศรษฐกิจและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตวน้ำที่สำคัญรวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สร้างรายได้อันเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพด้วย นอกจากนี้ป่าชายเลนยังมีคุณค่าทางในการนำบดนำ้ำเลี้ยงของชุมชนที่ปั่นเปื้อนด้วยสารอาหารและโลหะ กัลล์กรองของเลี้ยงจากผู้คนสู่ทะเล ป่าชายเลนอันอุดมสมบูรณ์จะนำมาซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทะเลไทย ทำให้ชาวประมงมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และประชาชนชาวไทยมีสัตวน้ำเป็นแหล่งอาหารอย่างเพียงพอและยั่งยืน

แม้ป่าชายเลนจะมีความสำคัญยิ่งนัก แต่ปัจจุบันกลับถูกบุกรุก บางส่วนถูกเปลี่ยนสภาพเพื่อมนุษย์นำไปพัฒนาหรือใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้ง

แหล่งชุมชน แหล่งอุตสาหกรรม ซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเขตพื้นที่ป่าชายเลนจึงลดลงในอัตราสูงอย่างรวดเร็ว จากการสำรวจและแปลต่อกำลังจากภาคถ่ายดาวเทียมปี พ.ศ. 2543 พบว่าป่าชายเลนเหลือประมาณ 1,525,990 ไร่ (ป่าชายเลนธรรมชาติและป่าปลูกทดแทน)

เพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงห่วงใยและทรงให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในโอกาสอันเป็นมงคลเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ 12 สิงหาคม 2546 ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และกราบบังคมทูลถวายรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าชายเลนเพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในปัจจุบันกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน และดำเนินการฟื้นฟูป่าชายเลนอย่างต่อเนื่อง ได้จัดทำโครงการเกิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงพระชนมายุ 72 พรรษา พื้นที่ป่าชายเลน (โครงการเร่งด่วน ระยะที่ 2) เพื่อเป็นการถวายความจงรักภักดีและสนองตอบนโยบายรัฐบาล โดยรัฐและประชาชนทุกหมู่เหล่าได้ร่วมแรงร่วมใจกันฟื้นฟูป่าชายเลน รวมทั้งการตรวจสอบดูแลรักษาป่าชายเลนในบริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก อ่าวไทย และฝั่งอันดามัน

พื้นที่ป่าชายเลนที่ดำเนินการตามโครงการมี 2 กิจกรรมหลัก คือกิจกรรมกำหนดเขตพิทักษ์ป่ารักษาสัตว์น้ำ และกิจกรรมพื้นฟูป่าชายเลน ซึ่งกระจายอยู่ในท้องที่ 23 จังหวัดชายฝั่งทะเลทั่วประเทศ ที่มีป่าชายเลน ในส่วนของกิจกรรมปลูกป่าชายเลนมีระยะเวลาการปลูกป่า 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2548 เนื้อที่ 720,000 ไร่ ปลูกเสร็จและปรับปรุงสภาพป่าชายเลนปีละ 360,000 ไร่ อันจะส่งผลให้พื้นที่ป่าชายเลนกว่า 800,000 ไร่ ได้รับการพื้นฟูให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งอาศัยและอนุบาลของสัตว์น้ำ ทำให้ระบบนิเวศป่าชายเลนมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืชและสัตว์.

จาก นวัตกรรม กันยายน 2546

● ปก ณ ง : ทิพวัน บุญวีระ

กุหลาบ： ดอกไม้แห่งความรัก

กุหลาบ ดอกไม้ที่มีหลากหลายสายพันธุ์ ดอกมีกลิ่นกรุ่นหอมจริงใจ เป็นดอกไม้มีเสน่ห์ สวยโอดเด่นกว่าดอกไม้อื่น ๆ เนื่องจากธรรมชาติสร้างกลีบดอกช้อนเรียงเป็นระดับเมื่อแย้มนาน คุณลักษณะเหล่านี้ทำให้กุหลาบได้รับความสนใจ มีผู้นำมาปลูกขยายพันธุ์เป็นที่นิยมไปทั่วโลก

เรื่องราวของดอกกุหลาบที่มีบันทึกในประวัติศาสตร์เก่าที่สุดเป็นเรื่องเมื่อ 2845-2768 ปีก่อนคริสตกาล กาชตريย์ชูเมอร์¹ และอัคคاد (Sumer and Akkad) กรีฑาทัพข้ามเทือกเขาเทารัส (Taunus)

¹ ดินแดนของชนชาติลุเมเรียน

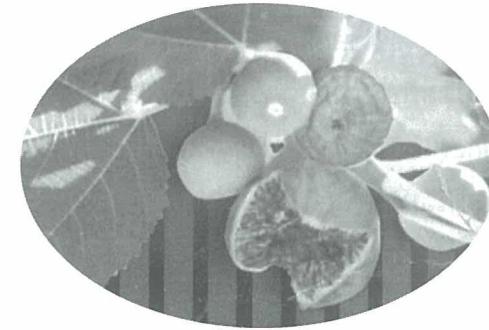
ในເອເຊີຍໄມ່ແນວ່ວ ພຣ້ອມນໍາຂອງ 3 ສິ່ງເຂົ້າມາຍັງພື້ນທີ່ອັນອຸດມ ປາກແມ່ນໍ້າໄທກຣີລ ແລະ ຍູ້ເຟຣີຕີລ ໄດ້ແກ່ ຕັ້ນອັງຈຸນ ຕັ້ນພິກ² ແລະ ຕັ້ນກຸຫລາບ

ບັນທຶກທາງປະວັດສາສຕ່ວອີກຊື່ນຫົ່ງກ່າວວ່າ ກຸຫລາບເປັນ ດອກໃນປະດັບຮາຊອຖານຂອງກັ້ຕຣີຢ ແທ່ງຮາຊອານາຈັກຮມໂລປີໂປຕເມີຍ ແລະ ເປົ້ອງເຊີຍໂປຣານ ຕັ້ນກຸຫລາບຄຸກູນໍາຈາກຮາຊອານາຈັກທີ່ສອງເຂົ້າມາ ຍັ້ງຄຣັສ්ກຣີກໂປຣານ ເຊໂຣດີຕັລ (Herodotus) ນັກປະວັດສາສຕ່ວກຣີກ ທີ່ມີສົວໃຫຍ່ຮ່ວ່າງ 484-425 ປີກ່ອນຄຣິສຕກາລ ອ້າງຄົງກຸຫລາບໃນສຸວນ ແທ່ງໄມດາລ (Midas) ກັ້ຕຣີຢ ແທ່ງແຄວັນພຣີເຈີຍ (Phrygia)³ ກັ້ຕຣີຢ ໄມດາສຄຸກຂັບຈາກຮາຊບັລລັງກ ແລະ ຄຸກເນຣເທເຄໄປຢັ້ງມາເຫຼີດເນີຍ ທີ່ຕັ້ງ ອຸ່ຫ່າງເໜືອຂອງກຣີຈ ໄມດາລໄດ້ນຳພັນຮູ້ກຸຫລາບ ແທ່ງແຄວັນທີ່ກ່າວກັນ ວ່າເປັນກຸຫລາບທີ່ມີກັນທອມຍ່າງໄໝມີດອກໄນ້ໄດ້ເທີຍບ່າທ່າ ມີກັບສ້ອນ ພາປະມານ 60 ກລືບ ທີ່ຄາດວ່າເປັນພັນຮູ້ Rosa Gallica L. ນາປລູກ ຍັ້ງສຸວນ ແທ່ງໄມດາລ .

ເກີໂພຣສຕ້ລ (Theophrastus) ມີສົວໃຫຍ່ຮ່ວ່າງ 372-287 ປີ ກ່ອນຄຣິສຕກາລ ເປັນນັກປ່ຽນຢາແລະ ເປັນບົດແທ່ງພຸຖາກສາສຕ່ວ ຬາວ ກຣີກ ເຂົ້າເຂົ້ານັ້ນສື່ອຊື່ອ ‘Enquiry to Plants VI, 6.3’ ຮະບຸວ່າ ກຸຫລາບລຸວນໃໝ່ມີ 5 ກລືບ ບາງໜິດມີ 20 ກລືບ ແລະ ມີອຸ່ນນັ້ງທີ່ມີຄື່ງ 100 ກລືບ ເຂົ້າກ່າວລ່າວຄົງກ່າວປຸກກຸຫລາບດ້ວຍເມັລືດວ່າຕ້ອງຮອນານນາກ ກ່າວຈະໄດ້ເຫັນດອກ ນອກຈາກນີ້ຍັ້ງໄດ້ອົບຍາຍວິທີ່ຈຳກິ່ງກຸຫລາບໃນທັງສື່ອ

ກຸຫລາບພັນຮູ້ຕ່າງໆ

ຜລ fig

² fig trees = ຕັ້ນໄນ້ນິດຫົ່ງພື້ນທີ່ພລທອມຫວານ ຮູ່ປ່າງຄລ້າຍພລນະເດືອ

³ Phrygia ຮາຊອານາຈັກໂປຣານຂອງຂາວພຣີເຈີຍນຳເອເຊີຍໄມ່ແນວ່ວ

“De Rerum Rasticarum 1, 35. I” และเข้าเองยังเป็นผู้สอนเทคนิคการชำกีงกุหลาบอีกด้วย

กุหลาบเป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก คำอธิบายที่ชอบด้วยเหตุผลมืออยู่ว่า ในยุคที่มนุษย์ไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ความสัมภัยความกลัวภัยทำให้มนุษย์สร้างภาพลักษณ์ของเทพเจ้าขึ้นเป็นที่พึงทางใจ อินเดีย กรีก และโรมันเป็นบ่อเกิดอารยธรรมสำคัญที่นับถือลัทธิมีเทพเจ้าหลายองค์ อาจน่าจกรเหล่านี้ต่างมีเทพแห่งความรักเพื่ออธิบายเรื่องของความรัก และสรรพลิ่งที่มีชีวิต

การแสดงของอินเดียเป็นเทพในศาสนาพราหมณ์ เทพองค์นี้ ในขั้นต้นไม่ถือว่าเป็นเทวดาที่ทำให้ชายหญิงรักกันในทางประเวณี แต่หมายถึง “ความใคร่” คือ ครูในกิจใดๆ ทั่วๆ ไป ไม่ใช่การเสพเมตุนหรือเป็นของตัวซ้ำ

พระหมณ์อธิบายเรื่อง การเทพในคัมภีร์ปุราณะว่า การเทพเป็นบุตรพระอิศวรกับพระลตีเทวี การเทพชายมีชายาชื่อ รติ และมีมิตรคู่ใจชื่อ วัลนต์ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า องค์ แปลว่า ไม่มีตัวตันเหตุของเรื่องโดยพิสตารมืออยู่ว่าตั้งแต่พระลตีเทวีได้ลิ้นพระชนม์ซึพไป เพราะพระทักษัณเป็นบิดาได้ลับประมาทพระอิศวรผู้เป็นสามีของนางนางมีความเลียพระทัยยิ่งนัก จึงแสดงจิตไปเข้ามานประพฤติพระองค์ เป็นลันยาสี (พระหมณ์พากหนึ่ง) ต่อมาระลตีได้มีกำเนิดใหม่เป็นบุตรท้าวหิมาลัย ทรงนามว่า พระอุมา หมวดดี หรือ บรรพตี้ เทวดาทั้งหลายได้คบคิดกันจะให้พระอุมาได้เป็นมเหสีของพระอิศวร จึงแต่งตั้งให้การเทพเป็นผู้ปฏิบัติการ การเทพจึงให้วัลนต์ผู้เป็นลหายนถมิตดอกไม้ให้ผลิขึ้นเต็มต้น และเชิญพระอุมาไปค้อยอยู่ ณ ที่อันควรแล้ว

การเทพจึงยิงพระอิศวรด้วยบุชปคร (ครรทำด้วยดอกไม้) พระอิศวรถูกครกเลื้มพระเนตรที่ 3 ขึ้น ซึ่งบันดาลให้เป็นเพลิงไฟมีกามเทพสูญไป จึงได้นามว่า อนังค (ไม่มีตัว) แต่ภายหลังพระอิศวรมลายความพิโรจน์โปรดให้กามเทพได้เกิดใหม่เป็นพระประทุมน์ โอรสพระกฤษนาواتาร กับนางรุกมิณี หรือ มาญา และพระประทุมน์นี้เป็นบิดาแห่งพระอนิรุทธ (อุณรุท) การเทพนั้นถือเป็นอธิบดีในหมู่อัปสรทั้งหลาย มีอาวุธคือธนูทำด้วยตันอ้อย มีสายเป็นตัวผึ้งต่อๆ กัน ลูกครึมปลายเป็นดอกไม้แทนเหล็ก ตามรูปมักทำเป็นชายหนุ่มรูปงามขึ้นแก้ว มีอัปสรเป็นบริวาร มีธงพื้นแดงลายรูปมังกร

นามของการเทพมีเรียกต่างๆ กันอยู่ประมาณ 40 ชื่อ แต่ที่รู้จักแพร่หลายคือ บุชปธนุ (ธนูดอกไม้) บุชปคร (ครรดอกไม้) mgr เกตุ (ถือธงรูปมกร)⁴ แต่การเทพของอินเดียไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับดอกกุหลาบ

แหล่งอรายธรรมตะวันตกที่เจริญรุ่งเรืองเลนอณาจักรอินเดียโบราณ ได้แก่ กรีก และโรมัน ซึ่งนับถือลัทธิเทพเจ้าหลายองค์ เช่นเดียวกัน กรีก และโรมันมีความเชื่อว่า เทพเจ้าเป็นผู้บันดาลให้เกิดแผ่นดิน แผ่นน้ำ ตลอดจนปรากฏการณ์ธรรมชาติต่างๆ จึงพากันสร้างเทวสถานยิ่งใหญ่ถาวรเป็นที่สถิตของเทพเจ้า

เทพปกรณัมของกรีก - โรมัน กล่าวไว้ว่า เทพแห่งความรักของกรีก และโรมัน คือ เทพองค์น้อย ที่กรีกเรียกว่า อีรอส (Eros)

⁴ จากอภิธานลังเขป เรื่อง ‘ศกุนตลา’ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. หน้า 92-96.

ส่วนโรมันเรียกคิวพิด (Cupid) มาตราของอีโรส หรือคิวพิด คือเทวีแห่งความรัก และความงาม กรีกเรียกว่า อิฟโรไดท์ (Aphrodite) และโรมันเรียกวีนัส (Venus) มีดาของคิวพิดคือ เทพเจ้าแห่งสังคมรุ่ม (Ares) หรือที่โรมันเรียกว่า มาร์ส (Mars)⁵

คิวพิด เทพแห่งความรักมักปรากฏภายในรูปเด็กชายน้อยเปลือยกาย มีปีกบินได้มือถือครุแห่งการฉันท์ และมีคันธูน้อยเป็นอาวุธสำหรับยิงเลียบหัวใจ ทำให้เทพและมนุษย์ทั้งหลายเกิดความประราณนาเร่าร้อนด้วยความพิศวาส การเทพคิวพิดจะอยู่ในวัยเยาว์เป็นนิล ไม่มีวันเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เทพวีนัสจึงให้กำเนิดเทพธิดาองค์หนึ่งชื่อ แอนทีรอส (Anteros) เพื่อเป็นเพื่อนเล่นและบริหารของคิวพิด

การเทพคิวพิดกับวีนัสมักปรากฏภายคู่กันเสมอ อันเปรียบได้กับความงามและความวิสัย มหาภพย์อีลิออด (Eliod) ของ荷默斯 (Homer) กล่าวมีเชื้อเลียบของกรีก บรรณนาเรื่องดอกกุหลาบเกี่ยวกับอิฟโรไดท์ในตอนท้ายเรื่อง “สังคมรุ่ม” ว่าเทวองค์นี้ใช้น้ำมันกุหลาบซ์โลมศพเอคเตอร์ (Hector) วีรบุรุษสังคมชั้นสูง กระเป็นลวดลายดอกกุหลาบ และเสียชีวิตในการสู้รบครั้งสำคัญนี้ดอกกุหลาบ จึงเป็นดอกไม้ที่ใช้ลักษณะเทวีแห่งความงามและความรัก

ณ ช่วงเวลาที่กุหลาบขึ้นสู่ความนิยมสูงสุด กุหลาบใช้เป็นดอกไม้ลักษณะเทวีนัสของพากโรมัน กรีโธราซ (Horace) แห่ง

จักรวรรดิโรมัน มีชีวิตอยู่ราว 65 ปี - 8 ปีก่อนคริสตกาล เขียนไว้ในกวีนิพนธ์ของเข้า ครั่วครวญที่เห็นการเปลี่ยนแปลงส่วนผลไม้เป็นแปลงดอกไม้ และการเปลี่ยนໄร่ข้าวโพดเพื่อใช้พื้นที่ปลูกกุหลาบ เขามีความเสียดายที่แหล่งอาหารต้องลดลง และนั่นเป็นลัญญาณของความอดอย่างมากแค้นเมื่อคนหันมาปลูกกุหลาบอย่างคลังโคลล์ เชเนกา (Seneca) ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่าง 4 ปีก่อนคริสตกาล ถึง คริสตศักราช 65 อ้างถึงการปลูกกุหลาบในฤดูหนาวของพากโรมันว่ามีการสร้างโรงเรือนที่มีท่อนำร้อนผ่าน เพื่อปรับอุณหภูมิให้กุหลาบในเรือนปลูกผลิตออกนอกฤดูหนาว

ข้อความที่กล่าวอ้างเหล่านี้เป็นบางส่วนของศตวรรษแห่งความยิ่งใหญ่ของกุหลาบ ซึ่งจบสิ้นลงพร้อมกับการล่มสลายของจักรวรรดิโรมัน กุหลาบหายไปจากสายตาเมื่อเริ่มต้นคริสตศตวรรษ เนื่องจากพระเยซูคริสต์สิ้นพระชนม์ด้วยน้ำมือของพากโรมัน คริสตเตียนยุคแรกถือว่าโรมันเป็นคัตtruพากันรังเกียจดอกกุหลาบ เพราะกุหลาบเป็นลัญลักษณ์ของพากนักศาสนา เป็นเครื่องยำเตือนความยิ่งใหญ่ของโรมัน กุหลาบจึงเป็นของต้องห้าม และต้องปลูกกันอย่างแอบซ่อนตามวัดคริสต์ คอนแวนต์ และสวนของผู้มีอันจะกิน กระนั้นก็ต้องกุหลาบยังเป็นดอกไม้ ณ แท่นบูชาพระแม่มารี (Virgin Mary) ในยุคกลางของยุโรป

ในประเทศฝรั่งเศสประมาณปี ค.ศ. 550 ปรากฏว่ามีสวนกุหลาบอยู่แล้วในกรุงปารีส เป็นกุหลาบพันธุ์ที่ชาวโรมันนำมายังไห้ต่อมามาไม่แน่ใจว่าเป็นรังสรรค์ของจักรพรรดิชาลมาญหรือไม่ ได้มีคำสั่งให้ปลูกกุหลาบเพื่อประโยชน์ทางยา ต่ำบัญชาทั้งหลายล้วนมีกุหลาบ

⁵ เทวนา拂 ว.สายสุวรรณ แปลและเรียบเรียง พระนคร : 2508. หน้า 141-142 สำนักพิมพ์ก้าวหน้า.

เป็นส่วนผสม และเกือบทุกโรครักษาได้ด้วยยาที่มีกุหลาบผสมอยู่ และในที่สุดเมื่อคริสตวรรษที่ 19 เริ่มขึ้น พระนางโยเซฟินแห่งฝรั่งเศส ประஸ์ค์ให้ปลูกกุหลาบในพระราชวังมาลเมชอง (Malmaison) ในครั้งนั้นได้มีการรวบรวมพันธุ์กุหลาบชนิดต่างๆ จำนวนถึง 250 ชนิดมาปลูกไว้

การรวบรวมพันธุ์กุหลาบที่พระราชวังมาลเมชอง เป็นเรื่องบันดาลใจให้มีคนสนใจพันธุ์ไม่นี้กว้างขวางทั้งในอังกฤษ ฝรั่งเศส และออลแลนด์ บริษัทค้าขายในสังกัดของประเทศทั้ง 3 นี้ได้ออกสำรวจกุหลาบพันธุ์ใหม่ๆ ทางซีกโลกตะวันออก เช่น อินเดีย และจีน พบร่วมพันธุ์ที่แตกต่างไปจากกุหลาบพันธุ์ยุโรป ได้มีการนำกุหลาบเหล่านี้ไปเก็บสะสมไว้ในสวนพฤกษาลตร์ในยุโรป กุหลาบของจีนที่นำเข้าสู่ทวีปยุโรป และเป็นที่นิยมมาก เพราะออกดอกตลอดเวลา ได้แก่พันธุ์ Old Blush และ Old Crimson China กุหลาบทั้งสองพันธุ์นี้นักพัชสวนชาวจีนได้ทำการคัดเลือกพันธุ์มานานนับเป็นศตวรรษ

กุหลาบที่ใช้ดอกไม้ของวันส์เทพแห่งความรักและความงามเท่านั้น แต่กุหลาบกลับถูกนำมาใช้อีกครั้งเป็นการพิ้นค่า�ิยมของกรีก และโรมันโบราณ ในเทคโนโลยีวันวาเลนไทน์ (Valentine) ซึ่งตรงกับวันที่ 14 กุมภาพันธ์ของทุกปี หรือที่เรียกวันว่า ‘วันแห่งความรัก’

ความสำคัญของวันวาเลนไทน์ แท้จริงเป็นวันที่ระลึกถึงนักบวชผู้ยิ่งใหญ่แห่งโรม ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เสียสละเพื่อความรักในพระผู้เป็นเจ้า มีความเชื่อมั่นในคำสอนของคริสตศาสนานิกายโรมันและถือเป็น Hari Valentine หรือวันแห่งความรักในประเทศไทย จึงเป็นวันแห่งความรักที่สำคัญที่สุดในประเทศไทย

นาม เช่น ตัว瓦เลนไทน์ บุคคลแรกมีชีวิตอยู่ในคริสตวรรษที่ 3 ถูกลงทัณฑ์โดยจักรพรรดิคอลอเดียลที่ 2 ศพของนักบุญท่านนี้ฝังไว้ ณ สุสาน Via Flaminia บุคคลผู้เล่าเรื่องนี้คือ สันตะปาปาจูเลียลที่ 1 ผู้ซึ่งได้สร้างอนุสรณ์สถานรูปตึกคล้ายโบสถ์ซึ่งใช้เป็นศาลาสุสานที่รวมบันทึก ผู้คงของนักบุญวาเลนไทน์ บุคคลที่ 2 ที่ถูกะบุว่าคือ นักบุญวาเลนไทน์ ได้แก่ บิชอฟแห่งเทอร์นี (Bishop of Terni) ซึ่งเป็นผู้เสียสละชีวิตเพื่อศาสนา เหตุเกิดในกรุงโรม เมื่อก่อน ศพของเขากูกำไปไว้ที่เมืองเทอร์นี เมืองหลวงแห่งแคว้นในอิตาลีภาคกลาง เป็นไปได้ว่า 2 เรื่องนี้เป็นฉบับที่แตกต่างของเรื่องที่มาจากการตั้นเค้าเดียวกัน และอ้างถึงวิรกรรมของบุคคลเพียงคนเดียว

นักบุญวาเลนไทน์มีชีวิตอยู่เมื่อคริสตศตวรรษที่ 3 แต่ความนิยมล่งบัตรอวยพรในเทคโนโลยีวันที่ 14 กุมภาพันธ์ มาเริ่มมีขึ้นประมาณศตวรรษ 14 และลัคนิษฐานว่าบัตรอวยพรในวันวาเลนไทน์ อาจเป็นบัตรอวยพรชนิดแรกในบรรดาบัตรอวยพรทั้งหลาย เพราะพบว่ามีกระดาษวาเลนไทน์ที่ลงปี ค.ศ. ในศตวรรษที่ 16 และมีแม่พิมพ์ทองแดงชนิดกดพิมพ์ด้วยมือทำขึ้นในคริสตศตวรรษที่ 18

การล่งดอกกุหลาบและบัตรอวยพรรูปគิพิด ในวันแห่งความรักที่ถือปฏิบัติกันทุกวันนี้จึงไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับนักบุญวาเลนไทน์ และไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตของนักบุญวาเลนไทน์ มีเพียงเรื่องเล็กน้อยที่กล่าวอ้างกันว่าในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ของทุกปี เป็นเวลาที่นักบุญวาเลนไทน์ในกรุงโรม ประจวบกับเป็นวันที่ระลึกของนักบุญวาเลนไทน์ จึงถือเป็นวันเทคโนโลยีวันแห่งความรัก การสร้างค่านิยมเช่นนี้ นับว่าเป็นวัฒนธรรมโมเมที่พยายามนำเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกันมาผูกเป็น

เรื่องเดียวกัน

ดอกกุหลาบเป็นดอกไม้ที่มีความงามลงๆ เป็นราชินีดอกไม้ที่มีรูปพรรณลีลั่นเจริญตา มีกลิ่นหอมตราตรึงใจคนทั่วโลก นักประชัญญาชกรวิทุกชาติทุกภาษาประทับใจในดอกไม้นี้ บทกวีวรรณนาดอกกุหลาบจึงมีมากกว่าดอกไม้ใด

กวีนิพนธ์ต้านทานแห่งดอกกุหลาบของไทยเป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมหกุฎาเจ้าอยู่หัวได้แก่ บทละครคำนั้นที่เรื่อง ‘มัทนพรา’ พระราชนิพนธ์เรื่องนี้กล่าวถึงความรักและความเจ็บปวดจากความรักที่ไม่สมหวัง ตอนหนึ่งกล่าวถึงความรักว่า

“ความรักเหมือนโรقا	บันดาลตาให้มีดมน
ไม่ยินและไม่ยอม	อุปะสัคคะได้ดี
ความรักเหมือนโคถึก	กำลังศึกผิชั้งไว้
ก็โผลมาจากออกไป	มิยอมอยู่ ณ ที่ชั้ง”

เรื่องของความรัก กามเทพยุอมมีบทบาท ศรรามเทพมีอิทธิฤทธิ์อย่างเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นกามเทพองค์ใดใน 2 องค์ ที่มีอยู่ในโลก บทรำพึงของท้าวชัยเสน ในพระราชนิพนธ์บทละครคำนั้นที่เรื่อง ‘มัทนพรา’ แสดงให้เห็นประจักษ์ดังนี้

“พอข้าบประஸบวิมลสะพัตตร	มะทะนานะรีชวัญ
อันอึ้งประหนึงสุนิคค้อน	ศะระเสียบ ณ กลางใจ
พิษกรรมครรประดุจพิษ	ระวุอัคคิເແගໃນ
อกผลลัณย์และราญภมลະใหมໍ	บມີອາຈະດັບລົງ”

เมื่อความรักไม่สมหวัง สุเทชณ์เทพบุตรสานปางมัทนาเป็นต้นกุหลาบนิรันดร์กาล บทพระราชนิพนธ์พระราชนาดังนี้

“หญิงช้ายามเริ่มรู้จะละ ณ ฤติรัก ใช้กุหลาบจัก
ระหว่างใจ

อันดวงมาลีกุพะกะสิพิวะให้ พึงจะรู้ได้
ว่ารักแท้

แลยามคอมดอกกุพะกะนะแก้ เดือด ณ ดวงเดด
และสุขพลัน

ขอมาลีครีกุพะกะสิริสุคันธ์ จงประดิษฐ์พรณ
นิรันดร”

เรื่องของดอกกุหลาบเป็นต้านทานยานานไม่รู้จบ กุหลาบเป็นดอกไม้ที่อยู่ในความนิยมของคนปัจจุบัน ด้วยการปรับปรุงพันธุ์ให้มีลักษณะหลากหลาย และมีผู้นิยมนำมาใช้ในหลายโอกาส เรื่องของกุหลาบจึงไม่มีที่ลืมสุด ทำให้ดูเหมือนว่ากุหลาบจะมีอยู่เสมอ ครอบเท่า ที่มนุษย์ยังมีความรัก.

จาก นิตยสารคิลปากร มกราคม - กุมภาพันธ์ 2541

มงคลแก้เจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ มหานพรา. พระนคร : คิลปาร์ร-
ณาคร 2513.

มงคลแก้เจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ ศกุนตลา. (อภิธานลังเขป) พระ
นคร : คิลปาร์รณาคร 2501.

สายสุวรรณ (ผู้แปล). เทวนาฝรั่ง. พระนคร : ก้าวหน้า, 2508.

Harney, N.P. (ผู้แปล). Roses. (แปลจาก Das Rosenbuch ของ Wilheim
J. Kordes.) Studio Vista, 1964.

New Encyclopedie Britannica Vol. 3 p.360, Vol. p.254. Chicago :
Encyclopedie Britannica, Inc. 1995.

โรคไข้หวัดนก มหันตภัยไวรัส H5N1 จากไก่สูคน

ปรากฏการณ์ไก่ตายยกฟาร์มในหลายจังหวัด
ท่ามกลางกระแลข่าวระบาดของโรคไข้หวัดนก นอกจากจะทำให้พี่
น้องประชาชน หวัดพวามีกลัkinไก่รวมไปถึงลัวปีกชนิดอื่นๆ แล้ว
ต่างประเทศที่เคยนำเข้าไก่จากไทยก็ประสบความชำรุดชำรากด้วย

ข้อมูลของสำนักงานbadวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวง
สาธารณสุข ระบุว่าเชื้อที่ทำให้เกิดโรคไข้หวัดนก หรือ Avian Influ-
enza (Bird Flu) นั้น เป็นเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดไข้หวัดใหญ่ Avian
Influenza type A ชนิดหนึ่งชื่อ H5N1 ในtribe Orthomy-
xoviridae ซึ่งเป็น RNA ไวรัลชนิดมีเปลือกหุ้มโดยมีเอนติเจนที่ผูกที่
สำคัญได้แก่ Hemagglutinin (H) มี 15 ชนิด และ Neuraminidase
(N) มี 9 ชนิด มีการรายงานว่าเชื้อไวรัส H5N1 ติดต่อสูคนเป็น

ครั้งแรกในปี 2540 เป็นผลให้เด็กชายชาวอ่องกงวัย 3 ขวบ ที่ได้รับเชื้อเลี้ยงชีวิต

ประเทศไทยไม่มีการระบาดของโรคไข้หวัดนกมาก่อน หลายคนอาจจะสงสัยว่าถ้ามันระบาดแล้ว เชื้อโรคจะเข้ามาได้อย่างไร จากข้อมูลระบุว่า สัตว์รังโรค หรือเป็นพาหะของโรคไข้หวัดนก ได้แก่นกเป็ดน้ำ นกอพยพ หรือ นกตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งรังโรค โดยไม่แสดงอาการเมื่อสัตว์เหล่านี้บินผ่านประเทศต่างๆ หรืออพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในพื้นที่ประเทศไทยนั่น จะนำเชื้อไวรัสตัวนี้เข้าไปด้วย เมื่อเชื้อไวรัสกุญแจถ่ายออกมานำทางอุจจาระจะติดต่อไปยังสัตว์ปีกต่างๆ อาทิ เป็ด ไก่ ในฟาร์มหรือในบ้านที่ได้รับเชื้อจากระบบทางเดินหายใจ และทางเดินอาหาร

เมื่อเป็ด ไก่ ในฟาร์มและในบ้านติดเชื้อจะแสดงอาการโดยเชื้อไวรัสตัวนี้มีระยะฟักตัวลั้นเพียงไม่กี่ชั่วโมง ถึง 3 วัน เมื่อได้รับเชื้อเข้าไป เป็ด ไก่ จะมีอาการซึม ชูบผอม ไม่กินอาหาร ขยับตัวลด ไอ Jamal หายใจลำบาก หน้าบวม หนองและเหนียวงบวม มีสีคล้ำ มีอาการทางประสาท ท้องเสีย อาจตายกะทันหันโดยไม่แสดงอาการ อัตราการตายอาจสูงถึง 100%

การติดต่อระหว่างสัตว์สู่คน คนสามารถติดเชื้อจากสัตว์สู่คนได้โดยทางตรงจากการลัมผัสสัตว์ป่วยโดยตรงและโดยทางอ้อมจากการลัมผัสกับสิ่งคัดหลังจากสัตว์ที่เป็นโรค เช่น อุจจาระ น้ำมูก น้ำตา น้ำลายของสัตว์ป่วย จากการเฝ้าระวังโรคอย่างมีการติดต่อระหว่างคน และคน ผู้ที่มีความเสี่ยงในการเกิดโรค ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพ และใกล้ชิดสัตว์ปีก เช่น ผู้เลี้ยง ฆ่า ขาย ผู้ขายสัตว์ปีก

และชากระดับปีก สัตวบาล และสัตวแพทย์

ระยะฟักตัวในคนลั้นประมาณ 1-3 วัน ผู้ป่วยอาจมีอาการทางระบบทางเดินหายใจแบบเฉียบพลัน มีไข้สูงมากกว่า 38 องศา และมีอาการอื่นร่วมด้วย เช่น ปวดกล้ามเนื้อ ไอ หายใจผิดปกติ หนาวสั่น ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย มีน้ำมูก ไอ และเจ็บคอ บางครั้งพบว่ามีอาการตาแดงซึ่งจะหายเองได้ภายใน 2-7 วัน หากมีอาการแทรกซ้อนจะมีอาการรุนแรงถึงปอดบวมได้ โดยเฉพาะในเด็กและผู้สูงอายุ

เพื่อความปลอดภัย ผู้บริโภคก่อ ไข่ไก่ หรือผลิตภัณฑ์จากไก่ ควรรับประทานที่ปรุงสุกแล้วเท่านั้น ไม่ควรรับประทานแบบสุกๆ ดิบๆ ส่วนเกษตรกรและผู้ชำแหละก่อควรใช้อุปกรณ์ป้องกันร่างกาย เช่น พลาสติก ผ้ากันเปื้อน ผ้าปิดมูก ถุงมือ แวนต้า รองเท้าบู๊ต และต้องหมั่นล้างมือบ่อยๆ รวมทั้งอาบน้ำชำระร่างกายด้วยน้ำและสบู่ให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าทุกครั้งหลังปฏิบัติงานเสร็จ หากมีอาการไม่สบาย เช่น มีไข้ ปวดศีรษะ หนาวสั่น เจ็บคอ ไอ ต้องรับปรึกษาแพทย์ทันที โดยเฉพาะผู้มีอาชีพเลี้ยง ฆ่า ขาย ขายสัตว์ปีก หรือชากระดับปีก ให้รับมาพบแพทย์โดยทันที

สำหรับการตรวจวิเคราะห์ว่าผู้ป่วยเป็นโรคไข้หวัดนกหรือไม่นั้น น.พ.สมทรง รักษ์ເພົ່າ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบายว่า จะต้องเก็บตัวอย่างเสmen น้ำมูก น้ำลายจากผู้ป่วย และผู้ที่ลัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย มาตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งเจาะเลือดมาตรฐาน เพื่อให้การศึกษาครบถ้วนกระบวนการ จากนั้นประมาณ 3 สัปดาห์ จะต้องไปเจาะเลือดมาตรฐานเป็นครั้งที่ 2 เพื่อดู

เดือน	ปี	ประเทศ	เมือง/มณฑล/รัฐ	สายพันธุ์	จำนวนผู้ป่วย	เสียชีวิต	ชนิดสัตว์
	2540	อิตาลี		H5N2			เป็ด ไก่ นก
เม.ย.	2540	จีน	ฮ่องกง	H5N1	18	6	ไก่
พ.ย.-ธ.ค.	2540	ออสเตรเลีย		H7N4			นกอีมู
มี.ค.	2541	อเมริกา	เพนซิลเวเนีย	H7N2			ไก่
	2542	จีน	ฮ่องกง	H9N2	2		
พ.ย.	2544	อเมริกา	คอนเนตทิคัต	H7N2			
ม.ค.	2545	อเมริกา	เพนซิลเวเนีย	N/A			
ก.พ.	2545	จีน	ฮ่องกง	H5N1			
เม.ย.	2545	จีน	ฮ่องกง	H9N2	mild 2		
เม.ย.	2545	จีน	กว่างตุ้ง	H9N2	5		
เม.ย.	2545	เนเธอร์แลนด์	Teeffelen	H7N7	mild 83	1	สัตว์ปีก
ก.พ.	2546	จีน	ฮ่องกง	H5N1	2		
ก.พ.	2546	เนเธอร์แลนด์		H7N7			สัตว์ปีก
หลัง ก.พ.	2546	เมลเบิร์น		H7N7			สัตว์ปีก
หลัง ก.พ.	2546	เยอรมนี		H7N7			สัตว์ปีก
มี.ค.	2546	อเมริกา	คอนเนตทิคัต	N/A			สัตว์ปีก
เม.ย.	2546	เมลเบิร์น	Meeuwen-Grultrode	fowl plague			
พ.ย.	2546	อินโดเนเซีย	ชาวดะวันตกเกาะสุมatra	rumor/suspect			สัตว์ปีก
ธ.ค.	2546	เกาหลิได	ตอนกลางประเทศไทย	H5N1			ไก่
ธ.ค.	2546	ใต้หวัน		N/A			เป็ด
กลาง ธ.ค.	2546	จีน	ฮ่องกง	H9N27	1		
ส.ปี	2546	เวียดนาม	ทางตอนใต้	H5N1			ไก่
ม.ค.	2547	เดียตนา�	ชานอย	H5N1	14	12	ไก่
ม.ค.	2547	ญี่ปุ่น	ยามากูชิ	H5N (1)			ไก่

ว่าผู้ที่ได้รับเชื้อแล้วไม่ปรากฏอาการมีหรือไม่ และดูอีกว่าจำนวนของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ตัวอื่นหรือไม่ ถ้ามันผลมพันธุ์กันมันก็จะมีความสามารถสูงขึ้นที่จะติดต่อจากคนสู่คน วิธีการตรวจมี 4 วิธี คือ

1. ระยะเวลาที่ใช้ประมาณ 1 ชั่วโมง ความไวของวิธีตรวจ 70-75% วิธีการตรวจนิดนี้คือการนำตัวอย่างมาจากผู้ป่วยโดยตรงรวมถึงจากน้ำจากการเพาะเลี้ยงเซลล์ ถ้าผลที่ออกมากเป็นขาว แสดงว่าพบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด เอ หรือ บี

2. RT-PCR ระยะเวลาที่ใช้ 3 วัน ความไวของวิธีตรวจมากกว่าหรือเท่ากับ 90%

3. Isolation เป็นวิธีมาตรฐานโดยนำตัวอย่างจากผู้ป่วยมาเลี้ยงในเซลล์ อ่านผลทุกวันด้วยกล้องจุลทรรศน์ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของเซลล์ หากพบว่ามีการเปลี่ยนแปลง แสดงว่าพบเชื้อไวรัสระบบทางเดินหายใจ ซึ่งจะต้องจำแนกชนิดของไวรัสด้วยวิธี IFA โดยใช้ reagent จากองค์กรอนามัยโลก เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิดเอ หรือ บี ระยะเวลาที่ใช้มากกว่าหรือเท่ากับ 5 วัน ความไวของวิธีตรวจ 95%

4. Identification ด้วยวิธี Immunofluorescence (IFA) ระยะเวลาที่ใช้ 1 วัน ความไวของวิธีตรวจ 90%

ทั้งนี้องค์กรอนามัยโลก แนะนำการตรวจวินิจฉัยไข้หวัดนกด้วยวิธี Rapid Flu test และ PCR เพื่อความรวดเร็ว เป็นการคัดกรองในเบื้องต้น จะต้องตรวจด้วยวิธีแยกเชื้อในเซลล์เพาะเลี้ยงและจำแนกชนิดและลับทัยปั๊ดด้วยวิธี IFA ซึ่งเป็นวิธีมาตรฐานสำหรับ

วินิจฉัยไข้หวัดใหญ่และไข้หวัดนก การใช้ทั้ง 4 วิธีเพื่อเพิ่มค่าพยากรณ์ของการตรวจวิเคราะห์ การตรวจในห้องปฏิบัติการจะไม่ตรวจหาเฉพาะไข้หวัดนกเท่านั้น แต่จะตรวจครอบคลุมถึงเชื้อไวรัสที่ติดต่อและ pragmatically การทางเดินลมหายใจทั้งหมด

การตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีวิธีการตรวจหลายวิธีมาก และยังมีโมโนคลอนัลแอนติบอดี้ที่ได้รับจากองค์กรอนามัยโลก จึงไม่มีปัญหาว่าจะต้องส่งไปคอนเฟิร์มที่อื่นอีก

ยาที่ใช้ในการรักษาโรคไข้หวัดนกนั้น มีการรายงานว่ามียาเพียง 2 ชนิด ที่มีการพิสูจน์ว่าสามารถทำลายเชื้อไวรัสได้ คือ Rimantadine และ Amantadine โดยยาดังกล่าวมีราคาค่อนข้างสูง ท้ายนี้ต้องทำความเข้าใจกับผู้อ่านว่า แม้ท่านจะได้รับเชื้อไข้หวัดนกแต่อาจจะไม่แสดงอาการ หรือไม่เป็นอะไรเลย ก็เหมือนกับชาร์ล มีซ์ว่าคนที่เป็นไข้หวัดนกต้องตายทุกคน.

● ๘๙๘๘ : ศันสนีย์ ปานไม*

การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้วยการพูดแบบชาวพุทธ

“พูดไปสองไฟเบี้ย นิ่งเลียคำลึ้งทอง”

“สำเนียงล้อภาษา กิริยาล้อสกุล”

“Know when to keep silent.. Know when to speak up..”

(รู้ว่าเมื่อไรไม่ควรพูด เมื่อไรควรพูด)

“Once a word has been allowed to escape, it cannot be recalled”

(คำพูดเมื่อหลุดออกไปครั้งหนึ่ง แล้วจะเรียกคืนไม่ได้)

“The sweatiest of all sound is praise”

(เลียงที่หวานนุ่มสุดคือคำยกย่อง)

* อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

จาก น.ส.พ. เดลินิวส์ 25 มกราคม 2547

มนุษย์ไม่ว่าชาติไหน ย่อมมีลูกาชิตร คำพังเพย หรือคำกล่าวเตือนใจที่แสดงให้เห็นว่าการพูดนั้นมีความสำคัญต่อชีวิตอยู่ไม่น้อย และการ “พูดได้” กับการ “พูดเป็น” นั้นก็มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง การพูดเป็นศิลปะ ที่ควรค่าแก่การศึกษา โดยเฉพาะการพูดเพื่อสร้างมนุษย์ล้มพันธ์ ซึ่งถือว่าเป็นการลือสารทางลังคม เพื่อจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีระหว่างมนุษย์ ทำให้การทำงานราบรื่น ทำให้เกิดความรัก ความชื่นชม เกิดการยอมรับนับถือ และประโยชน์อื่นๆ อีกมากมาย การสร้างมนุษย์ล้มพันธ์ด้วยการพูด จึงเป็นการเติมเต็มสิ่งดีๆ ให้กับชีวิตของเรา ด้วยวิธีการที่ไม่ยากเย็น และไม่ต้องลงทุนด้วยเงินทอง หรือทรัพย์สินใดๆ

พุทธศาสนานับว่าโสดคดีที่มีพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นเครื่องชี้นำในการดำเนินชีวิต “ธรรมะ” เป็นปรัชญาที่สูงส่งและเป็นจิตวิทยาที่แยกยอลที่สามารถนำมาปฏิบัติแล้วเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด แต่ชาวพุทธหลายๆ คนก็มองข้ามไปอย่างน่าเสียดาย จึงขอซึ่งให้เห็นหลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมนุษย์ล้มพันธ์ให้กับตนเอง เช่น

เบญจศีล - เบญจธรรม	ศีล 5 ธรรม 5
พิธี - โอตตปัป	ความละอายเกรงกลัวต่อบาป
นิവัตธรรม	ความอ่อนน้อมถ่อมตน ทางกาย วาจา ใจ
ลับปุริสมรร	ธรรมที่ทำให้คนเป็นลัตตบุรุษ เป็นคนดี
อิทธิบาท 4	ข้อปฏิบัติให้ถึงความสำเร็จ

ความสันโดษ

- ความยินดี ความพอใจเฉพาะของตน
- ยินดีในสิ่งบวกของตน

และหลักธรรมคำสอนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างมนุษย์ล้มพันธ์ ด้วยการพูดก็มีอยู่หลายข้อ เช่น

สุจริต 3 ความประพฤติชอบ 3 ประการ คือ

1. กаяสุจริต
2. วจีสุจริต
3. มโนสุจริต

สังคหวัตถุ 4 วัตถุเครื่องลงเคราะห์ซึ่งกันและกันประกอบไปด้วย

1. ทาน
2. ปิย瓦จา
3. อัตถจริยา
4. สมปัตตตา

ผาสุกิหารธรรม 6 ประการ ธรรมอันเป็นเครื่องอยู่อย่างลุข ประกอบด้วย

1. เมตตามากยกรรม
2. เมตตามจีกรรม
3. เมตตามโนกรรม
4. เมื่อมีลักษณะขึ้นก็แบ่งปันให้
5. มีความประพฤติดีเสมอ กัน
6. มีความคิดถูก คิดดีเหมือนกัน

ส่วนหลักธรรมที่น่าสนใจเกี่ยวกับการพูดอีกบทหนึ่งก็คือ พระพุทธภาษิต มงคลสูตร ในขุทกปาฐะ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชาวรา瓦ล ในการพูดเพื่อสร้างมนุษยลัมพันธ์ได้ดังนี้ “ว้าจาประกอบด้วยองค์ 4” แยกออกเป็น

1. “ย่อมกล่าวว่าชาที่บุคคลกล่าวดีแล้วอย่างดี ไม่กล่าวว่าชาที่บุคคลชั่วกล่าวแล้ว”

เราควรพูดเฉพาะเดียวกับลิ่งที่คนดีเข้าพูด ไม่กล่าวคำพูดที่คนชั่วกล่าวคำพูดของคนชั่ว ในพุทธศาสนาหมายความรวมถึง คำหยาบ คำล้อเลียน คำดูถูก คำนินทาว่าร้ายผู้อื่น เมื่อเรากล่าวร้ายผู้อื่น ผู้ฟังจะรู้สึกว่าเราเป็นคนช่างนินทา และมองโลกในแง่ร้ายผู้พูดเป็นคนเลี้ยหามากกว่าคนที่ถูกพูดถึง ในการพูดถึงคนอื่น มีคำกล่าวที่ให้ข้อคิดที่ดีประโยชน์นั่นก็คือ “เมื่อเจ้าต้องการให้คนอื่นฟังอย่างดี ให้กล่าวด้วยคำที่ดี”

“จงวิจารณ์ผู้อื่นในที่ลับ แต่จงชมผู้อื่นในที่สาธารณะ”

2. “ย่อมกล่าวแต่ว่าชาที่เป็นธรรมอย่างเดียว ไม่กล่าวว่าชาที่ไม่เป็นธรรม”

“ธรรม” แปลว่า ความจริง คุณธรรม ความดี ความถูกต้อง ชอบธรรม (พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลคัพท์ โดยพระธรรมปีฎก ป.อ. ปยุตโต) บุคคลควรพูดในลิ่งที่เป็นความจริงและดีงามถูกต้อง มีเหตุมีผลที่สมควร และมีความชอบธรรมต่อผู้อื่น

3. “ย่อมกล่าวว่าชาอันเป็นที่รักอย่างเดียว ไม่กล่าวว่าชาอันไม่เป็นที่รัก”

“When you arrive at your job in the morning, let the first thing you say brighten everyone's day.”

(เมื่อมาถึงที่ทำงานตอนเช้าให้ประโยชน์แรกที่เรากล่าว ทำให้คนอื่นสดชื่นแล้วไปปีจังวัน) นี่คือข้อคิดที่แสดงให้เห็นถึง การกล่าวว่าชาอันเป็นที่รัก ข้อพึงปฏิบัติคือเราควรพูดในลิ่งที่บุคคลอื่นประทาน จะได้ยิน คำพูดที่จะทำให้คนรัก เช่น คำชมที่เป็นการแสดงความใส่ใจ ต่อผู้อื่นในทางบวก (Stroke) จงหาข้อดีของเข้าและแสดงความรู้สึกชื่นชมอย่างจริงใจ เช่น “คุณแน่น้ำชุดผ้าไหมชุดนี้สวยจังเลยค่ะ” เป็นการแสดงความสนใจและสังเกตว่าผู้ร่วมงานใส่ชุดใหม่ที่ผู้ถูกชมจะรู้สึกดี แต่ควรใช้คำชมอย่างพอเหมาะสม ไม่อย่างนั้นจะกล่าวเป็นการประจบประแจง หรือยกอ่อนดูไม่จริงใจ

4. “ย่อมกล่าวแต่ว่าชาจริงอย่างเดียว ไม่กล่าวเท็จ”

“มูลาวาทฯ เวระมณีสิกขาระทั้งสามมิยา米” พุทธศาสนานิกชนทั้งหลายยอมโดยที่จะาราธนาศีลข้อที่ 4 นี้ และทราบความหมายเป็นอย่างดีว่าหมายถึงห้ามพูดปด ซึ่งถือเป็นศีลธรรมขั้นพื้นฐานที่มารา瓦ลพึงปฏิบัติอยู่เสมอ พระพุทธเจ้าทรงเลิศเห็นโภชภัยของการพูดเท็จ จึงบัญญัติศีลข้อนี้ไว้ให้พากเราปฏิบัติ แต่ถึงแม้ไม่มีข้อห้ามใดๆ คำพูดที่เป็นเท็จ ย่อมนำความทุกข์มาสู่ผู้พูดอย่างแน่นอน เราต้องกระวนกระวายใจ ร้อนรน กลัวเข้าจับได้ กลัวการลงโทษ เกิดความรู้สึกไม่สบายใจ และเคราหมาย มีทุกข์ทั้งต่อตนเอง และมีโทษต่อผู้อื่น และท้ายที่สุด ผลของการพูดเท็จก็คือ เป็นบุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่มีใครยกคบค้าสมาคม และพูดคุยวิสาหด้วย

นอกจากนั้น ในว้าจาสูตรยังกล่าวไว้ว่า “ว้าจาประกอบด้วยองค์ 5 ประการ คือ”

1. “วานนี้ย่อมเป็นว่าจាដีกกาล” นั่นคือ ควรพูดในช่วงเวลาที่สมควร และเหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ไม่ควรพูดเล่น แก้ลังเสียเบี้ย ถากถาง เมื่อเพื่อนกำลังอยู่ในภาวะเคร้าโคง เสียใจ ไม่พูดเรื่องส่วนตัวของอยู่ในที่ประชุม มีข้อคิดของฝรั่งได้กล่าวไว้ว่า ห้ามคุยกิจกรรมงานขององค์กรขณะอยู่ในลิฟต์ เพราะเราไม่รู้ว่าจะมีบุคคลภายนอกได้ยินได้ฟังอยู่หรือเปล่า ซึ่งตรงกับสภานิติ Jin ที่แม้จะอยู่คนละเชิงโลกกัน ทีกกล่าวไว้ว่า “เมื่อคุยกันบนถนน จะจำไว้ว่า อาจมีคนอยู่ทีกอหูบ้า” เป็นการเตือนว่าในการพูดควรคำนึงถึงกالة และ เทศะ อญญาเมตตา

2. “เป็นว่าจាដีกกว่าเป็นลัง” พึงระวังอยู่เมตตาอว่า เรื่องที่เราจะพูดต้องเป็นเรื่องจริงเท่านั้น เราไม่จำเป็นต้องเลวิมความที่เป็นเท็จอันใด เพื่อปรุงแต่งเรื่องที่เราพูด ถึงแม้ว่าการเลวิมเติมแต่งนี้จะทำให้เรื่องที่พูดดูน่าสนใจมากขึ้นก็ตาม ต้องยึดถือลังจะ และเคารพในลังที่เราพูดออกไป การพูดแต่ความจริงจะทำให้ผู้อื่นเกิดความไว้เนื้อเชือใจ และเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ

3. “เป็นว่าจាដีกกว่าอ่อนหวาน” สุนทรภู่อุดกิริเอก แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ประพันธ์บทกลอนที่สอดแทรกคำสอนไว้ในบทประพันธ์หลายๆ เรื่อง เช่น

“เป็นมนุษย์สุดนิยมเพียงลมปาก จะได้ยกใหญ่ให้พระราชนิเวศน์
แม้พูดดีมีคนเข้าเมตตา จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้หมายความ”
(สุภาษิตสอนทฤษฎิ์)

“อันอ้ายตาลหวานลิ้นแล้วลิ้นชา ก แต่ลมปากหวานทูไม่รู้หาย
แม้นเจ็บอื่นทมีนแสลงจะแคลบค่าย เจ็บจนตายนั้นเพระเห็นบีให้เจ็บใจ”
(เพลงยาวถวายโดยอาท)

“จะพูดลาปราชรัยกับใครนั้น
ไม่ควรพูดอื้ออึงขึ้นมาถูก
อย่าตะคันตะคอกให้เดือดหู
คนจะหลู่ล่วงلامไม่ขามใจ”
(สุภาษิตสอนทฤษฎิ์)

คำประพันธ์เหล่านี้สอนให้เรากล่าวต่อผู้อื่นด้วยว่าจាដีก่อนหวาน ไฟเราะ มีทางเลี่ยง แสดงความเป็นมิตร การพูดกับผู้อื่นด้วยว่าจាដีก่อนหวานอยู่เมตตา ทำให้เราได้รับลังที่มีค่า ที่ประเมินค่าไม่ได้ นั่นคือ ไม่ตรึงใจและมิตรภาพ โดยที่เราไม่ต้องลงทุนอะไรเลย

4. “เป็นว่าจាដีกกว่าประกอบด้วยประโยชน์” คำพูดที่เรากล่าวควรเป็นความจริงที่เป็นประโยชน์ มนุษย์ใช้เวลาของชีวิต หมวดไปอย่างฟุ่มเฟือยด้วยการพูดเพื่อเจ้อ ไร้สาระ หากประโยชน์มิได้ เช่น การกล่าวถึงเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น การชูบชิบนินทา หากเราใช้สติ พิจารณาดูเลี่ยก่อนว่า ลังที่เราจะพูดนั้นมีประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่นหรือไม่ หากไม่ควรด้วยการพูดนั้นเลี่ย ถ้าทำได้เราคงมีเวลา ในชีวิตเพิ่มขึ้นอีกปีลักษณะชั่วโมงเลี้ยงที่เดียว

5. “เป็นว่าจាដีกกว่าด้วยเมตตาจิต”
เมตตา ตามพระไตรปิฎก หมายถึง ความรัก ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข (www.geocities.com/tipitaka_online/)
คำพูดที่ออกจากปากของเราควรประกอบไปด้วยเมตตาจิต

คือความประณาที่จะทำให้ผู้อื่นมีความสุข เช่น ครูลั่งสอนอบรม
ศิษย์ด้วยความเมตตา หัวหน้าพูดให้กำลังใจเมื่อลูกน้องเกิดความท้อถอย
เป็นต้น

สุภาษิตสินบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า

“คำที่แสดงความเมตตาคำหนึ่ง ทำให้คนอบอุ่นไปได้สาม
ฤดูหนาว”

ในพุทธจน กล่าวไว้ก่อนจบวาราสูตรว่า

“วาจาประกอบด้วยองค์ 5 ประการนี้แล เป็นวาจาสุภาษิต
ไม่เป็นทุพภาษิต และเป็นวาจาไม่มีโทษ วิญญาณไม่ติดเตียน”

“วาจา ไม่จริง ไม่แท้ ไม่มีประโยชน์ ไม่เป็นที่ชอบใจของ
ผู้อื่น ไม่สมควรกล่าววาจาที่สมควรกล่าวคือ วาจาที่จริง ที่แท้ ประกอบ
ด้วยประโยชน์ เป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจ ของบุคคลอื่น คือ วาจาที่
ประเสริฐ”

จากหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า และหลักมนุษยลัมพันธ์
ซึ่งนำให้เราเกิดความตระหนักรว่า คำพูดที่ออกจากปากของเรามิใช่เพียง
ลมที่ผ่านอวัยวะภายในอกมาทางปากเท่านั้น แต่มันคือสิ่งที่สะท้อน
ความรู้ ความคิด ทัศนคติ และแสดงความเป็นตัวตนของเรามิให้ผู้อื่น
รับรู้ และจากคำสอนหรือหลักธรรมเหล่านี้ ถ้านำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
จะสามารถสร้างมนุษยลัมพันธ์ที่ดี สร้างความเข้าใจ สร้างความรัก^๑
ความนิยมชมชอบทำให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุดตามหลักมนุษยลัมพันธ์
นั้นคือ ทำให้ตนเองเป็นสุข ทำให้ผู้อื่นเป็นสุข และทำให้สังคมมี
ความสุขอย่างยั่งยืน.

บรรณานุกรม

กฤษณา คักตีคี. มนุษยลัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิทยา. 2534.

กลุ่มสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนา
กรุงเทพฯ : เมร์ดเวฟเอ็ดьюเคชั่น, 2542.

ฝ่ายวิชาการ สนพ. แมลพับลิชชิ่ง. สุภาษิต สำนวนไทยและคำพังเพย.
กรุงเทพฯ : แมลพับลิสชิ่ง, 2540.

วิจิตร อาวะกุล. เทคนิคมนุษยลัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โ.เอส.พรินติ้งเข้าล์,
2542.

วิภาพร นาพลสุข. มนุษยลัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ชีเอ็ด ยูเคชั่น, 2543.

เอนรี เอช.ฮาร์ท. สุภาษิต ชวนพินิจ. กรุงเทพฯ : โ.เอส.พรินติ้งเข้าล์, 2531.

H.Jackson Brown Jr. 481 ข้อคิดเพื่อชีวิตที่มีความสุข. กรุงเทพฯ : ชีเอ็ด ยู
เคชั่น, 2538.

www.geocities.com/tipitaka_online/

www.geocities.com/buddhist_dict/

ปีข้าวสาгал และประวัติศาสตร์ข้าว

เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2545 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่
องค์การสหประชาชาติ ได้มีมติประกาศให้ปี 2547 เป็นปีข้าวสาгал
หรือ International Year of Rice - IYR 2004 โดยให้องค์การ
อาหารและเกษตรแห่งสหประชาติ (FAO) เป็นผู้ดำเนินการร่วมกับ
รัฐบาลของประเทศไทย และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ อาทิ
องค์การเพื่อการพัฒนาของสหประชาติ (UNDP) รวมทั้งองค์การ
ที่เกี่ยวข้องภาคเอกชน เพื่อร่วมกันจัดงานฉลองความสำคัญ
ของข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักสำหรับประชากรกว่าครึ่งหนึ่งของ
ประชากรโลก และย้ำเน้นการที่ข้าวมีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคง
ด้านอาหาร และการจัดความยากจน โดยมีคำขวัญว่า "Rice is Life"
หรือ "ข้าวคือชีวิต"

ประเทศไทยในฐานะแหล่งปลูกข้าวใหญ่ของโลก เป็น¹
ประเทศที่มีจำนวน 44 ประเทศ ที่เข้าร่วมสนับสนุนข้อมติของ
องค์การสหประชาชาติให้ปี 2547 เป็นปีข้าวสาгал

ในส่วนของกิจกรรมที่กระทรวงการต่างประเทศได้เริ่มดำเนิน²
การในชั้นนี้คือ การประสานงานกับกรมส่งเสริมการเกษตรของไทย
ในการให้ความร่วมกับบริษัท Hartmann Event GmbH ของ
สวิตเซอร์แลนด์ จัดนิทรรศการเคลื่อนที่ในหัวข้อ "Rice feeds the
world" หรือ "ข้าวเลี้ยงประชากรโลก" ในช่วงตั้งแต่ปี 2547-2549
โดยจะมีการเปิดแสดงนิทรรศการตามศูนย์การค้าในเมืองใหญ่ๆ ทั้ง
ใน สวิตเซอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ออสเตรีย และประเทศอื่นๆ
คาดว่า จะมีผู้ชมประมาณ 2 ล้านคน

วัตถุประสงค์การจัดนิทรรศการนี้ ก็เพื่อร่วมรณรงค์ให้ชาวโลก³
ได้ตระหนักรถึงความสำคัญของข้าว ซึ่งเป็นอาหารหลักของประชากร
กว่าครึ่งหนึ่งของโลก

ข้าวและจุดกำเนิดข้าว

ข้าวพันธุ์ที่มนุษย์เพาะปลูกในปัจจุบัน พัฒนามาจากข้าวป่า⁴
ในตระกูล Oryza gramineae สันนิษฐานว่า พืชสกุล Oryza มีถิ่น⁵
กำเนิดในเขตต้อนชื้นของทวีป Gondwanaland ก่อนผืนดินจะเคลื่อนตัว⁶
และเคลื่อนออกจากกันเป็นทวีปต่างๆ เมื่อ 230-600 ล้านปีมาแล้ว⁷
จากนั้นกระจายไปสู่เขตต้อนชื้นของแอฟริกา เอเชียใต้ เอเชียตะวัน⁸
ออกเฉียงเหนือ ออสเตรเลีย อเมริกากลางและใต้ ข้าวสามารถเจริญ⁹
เติบโตได้ทั้งในเขตต้อนชื้น และเขตต้อนอุ่น ทั้งในที่ราบลุ่มน้ำที่สูงจาก

ระดับน้ำทะเล 2,500 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่เล่นรุ่งที่ 53 องศาเหนือ ถึง 35 องศาใต้ มณฑย์ได้คัดเลือกข้าวป้าชนิดต่างๆ ตามความต้องการของตน เพื่อให้สอดคล้องกับระบบนิเวศ มีการผสมข้ามระหว่างข้าวที่ปลูกกับวัชพืชที่เกี่ยวข้องเกิดเป็นข้าวพื้นเมืองมากมายหลายพันธุ์ ซึ่งสามารถให้ผลผลิตสูง ปลูกได้ตลอดปี ก่อให้เกิดพันธุ์ข้าวปลูกที่เรียกว่า ข้าวลูกผสมซึ่งมีประมาณ 120,000 พันธุ์ทั่วโลก

ข้าวที่ปลูกกันอยู่ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น ข้าวแอฟริกา และข้าวเอเชีย

1. ข้าวแอฟริกา (*Oryza glaberrima*) แพร่กระจายอยู่เฉพาะบริเวณเขตวัอนของแอฟริกาตะวันตกเท่านั้น สันนิษฐานว่า ข้าวแอฟริกาอาจเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อประมาณ 1,500 ปีก่อนคริสต์ศักราชหรือหลังจากนั้น

2. ข้าวเอเชีย เป็นข้าวลูกผสม เกิดจาก *Oryza sativa* กับข้าวป้า มีถิ่นกำเนิดบริเวณประเทศไทยเดียว บังกลาเทศ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปลูกกันอย่างแพร่หลาย ตั้งแต่อินเดีย ตอนเหนือของบังกลาเทศบริเวณดินแดนสามเหลี่ยมระหว่างพม่า ไทย ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ แบ่งออกเป็น 3 สายพันธุ์

2.1 ข้าวสายพันธุ์แรกเรียกว่าสายพันธุ์ *Sativa* หรือ *Japonica* ปลูกบริเวณแม่น้ำเหลืองของจีน ต่อมาระเริ่มไปยังเกาหลี และญี่ปุ่น เมื่อประมาณ 300 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นข้าวเมล็ดป้อม

2.2 ข้าวสายพันธุ์ที่สอง เรียกว่า *Indica* เป็นข้าวเมล็ดยาว ปลูกในเขตวัอน แพร่ลุ่มน้ำที่ของอินเดีย ศรีลังกา แหลมมลายู

หมู่เกาะต่างๆ และลุ่มแม่น้ำแม่เจียงซึ่งของจีนประมาณคริสต์ศักราช 200

2.3 ข้าวสายพันธุ์ที่สาม คือข้าวชาวา (*Javanica*) ปลูกในอินโด네เซีย ประมาณ 1,084 ปีก่อนคริสต์ศักราช จากนั้นแพร่ไปยังพิลิปปินส์ และญี่ปุ่น

ข้าวจากเอเชียแพร่เข้าไปในยุโรปและแอฟริกา สู่เมริกาใต้ อเมริกากลาง เข้าสู่สหัสโซเมริกาครั้งแรกประมาณคริสต์ศักราชที่ 17 โดยนำเมล็ดพันธุ์ไปจากหมู่เกาะมาหากัลก้า

ในเบื้องแรก มณฑย์ค้นพบวิธีปลูกข้าวแบบทำไร่เลื่อนลอย (ดังปรากฏหลักฐานในวัฒนธรรมลุงชาน ประเทศจีน และวัฒนธรรมฮั่วบิน ประเทศเวียดนาม) เมื่อประมาณ 10,000 ปีมาแล้ว ต่อมามณฑย์ค้นพบการทำหว่าน (ดังปรากฏหลักฐานในวัฒนธรรมยางเชา บริเวณลุ่มแม่น้ำเหลืองในวัฒนธรรมลุงชาน ประเทศจีน และในวัฒนธรรมฮั่วบิน ประเทศเวียดนาม) เมื่อ 5,000-10,000 ปีมาแล้ว ภูมิปัญญาด้านการปลูกข้าวพัฒนาสู่การบักต์ ซึ่งพบหลักฐานในวัฒนธรรมบ้านเชียง ประเทศไทย เมื่อไม่ต่ำกว่า 5,000 ปีมาแล้ว

จากหลักฐานการศึกษาวิจัย พบว่า การปลูกข้าวของไทยที่มีนานานับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 6 เป็นการปลูกข้าวเหนียวนาส่วนที่มีลักษณะเม็ดป้อม และข้าวเหนียวໄรเมล็ดใหญ่

ต่อมาก็ได้รับอิทธิพลด้านกิจกรรมและการค้าของจีน ซึ่งคาดว่ามาตามลำน้ำโขงสูติดนแดนอีสานตอนล่าง ในช่วงเวลาหนึ่นเริ่มมีการปลูกข้าวเจ้าเมล็ดยาวเรียกวัน ลั่นนิษฐานว่านำมาจากอาณาจักรขอม ซึ่งในยุคหนึ่งถือว่าเป็นชนชั้นปกครอง การทุจรัตข้าวเมล็ดยาวนี้

แตกต่างจากข้าวของชาวพื้นเมือง จึงเชื่อว่าเป็นสาเหตุให้ข้าวชนิดนี้ ถูกเรียกว่า “ข้าวเจ้า” และเรียกข้าวเหนียวว่า “ข้าวโพร์” บ้างก็เรียกว่า “ข้าวน้ำ” หรือ “ข้าวนึ่ง” ซึ่งเป็นการเรียกที่บ่งบอกชนัชั้นอีกด้วย

ปัจจุบันการปลูกข้าวในประเทศไทย ในทุกภาคของประเทศไทย จะมีการปลูกข้าวเหนียวที่เป็นเมล็ดป้อม ปลูกมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่ข้าวเมล็ดเรียวพบมากในภาคกลาง และได้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยมีพื้นที่ปลูกข้าวคิดเป็น ร้อยละ 45 ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 ซึ่งเป็นข้าวคุณภาพดีที่สุดของโลก รองลงมาคือ ภาคกลางและภาคเหนือ มีพื้นที่เพาะปลูกเท่ากันประมาณ ร้อยละ 25

ทุกวันนี้ ไทยเป็นแหล่งปลูกข้าวที่ผลิตออกสู่ตลาดโลกมากที่สุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักรถึงความสำคัญของข้าวในสังคมไทยเป็นอย่างมาก ทรงส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาข้าวจนเป็นที่เลื่องลือไปทั่วโลก จนในปี พ.ศ. 2539 สถาบันวิจัยข้าวนาชาติ หรือ IRRI ได้น้อมเกล้าฯ ถวายเหรียญทอง “International Rice Award” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทรงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการผลิตข้าว สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว ตลอดจนกิจกรรมด้านการเกษตรต่างๆ ของไทย

คติความเชื่อของคนไทย

ชาวไทย เมืองเด็ก ในเวียดนาม มีเรื่องเล่าว่า มีพันธุ์ข้าวที่ขึ้นเองในนาลุ่ม เรียกว่า “ข้าวฟ้า” ถ้าผู้ใดไปพบริเวณนั้น เนื่องจากน้ำที่ไปปักไว้ คนที่ผ่านมาพบจะได้รู้ว่าก้อนนี้มีเจ้าของแล้ว และยังเล่าอีกว่า

ที่เรียกว่า ข้าวฟ้า ก็ เพราะเดิมมีอยู่ในเมืองฟ้า ต่อมามีสุนัขไปวิ่งเล่นในทุ่งบินฟ้า เมล็ดข้าวปักติดทางสุนัขมาเกิดในเมืองมนุษย์

ส่วนในตำนานของชาวไทยฯ เล่าว่า เมล็ดข้าวแต่เดิมให้กลิ่นเหมือนฟัก ถึงเวลาเก็บนินเข้าบุ้ง แม่ม่ายเตรียมบุ้งไม่ทันก็ถ่าร้าวข้าวบ้าง ก็ว่าแม่เม่ายทำข้าวไม่ไหวใช้ไม้คานตีข้าวแตกกระจาย ข้าวตกใจจึงหนี เข้าถ้ำ ทำให้โกลกมนุษย์อดอยาก หลังจากนั้น ข้าวก็มีเมล็ดเล็กลง และมนุษย์ต้องปลูกข้าวไว้กินเอง

นิทานตำนานเหล่านี้ ล้วนบันทึกประวัติพัฒนาการของข้าว และพัฒนาการของลังคમมนุษย์ จากข้าวป้ามาเป็นข้าวปลูก และจากลังคமล่าสัตว์มาเป็นลังคમเพาะปลูก

การทำน้ำบะเป็นคุณสมบัติเด่นของชนชาติไทย จนสามารถใช้จำแนกออกจากรากลุ่มนี้ที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันได้ ดังเห็นได้จากถ้อยคำจำนวนที่ลีบทอดมาแต่โบราณ เช่น “ข้าведดไอย ໄທເຂົດນາ” (จำนวนໄທใหญ่) “ໄຮ່ຢ່ານໄທ” (ໄທລື້ອ) “ໄທເຂົດນາ ข້າເຂົດໄອ່” (ໄທລື້ອໄທດຳ) “ລ້ວຍເຍຸໄວ່ ໄທໄລ່ນາ” (ໄທວັນ) ซึ่งจะเห็นได้จากจำนวนนี้ว่า ทั้งข้าวและลั่ວຍเป็นชนต่างกันที่ต้องซึ่พด้วยการทำໄร์เป็นหลัก ซึ่งต่างจากໄທที่ทำนา วัฒนธรรมของคนทำนา จึงเป็นรากฐานวิถีชีวิตของชุมชนໄທ ที่นักวิชาการเรียกว่า “วัฒนธรรมข้าว” เนื่องจากข้าวเป็นอาหารหลักที่หล่อเลี้ยงชีวิตคนໄທมาอย่างนานเป็นพันปี

ในส่วนของไทยเอง มีความเชื่อทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับข้าวมากmany ที่เด่นชัดคือ ความเชื่อเกี่ยวกับพระแม่โพลพ ชาวนาเชื่อว่า แม่โพลพ เป็นเทพาประจำพืช ที่มนุษย์เชื่อก้อและบูชากราบไหว้เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของพืชที่ปลูกตามฤดูกาลเชื่อกันว่าเทวดา

ประจำปีมักเป็นผู้หญิง เพราะข้าวเป็นอาหารหลักใช้เลี้ยงชีวิตให้มีสุขภาพดี เปรียบเสมือนแม่เลี้ยงลูกให้เติบโต

นอกจากนี้มีการบูชาพิธีกรรมที่มุ่งหวังให้ฝนตกตามฤดูกาล และมีปริมาณมากพอในการทำนาให้ได้ผลผลิตอุดมสมบูรณ์ ในกระบวนการผลิตข้าวทุกขั้นตอนจึงมีพิธีกรรมที่สืบความหมายของการลักษณะบูชาด้วยความเคารพ อย่างเช่น การทำขวัญข้าว การสูญเสีย การลู่ขวัญยุ้ง สูญเสีย lan เป็นต้น

การลงแขก เป็นประเพณีหนึ่งที่เป็นความภาคภูมิใจของคนไทย เพราะการลงแขกเป็นการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนแรงงาน โดยชาวนาจะขอแรงจากเพื่อนฝูง ญาติมิตร และเพื่อนบ้านที่อยู่ในชุมชนเดียวกันมาช่วยกันโถน ปักดำเก็บเกี่ยว ตลอดจนเก็บข้าวเข้าบ้าน เป็นประเพณีที่ดงดราม ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ล่งผลให้สมาชิกในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เนื่องจาก การปลูกข้าวเป็นงานใหญ่ ต้องใช้แรงงานคนมาก จึงต้องมีการแลกเปลี่ยนแรงงานระหว่างญาติมิตรในละแวกเดียวกัน ระดมทำงานหมุนเวียนให้ทันฤดูกาล รวมทั้งก่อให้เกิดศิลปะพื้นบ้านอีกมากมาย ที่แสดงออกในการละเล่นพื้นเมือง เช่น เพลงเกี่ยวกับข้าว เต้นกระเดียง เพลงส่งฟ่าง เพลงซักกระดาน การเล่นโยนกรกโยนลาก และการเล่นลูกช้าง เป็นต้น

ในส่วนของพระราชพิธี พระมหาษัตริย์ไทยโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีพิชมงคลจารดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อบำรุงขวัญและสร้างความเป็นคริมมงคลแก่ชาวนาไทยที่ปลูกข้าวทั่วประเทศ สำหรับชาวนาที่มีประเพณีที่คล้ายคลึงกันเรียกว่า “การแรกนา” หรือ “แยกนา”

พระราชพิธีพิชมงคลจารดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นการรวมพระราชพิธี 2 พิธีเข้าด้วยกัน คือ พระราชพิธีพิชมงคล เป็นพิธีส่งฟังประกอบกันในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม กับพระราชพิธีจารดพระนังคัลแรกนา เป็นพิธีพราหมณ์ประกอบกันที่มณฑลท้องสนามหลวง ซึ่งในปี พ.ศ. 2509 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันพระราชพิธีจารดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นวันเกษตรกรแห่งชาติด้วย

ในปัจจุบัน เราก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมข้าวของไทย เริ่มจากการปลูกข้าวเป็นสินค้ามากกว่าการบริโภคในครัวเรือน และการพัฒนาวิธีการผลิตด้วยเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมข้าว ทั้งในแง่ประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ และวิถีการผลิต

ผลของการเปลี่ยนแปลงนี้ ด้านหนึ่งทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาพันธุ์ รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ ในกระบวนการผลิต แต่ อีกด้านหนึ่งกลับเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อวิถีชีวิตของชาวนาไทย ความเจริญทางเศรษฐกิจทำให้ต้องอาศัยเทคโนโลยี เพื่ออาชีพ และพึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งล้วนแต่มีภาคแหงทำให้ชาวนาจำนวนมากมีภาระหนี้สินสะสมต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบันจึงมีแนวคิด งานวิจัยและพัฒนา ตลอดจนมีความพยายามที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการหันกลับไปสู่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมแบบเดิมที่เรียบง่าย ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งมุ่งหวังให้ชาวนาไทยมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปราศจากหนี้สินที่ก่อให้เกิดภาระล้มละลายทางลังคอม

ไทย - ศูนย์กลางพันธุ์ข้าวยุคใหม่

การพัฒนาพันธุ์ข้าวและการทำตามหลักวิทยาการเกษตรของไทย ได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจังในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยทรงโปรดให้ชุดคลองขึ้นหลายแห่ง อภิ คลองชลประทานรังสิต เป็นต้น และทรงพิจารณาฯว่าข้าวจากเมล็ด ปะปนกันหลายพันธุ์ จึงโปรดให้มีการประกวดพันธุ์ข้าวขึ้นเป็นครั้งแรกของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2450 ซึ่งเป็นการประกวดพันธุ์ข้าวจากทุ่งหลวงคลองรังสิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอุดหนุนและบำรุง หาพันธุ์ที่ดีมาใช้ทำพันธุ์ เพื่อให้ข้าวของประเทศไทยสามารถเจริญดี มีราคาขึ้นเท่าเทียมข้าวประเทศอื่นๆ นับเป็นจุดเริ่มต้นในการปรับปรุงพันธุ์ข้าวของไทย

ต่อมาในปี 2451 มีการจัดประกวดพันธุ์ข้าวทั่วประเทศเป็นครั้งที่ 2 ขยายการประกวดพันธุ์ข้าวทั่วประเทศ ที่วัดสุทัคเนพวรรณในกรุงเทพฯ ปรากฏว่าพันธุ์ข้าวที่ชนะเลิศ เป็นข้าวนาหารวนจากธัญบุรี

ในปี 2453 ทรงให้จัดงาน “การแสดงกลิ่นรวมและพนิชการ” ขึ้นเป็นครั้งแรกร่วมกับการประกวดพันธุ์ข้าวที่สระปatumwan (วังสรปatumwan ในปัจจุบัน) และได้มีการจัดงานนี้เป็นครั้งที่สองในปี 2454 ปรากฏว่าพันธุ์ข้าวที่ชนะเลิศในการประกวด เป็นพันธุ์ข้าวจากธัญบุรีอีกเช่นเคย

นอกจากนี้ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเกษตรขึ้นในกรมต่างๆ เช่น กรมเพาะปลูก กรมคลอง กรมแผนที่ เป็นต้น และมีการจ้างผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาช่วยงานทางวิชาการและการสอนภาษา รวมทั้งคัดเลือกให้ทุนนักเรียน ส่งไปศึกษาต่อต่างประเทศ ในปีนี้เอง ที่กรมเพาะปลูกเลือกให้ นายตรี มิลินทสุต ได้รับทุนไปเรียนวิชาแผนที่และเกษตรกรที่สหรัฐอเมริกานับเป็นนักเรียนทุนหลวงคนแรกจากมหาวิทยาลัย Cornell

ในปี 2459 ได้จัดตั้งสถานีทดลองข้าวคลองรังสิต (นาทดลองคลองรังสิต) เป็นสถานีทดลองข้าวแห่งแรกของประเทศไทยที่มีผลงานพัฒนาสายพันธุ์ข้าวไทยจนถึงปัจจุบัน

ในปลายปี 2475 (รัชกาลที่ 7) ได้มีการจัดประกวดข้าวโลกที่เมืองเรียนา (Regina) ประเทศแคนาดา โดยมีประเทศไทย ต่างๆ ส่งข้าวร่วมประกวดทั้งหมด 176 ราย ในจำนวนนี้เป็นข้าวจากไทย ถึง 150 ราย ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาได้ประกาศผลออกมาเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2476 ให้ “ข้าวปีนแก้ว” ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมที่ 1 ของโลก และข้าวไทยพันธุ์อื่นๆ ยังได้รับรางวัลรองมาอีก 11 รางวัล จากทั้งหมด 20 รางวัล จึงทำให้ข้าวไทยเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในตลาดโลก

ในปี 2496 สมัยจอมพลผิน ชุณหะวัณ เป็นรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ได้ตั้ง

เรียนรู้เรื่องข้าวมูลจาก

1. เว็บไซต์ www.thairice.org ของมูลนิธิข้าวไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
2. เอกสารครบรอบ 85 ปี สมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ

กรรมการข้าวขี้น มีหน่วยงานพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าวโดย
เฉพาะ โดยมีการรวบรวมพันธุ์ข้าวที่ดี ตั้งแต่ปี 2493 จนถึง
ปี 2510 ครอบคลุมพื้นที่ 67 จังหวัดในประเทศไทย เพื่อปลูก^{คัดเลือกพันธุ์}หาพันธุ์ข้าวที่ดีเด่น ส่งเสริมให้แก่เกษตรกร
ประมาณ 6,000 ตัวอย่าง ซึ่งในจำนวนนั้นพันธุ์ข้าวปืนแก้วได้
ถูกตัดออก เนื่องจากให้ผลผลิตไม่สูงนัก เป็นการปิดตำนาน
พันธุ์ข้าวที่เคยชนะการประกวดข้าวยอดเยี่ยมของโลก

พันธุ์ข้าวดีเด่นที่กรรมการข้าวส่งเสริมให้ปลูกมากที่สุด
พันธุ์หนึ่ง คือ “ข้าวขาวดอกมะลิ 105” ความยาวของเมล็ด
ลันกว่าข้าวปืนแก้ว แต่เด่นกว่าในสภาพ “ข้าวสุก” มีกลิ่นหอม
และนุ่มเป็นที่นิยมของผู้บริโภค ทั้งในและต่างประเทศ

ข้าวขาวดอกมะลิ 105 มีประวัติความเป็นมาโดย
พบครั้งแรกในท้องที่แหลมประดู่ อำเภอพนัสนิคม เขตติดต่อ
กับอำเภอแปลงยา จังหวัดชลบุรี โดยนายจรุญ ตันทวุฒ ได้
นำมาปลูกไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2488

ต่อมา เกษตรกรเบ่งเมล็ดบางส่วนไปปลูกที่ท่า
ทองหลาง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา และเมื่อรวม
การข้าว ได้รวมพันธุ์ข้าวดี เพื่อปลูกคัดเลือกพันธุ์ จึงได้
พันธุ์ข้าวดอกมะลิจากอำเภอบางคล้า ฉะเชิงเทรา ไปขยาย
พันธุ์โดยใช้ชื่อว่า “ข้าวดอกมะลิ 4-2-105” แต่มักเรียกว่า
“ข้าวดอกมะลิ 105” ตระกูลข้าว กข.

การพจญภัยที่เนปาลของมดน้อย^๑ จาก โรงแรมโกลเด้นท์แซนด์ ชะอба

โครงการดัดคิดว่าครั้งหนึ่งในชีวิตมดตัวน้อยๆ จากประเทศไทยอย่างผมจะมีโอกาสข้ามน้ำข้ามทะเลไปโกลด์ราชอาณาจักร เนปาล โดยได้เข้าไปมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ในงานสำคัญงานหนึ่งของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ นั่นก็คือ งานเลี้ยงรับรอง แบบไทย เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมการเปิดตัวหนังสือพระราชพิพนธ์ เรื่อง “พระมหาชนก” ภาคการตุน ฉบับแปลเป็นภาษาเนปาลี-อังกฤษ เป็น ครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ที่ผ่านมา ท่านผู้อ่านคงอยากรابแล้วว่ามดอย่างผมเชิญตัวเองเข้าไปในงานเลี้ยงอย่างเป็น ทางการของมนุษย์ได้อย่างไร แต่เมื่อเดินทางข้ามประเทศเสียอีก ซึ่งไม่ใช่เรื่องธรรมดานะนักของสัตว์ตัวน้อยเช่นมดเลยลักษณะ เขายังเป็นว่าผู้คนขอเล่าเรื่องการพจญภัยของผมให้ท่านได้ฟังเลยก็แล้วกัน

นิวัลสถานของผมอยู่ที่สวนริมหาดทรายใน监听页面ริเว่น ของโรงแรมโกลเด้นท์แซนด์ อำเภอชะอ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากพระราชวังโกลกังวล ผมเป็นมดรุ่นหนุ่มที่เรียกได้ว่าเป็นลูกน้ำคึมขนาดแท้เพราะเกิดและเติบโตริมทะเลเป็นหนึ่งในสมาชิกของครอบครัวเล็กๆ ที่อพยพหนีความแออัดในเมืองกรุงมาอยู่กับธรรมชาติ พากเรอาอยู่กันอย่างสงบสม lokale และหลีกเลี่ยงการเชิงภัยหน้ากับมนุษย์ ด้วยตระหนักถึงความแตกต่างทางด้านลักษณะ อยู่มาวันหนึ่ง มนนิกกลุกจึงออกเดินสำรวจเลี้นทางใหม่ๆ ในสวน โดยไม่ได้บอกพ่อ แม่ และน้อง ผมเดินเข้าไปใกล้อาคารมากกว่าที่เคย และได้กลิ่นหอมหวานของขันมไทยบางอย่าง ซึ่งมารู้ที่หลังว่าเป็นขันมทองหยิบและฝอยทอง ด้วยความอยากรู้สึกของใหม่ ผมจึงทำผิดกฎหมายที่ดีเป็นครั้งแรก โดยทำใจกล้าแบบย่องเข้าไปในถาดขันมอันหนึ่งในบรรดาหลายๆ ถาด ที่วางอยู่บนโต๊ะนอกชาน หูก็แหววเลียงผู้คนคุยกัน 3-4 คน ระหว่างซึ่มขันมกีฟังพากเขานทานเจิงทราบว่าหนึ่งในนั้นคือ คุณพัชร พุ่มพวง เจ้าของโรงแรมโกลเด้นท์แซนด์ที่ผม (ขอบ) อาศัยอยู่ ท่านผู้นี้พัวร์กับเจ้าหน้าที่อีก 3 คนที่กำลังจะเดินทางไปช่วยจัดงานเลี้ยงรับรองต่างแดน จึงได้สรุปอาหารและขนมไทยอ่อนโยนฯ มากมายเพื่อการนี้โดยเฉพาะ ความสนใจของผมหมัดลงตรงนั้นด้วยมัวแต่เพลิดเพลิน กับของหวานตรงหน้า รู้สึกตัวอึกที่เมื่อมีความลับลับเทือนอันเนื่องมาจาก การเคลื่อนย้ายถาด ผมพยายามหาทางออกแต่ก็ต้องตกใจแทนสิ่งสติวมีปลาสติกใส่คลุมรอบถาดโผล่อย่างแน่นหนาจนมดตัวเล็กอย่างผมก็ไม่สามารถเลื้อดรอดไปได้ ผมทำใจกล้าและคิดเลี้ยงไว้ก็ไม่อุดตายเนื่องจากอยู่ในถาดขันมใบโต ลักษณะเมื่อหนังห้องตึงหนังตา

ก็หย่อน ผมเพลอหลับไปอย่างง่ายดาย ทิ้งความวิตกกังวลต่างๆ ไว้เบื้องหลัง

โชคดีอย่างยิ่งที่ผมตื่นมาด้วยอาการปกติ ไม่มีส่วนใดบุบสลายจากการถูกข่มหงหงษ์และฝอยหงหงษ์ (ต้องยกความดีให้คุณที่แพ็คถุงขนมครับ) นอกจากความลั่นสะเทือนที่ปลุกผมจากการหลับไหลแล้ว ความหนาวยืนที่ไม่คุ้นเคยก็ทำให้ผมไม่สามารถขึ้น牢单ได้อีก แม้จะกลัวแสงกลัวและไม่รู้ว่าจะตากرمตัวเองจะเป็นเช่นใด ผมเริ่มมองหาทางหนีไล่โดยการแทะพลาสติกใส่ให้เป็นช่องพอที่จะลอดออกໄไปได้ (ทำไมไม่คิดได้เช่นนี้เลียแต่ที่แรกก็ไม่รู้) ผมพาตัวเองออกจากถุงโพมและได้ขอบลังขึ้นไปเรื่อยๆ ไปตามแสงที่ปรากฏอยู่ตรงรอยพับปากลัง ในที่สุดผมก็อกกามาสู่ที่แจ้งอีกรั้ง และพบว่าตัวเองอยู่ในรถจีปที่แล่นอยู่บนท้องถนน แต่ซ้ำก่อน ทำให้อาภัยจึงเย็บลับจิต เช่นนี้ และทำให้ผู้คนลองข้างทางจึงแต่งตัวแปลกๆ อาคารบ้านเรือนก็ต่างจากที่เคยเห็นในเมืองไทย ยังมิทันคิดหากำตอบ หูก์ส์ดับเลียง คนพูดภาษาไทย ทำให้ทราบว่า ขณะนี้ผมจับพลัดจับผลูขึ้นเครื่องบินมาอยู่ในราชอาณาจักรเนปาลแล้ว ซึ่งจับความได้ว่าเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และมีพระมหากรหัติริย์เป็นองค์พระประมุข เช่นเดียวกับประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์และสำคัญยิ่งในพุทธศาสนาเนื่องจากเป็นที่ตั้งของเมืองลุมพินี ซึ่งเป็นสถานที่ประสูติของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ซ้ำไม่นานรถก็แล่นเข้าถนนสายเล็กแคบๆ และผ่านประตูรั้วซึ่งประตูดับด้วยธงชาติไทย พร้อม Jarvis นามอันໄพเราะว่า “Dev Nivas” (หากเขียนเป็นภาษาไทย ก็คือ “เทพนิวาส” นั่นเอง) เลี้ยงคนคุยกันทำให้ทราบว่าที่นี่คือ ทำเนียบ

เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงกาฐมาณฑุ ซึ่งเป็นที่สำนักของคุณเพญโฉม อินเจริญศักดิ์ เอกอัครราชทูตไทยประจำอาณาจักรเนปาลคนปัจจุบัน

ผมซ่อนตัวอยู่ในลังจนบลิ้นกระบวนการเคลื่อนย้ายของทั้งหมดที่น้ำขึ้นเครื่องบินมาจากเมืองไทยโดยทีมงานที่นำโดย คุณพัชร พุ่มพวง เจ้าของโรงแรมโกลเด้นท์แซนด์ พร้อมทั้งบุตรทั้งสอง และเพื่อนๆ ของเอกอัครราชทูตเพญโฉมฯ ตอนนี้ผมเชญตัวเองเข้ามาอยู่ในทำเนียบเอกอัครราชทูตเรียบร้อย และตัดสินใจเกาะขาโต๊ะกินข้าวตัวใหญ่เป็นที่พักพิงชั่วคราว เพราะอย่างน้อยจะได้ค่อยฟังว่าเขามีแผนงานอะไรบ้างและมีกำหนดกลับเมืองไทยเมื่อไร อีกทั้งผมคงได้ประทั้งชีวิตจากเศษอาหารที่อาจหลุดร่วงมาล้วนพื้นบ้าง แต่ห้องนี้ก็อุ่นกว่าข้างนอกเป็นไหนๆ เพราะมีเครื่องทำความร้อนซึ่งทำคุณประโยชน์น้ำมหคลากแคมต์ใหญ่ชี้หน้าอย่างผมเป็นอันมาก จากที่สนทนากันโต๊ะอาหารแห่งนี้ ผมจึงได้รับความรู้มหคลากเกี่ยวกับอัจฉริภาพของพระมหากรหัติริย์ไทย ซึ่งทางสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ ต้องการที่จะเผยแพร่ให้เป็นที่ชื่นชมของชาวเนปาล เอกอัครราชทูตเพญโฉมฯ จึงวางแผนจัดงานเลี้ยงรับรองขึ้นที่ทำเนียบฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งเผยแพร่พระบารมี สามารถในเชิงวรรณกรรมให้ชาวเนปาลได้ประจักษ์ ด้วยการเปิดตัวหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ภาคการตุน ฉบับที่ได้แปลเป็นภาษาเนปาลี-อังกฤษ เป็นครั้งแรก โดยผู้แปลคือ พระภิกษุชาวเนปาล นามว่า พระวิปัสสี ผู้ได้มาจำพรรษา ณ วัดบวรนิเวศ-

วิหาร ในประเทศไทย และเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระปรีชาสามารถ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชินพธ์หนังสือเรื่อง “พระมหาชนก” ซึ่งเป็นเรื่องราวชีวิตในภาพหนึ่งของพระพุทธเจ้า จึงได้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตแปลหนังสือพระราชินพธ์เล่มนี้ในภาคการตุนเป็นภาษาเนปาลี-อังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นการแปลหนังสือพระราชินพธ์เล่มนี้ออกเป็นภาษาต่างประเทศเป็นครั้งแรก คุณเพ็ญโฉม อินเจริญคักดี เอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ ราชอาณาจักรเนปาล ได้ตระหนักถึงเจตนารามณ์อันดีของพระวิลลปสี จึงช่วยประสานกับหน่วยงานของไทย เพื่อสนับสนุนการตีพิมพ์หนังสือพระราชินพธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ฉบับภาษาเนปาลี-อังกฤษโดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากการตรวจการต่างประเทศ และการประสานดำเนินการต่างๆ จาก นายบันพิทิ โลสติกิลากุทธี รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่นำโดย นายกนก อภิรดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ซึ่งทั้งสองหน่วยงานนี้ได้ช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์หนังสือพระราชินพธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ฉบับภาษาเนปาลี-อังกฤษ โดยมอบหมายให้บริษัท ออมรินทร์พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับผิดชอบจัดพิมพ์ จำนวนประมาณ 30,000 เล่ม ซึ่งทางสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ จะนำไปจัดสรรให้กับหน่วยงานของประเทศไทยทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท้องสมุดและสถานศึกษาในเมืองต่างๆ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ราบลุ่มของราชอาณาจักรเนปาลโดยไม่คิดมูลค่าจำนวน

20,000 เล่ม เพื่อให้ชาวเนปาลทุกระดับไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ได้มีโอกาสอ่านหนังสือพระราชินพธ์อันทรงคุณค่าเล่มนี้ และร่วมกันภาคภูมิใจในพระปรีชาสามารถของพระมหาภักดิริย์ไทย ผู้ทรงสนพระทัยในพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง และอีก 10,000 เล่มนั้น บริษัท การบินไทยฯ จะได้นำไปเผยแพร่ในเที่ยวบินของบริษัทฯ และพิจารณาใช้ประโยชน์ในกิจการของบริษัทฯ ต่อไป

เห็นใหม่ครับว่าความซุกซ่อนของผมไม่สูญเปล่า หากยังช่วยเปิดโลกทัศน์ให้ผมเป็นอย่างดี ระหว่างที่ทีมงานรับประทานอาหาร กันอยู่นั้น มีการเปิดเพลงจากซีดีพระมหาชนกซิมโฟนี ที่บุตรคุณโตของเอกอัครราชทูตเพ็ญโฉมฯ นำมายกเสียงดนตรี บกเพลงไฟเราะมากเลียจนผมต้องย่องไปดูปกซีดีพระมหาชนกซิมโฟนีซึ่งวางอยู่ไม้ไกล หลังปกซีดีแผ่นนี้มีล้านพระราชน้ำดิบในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารฯ ที่ทำให้ผมทราบเพิ่มเติมว่า พระราชินพธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ในภาคการตุนนี้ ไม่เพียงแต่จะให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านเท่านั้น หากยังเปี่ยมไปด้วยสาระและข้อคิดอันเยบยลลคณคาย โดยในล้านกกล่าวว่า

“บทพระราชินพธ์ “พระมหาชนก” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือแนวคิดที่พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เราประสงค์ที่จะให้ประชาชนเข้าใจปรัชญาสำคัญของชีวิต จากบทพระราชินพธ์ “พระมหาชนก” ได้แก่

ข้อแรก ความเพียรแท้ช่วยให้ชีวิตรอดพ้นอุบัติเหตุ ให้เห็นถึงอานิสงส์แห่งความเพียร เมื่อเรื่องค้าขายอืบป่าเงือเพียงชีวิตแม้จะมองไม่เห็นฝั่งก็ต้องพยายามว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทร

ข้อที่สอง ประชญาเรื่องตั้นமம่วง ที่แสดงว่า สิ่งใดดี มีประโยชน์ จะเป็นเป้าหมายการยื้อแย่ง และยอมเป็นอันตรายในท่ามกลางผู้ที่ขาดปัญญา คือขาดทั้งความรู้วิชาการและขาดมโนธรรม สำนึก

ข้อที่สาม บทพระราชนิพนธ์ฉบับว่า “มิถุ้ายังไม่สิ้นคนดี” ประดุจพระราชทานพรแก่ชาวไทยผู้ที่มีความเพียรแท้จะเป็นผู้ช่วยให้ไทยไม่สิ้นคนดี”

ผมเก็บเรื่ยว่างเอาไว้รอซึ่งงานเลี้ยงรับรองในวันที่ 5 ธันวาคม ที่จะจัดในสวนของทำเนียบฯ โดยปล่อยให้เหล่าทีมงานเตรียมการทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการตั้งซุ้มอาหารหลายชั้นประดับด้วยธงไทย การจัดเตรียมอาหารความหวานหลากหลายชนิด การตั้งจอกาแฟและระบบเลี้ยงเพื่อฉายวีดีทัศน์ “พระมหาชนก” การจัดดอกกล้วยไม้หน้าซุ้มเข้างานและในบริเวณงาน การจัดเตรียมโต๊ะต้อนรับและลงทะเบียนรวมไปถึงที่นั่งสำหรับแขกวีไอพี และอีกมากมาย ซึ่งผมไม่รู้ว่า พวกมนุษย์ลิบก่าวคนทำกันได้อย่างไรภายในเวลาและทรัพยากรอันจำกัด คงจะเป็นครรภาระและความตึงใจมั่นที่ทำให้การเตรียมการทั้งหลายแหล่สำเร็จลงด้วยดี ท่ามกลางหยาดเหงื่อของทีมงานที่อาสามาช่วยด้วยน้ำใส่ใจจริง และความร่วมมือของเจ้าหน้าที่สถานทูตฯ ที่มีอยู่เพียง 3 คน ในตอนเข้าของวันงานผมได้สั่งตั้งพังมาว่าสื่อมวลชนเนปาลได้ให้ความสนใจในหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ฉบับภาษาเนปัล-อังกฤษเป็นอย่างมาก และได้ร่วมกันเผยแพร่ข่าวการเปิดตัวหนังสือพระราชนิพนธ์ฉบับนี้ในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทำให้มีผู้สนใจตอบรับการเข้าร่วมงานเลี้ยงรับรองแบบไทยที่จัดขึ้นที่ทำเนียบ

เอกสารราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ กันอย่างคับคั่ง หนึ่งในนั้นก็คือ พลนา นายเชอร์ยา บาชาตูร์ รากา นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรเนปาล ผู้จะให้เกียรติมาร่วมงาน และทำหน้าที่ประธานเปิดตัวหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ภาคการตุน ฉบับภาษาเนปัล-อังกฤษ นอกจากนี้ ยังมีเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากภาครัฐและเอกชนของเนปาล อีกทั้งคณะทูตานุทูต หัวหน้าองค์กรระหว่างประเทศจากนานาประเทศที่ประจำอยู่ในราชอาณาจักรเนปาลอีกด้วย

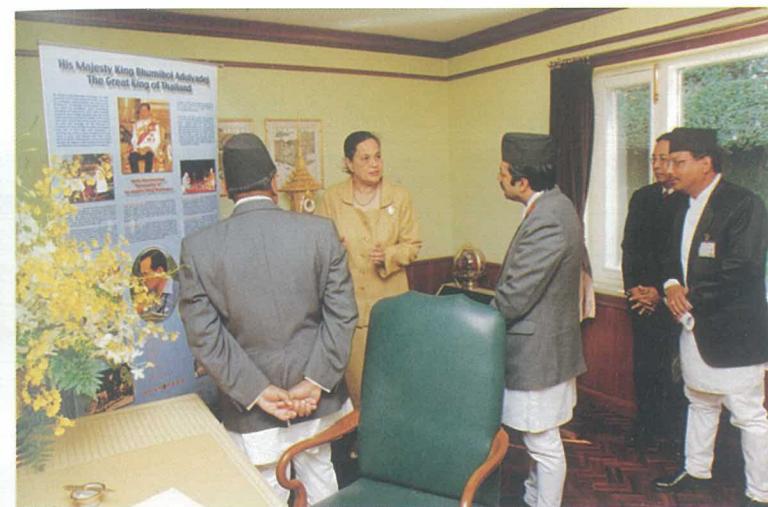
พิธีที่เป็นทางการดูเหมือนจะเริ่มขึ้นในตอนกลางวัน เมื่อสมเด็จพระราชินีบดีแห่งราชอาณาจักรเนปาลได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์จำนวนสองท่านพร้อมด้วยรองอธิบดีกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศเนปาล เดินทางไปที่ทำเนียบเอกสารราชทูตฯ ในเวลาโดยประมาณ 10.30 น. ของวันที่ 5 ธันวาคม 2546 เพื่อลุนนามถวายพระพรชัยมงคลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเจริญพระชนมายุครบ 76 พรรษา ณ บริเวณห้องรับรองของทำเนียบเอกสารราชทูตฯ โดยเอกสารราชทูตเพญโฉมฯ ได้จัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ผู้แทนพระองค์ และได้มอบพานขนมไทยต่างๆ ที่จัดแต่งอย่างสวยงามด้วยรูปแบบไทย จำนวน 3 ชุด เพื่อขอให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแด่ สมเด็จพระราชินีบดีแห่งราชอาณาจักรเนปาล องค์มกุฎราชกุมารแห่งราชอาณาจักรเนปาล และสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงแห่งราชอาณาจักรเนปาล ผู้มองขอนมลูกชุบในพานด้วยความอาลัย เนื่องจากยังไม่มีวานาได้ลิ้มลองขนมสีสวยเหล่านี้เลย ตอนบ่ายค้ออย ทีมงานทุกคนรวมทั้งเอกสารราชทูตเพญโฉมฯ เดินตรวจงานเป็นครั้งสุดท้ายแล้วแยกกันไปแต่งตัว ซึ่งแล้วว่า ว่าจะ

เป็นชุดไทยทั้งหมด จะอังการแคร์ไหน ผมจะรอคุต่อไป ระหว่างที่รอ ผมได้ยินเสียงคนพูดภาษาอังกฤษอยู่ในห้องข้างๆ ก็เลยแปรปูดเลี้ย หน่อย ปรากฏว่าเป็นลูกสาวทั้งสองของท่านทูตฯ นีเองโดยคนโต กำลังซ้อมอ่านประวัติของเรื่อง “พระมหาชนก” โดยย่อ เนื่องจาก ต้องนำไปแลงให้แขกผู้มีเกียรติได้ฟังในเวลางาน ผมฟังสองสาวคุยกัน เลยทราบว่าผู้เรียบเรียงประวัติของเรื่อง “พระมหาชนก” เป็น ภาษาอังกฤษ คือ พระ ดร.อนิล ศากยะ พระภิกษุชาวเนปาลผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ปัจจุบันดำ พระยา อุยท์วัดบวรนิเวศวิหาร โดยมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ของสมเด็จ พระลังมราชา พระภิกษุ ดร.อนิลฯ นั้นได้รับเชิญจาก เอกอัครราชทูตเพญโฉมฯ ให้เดินทางมาร่วมในพิธีครั้งนี้ และได้มี ส่วนสำคัญในการประสานช่วยให้งานครั้งนี้สำเร็จลงอย่างดียิ่งเกิน ความคาดหมาย

ในที่สุดก็มาถึงวาระงานอันเป็นมงคล ก่อนเริ่มงานเอกอัคร ราชทูตเพญโฉมฯ ได้เป็นประธานนำเจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงกาฐมาณฑุ และคนไทยที่พำนักอยู่ในราชอาณาจักรเนปาล ร่วมกันถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อม ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี จากนั้นไม่นานก็เป็นเวลาเริ่มงานเลี้ยง รับรอง ผมแทบไม่เชื่อสายตาว่าในชั่ววัดใจเดียวบรรดาแขกหรือ กว่า 500 คน ได้เดินทางเข้าสู่บริเวณงาน ทำเอาส่วนของทำเนียบ เอกอัครราชทูตซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 8 ไร่ ดูเล็กลงไปกลับตัว ภาพ ผู้มาร่วมงานที่ใส่ชุดประจำติของตนช่างนำตื่นตาตื่นใจเลียนรีกระไว สำพัชดผ้าไหมไทยผมก้าวหูหราแล้ว พอมาเห็นการเล่นเสียงส่าหรี

นายกรัฐมนตรีเนปาล เปิดตัวหนังสือพระราชพิพนธ์ เรื่อง “พระมหาชนก”

เอกอัครราชทูตบรรยายสรุปพระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แก่ผู้แทนพระองค์สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งราชอาณาจักรเนปาล

ส่วนหนึ่งของแขกรับเชิญที่น้ำซัมสุรา/ไวน์ไทย ซึ่งได้รับความนิยมมากที่สุดในงานนี้

ภาพบรรยากาศเบื้องหลังก่อนเวลางานฯ ที่ชาวไทยได้ร่วมกันจัดเตรียมอาหารแบบไทยๆ เพื่อใช้ในงานเลี้ยงรับรองครั้งนี้

แยกไม่ว่าจะเป็น อินเดีย เนปาล ศรีลังกา หรือปากีสถาน บังคลาเทศ หรือชุดประจำชาติของภูฏาน มองโกเลีย ผู้โดยรู้สึกว่าเป็นบุญตาอย่างหาที่媲ยบมีได้ นอกจากนี้ก็มีคณฑูตจากประเทศอื่นๆ เช่น จีน รัสเซีย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ฯลฯ ซึ่งถ้ามีได้แต่ชุดประจำชาติ ก็จะเป็นชุดตราตีล้อมรอบอย่างโกล แขกชาวเนปาลประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ระดับสูง เช่น ประธานองค์มนตรี ประธานศาลฎีกา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีจากกระทรวงต่างๆ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงต่างๆ นักการเมืองจากนานาประเทศ และที่ขาดไม่ได้ก็คือ อธิบดีกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศเนปาล ที่มาร่วมงานทั้งครอบครัว นอกจากนี้ ยังมีพระภิกษุเนปาลมาร่วมหลายรูปเช่นกัน ซึ่งทั้งหมดจะนั่งอย่างลำรวมมิตรากจากพระภิกษุไทยในงานสำคัญๆ บรรยายกาศของงานเลี้ยงครั้งนี้เป็นไปอย่างสนุกสนานและเป็นกันเอง โดยผู้ร่วมงานได้มีโอกาสเยี่ยมชมชุมต่างๆ เพื่อลิ้มลองอาหารไทยหลากหลายชนิดทั้งของหวานและผลไม้สด รวมทั้งเครื่องดื่มแบบไทยๆ ทั้งน้ำผลไม้ สุราไทย และไวน์ไทยทั้งขาวและแดง รวมไปถึงไวน์ผลไม้หลากหลายชนิดของไทย และในเวลา 18.00 น. เศษ ๗ พคนฯ นายเชอร์ยา บาชาดูร์ รากา นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรเนปาล ได้เดินทางมาถึงบริเวณโดยได้รับการรอต้อนรับจากเอกอัครราชทูตเพญโฉมฯ พร้อมด้วยคณะกรรมการจัดงานครั้งนี้ และบุตรีทั้งสอง คือ ดร.อรุณร์ ชาครพิธีกรของงาน และ น.ส.กัญพัชร ชาคร ผู้ต้อนรับและประธานงานซึ่งทั้งคู่เดินทางมาช่วยงานครั้งนี้โดยเที่ยวบินเดียวกับผู้จากกรุงเทพฯ (แม้ว่าผู้เพิ่งมาว่าทั้งว่าตัวเองบินมาถึงตาม) ทางลีโอມารชันเนปาล

ได้พร้อมใจกันมาทำข่าวงานนี้กันอย่างเนื่องแน่น โดยสังเกตได้จากแสงแฟลชที่วุ่นวายอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรเนปาลตัดริบบินเปิดงานท่ามกลางลักษณะมายรวมทั้งผู้ด้วยนี้เป็นไฮไลท์ของงานเลยก็ว่าได้ สิ่งที่เด่นรองลงมา ก็คือ อาหารเลิศรสซึ่งทางทีมงานยิ่มหน้าบานรับคำชมเสียงตอบรับไม่胫 ผสมผสอยก็ยืนยันได้อีกหนึ่งเรียง เพราะได้ลองเก็บตกซึ่งอาหารกีอบทุกชิ้น ไม่ว่าแม่ล่าโภจนตาเยิ้ม พุกกาส จนต้องหาที่พัก(พุง) เพราะกินมากเสียจนเคลื่อนตัวได้ชาและหมดแรงที่จะหลีกหลบรองเท้าของผู้คนในงาน

ผมได้ข้อมูลจากใต้โต๊ะลงทะเบียนที่ผมไปหยุดพักชั่วคราวมาว่า ทางสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ ได้มอบหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ฉบับภาษาเนปาล-อังกฤษ ให้แก่แขกผู้มาร่วมงานตามบัตรเชิญท่านละหนึ่งเล่ม โดยเชิญชวนให้ร่วมบริจาคตามครั้หอ เพื่อนำรายได้ทั้งหมดไปค้ำคืนนี้ไปมอบให้แก้วัดลิริกิติวิหาร ในเมืองกีรติบูร์ ไม่ไกลจากกรุงกาฐมาณฑุ ซึ่งวัดแห่งนี้เป็นวัดทางพุทธศาสนาของเนปาล ที่พระวิปัสสี ผู้แปลหนังสือเคยจำ咒ราษฎร ซึ่งในวันรุ่งขึ้น (6 ธ.ค.) นางเพญโฉม อินเจริญคักดี เอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ ราชอาณาจักรเนปาล ก็จะเป็นประธานนำคณะข้าราชการและผู้จัดงานในครั้งนี้ไปทำบุญและมอบเงินบริจาคทั้งหมดให้กับผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดดังกล่าว ผมก็ขออนุโมทนาด้วยอีกหนึ่งเรื่องใจ และแล้วงานเสียงก็มีวันเลิกไว เมื่อล่งแขกคนสุดท้ายเรียบร้อยแล้ว เอกอัครราชทูตเพญโฉมฯ ได้กล่าวขอบคุณคณะผู้ร่วมจัดงานเสียงรับรองครั้งนี้ว่า “งานนี้จะไม่มีทางประสบความสำเร็จอย่างงดงามเช่นนี้ได้เลย หากปราศจากความ

ช่วยเหลือจากหลายๆ ฝ่าย อันได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯ และสำนักงานที่กรุงกาฐมาณฑุ คณะกรรมการหอการค้าเนปาล-ไทย ที่กรุงมาเอื้อเพื่อการจัดเตรียมสถานที่และประสานงาน คุณพัชร พุ่มพวง เจ้าของโรงแรมโกลเด้นท์แซนด์ อ.ชะอ่า จ.เพชรบุรี และคณะเพื่อนนักเรียนร่วมรุ่น ล้มยมธิยมจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ของดิฉัน เพื่อนร่วมรุ่น วปbro. 4414 ที่นำโดยนายมานิต มัชยวานิช พร้อมด้วยพลตำรวจตระเวนชายแดน อังสันนันท์ และเพื่อนที่ศึกษาในสถาบันพระปกเกล้ารุ่นที่ 5 และรุ่นที่ 7 รวมไปถึงข้าราชการและคนไทยที่พำนักอยู่ในประเทศไทย เช่นกันฝ่ายได้ร่วมมือร่วมใจกันอย่างแข็งขันเพื่อถวายแด่องค์พระบรมราชูปถัมภ์ของไทย ทำให้งานวันเฉลิมพระชนมพรรษาและการเปิดตัวหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหาชนก” ฉบับภาษาเนปาล-อังกฤษ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมเป็นลักษณะกว่า 500 คน สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างดีเยี่ยม ท่ามกลางเสียงเชิญชมในพระปริชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และบรรยายกาศงานเลี้ยงที่นำเสนออาหารโอชารஸของไทย ดิฉันขอขอบพระคุณทุกท่านจากใจจริง”

ผมขอปิดท้ายรายงานของผมด้วยคำกล่าวจากปากเอกอัครราชทูตไทยประจำอาณาจักรเนปาล ที่จะจำมาแบบคำต่อคำ เอกอัครราชทูตเพญโฉมฯ ได้ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวว่า “เวลานี้เป็นช่วงที่หมายจะสนทนาความลัมพันธ์ให้มากกว่าเดิมกับประเทศไทยเนปาล เพราะชาวเนปาลกำลังตั้งตัวกับการเรียกร้องประชาธิปไตยภายในชาติ แต่การเสริมสร้างความลัมพันธ์ควรใช้วัฒธรรมเป็นสื่อนำ เพราะเป็นช่องทางที่ขยายผลได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ประเทศไทยเนปาล

จะมีโอกาสได้อ่านหนังสือพระราชนิพนธ์ “พระมหาชนก” ในภาษาประจা�ติของตนและชาบซึ่งในพระอัจฉริยภาพของพระมหากรุณาธิรัชไทย ผู้ทรงสนพระทัยในพุทธประวัติ และได้ทรงถ่ายทอดออกมาน่าตัวอักษร การเปิดโอกาสให้ชาวเนปาลได้รู้จักหนังสือพระราชนิพนธ์ เล่มนี้ นอกจากจะเป็นการเผยแพร่พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้วยังเป็นการนำชาวเนปาลกลับสู่อดีตของประเทศตนเอง เนื่องจากเมือง “Janakpur” หรือ “มิถิลานคร” ในอดีต ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหาชนก” เป็นเมืองที่มีอยู่จริงทางตอนใต้ของประเทศไทย และเป็นเมืองถิ่นกำเนิดของต้นมະม่วงลำคัญที่มีการกล่าวถึงในหนังสือพระราชนิพนธ์ เรื่อง “พระมหาชนก” ซึ่งตรงจุดนี้จะช่วยเป็นสะพานเชื่อมให้ประเทศไทย และเนปาลใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น การจัดพิมพ์หนังสือเป็นภาษาเนปาล-อังกฤษ จะช่วยสร้างความเป็นปึกแผ่นทางลัทธกมและวัฒนธรรมระหว่างสองประเทศขึ้นอีกระดับหนึ่ง งานเลี้ยงรับรองครั้งนี้ยังได้ทำให้แขกชาวเนปาลและญาติๆ จำนวนมากจากนานาประเทศรู้จักอาหารไทยมากขึ้น อันจะสามารถนำไปสู่ความร่วมมือทางธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ ในอนาคตได้เป็นอย่างดี สำหรับชาวไทยที่สนใจประวัติศาสตร์เนปาลและพุทธศาสนาทุกท่าน ราชอาณาจักรเนปาลมีมากกว่าสร้อยลูกปัด ผ้าคลุมไหล่ทอมือ พรม เครื่องทองเหลือง มีดกรุข่า หรือทิวทัศน์ อันตระการตาของทุบเขากาฐมาณฑุ เทือกเขาหิมาลัย เทือกเขาร้อนะ และยอดเขายาเอเวอร์เรสต์ ดินแดนพุทธภูมิแห่งนี้ยังมีเมืองลำคัญทางพุทธศาสนา เช่น เมืองลุมพินี รอให้ท่านไปเยี่ยมเยือนเพื่อตามรอยพุทธบาท และเมืองที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์

เรื่อง “พระมหาชนก” คือเมืองจันกpur (มิถิลานครเดิม) ที่รอให้ท่านทั้งหลายเดินทางไปเยือนเพื่อตามรอยพระบาท ในโอกาสต่อๆ ไป”

พงแล้วผู้คนเลิ่มว่า ผู้คนจะอยู่ประเทศเนปาลต่ออีกระยะหนึ่ง แต่แล้วก็จะลึกได้ว่าที่บ้านคงจะเป็นห่วงผู้คนแล้ว เพราะผู้คนบ้านมาร่วม 3-4 วัน โดยไม่มีใครรู้ว่าผู้คนเป็นตายร้ายดีอย่างไร ว่าแล้วผู้คนก็ต้องเตรียมวางแผนแอบกลับบ้านให้รอดกุญแจสุด โชคดีที่ผู้คนสืบรู้ว่าคุณพัชร พุ่มพวง เจ้าของโรงแรมโกลเด้นท์แซนด์ที่ชะอำ จะเดินทางกลับในบ่ายวันรุ่งขึ้น ผู้คนจึงเข้าไปแอบซ่อนอยู่ในกระเบื้องเลือกผ้าของท่านอย่างมีดีซิดเพื่อที่จะเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนาของผู้อย่างล่องลอยนั่น ผลเป็นอย่างไร呢 หรือครับ ผู้คนกลับมาครอบครัวของผู้อย่างปลดภัยแม่จะถูกผู้ปกครองเอ็ดบ้าง หากแต่ท่านอยู่ที่บ้านอยู่นี่ ใจครับ ผู้คนยังจำคำกล่าวไว้ทั้งท้ายลั้นๆ หากล้าสักของคุณเพียงโฉม อินเจริญคักดี เอกอัครราชทูตฯ ได้ว่า “นัมสเต ยินดีต้อนรับสู่ราชอาณาจักรเนปาล ดินแดนที่เวลาดูเหมือนว่าจะหมุนซ้าย หากเต็มไปด้วยความสง่างามของชีวิต”

ท่านพร้อมหรือยังที่จะไปค้นหาความหมายของชีวิต ณ ดินแดนที่มีความเกี่ยวเนื่องกับหนังสือพระราชนิพนธ์ “พระมหาชนก” ที่ราชอาณาจักรเนปาล ดินแดนที่เวลาดูเหมือนว่าจะหมุนซ้าย

● เรื่องน่ารู้ : พระมหา ดร.ประคุณ คุณธรรมโน
คณบดีนุชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหากรชัตติย์ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

พระมหากรชัตติย์ผู้เป็นพุทธศาสนูปถัมภก ซึ่งมีพระนาม
ปราภูในคัมภีร์พระพุทธศาสนา มีหลายพระองค์ พระราชน婆ติของ
แต่ละพระองค์ เท่าที่ค้นคว้าได้บางพระองค์มีข้อมูลประวัติปราภู
น้อยนิด บางพระองค์ก็มีข้อมูลพอประมาณและข้อมูลเหล่านี้อยู่ใน
คัมภีรนั้นบ้าง อยู่ในคัมภีรโน้นบ้าง ไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องในคัมภีร
อันเดียกันหรือเล่มเดียวกัน เมื่อกล่าวถึงคัมภีร์ในทางพระพุทธศาสนา
ข้าพเจ้าแบ่งเป็นสองคือคัมภีร์พุทธศาสนาฝ่ายมหายานใช้ภาษา
ล้านลักษณะเป็นลีอื่นในการเผยแพร่ศาสนา คัมภีร์พุทธศาสนาฝ่ายเกรวะ
ใช้ภาษาบาลีในการเผยแพร่ศาสนา เมื่อได้อ่านเนื้อความในคัมภีร์ทั้ง

สองดังกล่าวมาแล้วก็พบว่ามีเรื่องตรงกันบ้างไม่ตรงกันบ้าง สำหรับการ
เขียนเรื่องนี้ ข้าพเจ้าใช้เรื่องราวอันปราภูในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา
ฝ่ายเกรวะซึ่งใช้ภาษาบาลีเป็นเครื่องมือเผยแพร่ศาสนา และจะเสนอ
ประวัติพระมหากรชัตติย์ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเพียงสาม
พระองค์เท่านั้น พระนามของพระมหากรชัตติย์เหล่านี้ก็เป็นที่คุ้นหู
คุ้นตาเราท่านอยู่บ้างแล้ว ก่อนอื่นจะขอลำดับวงศ์พระมหากรชัตติย์ใน
คัมภีร์พระพุทธศาสนาซึ่งจะเสนอด้วยในคราวนี้ เพื่อสะดวกในการอ่านและ
เข้าใจ

วงศ์พระเจ้าพิมพิสาร

- พระเจ้าพิมพิสาร
 - พระเจ้าอชาตคัตตุ
 - พระเจ้าอุทัยภัทร
 - พระเจ้ามุนทக
 - พระเจ้านาคทาสก
- (ลิ้นวงศ์พระเจ้าพิมพิสาร แล้วขึ้นวงศ์สุสุนาค)
- พระเจ้าสุสุนาค
 - พระเจ้ากาฬาโศก

ได้ความว่าพระเจ้ากาฬาโศก ขึ้นเสวยราชย์ในปี พ.ศ. 90
ในชิงกากมาลีนี กล่าวไว้ว่า “พระเจ้าสุสุนาค มีพระโอร摊ามกว่า
กาฬาโศก เมื่อสุสุนาคทิวงคต กาฬาโศกได้สืบท่อราชสมบัติ 28 ปี
นับแต่วัน กาฬาโศกได้เสวยราชย์ 10 ปี สมเด็จพระพุทธองค์ปรินิพพาน
พอกครบ 100 ปีบริบูรณ์ ในกาลครั้งนั้น ภิกษุทั้งหลาย 10,000 อยู่ใน
เมืองไฟคาลี สำแดงวัดถุ 10 ประการ” พระเจ้ากาฬาโศก มีพระโอรส

10 องค์ พระราชนิเวศน์นั่นกรองราชย์ต่อมาอีก 22 ปี ครั้นถึง พ.ศ. 140 ปี วงศ์สุนัคถูกนายโจรคนหนึ่งซึ่อนันทะทำลายลง แล้ว นายโจร นั่นทะตั้งราชวงศ์นั่นทะขึ้นมีเจ้าลีบวงศ์ 9 องค์ กินเวลา 22 ปี สิ้นวงศ์ เมื่อ พ.ศ. 162

จันทรคุปต์ ตั้งราชวงศ์เมารายขึ้น ณ นครปาตลีบุตร

1. จันทรคุปต์ 2. พินทุสาร 3. อโศก ก่อนเสียราชย์ ทำสิ่งแย่งราชสมบัติอยู่ 4 ปี ปราบดาภิเษกในปีพุทธศก 218 ปี ระยะการระหว่างกาฬาโศกห่างกันถึง 100 ปีเต็ม

1. พระเจ้าพิมพิสาร

พระเจ้าพิมพิสารเป็นพระเจ้าแผ่นดินแห่งแคว้นมคอธ เมืองหลวงชื่อว่า ราชคฤทธิ์ (ปัจจุบันอยู่ในรัฐพิหาร เมืองหลวงชื่อ ปัตตนา ประชากรประมาณ 86,338,853 คน) พระองค์เป็นกษัตริย์ องค์แรกซึ่งได้สถาปนาลัมพุทธเจ้าหลังจากพระองค์ตรัสรู้แล้ว และเป็นกษัตริย์พุทธามกขององค์แรกในโลกเป็นผู้มีความศรัทธาเลื่อมใส ในพระพุทธศาสนามาก และเป็นผู้ถวายวัดฯ แรก ในศาสนพุทธ เมืองราชคฤทธิ์เป็นที่อยู่แห่งครูเจ้าลัทธิต่างๆ หลายคน พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงเลือกเป็นภูมิประดิษฐานพระพุทธศาสนาเป็นแห่งแรก พระเจ้าพิมพิสารได้สถาปนาลัมพุทธเจ้าเมื่อไหร่ ที่ไหน เท่าที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนา มีว่า ครั้งหนึ่งพระลัมพุทธเจ้าพร้อมด้วย หมู่กิษัติสาวก เสด็จถึงกรุงราชคฤทธิ์ประทับอยู่ ณ ลักษีวันอุทัยาน (สวนตาลหนุ่ม) คนเฝ้าอุทัยานได้เห็นองค์พระลัมพุทธเจ้าและหมู่กิษัติสาวก จึงนำเหตุเข้าไปกราบทูลพระเจ้าพิมพิสารบรมกษัตริย์ พระเจ้าพิมพิสาร

ได้ทรงทราบก็เสด็จออกจากพระนครพร้อมด้วยหมู่พระมหาณฑุบดี ประมาณ 120,000 คน เป็นราชบริวารมาสู่พระราชอุทยานและชบ พระคีร่องแทบพระบาทถวายอภิวัฒน์แล้วประทับในสถานที่อันสมควร ส่วนราชบริวารมีอาการกายวายชาต่างๆ กัน บางพากถวายบังคม บางพากเป็นแต่กล่าววาจาปราศรัย บางพากร้องประการเชือและโคงร้อง ตน บางพากก็นั่งนิ่งอยู่ เหตุราชบริวารแสดงอาการอย่างนั้น ก็ เพราะว่า พากท่านเหล่านั้นคิดว่าพระมหาสมณะนี้ประพฤติพระธรรมจรรยาแห่ง อุรุ เวลา กัสลปะ หรือว่าอุรุเวลา กัสลปะประพฤติพระธรรมจรรยาแห่งพระมหา สมณะ ใจจะเป็นคิชช์ย์เป็นอาจารย์แก่กัน (ขอแทรกความตอนนี้ว่า ก่อนที่พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จมา ณ ลักษีวันอุทัยานนี้ พระองค์ได้ เสด็จไปบำบัดอุรุเวลาซึ่งเป็นที่อยู่ของชภิล (ผู้มีผมมุนเป็นชฎา) สาม พื้นองกับทั้งหมู่คิชช์ย์บริวาร 1,000 คน พิชัยใหญ่ชื่อว่าอุรุเวลา กัสลปะ น้องชายกลางชื่อว่า นทีกัสลปะ น้องชายน้อยชื่อว่า คยา กัสลปะ ทั้ง สามคนพื้นองนี้สร้างอาคารอยู่ใกล้ฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ท่านทั้งสามนี้ เป็นนักพรตผู้บูชาเพลิง)

ครั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จถึงทับล้อรุเวลาแล้วทรง ทรงนานอุรุเวลา กัสลปะโดยวิธีต่างๆ แสดงให้เห็นว่า ลักษณะของอุรุเวลา กัสลปะไม่มีแก่นสาร จนอุรุเวลา กัสลปะมีความลดใจ พร้อมทั้งคิชช์ย์ บริวารล้อยตามที่เกล้าเป็นชฎาและเครื่องบูชาเพลิงลงในแม่น้ำ แล้วทูล ขออุปสมบท พระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประทาน อุปสมบท อนุญาตให้เป็นกิษัติทั้งสิ้น)

ลำดับนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าก็ทรงทราบด้วยพระญาณใน ความคิดของพากพระมหาณฑุบดีเหล่านั้น จึงตรัสแก่อุรุเวลา กัสลปะ

กระว่า ก้าสปะท่านพิจารณาเห็นลิ่งอันได้จึงละการบูชาเพลิง อุรุ-
เวลงก้าสปะกราบทูลว่า การบูชาขย่มีการห่วงผลคือการคุณมีรูปเลียง
เป็นต้น ผลคือการนั้นเป็นมลทินเครื่องเคร้าหมายของตกอยู่ในกิเลส ไม่ใช่
หนทางแห่งนิพพาน เหตุนั้นจึงละการบูชาเพลิงซึ่งเคยทำมา เมื่อกล่าว
ดังนี้แล้วก็ชบเคียรลงเหนือหลังพระบาทของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว
ทูลว่า “พระพุทธองค์เป็นบรมครุของข้าพระพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า
เป็นสาวกของพระพุทธองค์”

พวกบริหารพระเจ้าพิมพิสารเห็นดังนั้นแล้วก็หมดความ
สงสัยตั้งใจสตอยฟังพระธรรมเทศนา พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดง
อนุปุพิกถาและอริยลักษณ์ พอบลลงองค์บรมกษัตริย์พิมพิสารและ
ราชบริวาร 110,000 กิตติอยู่ในโสดาปัตติผลและอีก 10,000 ตั้งอยู่
ในพระไตรสรณคมน์ เป็นอุบาลกในพระศาสนานา ครั้งนั้นบรมกษัตริย์
พิมพิสารกราบทูลว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อข้าพระองค์ยัง
เป็นขัตติยราชกุமารนั้นได้มีความปรารถนา 5 ประการ ข้อที่ 1 ว่า
ขอให้ข้าพเจ้าได้รับอภิ夷เกเป็นพระเจ้าแผ่นดินมหิดล ข้อที่ 2 ว่า
ขอท่านผู้เป็นพระอรหันต์ผู้รู้เห็นใจโดยชอบพึงมายั่งแวนแควนของ
ข้าพเจ้าผู้ได้รับอภิ夷เกแล้ว ข้อที่ 3 ว่า ขอข้าพเจ้าได้เข้าไปนั่งใกล้
พระอรหันต์นั้น ข้อที่ 4 ว่า ขอพระอรหันต์นั้นพึงแสดงธรรมแก่ข้าพเจ้า
ข้อที่ 5 ว่า ขอข้าพเจ้าพึงรู้ทั่วถึงธรรมของพระอรหันต์นั้น บัดนี้
ความปรารถนาของข้าพเจ้าสำเร็จแล้วทั้ง 5 ประการ

ครั้นพระเจ้าพิมพิสารกราบความสำเร็จพระราชนิรันดร์
แล้วทรงสรรเสริญพระธรรมเทศนาแสดงพระองค์เป็นอุบาลกแล้วก
ราบทูล เชิญเสด็จพระผู้มีพระภาคพร้อมทั้งหมู่สาวกเพื่อเสวยที่พระ

ราชนิเวศน์ ในวันพรุ่งนี้ แล้วเสด็จลุกจากที่ประทับถวายอภิวัฒพระ
ผู้มีพระภาคเจ้า แล้วเสด็จกลับพระราชวังตรัสรสั่งเจ้าพนักงานให้
ตักแต่งอาหาร ครั้นล่วงเวลาตีนั้นแล้วตรัสรสั่งราชบูรุษไปกราบทูลภต
ตากล พระผู้มีพระภาค พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์เสด็จไปยังพระราช
นิเวศ พระเจ้าพิมพิสารทรงอังค拉斯ภิกษุลงมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน
ด้วยอาหารอันปราณีต ด้วยพระหัตถ์แห่งพระองค์ เสร็จแล้วเสด็จ
เข้าไปใกล้ประทับ ณ ที่อันควร ทรงพระราชนิรันดร์สถาที่ควรเป็นที่
เสด็จอยู่แห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงเห็นว่าพระราชนิรันดร์เผลวัน (
ส่วนไม่ไฝ) เป็นที่ใกล้ ไม่ไกลพระนคร บริบูรณ์ด้วยทางเป็นที่ไปมา
กลางวันไม่เกลื่อนด้วยหมู่คน กลางคืนเงียบเสียงอ้ออึงกึกก้อง ควร
เป็นที่เสด็จอยู่ของพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อทรงดำริดังนี้แล้วจึง
กราบทูลต่อพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ขอพระผู้มี
พระภาคเจ้าจงทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้ารับເວສุวนิทยาน เป็น
อาرامที่เสด็จอยู่ในครั้งนี้ แล้ว ทรงจับพระเต้าทองเดิมด้วยน้ำหลัง
ลงบนพระหัตถ์ของพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงพระราชนิรันดร์ถวายพระ
ເວສุวนิทยานแด่พระบรมครุ เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับ
พระເວສุวนิทยานแล้วกระทำอนุโมทนา แก่บรมกษัตริย์ แล้วเสด็จไป
ประทับอยู่ ณ ເວສุวนิทยานนั้น อาرامเกิด ขึ้นเป็นครั้งแรกในกาลนั้น
ตั้งแต่นั้นมาพระผู้มีพระภาคเจ้าประทานพระพุทธานุญาตให้ภิกษุรับ
อาرامที่ทายกถวายตามประกรณ

2. พระเจ้าอชาตศัตetr

พระเจ้าอชาตศัตetrเป็นพระโอรสของพระเจ้าพิมพิสาร
พระมารดาทรงพระนามว่า ວິທະຍີ ທີ່ເປັນພຣະມິດາຂອງພຣະເຈົ້າໂກຄລ

พระองค์เป็นพุทธมามก ได้เป็นพุทธศาสนูปถัมภกเมื่อครั้งทำปฐมลังคายนาพระธรรมวินัยที่กรุงราชคฤห์ ของล่าวถึงมูลเหตุแห่งการทำปฐมลังคายนาโดยลังเขปว่า เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เป็นที่พึงแห่งโลกทรงบำเพ็ญพุทธกิจตั้งแต่ทรงแสดงพระธรรมจักร จนถึงโปรดสุกทท-ปริพาชก สาวกองค์สุดท้ายแล้วเด็จบูรนิพพาน ในเวลาใกล้รุ่งในวันวิสาขบูปุณมีระห่วงต้นสาละทั้งคูในป่าสาละ อันเป็นที่เด็จบูรนิพพานของเจ้ามัลละ ใกล้กรุงกุสินารา ท่านพระมหากัสสปะ ผู้เป็นพระลังฆ-เคราะแห่งภิกษุประมาณ 700,000 รูป ซึ่งประชุมกันในสถานที่บูรนิพพานของพระผู้มีพระภาคเจ้าระลึกถึงคำที่สุกททวุฒบรรพชิต กล่าวเมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าเด็จบูรนิพพานแล้วได้ 7 วันว่า อย่าเลย ผู้มีอายุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายอย่าเคราโศกไปเลย อย่ารำไรไปเลย พากเราพื้นดีแล้วจากพระมหาสมณะองค์นั้น พากเราถูกพระมหาสมณะองค์นั้น คอยรบกวนห้ามปramaว่า สิ่งนี้ควร สิ่งนี้ไม่ควร กับดันพากเราปาราณากะทำสิ่งใดก็กระทำได้ตามปาราณา ไม่มีใครอยรบกวนห้ามปrama ท่านพระมหากัสสปะคิดว่า พากบ้าปิกขุได้พรคพากแล้วอาจทำพระลัทธรมให้อันตรธานได้ไม่นานเลย พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า “อันนที่ ธรรมวินัย ซึ่งเราแสดงแล้ว บัญญัติแล้ว แก่ເธ္ဓທັກ ດຣມວິນຍໍ ທີ່ຈະເປັນວິධີທີ່ພຣະຄາສນານີ້ ຈະພຶດດຳຮັງມັນຕົ້ງອູ້ລື້ນກາລານາ ເມື່ອທ່ານພຣະມາກກັບສປະຕິກະທຳ ລັກຍານອຣມວິນຍໍຍ່ອງຢ່າງນີ້ແລ້ວ ຈຶ່ງເລືອກວິກຂຸ້ຜູ້ເປັນພຣະອຮນຕໍ່ 499 ອອງຄົງທ່ານພຣະມາກກັບສປະຕິກະທຳໃຫ້ຍອນອູ້ 1 ອອງຄົງ ເພື່ອໃຫ້ໂກາລ ແກ່ທ່ານພຣະອານຸທິ (ພຣະອານຸທິຍັງໄມ້ໄດ້ລຳເຮົ້ຈອຮນຕໍ່ ທ່ານລຳເຮົ້ຈ

ອຮນຕໍ່ໃນراتຽໄກລ່ຽ່ງ ຊຶ່ງວັນທຳລັກຍານາ ເພຣະອະນັນ ຈຶ່ງມີພຣະອຮນຕໍ່ທັງໝົດ 500 ອອງຄົງ) ພຣະມາເກຣະເຫັນນີ້ ເລືອກກູງຮາຊຄຸຖໍ ເປັນທີທຳປັບປຸງລັກຍານາ ຈຶ່ງແຍກກັນເດີນທາງໄປລູກກູງຮາຊຄຸຖໍ

ສັມຍັນນີ້ ໃນກຽງຮາຊຄຸຖໍມີມາວິທາຮອຢູ່ 18 ແທ່ງ ມາຫວິທາຮເຫັນນີ້ທີ່ໜົມດຽກຮູງຮັງດ້ວຍອຸງທຶກທີ່ແຕກເກລື່ອນ ພຣະມາເກຣະ ແທ່ານັ້ນຕກລົງກັນວ່າ ຈະທຳການປັບປຸງລັກຍາພຣະມາວິນຍໍ ເມື່ອຕກລົງກັນອ່າງນັ້ນແລ້ວ ພຣະເກຣະເຫັນນີ້ໄດ້ໄປຢືນອູ້ທີ່ປະຕູພຣະຈັງ ພຣະເຈົ້າ ອັນຕັດຕຽບເລື້ອງໄປໆທີ່ ແລ້ວຮັບລົ່ງຄາມວ່າ ຂ້າແຕ່ພຣະຄຸນເຈົ້າ ພຣະຄຸນເຈົ້າທັກໜ້າພາກນາມເພຣະເຫຼຸໄ ແລ້ວຈຶ່ງຮັບລົ່ງຍື້ອນຄາມຄືກິຈທີ່ພຣະອົງຄົງ ເອງຄວາມທຳ ພຣະເກຣະທັກໜ້າໄດ້ຖຸລຂອ້ທັດກຣມເພື່ອປະໂຍ່ນໃນການປັບປຸງລັກຍົມມາວິທາຮທັງ 18 ແທ່ງເຫັນນີ້ ພຣະຈາທຽງຮັບວ່າ ຕີລະເຈົ້າຂ້າ ແລ້ວໄດ້ພຣະຈາທານພວກມຸນໜູ້ຍໍ ຜູ້ທຳທັດກຣມພຣະເກຣະທັກໜ້າລົ່ງໃຫ້ປັບປຸງລັກຍົມວິທາຮທັງໝົດ ແລ້ວໄດ້ຖຸລໃຫ້ພຣະຈາທຽງທຽບວ່າ ຂອຄວາມພຣະມາບພິຕຣ ການປັບປຸງລັກຍົມວິທາຮເສົ່ງລື້ນແລ້ວ ບັດນີ້ອາຕມກາພທັກໜ້າຈະທຳລັກຍາພຣະມາວິນຍໍ ພຣະຈາຕຣສວ່າ ຕີລະເຈົ້າຂ້າ ຂອພຣະຄຸນເຈົ້າທັກໜ້າຈະມີຄວາມຄືດຮະແງສົງລັກກະທຳເຄີດ ອານາຈັກຈົງໄວ້ ເປັນກາຮະຂອງຂ້າພເຈົ້າ ດຣມຈັກຈົງເປັນກາຮະຂອງພຣະຄຸນເຈົ້າ ຂອພຣະຄຸນເຈົ້າໂປຣດໃຫ້ຂ້າພເຈົ້າເຄີດເຈົ້າຂ້າ ຈະໃຫ້ຂ້າພເຈົ້າທຳອະໄຣ ພຣະເກຣະກາບຖຸລວ່າ ຂອຄວາມພຣະມາບພິຕຣຂອພຣະອົງຄົງປຣດເກລື້າ ໄທີ່ສ້າງສັກນີ້ທີ່ປະຕູພຣະມາກົດພວກວິກຂຸ້ ຜູ້ທຳລັກຍານາ ພຣະຈາຕຣສວ່າ ຈະໃຫ້ຂ້າພເຈົ້າສ້າງ ຮັນທີ່ໃຫ້ຂ້າພເຈົ້າຂ້າ ພຣະເກຣະກາບຖຸລວ່າຄວາມ

สร้างที่ประตุถ้าสัตตบรมณข้างกฎเข้าเวgar บรรพิต ขอถวายพระพร
พระเจ้าอชาตคัตtruรับลั่งว่าได้เจ้าข้า แล้วรับลั่งให้สร้างมณฑปที่มี
เครื่องประดับอันเป็นสาระที่ควรทัศนา แล้วรับลั่งให้บอกแก่กิษุสังฆ
ว่า ท่านผู้เจริญ กิจของข้าพเจ้าสำเร็จ แล้ว

จะเห็นว่าพระเจ้าอชาตคัตtruเป็นกษัตริย์ผู้อุปถัมภกพุทธ-
ศาสนา โดยเฉพาะจะเห็นได้จากคราวที่ทำปฐมลังคายนา ร้อยกรอง
พระธรรมวินัยให้เป็นหมวดเป็นหมู่ พระองค์ได้ช่วยรับภาระในทาง
อาณาจักรดังที่กล่าวแล้ว

3. พระเจ้าอโศกมหาราช

พระเจ้าอโศกมหาราชเป็นพระอรลอกของพระเจ้าพินทุสรา
พระราชนารดาทรงพระนามว่าคิริธรรมา เมื่อพระนางทรงพระครรภ์
อโศกนั้น มีอันเป็นให้พระนางนึกประณานจักเหียบดงอาทิตย์และ
ดวงจันทร์ ประณานอยากจะเสวยดวงดาวและเมฆกับ ragazzi นัย
พื้นปฐพี อโศกมีอนุชาร่วมครรภ์พระราชนารดองค์หนึ่งชื่อติล อยู่มา
วันหนึ่งพระเจ้าพินทุสราทรงอุ้มอโศกให้นั่งเล่นอยู่บนพระเพลา ทรง
หยิบมหาลังข์ทักษิณารตให้อโศกเล่น อโศกได้ถ่ายมูตรลงใส่หมา
ลังข์นั้น พระบิดาจึงยกลังข์ขึ้นรดลงยังเตียงเกล้าของโหรส พระนาง
คิริธรรมาให้บอกความแก่อาชีวะคนหนึ่งที่ทรงนับถือ อาชีวะนั้น
พยากรณ์ว่า โหรสนั่นต่อไปจักได้เป็นจักรพรรดิแห่งชัมพูทวีป กระแส
ความทราบไปถึงพระเจ้าพินทุสรา พระเจ้าพินทุสราทรงห่วงใยใน
ราชบุตรองค์อื่นๆ อีก มีจำนวนถึง 99 องค์ อันเกิดแต่เมหสิงค์อื่นๆ
ทรงเกรงการทำสังคมซึ่งราชสมบัติ จึงแต่งตั้งอโศกให้ไปเป็นอุปราช
ครองแคว้นอวนตี (เมืองหลวงชื่ออุซเชนี) อโศกเดินทางมาถึงเมืองเวทิล

ได้เห็นธิดาของเวทามานกเครยชูริกพอพระทัย จึงขอมาเป็นเมเลี และ
นางนั้นได้ให้กำเนิดโอลลิธิดากับอโศก ณ นครอุซเชนี 2 องค์ ฝ่ายชาย
ทรงนามว่า พระมหินทร์ ฝ่ายหญิงทรงพระนามว่า สังฆมิตตา เมื่อ
กาลล่วงมา พระเจ้าพินทุสราประชวรใกล้สวรรคตได้มีรับลั่งให้เรียก
อโศกเข้าเฝ้าและมอบราชสมบัติให้

ครั้นนั้นยังมีพระอรลอกค์ใหญ่อีกพระองค์หนึ่ง เป็นพระ
อรลอกหัวปีของพระเจ้าพินทุสราทรงนามว่า เจ้าชายสุมนะ ไม่พอ
พระทัยได้ปรึกษา กับพระอนุชาอีก 98 องค์ ร่วมกันยกกองทัพมารบ
ແย่งราชสมบัติ กับอโศกฯ เป็นฝ่ายชนะ จึงจับพระเชษฐาพระอนุชาทั้ง
99 องค์ สำเร็จโทษเลีย แล้วจึงปราบดาภิเบกขึ้นกษัตริย์ ตั้งเจ้าติโลนุชา
ร่วมพระราชนาเป็นอุปราช เดิมพระเจ้าอโศกเลื่อมใสในลักษณะมั่น
ตามรอยพระบิดา วันหนึ่งพระเจ้าอโศกได้ประทับยืนอยู่ที่ลีหบัญชร
ได้ทอดพระเนตรเห็นพวกราหมณ์กำลังบริโภคอาหาร ด้วยมารยาท
ที่เห็นห่างจากความสงบเรียบร้อย ไม่มีความสำรวม ทั้งไม่ได้ฝึกวิริยา
มารยาท จึงหมดความเลื่อมใส วันหนึ่งได้ทอดพระเนตรเห็นสามเณร
ในพระพุทธศาสนาสูปหนึ่งชื่อ นิโคธ สามเณร มีกิริยาเยือกเย็นเคร่ง
ครัดน่าเลื่อมใส มีพระราศครัทธาจึงนิมนต์เข้าไปในพระราชนลเทียร
นิโคธได้แสดงธรรมโปรดพระเจ้าอโศกให้ตั้งอยู่ในพระพุทธศาสนา
และเลิกพระอุปนิสัยอันดุร้ายลิ้น (นิโคธสามเณรนี้เป็นโหรสของเจ้าชาย
สุมนะ) พระเจ้าอโศกมหาราชเมื่อเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาแล้วก็
โปรดให้สร้างพระเจดีย์ 84,000 และสร้างพุทธวิหารทั่วไปในชัมพูทวีป
เฉพาะในแคว้นมคอธได้โปรดให้สร้างมหาวิหารใหญ่มีชื่อเลียงที่สุดคือ
“อโศกaram”

คณาจารย์องค์สำคัญๆ ที่ปรากฏชื่อในบุคพระเจ้าอโศก มีพระวรุณ gere พระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะ พระสูมิตรา gere พระอินทคุตต gere เป็นต้น พระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะมีบทบาทสำคัญกว่าเพื่อน ท่านมีสำนักอยู่ ณ อุตตังคบรรพตทางตอนต้นของแม่น้ำคงคาได้เป็นประธานทำสังคายนาครั้งที่ 3 ดังมีเรื่องดำเนินว่า เมื่อพระเจ้าอโศกมหาราชเสวยราชย์ได้แล้ว 8 ปี พากเดียรถียนักบวชของพระพุทธศาสนาปลอมบัวเช้าเป็นภิกษุเพื่อประนဏลาภลักษณะเป็นเหตุให้สงฆ์ฝ่ายธรรมชาติรังเกียจ มิอาจทำอุปสัตสังธรรมเป็นเวลานานถึง 7 ปี พากภิกษุได้กราบทูลเรื่องนั้นแด่พระราชา พระเจ้าอโศกมหาราช darüberให้อำมဏยคนหนึ่งไประงับอธิกรณ์เรื่องนี้ ณ อโศกaram และขอให้สงฆ์ทำสังธรรมกัน อำมဏยคนนั้นได้เข้าไปแสดงพระราชนประสังค์นั้นให้แก่สงฆ์ฟัง พระภิกษุรูปใดขัดขืนก็ถูกอำมဏยประหารชีวิตเสีย 2-3 องค์ ภิกษุเหล่านั้นล้วนเป็นฝ่ายธรรมชาติทั้งสิ้น เมื่อพระเจ้าอโศกทราบการกระทำอันเกินคำสั่งเช่นนั้น ก็ร้อนพระองค์เลือดจมูกามภิกษุทั้งหลายว่า นาปที่ประหารพระจะตกแก่ผู้ใช้หรือผู้นำ ปรากฏว่าสงฆ์ทั้งหลายมิอาจวิลังนาให้เป็นที่แฉ่งกระจ่างได้ และลงห์ทั้งหลายก็ถูลแน่นำให้ไปอัญเชิญพระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะมาวิลังนา พระเจ้าอโศกจึงได้ส่งทูตไปนิมนต์พระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะมาวิลังนาแก้ข้อกังขานั้น

พระเอกสารมาแล้วทูลถามว่า ขอถวายพระพร ก็พระองค์มีความคิดหรือว่าอำมဏยนั้นจึงไปยังพระวิหารแล้ว ฝ่าภิกษุทั้งหลายเสียพระราชาตรัสว่าไม่มีเจ้าข้า พระเอกสารกราบทูลว่า ขอถวายพระพร ถ้าพระองค์ไม่มีความคิดเห็นนาปนั้น นาปก็ไม่มีแต่พระองค์เสีย พระราชา

เข้าพระทัยหมดความกังข่า แล้วจึงขอให้ท่านเป็นประธานชั่วระยะเวลาสั้นๆ เนื่องในพระคานานา

ผลของการชั่วระยะเวลาสั้นๆ ภิกษุพากเดียรถีรูปบังคับให้สักถึง 60,000 รูป แล้วพระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะได้ชุมนุมสงฆ์บริสุทธิ์ 1,000 รูป ทำสังคายนาครั้งที่ 3 ณ อโศกaram 9 เดือนจึงสำเร็จ อายุของพระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะได้ 72 พรรษา นับเป็นปีเสวยราชย์ที่ 17 ของพระเจ้าอโศก ครั้นแล้วพระโมคคัลลีบุตรติสธรรมะจึงส่งสมณทูตออกจากราชเมืองเพื่อพระพุทธศาสนาอังประเทศต่างๆ ภายใต้ราชบุรุษปั้มภ์ของพระเจ้าอโศกมีประเทศลังกาและแหลมสุวรรณภูมิ เป็นต้น

เห็นได้ว่า พระพุทธศาสนาได้ไปตั้งมั่นรุ่งโรจน์อยู่ในประเทศต่างๆ ก็ด้วยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าอโศกมหาราช.

จาก บัญญาจักร ตุลาคม - พฤศจิกายน 2543

หนังสืออ้างอิง

1. ปฐมสัมนัตปานาทิกา แปล เล่ม 1
2. พุทธประวัติ เล่ม 1
3. ปรามานุชิตซีโนรส, สเม็ดเจพระมหาสมณเจ้า, กรมพระปรามานุชิตซีโนรส พระปฐมสมโพธิกถา (ฉบับกรรมการคานานา)
4. เลสีร โพธินันทะ 2514. ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา ฉบับมุขปัจจุบัน ภาค 1 : มหาภูมิราชาชวิตยาลัย จัดพิมพ์

ช่วง มูลพันจ

เกิด ๙ วันแคม พ.ศ.๒๔๘๓, หมู่ทรายสิงค์ราม
การศึกษา
พ.ศ.๒๕๑๓ จบโรงเรียนคิลป์เกชา (เดรีมมานาวิทยาลัยคิลป์ภาฯ)
พ.ศ.๒๕๑๖ จบอนุปริญญาคณะศิลปกรรมและประดิษฐกรรม มหาวิทยาลัยคิลป์ภาฯ
อาชีพ ศิลปินอิสระ
ที่อยู่ ถ.๗๙/๒๖๙๙ หมู่บ้านชาราราม ต.๘/๑ รามคำแหง ๑๕๐
แขวง/เขตสพานสูง กรุงเทพฯ ๑๐๒๕๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๓๘-๐๘๖๙ โทรสาร ๐-๒๖๘๘-๐๘๕๕

ประวัติการแสดงงาน

นิทรรศการเดี่ยว :

- พ.ศ.๒๕๑๓ : มินิ-เนชั่น สยามแสควร์
- พ.ศ.๒๕๑๙ : สถาบันหัตถกรรมเยอรมัน
- พ.ศ.๒๕๒๐ : สถาบันหัตถกรรมเยอรมัน
- พ.ศ.๒๕๒๑ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์
- พ.ศ.๒๕๒๑ : ใจแรงอิมพีเรียล
- พ.ศ.๒๕๒๐ : ห้องแสดงศิลป์ปกรณ์ศิลป์ จังหวัดภูเก็ต
- พ.ศ.๒๕๑๙ : เดอะ เมอร์เคียว อาร์ค แกลเลอรี่
- พ.ศ.๒๕๑๘ : หอดิปป้าจามจุรี จุดลงกรรณ์มหาวิทยาลัย

นิทรรศการกลุ่ม :

พ.ศ.๒๕๑๔-พ.ศ.๒๕๑๖ ในประเทศไทยและต่างประเทศ (จีน ฝรั่งเศส เยอรมันี อเมริกา)

ผลงานศิลปะทางพุทธศาสนา :

- พ.ศ.๒๕๑๔ : ออกแบบพระประประธานพระธรรมกาย วัดพระธรรมกาย จังหวัดปทุมธานี
- พ.ศ.๒๕๑๖ : ออกแบบและบันทึกพุทธอุปัมมงคลนั้นที่ที่สมเด็จพระภูมิพลอดุลยเดช พระเจ้าอยู่หัว เพื่อนำไปประทายทางแก้ทุกข์ทั่วโลกในโอกาส เฉลิมฉลองชัยชนะในศึกเชลิโนฟ ๒๐๐ ปี
- พ.ศ.๒๕๑๖ : ออกแบบและควบคุมภาพบ้านปูนค่า ขนาด ๑๖ x ๑๖ เมตร ๒ ภาพ (ภาพปูนเทคนิคและภาพมาสเตอร์ปั๊ป) ประดับพระมหาธาตุที่วัดพระมหาธาตุ ศูนย์วิจิ ๑๐๐ กก.
- พ.ศ.๒๕๑๘ : ออกแบบและควบคุมภาพบ้านปูนค่า สำหรับห้องทำงานพระอาจารย์ วัน อุดมโน โดยรอบพิธีรักษ์ วัดถ้ำภัย คำราธโร จังหวัดสกลนคร
- พ.ศ.๒๕๑๙ : ออกแบบรูปสักวัดเจ้า din หวาน จำเกยเนื่อง จังหวัดชุมพร
- พ.ศ.๒๕๑๙ : ออกแบบพระพุทธประประธานที่มีรูปถ้วยญี่ปุ่นหนึ่งในรากฐาน ให้บริษัท บุญรอด บริเวชร์ จำกัด
- พ.ศ.๒๕๑๙ : ออกแบบเจ้าพระยา หลงปูผ้า หัวต้าพานี ข่านอยเมือง จังหวัดเลย
- พ.ศ.๒๕๒๐ : ออกแบบและควบคุมการรื้อเปลี่ยนภายนอกวัดพระพุทธวิสุทธิธรรมยันต์ ประพิษฐรุณ ณ วัดราษฎร์ ภูมิ.
- พ.ศ.๒๕๒๐ : ออกแบบเจ้ากรรมการผ่าเมืองภายใน โถมมหาวิหาร พระไศลีนภัยทินธน่อน ทุกห้องน้ำ จังหวัดนครปฐม
- พ.ศ.๒๕๒๑ : ออกแบบและควบคุม การรื้อบ้านพระพุทธมูจฉินทกุศลปูร্ত (พระบัวปูร์วะ จอมปลวก เดิมรดีญา) ฐาน ๓.๕๐ เมตร ประดิษฐาน ณ วัดโพธิ์ทอง บางนา ภาค.

ผลงานอื่น :

- พ.ศ.๒๕๑๓ : ออกแบบบ้านบันนุชน์ค่า 'นักเรียนที่แท้จริง' ขนาด ๔.๒๐ เมตร x ๔.๔๐ เมตร ติดตั้งที่หน้าอาคารสำนักงาน ใหญ่ หนังสือพิพิธภัณฑ์ชื่อ ถนนประชารื่น ถนน.
- พ.ศ.๒๕๑๓ : ออกแบบและควบคุมการรื้อ 'ปิงโตตู้' ประดิษฐ์มาร์กิโนโลหะสม (ยก ๓.๕๐ เมตร สูง ๒.๕๐ เมตร) ติดตั้ง ณ สำนักงานใหญ่ ธนาคารกรุงไทย ปัจจุบันติดตั้ง ณ วัดสีรินทร์เทพธัณาราม อำเภอปลาดุก จังหวัดศรีสะเกษ.

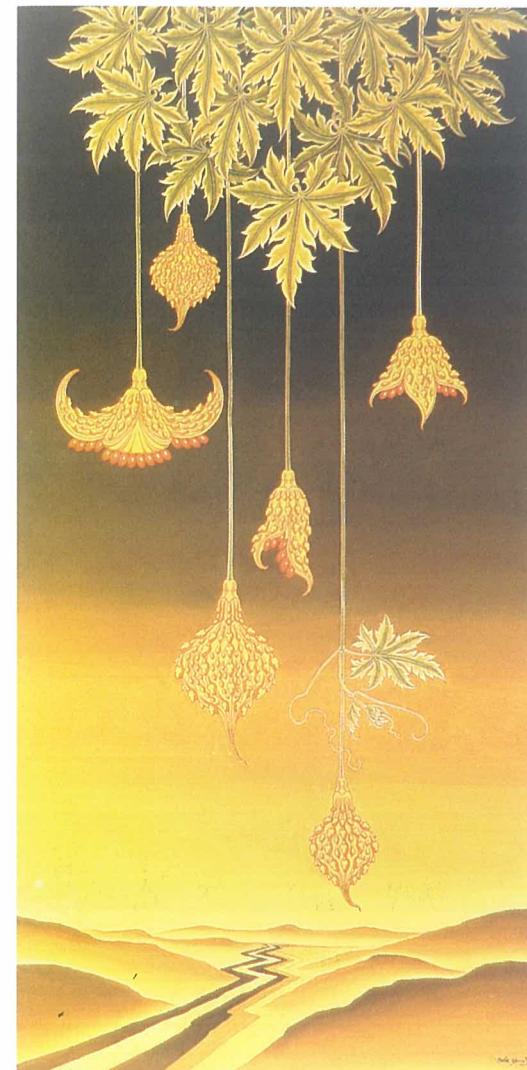
มวลมนุษย์ยอมเสมอ กันด้วยศิลปะ : ช่วง มูลพันจ

Men are on equal footing because of art : Chuang Moolpinit

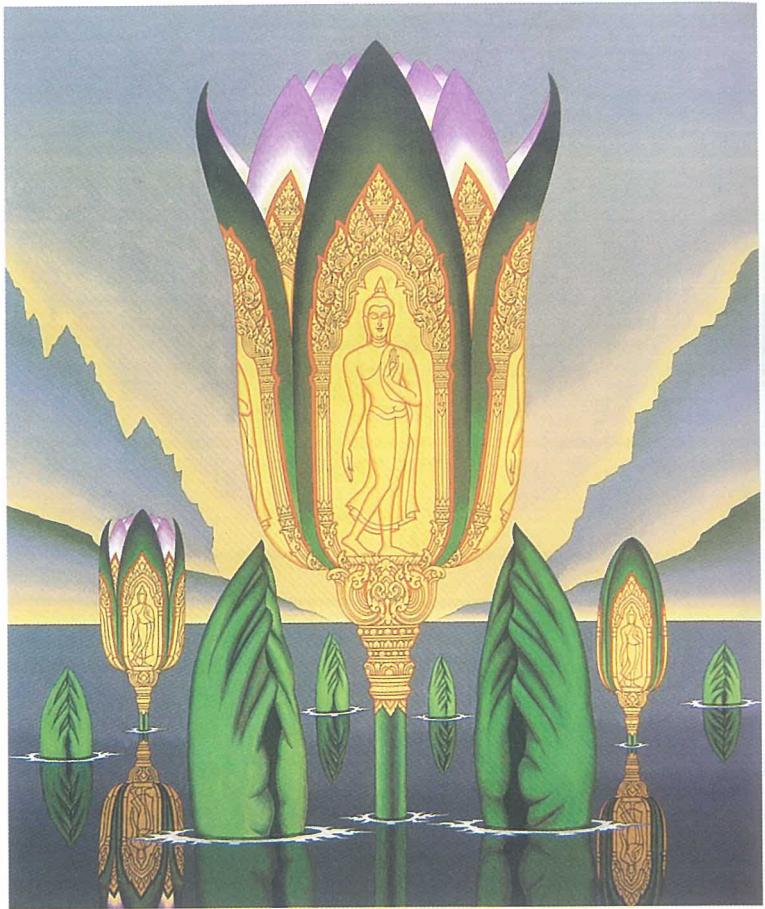
ស្រើយកក់ត្រង់

Hanging Lobster Claws, 1994, oil on canvas, 90 x 120 cm

ប្រុគ ម្ខចចេត្ត

Bitter Gourd, 2002, oil on canvas, 100 x 200 cm

ນິກນລ້າ

Walking Buddha, 2003, oil on canvas, 110 x 130 cm

90
ວິທະຍຸສຣາຜູມມົງ

ສັດສາກ ໜີເຕີຕັກ

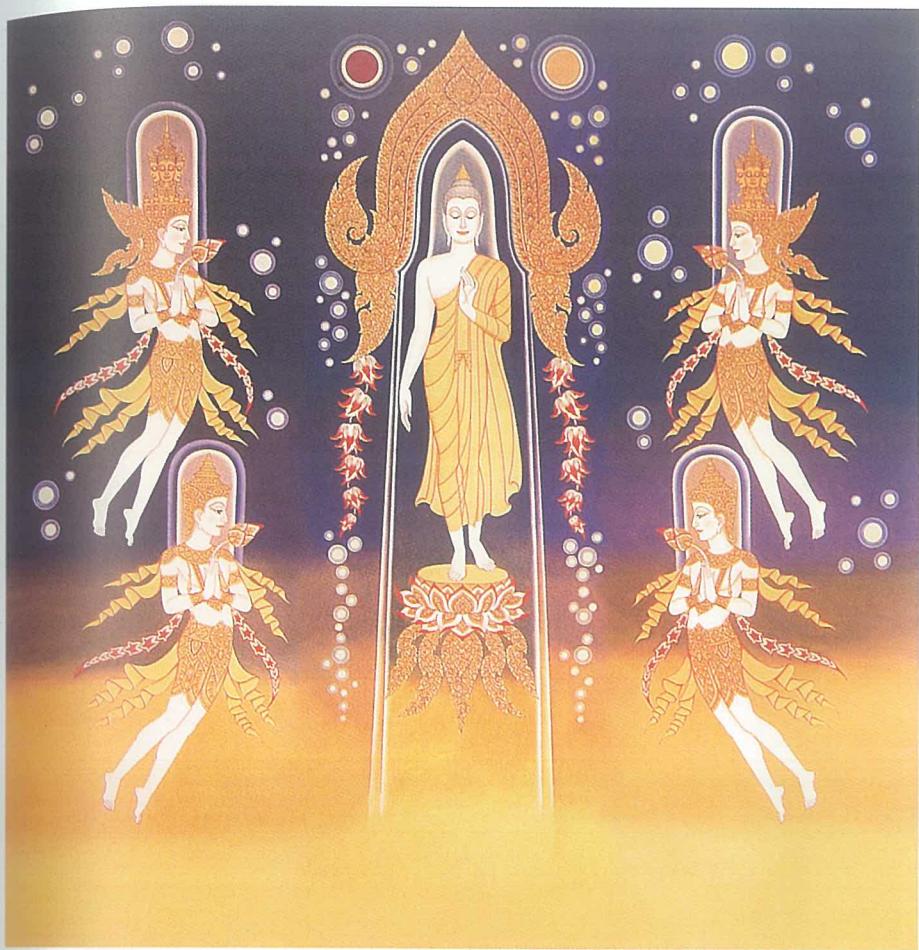
Sudsakorn on Dragon Horse, 1991 oil on canvas, 90 x 120 cm

91
ວິທະຍຸສຣາຜູມມົງ

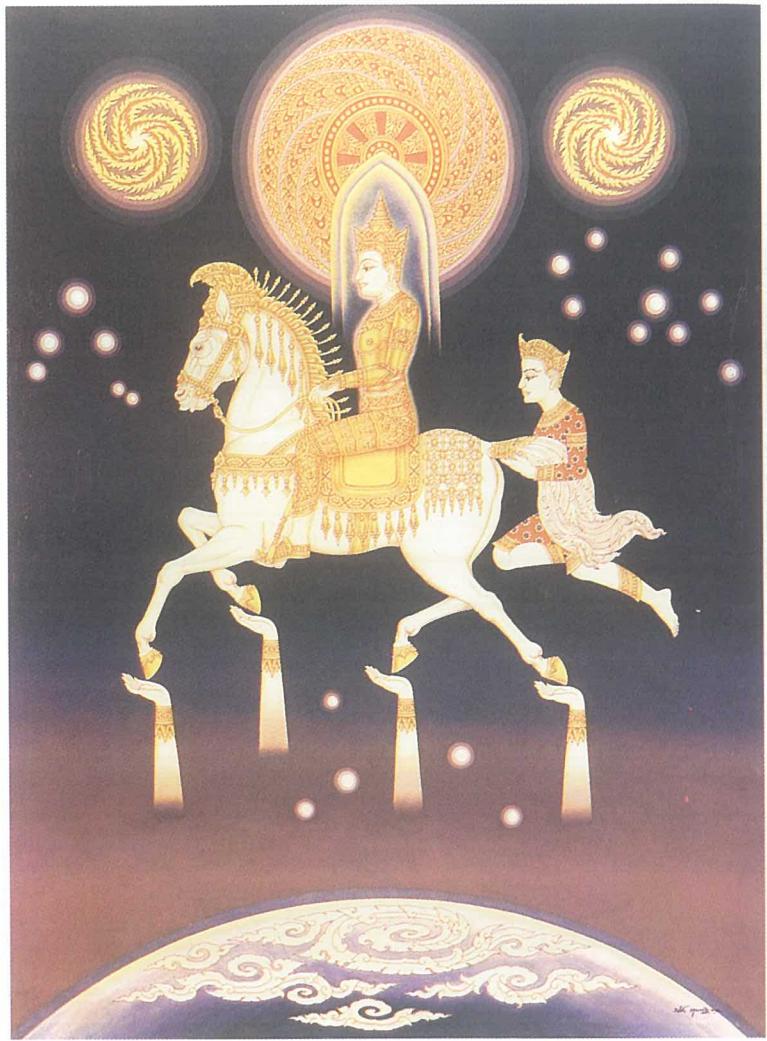
ຄວາມສ່ນຍັດ

The Collapse, 2002 water colour on canvas, 90 x 100 cm

ເສດຖະກຳຈາກຄວາມສ່ນຍັດ

The Lord Buddha's visit from a Celestial Body, 1985 oil on canvas, 300 x 300 cm

มหาภเนยกรนด ๑๕๗๐

The Great Departure, 1987 oil on canvas, 115 x 150 cm

94
วิทัยสราญรุ่มย

ราชสัตหกองคำ ๑๕๘๐

Golden Lion, 1985 oil on canvas, 120 x120 cm

95
วิทัยสราญรุ่มย

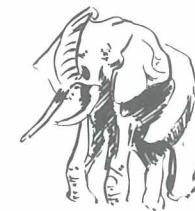

❖

พระพุทธชัยชนะมาร ๒๕๓๕

The Buddha's Victory Over Mara, 1992 oil on canvas, 100 x 120 cm

ยศช้าง ขุนนางพระ

ภาษาไทยเป็นภาษาที่สามารถลือความหมาย ความต้องการของผู้พูดผู้เขียนไปสู่คนอื่นที่ฟังที่อ่านได้อย่างกว้างขวางไม่แพ้ภาษาของผู้ที่เริ่มแล้วอื่นๆ นอกจากภาษาไทยจะลือความหมายอย่างตรงไปตรงมาแล้ว ยังมีจำนวนหรือคำเบรียบเทียบที่คมคายลึกซึ้ง ประเทืองปัญญาอีกเป็นจำนวนมาก ดังเช่นจำนวนที่ว่า “ยศช้าง ขุนนางพระ” ที่น่าจะตรงกันข้ามกับความน่าจะเป็นพระช้างก็เป็นเพียงลัตว์ชนิดหนึ่งไม่น่าจะมีความหมายอย่างอะไร เช่นเดียวกับพระภิกษุผู้ слะแล้ว ซึ่งลักษณะบรรเริญก็ไม่น่าจะเป็นขุนนางหรือข้าราชการ

มียศ มีระดับ สูงต่าต่างๆ ดังนั้นจำนวน “ยศช้าง ขุนนางพระ” จึงทำให้เกิดแนวคิดว่าต้องการจะลี่ออะไร รวมทั้งช้างและพระภิกษุสงฆ์ จะมียศคักกีดีแตกต่าง กันอย่างใด ดังจะขอเล่าถูกกันฟังพอเป็นความรู้ รอบด้านต่อไป

ช้างเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญต่อชีวิตคนไทยมาแต่โบราณกาล เพราะเป็นพาหนะในการเดินทางบุกป่าฝ่าดงช่วยในการทำงาน ตลอดจนเป็นเพื่อนร่วมชีวิตในการลงครามช่วยรักษาบ้านเมืองให้ลูกหลานไทย ได้อยู่่าค่ายมาจนทุกวันนี้ คนไทยจึงถือว่าช้างเป็นสัตว์มงคล คือเป็นตัวแทนของโชคชะตาและลิ้งอันเป็นมงคล ช้างที่มีลักษณะอันเป็นมงคลตามตำราคชลักษณ์ก็จะเป็นช้างคู่พระบารมีของพระมหากรหัตทริย์ ตลอดจนมีความสำคัญถึงขั้นเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติ ดังที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยโปรดให้นำภาพช้างเผือกติดไว้กลางธงพื้นสีแดง เป็นธงสำหรับเรือหลวง ที่แล่นออกไปติดต่อกันนานาประเทศ และใช้ติดลดมา จนถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงลายม่าน ร.ศ. 110 กำหนดให้ช้างชาติไทยเป็นธงพื้นแดง ตรงกลางเป็นรูปช้างเผือกไม่ทรงเครื่อง หันหน้าเข้าหาธง ได้ใช้ติดลดมาจนถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติธงไตรรงค์ขึ้นใช้แทนมาจนปัจจุบัน ที่นิยมถึงปัจจุบันยังคงใช้ติดลดมาจนถึงปัจจุบัน

เหตุที่ช้างมีความสำคัญ ดังกล่าว ลักษณะนามของช้างจึงแตกต่างกันไปตามยศ หรือตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่าช้าง เครื่องกำหนดหมายฐานะหรือชั้นของบุคคล คือช้างป่าลักษณะนามเรียกตัว ช้างบ้านเรียกเชือก ระหว่างช้างเผือกเองก็ยังแบ่งเป็นช้าง

เผือกเงือก ช้างเผือกโท และช้างเผือกตรี ดังปรากฏในพระราชพงศาวดาร รัชกาลที่ 1 ว่า ช้างสำคัญคู่พระบรมมีเป็นช้างแรกในรัชกาลคือ เมื่อ พ.ศ. 2327 หมอควาญช้างคล้องได้ช้างพลายสีประหลาดมาข้างหนึ่งต่อมาได้นำมาซ้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายโปรดให้มีการสมโภชแล้วพระราชทานชื่อขึ้นราواงเป็น พระบรมไกรสร บรรลุประดิษฐ์ อัลลิคพงศ์ มงคลดิเรกเอกมหันท์อนันตคุณ สมบูรณ์เลิศพิ่ม

ต่อมา พ.ศ. 2337 ลาวเมืองกฎเขียว คล้องได้ช้างพังสี ประหลาดเป็นช้างเผือกตรี ก็โปรดให้สมโภชขึ้นราواงเป็น พระอินทร์ไอยรา หลังจากนั้นก็มาถึงเรื่องของช้างเผือกเงือก คือเมื่อ พ.ศ. 2344 หมอควาญช้างไปแทรกโภนที่ป่ากฎเขียว ป่าเดิมซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตจังหวัดชัยภูมิ คล้องได้ช้างพังสี 1 หูหางสรรพจักษุขาวดังผลลำไยขนาด ลีตัวดังลีหม้อใหม่ เมื่อกรรมการเมืองครรราชสีมาฝึกหัดช้างเรียบร้อยแล้วก็ส่งเข้ามายังกรุงเทพมหานคร สมเด็จพระอนุชาธิราชกรุํมหาราชวังกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เสด็จพระราชดำเนินไปรับที่บ้านคากาลอย ทำพระราชพิธิทนไชยbac เลี้ยไฟรุวดช้าง นำนางพระยาช้างออกโกรลทวารลงแพ่องมาตามลำนำเจ้าพระยาจันทึงท่าช้างริมพระบรมมหาราชวังกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เสด็จพระราชดำเนินไปรับนางพระยาช้างขึ้นจากแพ แล้วตั้งกรอบวนแห่ไปยังโรงสมโภชน้ำพระที่นั่งพลับพลาสูง มีกลองชนะ แตรลังข์ เครื่องสูงคู่แห่เดินเท้า มีช้างนำ ช้างตาม ช้างเชือก ช้างต่อ รวม 9 ช้างอยู่ในกรอบวน ตอนบ่ายพระสังฆราชคณาจารย์พระพุทธมณฑล 3 วัน มีงานมหรสพสมโภช 4 วัน ประกอบไปด้วย หุ่นโ戎 1 ละคร

โรงใหญ่โรง 1 ลักษณะตัวโรง 1 บ่ายมีเมวยทุกวัน กลางคืนมีหนัง (ใหญ่) คืนละ 2 โรง มีขับไม้บันเทาเวร์ทุกคืน เสร์วแล้วเวลาเข้าวันต่อมา เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานอ้อยให้นางพระยาช้างด้วยพระหัตถ์ อ้อยนั้น Jarvis นามนามว่า พระเทพกุญชรบวรศรีเสวต omn เศวตนฤทธิ์ เมื่อก่อตั้งพิศโภก มีเมืองคลเฉลิมขวัญ ชาติฉัพหันต์ ลุ่งคักดี วิลัยลักษณ์เลิศฟ้า แล้วโปรดให้ตั้งบำยศรีแก้ว บำยศรีทอง บำยศรีเงิน บำยศรีทอง เวียนเทียนสมโภช 3 วัน พระราชทานบรรดาศักดิ์แก่หมื่นควาญผู้คล้องเป็น หลวงอภัยชลักษณ์ ขุนเสวต คชรัตน์ และหมื่นสวัสดิกุญชร ตามลำดับ พร้อมทั้งพระราชทานปูนบำเหน็จด้วยเงินตราและเสื้อผ้ามากน้อยตามลำดับ นี่คือความสำคัญของนางพระยาช้างเผือก

ในแผ่นดินต่อๆ มา ก็มีช้างสำคัญและช้างเผือกมาประดับพระบารมีให้ขาด โดยเฉพาะแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้ช้างเผือกถึง 3 ช้าง รวมกับพระเทพกุญชรฯ เป็น 4 ช้าง ดังนั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสร้างสะพานข้ามคลองมหานาคที่ถนนพญาไทเป็นการบำเพ็ญพระราชกุศลวันเฉลิมพระชนมพรรษาประจำปี ปีละ 1 สะพาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2438 จึงพระราชทานนามว่า สะพานเฉลิมหล้า 56 เพราะมีพระชนมายุ 56 พรรษา เลื่อนด้วยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และโปรดให้ทำรูปศีรษะช้าง 4 ศีรษะ ประดับเสาหัวสะพานทั้ง 4 เสา เพราะในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยมีช้างเผือกถึง 4 ช้าง ประชาชนจึงเรียกสะพานนี้ว่าสะพานหัวช้างมajan ทุกวันนี้

ที่นำเสนอจึงเป็นการคือ ชื่อพระยาช้างตั้นในแผ่นดินต่อๆ

นามก็จะปรากฏพระปรมาภิไธยอยู่ด้วย เช่น พระเศวตวชิรพาหะในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระเศวตคชเดชนิดลิกในพระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระเศวตอุดลยเดชพาหนในรัชกาลปัจจุบัน นางพระยาช้างก้มกันนำหัวด้วยเทพ เช่น พระเทพกุญชรฯ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก นอกจากบรรดาศักดิ์พระและพระยาของบรรดาช้างตั้นแล้วที่สูงถึงชั้นเจ้าพระยา มีคือเจ้าพระยาไชยนาภพและเจ้าพระยาปราบ ไตรจักร ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและสมเด็จพระเอกาทศรถ ที่นำสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ทรงกระทำயุทธตถี ได้ชัยชนะเป็นพระเกียรติยศสูงสุดในประวัติศาสตร์ชาติไทย จึงสมควรแก่บรรดาศักดิ์ที่พระราชทานถึงชั้นเจ้าพระยาเป็นอย่างยิ่ง

ส่วนเรื่องขุนนางพระ หรือการสถาปนาเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์เป็นพระราชประเพณีมาแต่โบราณกาล ที่พระมหากรหัติริย์ เอกอัครศาสนูปถัมภก มีพระราชศรัทธาปัลสทะในพระบวรพุทธศาสนา จึงได้ทรงสถาปนาเลื่อนหรือตั้งสมณศักดิ์ถาวรายแตร์พระมหาเถรานุเถระ ผู้สมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ ให้ดำรงสมณฐานันดรสมควรแก่จุนานุรูปเป็นราชลักษณะและเป็นการประกาศเกียรติคุณของพระมหาเถรานุเถรนั้นๆ ให้ปรากฏชัดแก่世人ชุชน

ตำแหน่งและฐานันดรศักดิ์สูงสุดของคณะสงฆ์ไทยคือ สมเด็จพระลังฆราษฎร กลลอมหาลังฆบุรีนายก มีปรากฏตั้งแต่สมัยลุงโซ่ทัย ดังคิลาราจวิหลักษ์ที่ 1 พ่อขุนรามคำแหงระบุว่า กรุงลุงโซ่ทัยมีลังฆราษฎรและบุคคล เหตุที่การปกครองบ้านเมืองสมัยนั้นมีลักษณะคล้ายนกรัฐ แต่ละเมืองมีอำนาจจัดอิสระพอสมควรทุกเมืองใหญ่จึงมีพระลังฆราษฎร

ของตน ส่วนปูคุณนั้นตรงกับพระครูในปัจจุบันเป็นตำแหน่งรองไปจากพระสังฆราช ถึงสมัยอยุธยาได้เพิ่มตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช เป็นสกลมหาลังฆปริณายก มีอำนาจกว่าก่อนอุปถัมภ์ไปถึงหัวเมืองโดยมีสมเด็จพระพุทธไสยาจารย์ เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายความวা�สีเป็นพระสังฆราชขวัญ สมเด็จพระวันรัต เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายอวัญวาสี เป็นพระสังฆราชชั้น庸 องค์ได้มีอายุพระราชนิกายกว่า 500 ปี เป็นสมเด็จพระสังฆราช ถึงปลายสมัยอยุธยาพระอิริยมุนีได้ไปสืบอายุพระพุทธศาสนาที่ลังกาทวีป มีความชอบมาก เมื่อกลับมาได้รับสมณศักดิ์สูงขึ้นตามลำดับจนเป็นสมเด็จพระสังฆราช พระเจ้าเอกทศน์มีพระราชนิเวศน์ให้คงราชทินนาม “อิริยมุนี” ซึ่งมีเชือเลียงยิ่งในลังกาทวีป เวิร์จักรองตั้งราชทินนามสมเด็จพระสังฆราช เป็นสมเด็จพระอิริยวงศานุรักษ์ชิบดี มาแก่เป็นสมเด็จพระอิริยวงศานุรักษ์ในสมัยกรุงธนบุรี และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปรับปรุงเป็นสมเด็จพระอิริยวงศากตัญญู แล้วใช้ต่ออดมajanปัจจุบัน

ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชไว้คือ พระมหากษัตริย์ทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช จากสมเด็จพระราชาคณะองค์ใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีอาวุโสสูงสุดโดยพระราชา สมเด็จพระสังฆราชทรงดำรงตำแหน่งสกลมหาลังฆปริณายกทรงบัญชาการคณะสงฆ์โดยทรงดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายบ้านเมือง พระธรรมวินัย และกฎหมายแห่งประเทศไทย

ดังนั้น สายการบริหารหรือการปกครองของคณะสงฆ์ไทย จึงเรียกไปตามลำดับคือ สมเด็จพระสังฆราช - คณะกรรมการมหาเถร

สมาคม - เจ้าคณะใหญ่ - เจ้าคณะภาค - เจ้าคณะจังหวัด - เจ้าคณะอำเภอ - เจ้าคณะตำบล - เจ้าอาวาส

ส่วนสมณศักดิ์ ก็เรียงตามลำดับ คือ

1. สมเด็จพระอิริยวงศากตัญญู สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาลังฆปริณายก

ทั้งนี้ สมเด็จพระสังฆราชก็อาจแบ่งออกเป็น 3 ลำดับ ได้แก่

1.1 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า คือพระสังฆราชที่เป็นพระราชนอรสหรือพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เช่น สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาชีรภูมิพลโธรรถ

1.2 สมเด็จพระสังฆราชเจ้า คือพระสังฆราชที่เดิมเป็นเจ้า เช่น พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหลวงชินวรลิวิวัฒน์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรภูมิวงศ์

1.3 สมเด็จพระสังฆราช ที่มาจากสามัญชน

2. สมเด็จพระราชาคณะ จำนวนที่กำหนดไว้ 8 รูป เช่น สมเด็จพระพุทธไสยาจารย์ สมเด็จพระวันรัต สมเด็จพระพุฒาจารย์

3. รองสมเด็จพระราชาคณะ หรือพระราชาคณะ เจ้าคณะรองชั้นที่รัญบูป กำหนดไว้ 16 รูป เช่น พระธรรมราโมดม พระพรหมมนี พระอุบลีคุณปมาจารย์

4. พระราชาคณะชั้นธรรม กำหนดไว้ 33 รูป เช่น พระธรรมไตรโลกาจารย์ พระธรรมปามोกข์ พระธรรมราชนุวัตร

5. พระราชาคณะชั้นเทพ กำหนดไว้ 61 รูป เช่น พระเทพโนมี พระเทพกวี พระเทพเมธี

6. พระราชาคณะชั้นราช กำหนดไว้ 140 รูป เช่น พระ

ราชลู่วี พระราชาลิทธิโนเลี่ย พระราชมกคลมนุนี

7. พระราชาคณะสามัญ กำหนดไว้ 398 รูป เช่น พระโพธิรังษี พระปริยัติโสภาน พระอมรลู่วี อนึ่ง น่าสังเกตว่า พระภิกษุที่สอบเปรียญธรรม 9 ประโยคได้ เมื่อได้รับสถาปนาเป็นพระราชาคณะสามัญ มักจะขึ้นต้นว่าครี เช่น พระคริรัตนโนเลี่ย พระคริวสุธิโนลูนี พระคริรุธีวรภรณ์

สมณศักดิ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวอาจมีว่าโดยยังมิได้โปรดสถาปนาไว้ (การสถาปนาพระภิกษุสงฆ์ ราชากัพท์ใช้แต่คำว่าโปรดไม่ใช่โปรดเกล้าฯโปรดกระหม่อม) นอกจากนั้น พระราชาคณะที่ได้รับพระราชาทานตั้งและเลื่อนสมณศักดิ์เป็นกรณีพิเศษ เช่น พระภิกษุสายอรัญญาสีหรือวิปัสสนาธุระ และพระราชาคณะต่างประเทศไม่นับรวมอยู่ในจำนวนนี้

นอกจากสมณศักดิ์ชั้นพระราชาคณะดังกล่าวแล้ว ยังมีสมณศักดิ์ระดับพระครูอีกระดับหนึ่ง ชั้นพระครูกมี 2 ชั้น คือ พระครูสัญญาบัตร และพระครูชั้นประธาน พระครูชั้นสัญญาบัตรจะมีราชทินนาม เช่น พระครูบูรพาคณาจารักษ์ พระครูวิมลวรธรรม พระครูปลัดสุวัฒนพุทธคุณ ส่วนพระครูชั้นประธาน เช่น พระครูปลัดพระครูสมุท พระครูวินัยธร ซึ่งเป็นฐานานุกรรมของพระราชาคณะนั้น จะไม่มีราชทินนาม ก็ใช้ชื่อตัวต่อท้ายพระครุนั้น เช่น พระครูปลัดเกษม พระครูใบภูภิกขกถวยแก้ว พระครูลังฆรักษ์ทองคำ

ตั้งนั้นจำนวนไทยที่ว่า “ยศช้าง ชุนนางพระ” จึงเป็นการอุปมาอุปมัยว่าถึงจะมียศศักดิ์สูงส่งเพียงใดก็ยังเป็นช้างอยู่นั้นเอง แม้ว่าช้างหลวงบางช้างจะลีมตนเป็นเจ้ายศเจ้ายางไปบ้าง เช่น พี่เลี้ยง

หรือความช้าง พุดจาไม่ไฟเราด้วยก็อาจເອາຝຍົກົດສີຮະຄວາມ เป็นการลั่งสอนก็เคยปรากฏ หรือพระภิกษุทรงสมณศักดิ์สูง ท่านก็ยังมีลิริย์วัดต์สำรองอยู่ในสมณเพศเช่นเดิม เพราะท่านเห็นความจริงว่าყศูบรรดาศักดิ์เหล่านั้นเป็นแต่เรื่องสมมติ เพื่อรอรับภาระหน้าที่ที่หนักขึ้นตามลำดับเท่านั้น สำวน “ยศช้าง ชุนนางพระ” จึงเป็นมรดกไทยที่ทรงคุณค่าด้วยประการฉะนี้.

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

“แนะนำหนังสือน่าอ่าน”

ถือเป็นสิ่งดีที่คนระดับนายกรัฐมนตรีอย่าง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะเป็นหัวจาร์สำคัญในการขับเคลื่อนลังคอมไทยให้รักการอ่านหนังสือด้วยการแนะนำให้ได้รู้จักหนังสือที่่านอ่านผ่านวาระและโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะในการประชุมคณะรัฐมนตรี แม้ว่าหนังสือเหล่านั้นจะเป็นหนังสือประเภทอาวุทุ ที่มักจะเป็นสูตรสำเร็จทางด้านธุรกิจที่ถอดแบบมาจากประสบการณ์ของนักธุรกิจระดับโลกก็ตาม

และยังทำให้เราได้ทราบอีกว่ามีหนังสือหลายเล่มในบรรดาที่ พ.ต.ท.ทักษิณ แนะนำเป็นสิ่งที่เขานำมาปรับใช้ในการทำงานทั้ง “คิดใหม่ ทำใหม่” และ “คิดนอกกรอบ” และมีหลายเล่มที่เป็นแรงบันดาลใจในนโยบายของรัฐบาลพรรคไทยรักไทย

ในช่วงรอบปี 2546 ที่ผ่านมา พ.ต.ท.ทักษิณ ยังคงแนะนำหนังสือหลายเล่มให้แก่คณาจารย์และข้าราชการ รวมไปถึงบุคคลใกล้ชิด โดยเล่มที่ฮือฮามากในช่วงปลายปีก็คือ Put the Moose on the Table และ Re-imagine!

นั่นก็ เพราะเป็นหนังสือที่น่ายก ทักษิณนำมาระบกการบรรยายเรื่อง แนวคิดและความคาดหวังในการบริหารราชการแผ่นดิน แนวใหม่ ใน การประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) อย่างเป็นทางการออกสถานที่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2546 ที่โรงแรมเซพิเกล เช็นทรัล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงการประชุมเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินแนวใหม่

“Put the Moose on the Table” มีชื่อเรียกเต็มๆ ว่า “Put the Moose on the Table : Lessons in Leadership from a CEO’s Journey Through Business and Life” เขียนโดย Randall Tobias และ Todd Tobias พิมพ์เมื่อเดือนเมษายน 2546 โดย “Moose” เปรียบเสมือนปัญหาที่ทุกคนไม่ต้องการพูดถึง แต่ก็เป็นการยากที่จะพิเก谕ได้เหมือนกับเรามีความตัวให้ญี่ปุ่นเข้ามาอยู่ในห้องนั่งเล่นของเรา และเราจะบอกว่าไม่เห็นคงไม่ได้ ดังนั้น สิ่งที่ต้องสุดคือ ต้องเผชิญหน้าและมองหาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งคนที่ล้มเหลวกับการแก้ปัญหาคือ คนที่ไม่นำปัญหาขึ้นมาถกกับบุตระประชุม

พ.ต.ท.ทักษิณ บอกว่า หนังสือเล่มนี้ได้รับรวมบทเรียนในเรื่องของภาวะผู้นำจากเส้นทางของการเป็นเชื้อโรคของผู้เขียน โดยระบุถึงสิ่งที่อยู่ในตัวของแต่ละคนจะทำให้คนคนนั้นต่างจากคนอื่น ทำให้แยกคนว่าคนคนนี้ทำได้หรือไม่ได้ ผลลัพธ์ท้ายสุดแต่ละคนรู้จักคำว่า

ปล่อยวาง ไม่ยึดมั่นถือมั่น จะทำให้สิ่งที่เป็นลบเบาบางลง พอเบาบางลง สิ่งที่จะล่องแสง ส่งประกายออกมาก cioè ความรู้ความสามารถ แต่ ถ้าหากว่ามีแต่อารมณ์ ยังยึดมั่นถือมั่น มิกิเลล จะทำให้คนคนนั้น ไม่สามารถใช้ความรู้ความสามารถของตัวเองอย่างเต็มที่ ทั้งที่มีความรู้ ความสามารถ ก็กลับดูด้อยกว่าคนอื่น

นายกรัฐมนตรีระบุว่าหนังสือเล่มนี้ยังกล่าวถึง “ภาวะผู้นำ” ด้วยการอธิบายความหมายของคำว่า การมอบอำนาจหน้าที่ cioè การนำคนเก่งๆ มาทำงานให้มาก ใช้งานมากๆ มอบงานให้เข้าทำนั้นเอง โดยการใช้ภาวะผู้นำนี้จะต้องปล่อยใจทำให้เบา

ส่วน “Re-imagine!” เขียนโดย Tom Peters คุรุด้านบริหาร จัดการการซักจุุงและปฏิวัติองค์กร มีผลงานระดับเบลเยียมที่เกี่ยวกับการปฏิวัติองค์กรมา กว่า 10 เล่ม พิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนตุลาคม 2546 เป็นหนังสือที่กล่าวถึงการทำงานของโลกรุกิจสมัยใหม่ พร้อมทั้งแสดงรากฐานที่ตกยุคไปแล้ว

พ.ต.ท.ทักษิณ เล่าให้ฟังว่า Re-imagine! ได้เปรียบเทียบอดีตกับปัจจุบัน เช่น อดีตได้แต่วางแผน ปัจจุบันต้องทำเลย เมื่อก่อนเป็นแบบนายสั่งลูกนั่ง แต่ตอนนี้ต้องเป็นทีมเวิร์ก อดีตมีกฎ คือต้องทำอย่างนี้ ปัจจุบันต้องมีการทำงานร่วมกัน มีน้ำใจต่อกัน โดยมีการเปรียบเทียบไว้เป็นประโยคเด็ดไว้ว่า “วิธีคิด รูปแบบการบริหาร สมัยก่อน คือ ‘ดิทรอย โมเดล’ คือ สายการผลิต ทำงานเป็นพังก์ชั่น มีหน้าที่ทำอะไรก็ทำทั้งวัน แต่คุณไม่ใช่ ‘ชอลลีวูด โมเดล’ คือ ใช้งาน เป็นตัวตั้ง ภารกิจนี้ต้องทำให้เสร็จต้องผนึกกำลังขึ้นมาประกอบด้วย คนประเภทใดบ้างแล้วลงปลุยให้เสร็จสิ้น” เป็นข้อเปรียบเทียบที่ดี

ในการประชุมคราวเดียวกันนี้ยังมีหนังสือชื่อ Zero Space : Moving Beyond Organizational Limits โดย Frank Lekanne Deprez และ Rene Johannes Tissen พิมพ์เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2545

หนังสือเล่มนี้เป็นหนึ่งในหลายๆ ที่มาของทฤษฎีการแบ่งกระทรวงออกเป็นกลุ่มงาน หรือคลัสเตอร์ โดย นายกรัฐมนตรียกตัวอย่างข้อความในหนังสือเล่มนี้ให้ ครม. ฟังว่า โครงสร้างที่เราสร้างขึ้นมาจะเป็นภัยคุกคามเราเอง อาทิ เล้นแบ่งเขตทั้งหลายจะกล้ายเป็นกำแพง ซึ่งจะทำให้เราแก่ไปปัญหาอะไรได้ ดังนั้น ต้องพยายามทลายกำแพง นั่นคือเอกสารที่มีลักษณะงานคล้ายกันมารวมกันเป็นกลุ่มเดียว

ยังมีหนังสือเล่มอื่นๆ ที่นายกฯ ทักษิณแนะนำในโอกาสต่างๆ ในช่วงรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งก็น่าสนใจเช่นกัน อาทิ หนังสือ 5 เล่ม ที่แนะนำในงานวันเกิดครบรอบ 54 ปี ทั้ง As The Future Catches You หรือ “เมื่ออนาคตได้ล่าคุณ”, Rethinking the Future, “จากคนตัวใหญ่ สู่ใจดวงน้อย” หนังสือที่รวบรวมวิสัยทัศน์แนวคิดเรื่องการศึกษาและค่านิยมของ พ.ต.ท.ทักษิณ จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ, Future of Asia และ ป้าจุกพาพิเศษ แนวทางการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมทางกฎหมายสำหรับคนจน

พระราชไทยรักไทย ได้เสนอรายละเอียดของหนังสือทั้ง 5 เล่มนี้ไว้ในเว็บไซต์ www.thairakthai.or.th\book.html ตัวอย่างเช่น หนังสือเรื่อง Rethinking the Future ในเว็บไซต์นี้ระบุไว้ว่าเป็นหนังสือที่รวบรวมคำลัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์ธุรกิจและการ

จัดการระดับโลก จำนวน 16 คน ที่อรรถាធิယารี่องรวมของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลกระทบต่อธุรกิจของการทำงานขององค์กรบริหารงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยบอกเล่าถึงวิธีคิดใหม่ที่หันเหล้าจราจรไปจากภูมิภาคใหม่ ซึ่งบรรยายและรู้ชาติขนาดใหญ่จำใจต้องหลีกทางให้แก่องค์กรที่เป็นเครือข่ายในระดับโลก

วิธีคิดใหม่ทำใหม่ในหนังสือเล่มนี้มี 6 ประเด็นคือ คิดใหม่ ทำใหม่ต่อเรื่องหลักการ, คิดใหม่ทำใหม่ต่อการแข่งขัน, คิดใหม่ทำใหม่ต่อการบริหารองค์กร, คิดใหม่ทำใหม่ต่อความเป็นผู้นำ, คิดใหม่ทำใหม่ต่อการตลาด และคิดใหม่ทำใหม่ต่อโลก

นอกจากนี้ยังเสนอให้ตรวจสอบบทบาทของผู้นำอิทธิพล อันทรงพลังของวัฒนธรรมองค์กร ค้นหาหลักการทั่วไป และคุณค่าใหม่ ที่ทำให้ประสบความสำเร็จของผู้นำองค์กร รวมทั้งนำเสนอกลยุทธ์ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดในศตวรรษหน้า ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริเวณที่เพิ่มขึ้นของประชากรโครงสร้างใหม่ของโลก ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ทั่วโลก

ที่สำคัญที่สุดคือหนังสือเล่มนี้ได้ให้ความเข้าใจในภาพรวม แก่ผู้อ่านในการดินرن坎หาซ่องทางธุรกิจสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน

และยังมีหนังสือที่ พ.ต.ท.ทักษิณ แนะนำแก่มังกรคับให้อ่าน ด้วยการบอกว่าเป็นการบ้านให้คณารัฐมนตรีแต่ละคนไปอ่าน ในการประชุมคณะรัฐมนตรีนัดปกติที่มีขึ้นทุกวันอังคาร ทั้ง "What the Best CEOs Know : 7 Exceptional Leaders and Their

Lessons for Transforming any Business" ที่เขียนขึ้นโดย Jeffrey A. Krames ซึ่งยกตัวอย่างนักธุรกิจชื่อดังของโลก 7 คน ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1990-2000 คือ Michael Dell เจ้าของบริษัท Dell Computer, Jack Welch จากบริษัท GE, Lou Gerstner ของIBM, Andy Grove บริษัท อินเทล, บิล เกตส์ เจ้าของไมโครซอฟท์, เอิร์บ เคลล์เซอร์ สายการบิน Southwest Airlines และ Sam Walton จาก Wal-Mart ซึ่งขณะนี้ยังมีบางส่วนที่คงมีสถานภาพเป็นซีอีโออยู่

ผู้เขียนได้หาข้อมูลมาด้วยการตรวจสอบวิธีการทำงานของเหล่าซีอีโอทั้ง 7 คน พร้อมทั้งล้มภาษณ์ Michael Dell, Lou Gerstner และ เอิร์บ เคลล์เซอร์ อย่างเจาะลึก โดยจะมีรายคำพูดของซีอีโอเหล่านี้ ที่ได้เปิดเผยออกมาอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งจะนำไปสู่การตอบหลายๆ คำถามในวันนี้ที่มีผลต่อธุรกิจมาก ซึ่งจากข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เขียนได้รับมา ทำให้ What the Best CEOs Know แจ้งแจงและบ่งบอกถึงสิ่งที่เป็นอุปนิสัย กลยุทธ์ และยุทธศาสตร์ของผู้นำทางธุรกิจทั้ง 7 คนเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี โดยแสดงให้ผู้อ่านได้เห็นด้วยว่า ผู้อ่านจะเรียนรู้อะไรได้จากการเข้าบ้าง เช่น บิล เกตส์ ไว้วางใจสัญชาตญาณของพนักงานของเขายอย่างไร และนำไปสู่การปรับเปลี่ยน ได้อย่างไร หรือภูมิปัญญาของ เอิร์บ เคลล์เซอร์ ที่สร้างบริษัทเล็กๆ โตขึ้นมาเป็นบริษัทที่มีพนักงานมากกว่า 30,000 คน

นอกจากนี้ ยังมีหัวข้ออื่นๆ ทั้งกรณีศึกษา แบบทดสอบ ด้วยตนเอง และข้อเขียนต่างๆ ที่จะประยุกต์อุปนิสัย และยุทธศาสตร์ของซีอีโอเหล่านี้ เพื่อใช้ในงานของผู้อ่าน

“Winning the Merger Endgame : A Playbook for Profiting From Industry Consolidation” เขียนโดย Graeme K. Deans, Fritz Kroeger และ Stefan Zeisel พิมพ์ในเดือนตุลาคม 2545 เนื้อหาแนะนำถึงการรวมการกิจจัจห์หมวดเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ แนะนำผู้บริหารต้องดูที่โครงสร้างพื้นฐานทางการเมืองที่เหมาะสม คือต้องกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อเอื้ออำนวยให้แก่กระบวนการอุดสาหกรรม เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้แก่ประเทศอย่างเหมาะสม แบ่งเป็น 4 หัวข้อ คือ

1. การสร้างกฎระเบียบและลิ๊งแวดล้อม ส่งเสริมให้ อุดสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเติบโตได้
2. สร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการเติบโตทาง เศรษฐกิจท้องถิ่น
3. สร้างการศึกษากระตุ้นให้ประชาชนรู้ถึงประโยชน์ของ การสร้างอุดสาหกรรมใหม่
4. บริษัทที่สู้ตลาดโลกได้ต้องใหญ่ “Nano Custom” เกี่ยวกับโนโนเทคโนโลยี ซึ่งนายกฯ บอกว่าเป็นสิ่งที่น่าติดตาม เพราะถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ มนุษย์ โดยช่วยย่อยข้อมูลจากห้องสมุดใหญ่ๆ มาอยู่ในพื้นที่ 1 ตาราง เชนติเมตร เป็นเทคโนโลยีระดับสูงที่ควรศึกษา เล่นนี้ก็สำคัญ “IT's Alive” โดย คริสโตเฟอร์ เมเยอร์ เป็นหนังสือเกี่ยวกับเทคโนโลยีในอนาคตอีก 10 ปีข้างหน้า เนื้อหา เกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสนับสนุนที่ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงเรื่อยๆ ดังนั้น จะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัย โดยเป็น

การเน้นย้ำถึงเทคโนโลยีที่สำคัญคือ โมลิกูลาเทคโนโลยี ที่ประกอบด้วย นาโนเทคโนโลยี, ไบโอเทคโนโลยี และแมทีเรียลเทคโนโลยี โดยใน ทุก 10 ปีข้างหน้า อัตราเร่งทางเทคโนโลยีจะเร็วมากขึ้น 2 เท่าของ ในอดีต ดังนั้น อย่าคิดวางแผนให้สมบูรณ์เพียงอย่างเดียว ต้องมี ความเร็วด้านการบริหารจัดการด้วย รวมทั้งการดูแลบริหารล่วงล่าง

อีกเล่มชื่อ “Leading at the Speed of Growth : Journey from Entrepreneur to CEO” โดย Katherine Catlin คือให้มีการเปลี่ยนแปลงองค์กรอย่างรวดเร็ว โดยรายละเอียดใน หนังสือจะกล่าวถึงการตั้งองค์กรใหม่ๆ ที่จะต้องมีผู้นำที่เป็นผู้กระทำเอง และเป็นคนที่ตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในองค์กร เมื่องค์กรพัฒนาไปอีกขั้น ก็จะเป็นผู้ที่มุ่งหมายงานให้ผู้อื่นไปปฏิบัติ และเมื่อพัฒนาต่อไป ก็ จะเป็นผู้กำหนดทิศทางองค์กร ว่าจะไปในทิศทางใด

ต่อจากนั้น จะเป็นการสร้างทีมงานขึ้นมาสานต่อในงานให้ เป็นไปในทิศทางที่กำหนดไว้เป็นคนคุยแนะนำและเป็นผู้วางแผนให้ องค์กรในการก้าวไปข้างหน้า เป็นผู้ติดต่อสื่อสารให้แก่องค์กร เป็น ผู้เร่งการเปลี่ยนแปลงขององค์กร รวมถึงการเป็นผู้สร้างองค์กรใหม่ ขึ้นมา ซึ่งหากบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบก็จะทำให้องค์กรพัฒนา และเข้มแข็ง อีกทั้งยังสร้างองค์กรใหม่ๆ ขึ้นมาได้

ส่วนเล่มนี้เกี่ยวกับงบประมาณ “Beyond Budgeting” เขียนโดย เจ. เรมี โอยป และ โรบิน ฟราเซอร์ ระบุถึงการจัดทำ งบประมาณขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนว่า จุดหนึ่งที่จะทำให้ องค์กรแข็งขันกับหลายๆ องค์กรอื่นๆ ไม่ได้คือ มีการของงบประมาณ ค่อนข้างมาก โดยยกตัวอย่างว่าถ้ามีการของงบประมาณนานถึง 6 เดือน

ก็จะทำให้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ เปลี่ยนไป การแข่งขันก็จะเปลี่ยน งบฯ ที่ได้มาก็อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่กับสถานการณ์นั้นๆ

พ.ต.ท.ทักษิณ กล่าวถึงหนังสือเล่มนี้เชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณของประเทศไทยว่า การจัดงบประมาณที่ถูกต้องจะต้องใช้อำนาจในการตัดสินใจไปยังส่วนหน้าให้ได้มากที่สุด ผู้ที่รู้รายละเอียด หรือทำงานในส่วนนั้นควรจะตัดสินใจในเรื่องงบประมาณได้ ซึ่งการจัดทำงบประมาณของไทยใช้เวลาเกิน 9 เดือน ถึง 1 ปี ในอนาคตคงต้องไปดูว่าการจัดสรรงบประมาณจะแก้ไขอย่างไรไม่ให้ขัดกับระเบียบที่มีอยู่ ปัจจุบัน และเป็นงบประมาณที่จัดทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“When You Say Yes but Mean No : How Silencing Conflict wrecks Relationships and Companies...and What You Can Do About It” โดย Leslie A. Perlow มีความหมายว่า เมื่อคุณพูดว่าใช่ แต่ในใจบอกว่าไม่ใช่ โดยมีการระบุถึงคุณในองค์กร ซึ่งมีทำที่เพิกเฉยต่อคำสั่งงานหรือการประชุม ที่ต่อหน้าจะแสดงความเห็นด้วย แต่ใจจะคัดค้านตลอด โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ซึ่งให้เห็นว่า ในความนิ่งเฉย ความเงียบ แต่ในใจรู้สึกขัดแย้ง จะทำให้องค์กรไม่มีความเจริญก้าวหน้า โดยในหนังสือได้ให้ข้อคิดหลายเรื่อง เช่น การจูงใจให้ลูกน้องและคนในองค์กรทำงาน เพื่อให้เกิดความสำเร็จ ขององค์กร ผลงานที่ได้จากการทำงานและแนวความคิดสร้างสรรค์ที่จะทำให้แก่งาน How to Succeed As a Life Style Entrepreneur : Running a Business Without Letting It Run Your Life โดย Gary L. Schine เป็นหนังสือที่ พ.ต.ท.ทักษิณแนะนำในช่วงที่ลูกชาย

สุดที่รัก “พานทองแท้ ชินวัตร” ลับมือกับเพื่อนๆ เปิดบริษัททำธุรกิจด้านบันเทิง เปิดบริษัทโมเดลลิ่งและรับถ่ายภาพ ซึ่งจะตรงกับเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ที่พูดเกี่ยวกับเรื่องการประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเป็นงานที่เจ้าของกิจการนัดเฉพาะด้านและเป็นงานที่รัก

สำหรับหนังสือที่ พ.ต.ท.ทักษิณ เขียนเองก็มี นั่นคือ “พุทธทาสทางการเมือง” ซึ่งเคยนำไปปักฐามเมื่อครั้งตั้งพระรัตนโกส拉ฯ ให้รัฐไทยใหม่ โดย พ.ต.ท.ทักษิณ กล่าวว่า ได้ศึกษาระยะจากหนังสือของท่านพุทธทาส แล้วเห็นว่าเป็นหลักปรัชญาชั้นสูง จะทำความเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าเข้าใจแล้วนำมาปฏิบัติจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตได้อย่างมาก ทำให้ปล่อยวางเรื่องต่างๆ ได้มาก ถ้าไม่มีหลักธรรมดังกล่าวยึดเหนี่ยว การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่จะต้องเผชิญปัญหาต่างๆ มากมายคงไม่ลุล่วงมาได้ถึงทุกวันนี้

หนังสือหลายเล่มที่นายกรัฐมนตรีแนะนำ ได้มีสำนักพิมพ์ໄลจับจองลิขสิทธิ์มาแปลเป็นภาษาไทยให้คนไทยได้อ่านกันแล้ว ส่วนที่ยังไม่มีการแปลทางร้านหนังสือต่างๆ โดยเฉพาะร้านที่ขายลิ้งพิมพ์ต่างประเทศก็จะนำมายัดประตูทิวไก่ในหนังสือแนะนำ เน้นให้เห็นชัดๆ กันไปเลยว่า...

“นายกรัฐมนตรีแนะนำ”.

จาก น.s.พ. มติชน 9 มกราคม 2547

‘โบตัน’

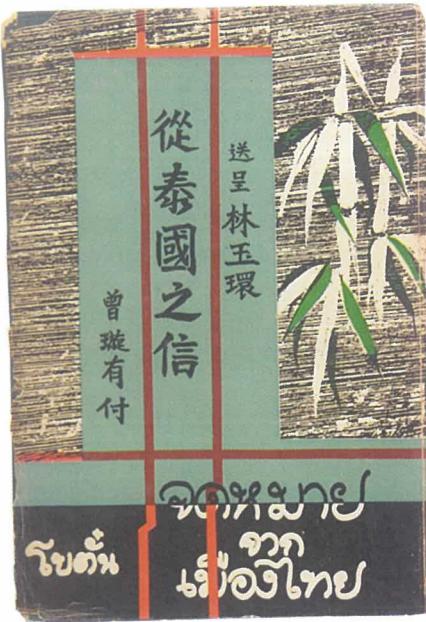
นักเขียนขายดีของวงการละครโทรทัศน์

ในจำนวนนักเขียนระดับแคลาหน้าที่ถูกหยิบจับผลงานนานา
นิยายมาทำเป็นละครโทรทัศน์ จะต้องปรากฏชื่อ ‘โบตัน’ นักเขียน
มือรางวัล SEATO หรือ ส.ป.อ. รางวัลงานลัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
และสำนักงานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ได้ยกย่องให้เป็น
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี 2542

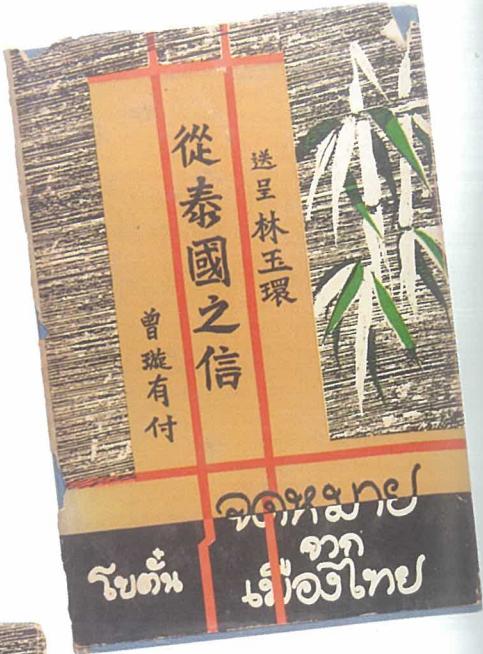
ผลงานนวนิยายกว่า 50 เรื่อง ถูกหยิบมาทำเป็นละคร
โทรทัศน์กว่า 30 เรื่อง โดยแต่ละเรื่องได้รับความนิยมจากคนดู
โทรทัศน์มากมาย นั่นเป็นเพราะว่าเนื้อหาในนวนิยายของ ‘โบตัน’
เล่นอภิปริยตั้งแต่ชนชั้นระดับล่างถึงระดับกลาง อย่างเข้มข้นจน
เข้าถึงแก่นซึ่วิตจริงๆ ก็ว่าได้

● โบตัน

118
วิทัญญูราษฎร์

“เริ่มขาย ‘ทางชีวิต’ เป็นเรื่องแรกให้กับ ‘คุณแดง’...จิวรรณ กัมปนาทแสนยากร ทำเป็นหนัง ได้ค่าเรื่องมาสองหมื่นบาท ตอนนั้น ปี 2513-14 ก็ถือว่าเยอะนะ หลังจากนั้นไม่นาน ‘คุณแดง’...สุรังค์ เพรอมปรีดี ก็เอ้า ‘จดหมายจากเมืองไทย’ ไปทำเป็นละครโทรทัศน์ เรื่องแรก และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ทางช่อง 7 ลี ก็เอารีบูต ‘โภตัน’ ไปทำอยู่เรื่อยๆ และก็มี ช่อง 3 เป็นบางเรื่อง ส่วนช่อง 5 มี อุยรีบูตเดียว คือ เรื่อง ‘ดอกไม้ริมทาง’

จะถือว่าคุณสุรังค์เป็นผู้ซักนำ ‘โภตัน’ เข้าวงการที.วี. ได้ไหม?

“ยิ่งกว่าซักนำเลี้ยอีกら่มั้ง คือ คุณแดงเคยเป็นอดีตเจ้านายมาก่อน เพราะคุณแดงเป็นนายทุนหนังลีอสตรีลาร์ เจอกันในที่ทำงาน บอยๆ คุณแดงเคยไปช่วยอาจารย์นิลวรรณ ปืนทอง ตรวจสอบต้นฉบับ คัดเลือกเรื่องลั้นลงลีอสตรีลาร์ ฉะนั้น คุณแดงก็จะมีความรู้เรื่องลั้นและ นวนิยายดีพอสมควร เมื่อคุณแดงมาบริหารช่อง 7 คุณแดงก็ต้องการทำละครคุณภาพ เลยเลือกทำเรื่อง ‘ข้าวนอกนา’ ‘จดหมายจาก เมืองไทย’ เป็นเรื่องแรก และถึงแม้ว่าตอนนั้น ‘จดหมายจากเมืองไทย’ ที่ ‘ท่านมุ้ย’ (หม่องเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล) ทำจะไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควรก็ตาม แต่พอมารถึงเรื่อง ‘ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด’ ก็ดัง ระเบิดเกิดเทิงเลยใช้ใหม่ละ คุณก็รู้อยู่แล้วว่า ในประเทศไทยนี้ พอนวนิยายเรื่องไหน หรือนักเขียนคนไหนประสบความสำเร็จ ก็จะมีคน สนใจนำไปทำอยู่เรื่อยๆ ใช้ใหม่ละ แต่สำหรับฉันนี่ไม่รู้ลินะ ไม่ค่อยมี คนสนใจเท่าไร มีแต่คุณแดงนี่แหละที่สนใจเรื่องของฉัน จนมีเจ้าของ ละครละครบางคนมาถามว่า ช่อง 7 ผูกขาดหรือไม่ ฉันก็บอกว่าเปล่า

119
วิทัญญูราษฎร์

แต่คนอื่นตัดสินใจซันนี่ ส่วนใหญ่จะมากของก่อน แล้วเสนอช่อง กว่า จะผ่านขั้นตอนกันนาน ไม่รู้กี่เดือน แต่คุณแดงเค้าตัดสินใจฉบับ ยกให้ โทรศัพท์ ‘สุภา...เรื่องนี้เมื่อไรจบ แดงเอานะ’ เราก็เอาไว้อีกอย่าง ในยุคก่อนนั้นซึ่ง 7 เด็กก็ให้ค่าเรื่องสูงกว่าซองอื่นอีกนะ ส่วนสาเหตุ ที่ชอบ เพราะอะไร ฉันคงไม่ไปตาม เดียวฉันสะเทือนใจเอง” (หัวเราะ)

ด้วยความคุ้นเคยระหว่างสุรังค์ เพرمปรีดี และ ‘โบตั้น’ นี้เอง จึง ทำให้ไม่เกิดปัญหาใจกัน เมื่อนวนิยายได้ถูกดัดแปลงจากต้นฉบับเดิม ดังเช่นนวนิยายเรื่อง ‘สุดสายรุ้ง’ ที่ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ‘บ้านสอยดาว’ เนื่องจากถูก ก.บ.ว. สมัยนั้นแบนเนื้อหาของเรื่อง

“ฉันไม่ค่อยสนใจนะที่เรื่องของฉันถูกเปลี่ยน ถ้าหัวใจของ เรื่องยังอยู่ และแม้ว่าโดยภาพรวมส่วนใหญ่ เจ้าของคณะ หรือคน เขียนบทละครจะไม่ค่อยนำไปปรึกษา ก็ตาม แต่ก็มีคนเขียนบทละคร บางคน เช่น ‘พิพย์ธิดา’ ที่ใช้namapakka ‘ปราณประมูล’ หรือ ‘คัลยา’ หรือ ‘จิตราภา’ ก็จะโทร.มาปรึกษาหารือบ้าง แต่ก็มีอีกหลายคน เช่นกันที่ไม่โทร.มาเลย เพราะถือว่าเป็นผลงานของเขามาก คือ ต่าง คนต่างทำหน้าที่ ที่นี้ถ้าถามว่าพอใจไหม ก็บอกว่า ก็มีเหมือนกันที่ดู แล้วทันไม่ได้แต่ก็ไม่เคยโทร.ไปต่อว่าอะไรหรือ ก็จะมีนักอ่านหรือ นักวิจารณ์บางคนมาต่อว่าแทน บางทีคนเขียนบทกลับเข้าใจผิดว่า คนเขียนเรื่องอยู่เบื้องหลัง เลยคือใจกัน ซึ่งเคยอ่านบทล้มภาษณ์ว่า เรื่องเดิม คือ เรื่อง ‘ด้วยสองมือแม่นที่สร้างโลก’ มันห่วยแตก เรา อุตสาห์เขียนบทให้ดีแล้วยังมาว่าไม่ดี เรายังเลยซักย้ำว่า เลยพูดใน ท่ามกลางที่ให้ล้มภาษณ์ว่า เรื่องเดิมจะห่วยแตกก็ไม่เป็นไรหรือ ก็

ฉันก็อยากรู้ว่าแตกเพราะตัวฉันเอง ไม่ใช่เพราะเกิดจากคนเขียนบท ที่ทำให้มันห่วยแตก เพราะมันคนละสื่อคนละกรณี หากเราทำอะไร พลาดเรา ก็อยากรับผิดชอบด้วยตัวของเรา ว่าแต่ร่วมกันเขียนบท ทำ หน้าที่ครบถ้วนถูกต้องหรือเปล่า หรือทำหน้าที่เกินเลยหรือเปล่า ให้ ตามตัวเอง ไม่ใช่มาตามนักเขียน

“อีกอย่างฉันก็เป็นคนไม่ค่อยมีอัตตาสูงหรือ ก็รู้สึกว่า มันก็เป็นแค่หัวใจน่ารักนั้น มันผ่านมาแล้วก็ผ่านไป ตัวเราก็ยังนั่งทำ หนังสือเด็กเหยยๆ อยู่นี่ แม้แต่ทุกวันนี้ก็ไม่ค่อยรู้สึกว่าเป็นนักเขียน นวนิยายได้ดัง ยังคงขึ้นรถเมล์มานั่งทำงานได้เหมือนเดิม”

หากใครที่เป็นคนติดตามวงการนวนิยายและละครโทรทัศน์ อยู่เลmo จะรู้ว่าไม่เกิน 10 ปีมานี้ คณะลัครได้มีการแย่งชื้อขาย นวนิยายกันตลอดเวลา โดยถึงขนาดมีการจองหรือซื้อขายกันตั้งแต่ ชื่อเรื่อง หรือไม่ก็รัฐพล็อตเรื่องเพียง 3-4 บรรทัด หรือนวนิยายลง พิมพ์ในนิตยสารไปเพียง 1-2 ตอน ก็ถูกจับจองซื้อขายกันแล้ว จน บางครั้งเจ้าของคณะลัครต้องหวนกลับไปหานวนิยารุ่นก่อนมาเรียซีเคิล อีกครั้ง

“ถ้าเป็นเรื่องของ ‘โบตั้น’ จะไม่รับจองหรือขายก่อน จนกว่า อ่านเรื่องจบ หรือແนใจเลี้ยก่อน แต่ฉันซึ่งเป็นคนทำธุรกิจอยู่แล้ว เข้าใจดี แต่ก็ไม่เห็นด้วยที่มีนักเขียนบางคนทำเช่นนี้ แต่ว่ากันจริงๆ นั่นนะ นักเขียนมานานแล้วนะ ที่อาชีพนวนิยายที่เคยทำเป็นละครกลับ มาทำอีกครั้ง อาจด้วยสาเหตุว่า นักเขียนรุ่นใหม่คงรับร้อนมั้ง คือ นักเขียนรุ่นเก่าไม่เขียนกันตอนต่อตอนนั้น มันจะเน่ากันอย่างมี

คุณภาพ เช่น ‘บ้านทรายทอง’ โครงการร่วมกันของชาวไทย ล่องไปอ่านดูดีๆ ลิ้วเรื่องของภาษา การดำเนินเรื่อง สภาพสังคม มันไปด้วยกันหมด มันไม่ใช่ลักษณะเดียวเช่นเดียว ในด้านวรรณคดีปัจจุบัน ต่างจากนวนิยายที่เขียนอาทิตย์ต่ออาทิตย์ในสมัยนี้ และหน้าซ้ำบางคนเขียนที่ลืมเรื่อง ก็มี เพราะฉะนั้น บางเรื่องเขียนเอาสนุก บางเรื่องเขียนเพื่อทำละคร มันจึงไม่สามารถบรรยายได้

“ฉะนั้น นักเขียนรุ่นใหม่ต้องถามตัวเองก่อนว่า คุณมีคุณค่า มีฝีมือ พoS นักเขียนรุ่นเก่าได้หรือเปล่า นี่คือตัวปัญหา เช่น ตัวละครอย่าง ‘อพริช’ ใน ‘คนเริงเมือง’ กับ ‘อิลำယอง’ ใน ‘ทองเนื้อเก้า’ มันไม่เชิงเป็นการเลียนแบบกัน แต่เราสามารถทำให้คนเห็น ‘อิลำယอง’ กับ ‘อพริช’ มันน่าสนใจเท่ากันไหม หรืออย่างคนอ่านกลับไปฟารีองของ ‘สุวรรณี สุคนธ์’ ซึ่งเป็นเรื่องเชิงชีวิตนิดๆ แต่นี่มีความลึกซึ้งกว่า นักเขียนยุคหนึ่งทำได้ไหม กลับกลายเป็นเรื่องเชิงชีวิตนิดๆ นี่ พอวันอีกต่อไปเลย เมื่อนำมาทำเป็นละคร คงดูคุณไทยกรับไม่ได้ ถูกด่า เวลาตอนเป็นหนังสือไม่ถูกด่า เพราะไม่เห็นภาพ พอเป็นละคร มันรุนแรง มันมีภาพให้เห็น เพราะฉะนั้น ตราบใดที่คุณไม่สามารถบรรยายหรือเติมเต็มรุ่นเก่าขึ้นมาได้ หรือหากไม่มีปัญญาทำขึ้นมาได้ขนาดนี้ มันก็ไม่มีประโยชน์หรือมีความหมายอะไร

“เพราะฉะนั้น ‘ใบตัน’ จะไม่เขียนเรื่องโรแมนซ์เพราะรู้ว่าเขียนไปแล้ว ไม่สามารถสร้างมาได้อย่าง ‘อุษาณा เพลิงธรรม’ หรือคุณสุวรรณี หรือเขียนเรื่องชีวิต เรื่องผัวเมีย หรือชีวิตหนักๆ ประเภทเมียน้อยเมียหลวงแบบคุณ ‘กฤษณา อโศกลิน’ ได้ คือ เราก็ไม่มีปัญญาเหมือนกัน แม้ว่าเรารอイヤกจะเขียนเรื่องแนวโน้มากก็ตาม แต่

ใจเราปฏิเสธ หากเขียนออกมานี้จะจะออกਮาแบบไม่จริงใจ เมื่อเทียบกันแล้ว มันก็แพ้ ‘ไม่ถึงกี่นั้นกันนะ’”

อีกสلافทุหนึ่งที่นวนิยายรุ่นใหม่ไม่สามารถจับใจคนอ่านเหมือนนวนิยายรุ่นเก่า คือ วรรณคดีปัจจุบัน ซึ่ง ‘ใบตัน’ แสดงความเห็นด้วยทันที และ วิพากษ์ต่อว่า

“จริงๆ ก็มีนักเขียนรุ่นใหม่บางคนก็พยายามเหมือนกัน แต่เข้าติดกับคำว่าเพื่อชีวิตมากไปหรือเปล่า อันที่จริงแล้ว จะน้ำเน่าหรือไม่น้ำเน่า มันก็เพื่อชีวิตด้วยกันทั้งนั้นแหละ มันเป็นชีวิตจริงที่เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง เพียงแต่ข้อสำคัญอยู่ที่ว่า คุณทำให้สมเหตุสมผลหรือไม่แม้แต่เรื่องแฟนตาซี มันสมเหตุสมผลในความเป็นแฟนตาซีหรือเปล่า บางคนบอกว่าก็มันเป็นเรื่องในจินตนาการ จะจินตนาการอย่างไรก็ได้ใช่ไม่เตียง แต่ในความเพ้อฝัน จินตนาการต้องอยู่ในความสมจริงด้วย

ถ้าคุณจะสร้างเรื่องอะไรก็แล้วแต่ หากคุณไม่สามารถทำเป็นคนแรก อย่าง ‘หัดดาว บุษยา’ และมาเป็นที่สองแล้วล่ะก็ คุณอ่านกรับไม่ได้”

พอแนะนำนักเขียนรุ่นใหม่ได้ใหม่ว่า จะสร้างเรื่องหรือตัวละครให้จับใจคนอ่านเหมือนคนรุ่นเก่า?

“ต้องสร้างบุคลิกตัวละครให้โดดเด่นเลี้ยงก่อน มีเหตุมีผลในการเป็นเช่นนั้น เช่น ทำไม ‘อิลำယอง’ เป็นเช่นนั้น ก็เพราะแม่มีลวนทำให้ลูกติดเหล้า ติดการพนัน มีลวนให้ลูกเสาะแสวงหาผัวรวยโดยไม่ดูว่าหมายสมหรือไม่ ที่นักเขียนส่วนใหญ่มักจะคำนึงถึงเรื่อง

โดยไม่คำนึงถึงบุคลิกหรือฉากร มันก็เลยสร้างปัญหา ความลำคัญของนานิษายมันเริ่มตั้งแต่ที่จาก คือสถานที่ที่เกิดเรื่องทั้งหมดต้องสมจริง ถ้าตัวละครเกิดในสัมภ์ต้องมีพฤติกรรมอย่างนั้น เป็นลูกคนมีเงินแล้วจะเท่ากับต้องมีเหตุผลอีกประการหนึ่ง มันต้องสร้างบุคลิก สถานที่เนื้อเรื่องให้โดดเด่น ทั้ง 3 สิ่งนี้มาประกอบกัน ไม่ใช่อย่างได้อย่างหนึ่งขึ้นมา เรื่องมันถึงจะติดใจคนอ่านติดตามคนดูละคร เมื่อนอย่างคนที่เคยดู ‘อีพริง’ แล้วชอบ และมาดู ‘อีลำยอง’ หรือ ‘อีเกียว’ ใน ‘เรื่อมนุชย์’ ก็จะไม่บอกว่าซ้ำซาก เพราะมันไม่เหมือนกัน เพียงแต่มันมีหลายผัวเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ฉันถึงย้ำว่า บุคลิกตัวละครต้องโดดเด่น เนื้อเรื่องกลับเป็นรอง และเรื่องของวรรณคิลป์ต้องดี อีกด้วย เชื่อเถอะ นักเขียนที่ร่าเริงๆ เนี่ย ทำได้ทั้งนั้น แต่เขาไม่ทำเขารีบร้อน เพราะเมค้มันนิมากไปหน่อย คือ อธุรกิจมันเป็นใหญ่ อีกอย่างหนึ่งคนอ่านยุคนี้ อ่านแต่เนื้อเรื่องไม่สนใจวรรณคิลป์”

จุดเด่นของ ‘ใบตัน’ อยู่ที่ไหน?

“ไม่เหมือนคนอื่น ไม่ลงสารตัวละคร ถ้าตายก็ต้องให้ตาย ส่วนทางของเนื้อเรื่อง คือ เรื่องต่อหลังวีตของตัวละครออก ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย เด็กหรือผู้ใหญ่ คนเราไม่ยอมแพ้มันมีหลายวิธี หนึ่รี? ถ้ามันหนีไม่ได้ ก็ต้องลุก ก็ต้องใช้เลือดอุบَا!”

คงมีหลายต่อหลายคนที่อยากรู้เทคนิคของ ‘ใบตัน’ ว่า เขียนอย่างไรเรื่องถึงได้ถูกนำไปทำเป็นละครเสมอ ‘ใบตัน’ บอกว่า “ไม่จริงเลย ใน ช่วง 5-6 ปีนี้ไม่เลยนะ ทำไม่ไม่ไปถ้า

นักเขียนคนอื่นล่ะที่ถูกซื้อไปทำเป็นละครเยอะแยะ เช่น ‘หมยันตี’ ‘วิโนจฉัยกุล’ หรือ ‘อาริตา’ แต่ถ้าว่ากันจริงๆ แล้วนะ คนที่เป็น นักเขียนอาชีพจริงๆ เหล่านี้ เขายังได้คำนึงถึงหักล้า ถ้าขายได้มันก็ตี จริงๆ แล้ว ไม่รู้หรอกว่ามีเทคนิคอย่างไร คือฉันมีตั้งหลายเรื่องที่เขียนแล้ว ไม่ได้ถูกซื้อไปทำเป็นละคร หรือบางเรื่องเห็นว่าจะเป็นละครได้ เช่น เรื่อง ‘ไฟฝน’ พระเอกเป็นนักธุรกิจระดับโลก นางเอกเป็น นักฆ่าว่า นำสนุกจะตาย แต่ไม่มีใครยอมซื้อ แต่เรื่องที่ซื้อมาเป็นละคร คงเป็น เพราะว่าเรื่องของ ‘ใบตัน’ เมื่อนำมาทำเป็นละครแล้ว มันดูเน่า ดูสนุก เพราะว่ามันก็ตี คือตัวละครจะเป็นคนอยู่ในระดับล่าง เวลาเขียนหนังสือต้องนึกภาพเอาเอง แต่พอไปทำเป็นละคร มันก็ตีกร้าดหน่อย อย่าลืมว่าคนอ่าน จะเป็นคนค่อนข้างมีการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ คนดูละครมีตั้งแต่สาวหมonusดจนถึงคุณหญิงคุณนาย เพราะฉะนั้น ถ้ามันก็ตีกร้าด มันก็สนุก แล้วก็จะดัง”

แน่นอนว่า ในจำนวนคนเขียนบทละครจากนานิยาย ‘ใบตัน’ พ้อใจกับผู้มีของ ‘คัลยา’ มากที่สุด เพราะว่า

“เขาก่อเรื่องของฉันแล้วเข้าใจหัวใจของเรื่องที่เราเขียน เขารู้จุดเน้นจุดใหญ่ของเรื่อง แม้แต่บางแห่งที่เราพลาด คือ เรื่อง ‘ตัววันซิงพลบ’ และ ‘เกิดแต่ตน’ เขาก็ยังกระซิบบอกเราเลย (หัวเราะ)

อย่างให้ ‘ใบตัน’ ช่วยวิจารณ์ผลงานของเราว่ามีเสน่ห์ตรงจุดไหน?

“นักดูละครกับคนอ่านหนังสือ มันคนละกลุ่ม คนอ่านต้องการความละเอียดละเอียด แต่คนดูละครต้องการเรื่องที่ค่อนข้าง

ตรงไปตรงมา เนื้อเรื่องของ ‘บีตัน’ จัดอยู่ในประเภทนี้ แต่เวลาอ่าน ในรายละเอียด จะเป็นอีกแบบหนึ่ง เพราะฉะนั้น คนที่ซื้อเรื่องไปทำละครคงจะดูตรงที่ว่า มีเนื้อหาเรื่องเยอะ มันแన่นมาก จะไม่เขียน ประเททว่า เขียนร้าย ตอนจบ แต่มีเนื้อหาจริงๆ แค่ 10 ตอนก็จบ แล้ว ซึ่งเรื่องหลวงฯ แบบนี้ จะเขียนบทละครยากกว่ามีเนื้อหายา แต่ด้มั่นง่ายกว่าเติมว่างั้นเถอะ”

แม้ว่า ณ วันนี้ ผลงานนวนิยายเรื่องใหม่ จะปราศจากแผนหนังสือ น้อยลง แต่ก็คงยังเป็นที่ต้องการของคนละครอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็น ทั้งผลงานเรื่องเก่าและใหม่ที่ยังคงถูกจับจองซื้อขายเสมอ จากทั้ง ทางสถานีโทรทัศน์สีช่อง 7 และ ช่อง 3 ซึ่งถือเป็นนักเขียนที่ยังคง ขายดีคนหนึ่งของวรรณกรรมอย่างสม่ำเสมอ โดย ‘บีตัน’ ก็มีได้ ปฏิเสธในคำกล่าวที่นี้เสียด้วย

“ยอมรับว่าเป็นนักเขียนค่อนข้างขายดีคนหนึ่ง ทั้งด้าน ละครและหนังสือ คือ มีแผนประจำเยอรมพอลมควร ถึงไม่เป็นละคร ก็ขายได้ ถ้าเป็นละครก็จะมีขาวเริ่มมาอีก”.

● สุขภาพ : น.พ.ประพันธ์ ปลื้มภานุภัทร

โรควัวบ้า

โรควัวบ้า Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) เป็นโรคที่เกิดขึ้นกับระบบประสาทของวัว เกิดจากสารโปรตีนตัวหนึ่ง ที่เรียกว่า prion โดยเกิดการระบาดในประเทศอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2529 พบร้าเสียชีวิตจากโรคนี้จำนวน 168,000 ตัว สาเหตุเกิดจากวัว เหล่านี้ได้รับอาหารที่ผลมนึ่งแลกระดูกับปืนจากแพะหรือแกะที่ตาย จากโรค scrapie-containing sheep ซึ่งมีสาร prion

สำหรับในคนพบว่ามีโรคที่ลักษณะคล้าย BSE คือโรค Creutzfeldt-Jakob disease (CJD) หรือสมองฟ่อ พบร้าไม่บ่อย แต่เป็นแล้วเสียชีวิตทุกราย โรคสมองฟ่อ มักเป็นตอนอายุ 50-70 ปี และผู้ป่วยล้วนใหญ่เสียชีวิตในหนึ่งปี อาการจะเริ่มด้วยความจำเลื่อน พฤติกรรมเปลี่ยนไป เครียด มีปัญหาเกี่ยวกับการมองเห็น เมื่อโรค ดำเนินต่อ ผู้ป่วยจะมีอาการลับสน ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหว ตามอต กล้ามเนื้ออ่อนแรง โคง่า และเสียชีวิตในที่สุด พบร้าป่วย ประมาณ 1/1,000,000 คน

โรควัวบ้าในคนบ้างหรือไม่

ในประเทศไทยองค์กรอนามัยโลก CJD สายพันธุ์ใหม่ ซึ่งต่างจาก CJD สายพันธุ์เดิม คือเกิดในคนที่อายุน้อยกว่า (อายุเฉลี่ย 28 ปี) จะมีอาการทางจิตใจ เช่น สับสน นอนไม่หลับ บุคลิกเปลี่ยน กลัวง่าย ส่วนอาการทางระบบประสาท เช่น เดินเซ ความจำเลื่อมหรือกระตุก ของแขนขาพบระยะหลังของโรค ระยะที่เป็นโรคประมาณ 9 เดือน จึงเสียชีวิต

ส่วนของสมองที่มีรูปรุนคือส่วนของ basal ganglia cerebellum และ thalamus นอกจากนี้ยังได้นำ prion ของโรค BSE (ในวัว) และ prion จากโรค CJD สายพันธุ์ใหม่ (ในคน) มาวิเคราะห์พบว่าโครงสร้างเหมือนกัน ทำให้เชื่อว่าคนเป็นโรคจากการรับประทานสาร prion จากผลิตภัณฑ์ของวัว

CJD ที่เกิดในคน สมองจะมีลักษณะเป็นรูปรุนหรือฟองน้ำ ซึ่งลักษณะนี้พบได้ในโรควัวบ้าที่เกิดกับ วัว แกะ และแพะ

โรควัวบ้าพบในประเทศไทยบ้าง

นอกจากอังกฤษแล้วยังพบโรควัวบ้าที่ประเทศไทย ฝรั่งเศส โปรตุเกส สวิตเซอร์แลนด์ สาธารณรัฐอิอร์แลนด์ อิตาลี เดนมาร์ก แคนาดา เยอรมัน

คนเป็นโรควัวบ้าได้กี่วิธี

จากรายงานวิทยาคน สามารถเป็นโรควัวบ้าได้ 3 วิธี

1. Sporadic Creutzfeldt-Jakob Disease หมายถึง

คนเป็นโรควัวบ้าโดยที่ไม่ทราบสาเหตุว่าเกิดจากอะไร

2. Inherited Creutzfeldt-Jakob Disease ผู้ป่วยมักจะมีประวัติครอบครัวโดยมีการกลâyพันธุ์ของพันธุกรรมพบในประเทศไทย

3. Creutzfeldt-Jakob Disease Through Infection คือผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อจากภายนอก แม้ว่าโรคนี้จะมีสาเหตุจาก prion แต่สามารถในครอบครัวก็ไม่ต้องกลัว เพราะไม่สามารถติดต่อโดยการล้มผัส ผู้ป่วยส่วนหนึ่งได้รับเชื้อจากการผ่าตัดเปลี่ยนแก้วตา การผ่าตัดใส่ dura mater และการฉีดฮอร์โมนที่เตรียมจากสมอง

ที่ประเทศไทยเริ่มพบโรควัวบ้าในวัวตั้งแต่ปี 2529 โดยรัวได้รับอาหารโปรตีนจากชาเขียว/แกะที่เป็นโรค scrapie infected sheep ปี 2533-2537 พบว่ามีอัตราการเพิ่มของโรควัวบ้าในอังกฤษ 2 เท่า นอกจากนั้นยังพบผู้ป่วยโรควัวบ้า 10 คนที่มีอายุน้อยกว่า 42 ปี 5 คนมีความล้มพ้นที่กับเนื้อวัว จึงเชื่อว่าเกิดจากการรับประทานเนื้อวัวที่เป็นโรค

อาการของโรควัวบ้า

อาการเริ่มแรกจะลังเกดว่ามีอาการจ่วงนอน เมื่ออาหารเมื่อยล้า ผู้ป่วยจะแยกตัวออกจากลังคอม ไม่สนใจตัวเอง ต่อมามีความจำเลื่อม เช่น จำชื่อญาติลินทไม่ได้ จำเบอร์โทรศัพท์ไม่ได้ ต่อไปจะซึมเศร้า และลับสน อารมณ์จะหวนไหว ผู้ป่วยจะพูดลำบาก มีอาการนอนไม่หลับ ผู้ป่วยจะมีอาการบังคับกล้ามเนื้อให้ประสานกันลำบาก มือลั่น ทรงตัวไม่ได้ หลบล้มบ่อย และการตัดสินใจผิดไป และมีปัญหาเกี่ยวกับการมองเห็น ผู้ป่วยมักจะมีปัญหารယ่องนอนหลับทั้งวัน

และมีการกระตุกของแขนขา (myoclonus) ไม่สนใจลิ่งแผลล้ม และชี้มเคร้า ตลอดการเจ็บป่วยจะไม่มีไข้ ระยะท้ายของโรค ผู้ป่วยจะไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ มีการกระตุกของกล้ามเนื้อที่เรียกว่า myoclonus تابบอด ไม่สามารถพูดได้ เกิดอาการโคม่า นอนบนเตียง ไม่สามารถกินอาหารและเลียชีวิต ตั้งแต่เริ่มเกิดอาการจนเลียชีวิตจะใช้เวลาประมาณปีครึ่งถึงสองปี

การวินิจฉัยโรควัวบ้า

โรคนี้มีปัญหาในการวินิจฉัย ยังไม่สามารถสืบทอดให้สามารถจะวินิจฉัยโรคได้ เมื่อแพทย์ลงลับโรคนี้แพทย์จะตรวจหารอยโรคที่รักษาได้ เช่น สมองอักเสบ (encephalitis) เยื่อหุ้มสมองอักเสบ (meningitis) แพทย์จะตรวจตามขั้นตอน คือ

1. ตรวจร่างกายโดยละเอียด
2. เจาะไข้ลับหลังเพื่อนำน้ำไข้ลับหลังมาตรวจ
3. ตรวจคลื่นไฟฟ้าสมอง electroencephalogram (EEG)
4. ตรวจ Computerized tomography ของสมอง

การวินิจฉัยมักได้หลังจากผู้ป่วยเลียชีวิตโดยการตัดซึ้นเนื้อสมองตรวจ หรือตรวจสมองทั้งก้อนซึ่งจะมีลักษณะเป็นรูพรุนเหมือนฟองน้ำ

การรักษาโรควัวบ้า

ปัจจุบันยังไม่มีวิธีการรักษาที่ได้ผล การรักษาเป็นแค่บรรเทาอาการท่อนั้น

สาเหตุของโรควัวบ้า

ไม่ใช่ทั้งเชื้อไวรัส หรือเชื้อแบคทีเรีย เป็นโปรตีนชนิดหนึ่งเรียก prion ไม่มี DNA หรือ RNA ทำลายได้ยาก โปรตีน prion จะจะได้รับจากลัตต์ หรืออาจจะเกิด glycation (mutation) ได้เอง

1. คณะกรรมการให้คำปรึกษาโรคสมองพรุน (Spongiform Encephalopathy Advisory Committee -SEAC) ของประเทศไทยแนะนำว่า name ไม่ทำให้ความเสี่ยงของโรค BSE เพิ่มขึ้น

2. การได้รับฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง เช่น ออร์โนนที่ช่วยในการเติบโต Pituitary-derived growth hormone และ ออร์โนนที่ใช้ในคลินิกที่มีบุตรยาก Pituitary derived gonadotrophins จะทำให้เลี้ยงต่อการเกิดโรค CJD เพิ่มขึ้น

3. การผ่าตัดเปลี่ยนแก้วตาจากคนที่เป็นโรคทำให้คนที่ได้รับแก้วตาเป็นโรควัวบ้าได้

จนกระทั่งขณะนี้ยังไม่มีหลักฐานว่าการให้เลือดจะเพิ่มอัตราของการเกิดโรค nv CJD ก็ตาม แต่แนะนำว่าไม่ควรรับบริจาคลீดอุตสาหกรรม เนื่องจากมีภัยจากการจ่อต่อไปยังต่อกัน ผู้ที่เคยได้รับการฉีดฮอร์โนนที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและฮอร์โนนที่ใช้ในคลินิกที่มีบุตรยาก (Pituitary-derived growth hormone, pituitary derived gonadotrophins)

การติดต่อ

โรค CJD ไม่ใช่โรคติดต่อทางอากาศ การสัมผัสปกติ เช่น การจับมือ ก็ไม่ติดต่อ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยก็ไม่มีอัตราการติดเชื้อมากกว่าปกติ แต่อย่างไรก็ตามควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสสมอง หรือ

น้ำไขสันหลัง ในยุโรปบีโรคว้าในผู้ป่วยอายุน้อยเชื่อว่าเกิดจากการรับประทานเนื้อวัวที่มีเชื้อนือย

การป้องกันโรค

เนื่องจากเชื้อโรคนี้ไม่สามารถถูกทำลายโดยวิธีการต้ม นึ่ง หรือการใช้วิธีใดๆ ดังนั้นผู้ที่ทำงานกับผู้ป่วยต้องป้องกันดังนี้

1. ล้างมือ หรือผิวนังส่วนที่สัมผัสถกับผู้ป่วยก่อนดื่มน้ำหรือสูบบุหรี่
2. ปิดแผลด้วยวัสดุกันน้ำ
3. สวมถุงมือเมื่อต้องจับผู้ป่วย
4. ให้ใช้เลือพ้า หรือกระโนนที่ใช้ครั้งเดียวทิ้งทำลาย แต่ถ้าไม่มี ให้แช่ chlorine เข้มข้นมากกว่า 1 ชั่วโมง
5. สวมผ้ากันจนูก หรือแวนตาเมื่อต้องตรวจพิเศษ เพราะอาจจะมีการระเหินของเลือดหรือน้ำเหลือง
6. เครื่องมือให้แซคโลรีนเข้มข้นและอบ autoclave
7. ผู้ที่สงสัยว่าจะเป็นโรคนี้ห้ามบริจาคลீอดหรืออวัยวะจากการทดลองเอกสาร prion จากวัวที่เป็นโรคนี้ด้วยสมองหนูแล้วดูว่ามีการเป็นโรคสมองฟ่อหรือไม่ ผลสรุปพบว่าส่วนสมองไปสันหลัง spinal cord และจอประสาทตา retina จะทำให้เกิดการติดเชื้อในสมองหนู ในขณะที่การนำอวัยวะส่วนอื่นไปฉีดแล้วพบว่าหนูไม่ติดเชื้อ.

● ศิลปัฒนธรรม : สุมาร์ท พิมัล

ผ้าไหในเวียดนาม

คนไทยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มนึง ที่ปัจจุบันตั้งถิ่นฐานอยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย เวียดนาม อาจแบ่งกลุ่มคนไทยเหล่านี้ออกได้เป็น ไทยขาว ไทยดำ และไทยแดง ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะทางวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม ลิงที่แสดงให้เห็นเด่นชัดถึงความแตกต่าง คือ การแต่งกาย ไทยขาวนิยมสวมเสื้อขาว ผ้าโพกหัวกันนิยมลีขาว ส่วนไทยดำจะสวมเสื้อสีน้ำเงินเข้มเกือบดำ ส่วนไทยแดง จะมีผู้แดงติดอยู่ที่ชายฝั้นโพกผ้าและจะมีเล็บด้ายลีแดงที่ปลายแขนเสื้อ เวลาตายจะโพกผ้าลีแดง แม้แต่ผ้าโอบลองก็ใช้ลีแดง

จากการสำรวจหมู่บ้านไหในเวียดนามตอนเหนือ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มคนไทยในประเทศไทยโดยการเดินทางไปยังเมืองต่างๆ ที่เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของคนไทยกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทยเวียดนามเหนือได้แก่

เย็นไบ (Yenbai) พบพากເກາລານ ທີ່ເປັນກຸມໄທກລຸ່ມໜຶ່ງ ປຸກບ້ານ ໄດ້ຄຸນສູງ ເສົາໄໝ ພື້ນບ້ານຕຽກລາງບ້ານ ເປັນໄໝໄຟສຶກຂັດແຕຣອບາ ຈະ ຍັກພື້ນເປັນໄມ້ກະດານຫາາ ດ້ານຂ້າງຂອງເຮືອນຈະທຳເປັນຮະເບີຍໃຊ້ເກີບ ຂ້າວເປົ້ອກ ທ້າຍບ້ານມີທ້ອງເກີບຂອງ ເຕາໄຟຍູ່ຕຽກລາງ ຕອນທ້າຍບ້ານ ມີຕູ້ເກີບຂອງຍູ່ຕອນຫລັງບ້ານ ດ້ານທີ່ຂອງບ້ານກັນເປັນທ້ອງດ້ວຍຝາໄໝ ຂັດແຕຣ ທີ່ນ່າສັນໃຈຄື ມີກະບອກເລົກາ ໃລ້ໄມ້ຈິ່ນຝັນຕິດໄວ້ທີ່ຂ້າງຝາ ທ້ອງນອນ ໄມ້ກວດຈະທຳປາລາຍໂດົກເກີບໄວ້ກັບຜັນກັນທ້ອງນອນ ໃຊ້ຂາ ແພະແໜ່ງ ຕິດໄວ້ທີ່ເສາ ເຂົາໄວ້ສໍາຮັບແຂວນຜ້າ ດົນໄທກລຸ່ມນີ້ມີຄຳພຸດ ບາງຄຳເໜືອນຄຳກາໝາໄທ ແນ້ແຕ່ການນັບເລົກເໜືອນໄທ ແຕ່ດົນ ກລຸ່ມນີ້ເລີກທອຜ້າແລ້ວ ແລະໄມ້ຜ້າທອເກີບໄວ້ເລຍ ປັຈຈຸບັນທັ້ງໝົງແລະ ຂ້າຍນຸ່ງກາງເກົງແບບເວີຍດນາມ ຈາກການສົມກາໝານໄດ້ຄວາມວ່າ ດົນກລຸ່ມ ນີ້ຍ້າຍມາຈາກບຣິເວນທີ່ປັຈຈຸບັນເປັນທະເສາບທັກນາ ມີຄວາມທັນສົມ ອີ່ ມີໄຟຟ້າໃຊ້ ມີພັດລມໄຟຟ້າ

ຕ່ອງຈາກນັ້ນ ໄດ້ພບບ້ານໄທໂລກ ສຕັບແຕ່ກາຍແບບໄທ ນຸ່ງຊື່ນ ໄລ້ເລື້ອແຂນຍາວພອດຕ້ວ ໄມ່ພບຮ່ວງຮອຍກາກທອຜ້າທີ່ກຸມນີ້ ແຕ່ພບ ບ້ານໜອ້ລວງ ທີ່ທຳනໍາທີ່ຮັກຊາຄນເຈັບ ຈະມີທິ່ງນູ້ໆ ທີ່ມີເລື້ອຄົນ ເຈັບທີ່ໜອ້ຮັກຊາໃຫ້ແຂວນໄວ້ເຕັມໄປໜົດ

ທີ່ເມືອງໄລໂຈາ (Lai Chau) ດົນໄທທີ່ເມືອງນີ້ເປັນໄທຂາວ ລັກຂະນະ ກຸມປະເທດຂອງເມືອງໄລໂຈາ ເປັນເມືອງໃນທຸນເຂມມົງເຂາລ້ອມຮອບ ເພຣະຈະນັ້ນ ມີນ້າງ້າ ນ້າຈະທ່ວມສູງມາກ ສ່ວນໜ້າຮ້ອນ ອາກາສກົ່ຈະ ວ້ອນນາກເຊັນກັນ ທີ່ເມືອງໄລໂຈາມີການປຸກລຸ່ມທັນໜ່ອນ ທີ່ເປັນອາຫານນິດ ເດີວ່ອງຕົວໄໝ ຈຶ່ງລັນນິ້ນສູານວ່າ ນ່າຈະມີການເລີ່ຍງໄໝທີ່ນີ້ ຄ້າປັຈຈຸບັນ ໄນໄດ້ເລີ່ຍງ ກົດ້ອງເຄຍເລີ່ຍງນາກ່ອນ ຕາມປະວັດເມືອງໄລໂຈາເຄຍເປັນ

ທີ່ຕັ້ງຂອງຈັງຫວັດ ແຕ່ປັຈຈຸບັນທາງກາໄດ້ຍ້າຍທີ່ທຳກາຣໄປອູ່ທີ່ເມືອງ ເດີນເບີຍຝູແລ້ວ ເມືອງໄລໂຈາຈຶ່ງລົງຈານະລົງເປັນອຳເກອນໜຶ່ງ ທີ່ບ້ານ ນາພັດ ພບຜ້າທ່ານມີລາຍທອຍກ ຈາກກາລົບຄາມປາກກູວ່າມີໄດ້ທຳເອງ ແຕ່ສື້ມາຈາກໄທດໍາ ມີກະບຸງສານດ້ວຍໃໝ່ໄລ່ວັດລາຍລະເຍີດດາມ ມີ ທີ່ໄລ່ປຳເປັນທະກໍາສະພາຍເປັນຂອງມັ້ງ

ທີ່ບ້ານນໍ້າການ ພບຕັນໜ່ອນປຸກໄວ້ຮົມຮ້ວ່າແບບທຸກບ້ານ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນຍັງພບເຄື່ອງມືອົທອຜ້າເກີບໄວ້ໃນບ້ານ ແຕ່ໜ້າບ້ານນອກວ່າ ໄມ້ມີກາກທອຜ້າມານານແລ້ວ ຜ້າທີ່ໃຊ້ຍູ່ສ່ວນໃໝ່ຈະສື້ມາຈາກໄທດໍາ ພບ ຜ້າທອສໍາຮັບປູ່ທີ່ນອນແລະຜ້າທີ່ທິດແຕ່ຜ້າທ່າມ ເຄື່ອງໃຊ້ພວກຈັກລານ ສ່ວນໃໝ່ຈະສື້ມາຈາກໄທກລຸ່ມອື່ນ ເຄື່ອງໃຊ້ທີ່ທຳເອງມັກເປັນແບບຈ່າຍໆ ເຊັ່ນ ທີ່ເກີບຂ້າວເປົ້ອກດ້ວຍໃໝ່ໄຟຂັດແຕຣແລະສອດ້ວຍດິນກັນເມີລົດຂ້າວ ຮ້ວ່າໂທລອກມາ ທີ່ພບນັ້ນທຳໄວ້ໃນບ້ານເລີ

ຈ້າວໄທຂາວທີ່ພບ ນຸ່ງຊື່ນດຳແຕ່ໄລ່ເລື້ອແບບເວີຍດ ມີຫວັ້ນແບບ ຜ້າລາຍ ແລະຕືນຊື່ນດ້ານໃນຈະມີຜ້າລາຍ ກວ້າງປະມານ 2 ພື້ວ ເຢັບຕິດໄວ້ ທັ້ງຜ້າທີ່ຕ່ອງຫວັ້ນແລະຕືນຊື່ນ ເປັນຜ້າລາຍດອກແບບຈືນໄມ້ໃຊ້ຜ້າທອນ ມີ ລັກຂະນະກາຮຕ່ອງຫວັ້ນທີ່ໃຫ້ເກີດຄໍາຄານວ່າມີເຫຼຸດພລເບື້ອງຫລັກການນຳຕືນຊື່ນ ໄປໜ່ອນໄວ້ຂ້າງໃນຫວີ່ໂນ ທີ່ເນົາຈະເປັນປະເຕີນໃນກາຮສຶກຊາອ່າງລົກຊື່ງ ຕ່ອໄປ

ນອກຈາກໄທຂາວແລ້ວ ຍັງພບພວກສ່າ ທີ່ນີ້ມີນິຍາມແຕ່ກາຍເລີ່ຍນ ແບບໄທດໍາ ຮວມທັ້ງທຽບມີຕົງເກົ່າແບບໄທດໍາ ແຕ່ໄມ້ໄດ້ສົມກາໝານໝ່ອຍ່າງ ລະເອີ້ດວ່າ ເຮອເຫລັນນັ້ນໄດ້ແຕ່ງຈາກກັບຊາຍໄທດໍາຫວີ່ໂນ ເພຣະມີກາຮ ແຕ່ງຈາກຮ່ວ່າງໄທດໍາກັບໄທກລຸ່ມອື່ນດ້ວຍ ທີ່ເກົ່າສົກສະຖິກວ່າໄທກລຸ່ມນັ້ນ ແຕ່ງຈາກກັບຊາຍທີ່ເປັນໄທດໍາຫຍົງນັ້ນຈະຕ້ອງຕັ້ງເກົ່າຫລັງແຕ່ງຈາກເຊັນເດີຍາ

กับสตรีไทยด้วยแต่่งงานแล้ว ซึ่งถ้าหากว่าไม่ได้แต่่งงานกับไทยด้วย แต่ แต่งกายและทำผมเหมือนสตรีไทยด้วย ก็เป็นการลอกเลียนแบบอย่างถึงที่สุด ซึ่งก็ทำให้เกิดคำถามว่า เพราะเหตุใดพวกล่าจึงต้องการแสดงตัว เป็นไทยด้วย แทนที่จะแสดงตัวตามลักษณะของกลุ่มของตนเอง พวกล่า นั้นปลูกฝ่ายและทอผ้าด้วย ได้พบทุกทอผ้าบนบ้านล่า พบร่วมกิจการนำ ผ้าทอไปทำที่นอน หมอน และผ้าซิ้นด้วย

ที่เมืองเดียนเบียนฟู หรือเมืองแสลง เป็นที่ที่ชาวไทยดั้งเดิม ถิ่นฐานอยู่มาก ที่บ้านหนองยาย ตำบลเจียงาน พบร่วมกิจการทอผ้า ทั้ง ผ้าขิดสำหรับตกแต่งที่นอน ผ้าเบี่ยวหรือผ้าโพกศีรษะที่สตรีไทยด้วยนิยมใช้กันมากเวลาที่ออกไปทำธุระนอกบ้าน อาทิเช่น ไปงานหรือไปตลาด หรือแม้แต่ไปทำงานท้องนาและบางโอกาสก็ใช้ผ้าเบี่ยวผูก ลูกเล็กๆ ติดตัวพาไปไหนๆ ด้วย นอกจากนั้นยังพบว่ามีการทอผ้า คล้องคอสีขาว มีการปักลวดลายเล็กๆ งดงามที่ชายผ้าทั้งสองด้าน ผ้าเบี่ยวนั้นมีการใช้ฝ่ายข้อมือสินิลหอแล้ว ลายขิดถูกตกแต่งที่ตรงกลาง ของชายผ้าทั้งสองด้าน สำหรับลวดลายตกแต่งที่ชายผ้านั้น ผ้าเบี่ยว ของต่างเมืองกันจะมีลักษณะลวดลายต่างกันคือ ลวดลายตกแต่งผ้า เบี่ยวของเมืองแสลงจะเล็กกว่าลวดลายตกแต่งผ้าเบี่ยวของเมืองวด ซึ่งจะทำลวดลายขนาดใหญ่บางครั้งก็เต็มผ้า (ชายผ้า) เลย นอกจากนั้นผ้าเบี่ยวยังมีการทำลวดลายที่เรียกว่าขอ ซึ่งข้างในจะเป็นกระดุม ตกแต่งที่ริมขอบของชายผ้าทั้งสองด้านด้วย ถ้ามีลายขอหลายๆ อัน ติดกัน จะเรียกขอป้า กล่าวกันว่า ผ้าเบี่ยวลายขอป้านี้ สะไภ้จะ ทำให้แก่แม่ย่า (แม่สามี)

สตรีไทยด้วยทุกคนจะต้องเตรียมทอผ้าสำหรับเตรียมตัว

แต่่งงานโดยจะต้องทอผ้าสำหรับทำผ้าม่าน ที่นอน หมอน และเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อใช้ในครอบครัวใหม่ของตน และสามี และเมื่อลูกชายโต พอก็จะต้องแต่งงาน แม่จะต้องเตรียมทอ และตัดเย็บเสื้อผ้าผู้ชาย 4 ชุด และเสื้อผ้าผู้หญิง 4 ชุด และทำเลือดอีให้ลั่นไก้ด้วย ใน การแต่งงาน นอกจากเสื้อผ้าและเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งได้แก่ ผ้าม่าน เป็นต้นแล้ว ก็มี เงินทองเครื่องประดับตามฐานะ แต่ของสิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้ที่แม่จะต้องจัดไปให้ลูกสาวไก่คือ ป oy 2 ป oy ซึ่งจะได้มาจากการสะสม ของแม่ที่หลุดจาก การหวีไว้ถึง 2 ปี ซึ่งจะทำป oy ได้ 2 ป oy หรือ กรณีที่ผู้เป็นแม่จัดเตรียมป oy ไม่ทันงาน ก็จะใช้วิธีขอจากญาติฯ ที่มี เตรียมไว้นำไปให้แก่ลั่นไก้ในวันแต่งงาน และแม่จะต้องไปช่วยตั้งเกล้า (คือตั้งเกล้าผูกทั้งหมดรวมไว้กลางศีรษะ) ให้แก่ลั่นไก้ด้วยป oy 2 ป oy นั้น พร้อมทั้งสอนจนลูกสาวไก่เกล้าผูกเป็น เพราะหญิงไทยด้วยทุกคน ที่แต่งงานแล้วจะต้องตั้งเกล้า แต่ถ้าไปแต่งงานกับชายอื่นที่ไม่ใช่ไทยด้วย ก็ไม่ต้องตั้งเกล้าและทำนองเดียวกันหญิงสาวจากกลุ่มนี้ที่มาแต่งงาน กับชายไทยด้วย ก็จะต้องตั้งเกล้าตามธรรมเนียมไทยด้วย

จากการสอบถามเกี่ยวกับสีที่ใช้ย้อมผ้าของไทยด้วยพบร่วมกิจการ ใช้ทั้งสีพีช และสีเคมี ได้แก่

- สีดำ ใช้ตันนิล บางทึกใช้ตันจาม
- สีแดง ใช้หมากผู้
- สีเหลือง จะใช้เลันไหมจากตัวไหม

ส่วนสีเขียว สีม่วง และสีส้ม ใช้สีเคมีย้อม ชายไทยจะไม่ทอผ้า เพราะผิดประเพณี มีการทอผ้าใหม่ใช้ทำผ้าผูกเอว และใช้ เลันไหมทอลวดลายผ้า และปักผ้าด้วยเสื้อธีของชายไทยด้วย จะใส่ใน

พิธีเสน่ห์อีข่องภารຍະໄລໃນການະເໜີຜົມາຕິຜູ້ໃຫຍ່ທີ່
ເລີຍຊືວີຕແລ້ວ

ທີ່ອນຂອງໄທດໍຈະບໍດ້ວຍດອກຫຼັກໜີ່ຈະຕ້ອງນໍາມາຕາກແດດ
ໃຫ້ແທ້ສນິທກ່ອນຈະນໍາມາຍັດທີ່ອນ

ສຕຣີໄທດໍ (ບາງຄັ້ງກີເປັນຫຍາໄທດໍ) ນິຍມໃຊ້ຜ້າຜຸກລູກໄວ້ກັບ
ຕັ້ງ ທີ່ພບບາງຄັ້ງກີຜຸກໄວ້ຂ້າງໜ້າ ບາງຄັ້ງກີຜຸກໄວ້ຂ້າງໜັງ ຜ້າທີ່ໃຊ້ຜຸກ
ລູກຈະທອແລະຕັດເຢັບອ່າງດົກມາ ເຮັດວຽດ ເປັນຂອງທີ່ຢ່າກໃຫ້ເປັນ
ຂອງຂວ້າງແກ່ຫລານຄຸນແຮກ ບາງຄັ້ງອອກຈາກດີ້ແລ້ວ ຍັງມີຜ້າອີກຜົນທອ
ງດົກມຄລູມລູກໄວ້ອີກທີ່ທີ່ນີ້ ຜ້ານີ້ອອກລາງຄືນກີໃຊ້ໜ່ານອນ ບາງຄັ້ງກີ
ຈະໃຊ້ຜ້າເປົວນີ້ແລະຜຸກລູກແທນດີ້

ຄົນໄທ ນິຍມກິນຂ້າວເໜີຍ ສ່ວນຂ້າວເຈົ້າຈະໃຊ້ເລື່ອງລັດໆ ແລະ
ໃຊ້ຕົ້ນເພື່ອຊັບເລັ້ນດ້າຍສໍາຮັບທອຜ້າ ຄົນທີ່ຈົນທີ່ສຸດເທົ່ານີ້ຈີ່ຈະກິນ
ຂ້າວເຈົ້າ ສ່ວນຄຸນແກວທີ່ອຄົນເວີຍດຈະກິນຂ້າວເໜີຍ

ທີ່ບ້ານເກົ້າ ເມືອງເຊີນລາ ເປັນຊຸມໝານໄທດໍ ທີ່ນີ້ມີການເລື່ອງໃໝ່
ໝາວບ້ານເລ່າວ່າ ຕັ້ງພັນຮູ້ໃໝ່ມາຈາກປະເທດຈີນ ມີບັນຫຼັດຊື້ອ
ພັນຮູ້ໃໝ່ມາໃຫ້ໝາວບ້ານເລື່ອງ ແລ້ວສາວເລັ້ນໃໝ່ໄປໝາຍໃກ້ກັບບຣີ້ຊັ້ນ ໂດຍ
ທາງບຣີ້ຊັ້ນຈະຮັບຊື້ອໃນຮາຄາກີໂລກຮັມລະ 4-5 ແມ່ນດອງ (ເຈັນເວີຍດນາມ
ມີອັຕຣາແລກເປັນປະມານ 440 ດອງ ຕ້ອ 1 ບາທ) ພາວບ້ານທີ່ຕ້ອງການ
ທອຜ້າຈະຊື້ອເລັ້ນໃໝ່ຕ່ອງກົບບຣີ້ຊັ້ນມາທອຜ້າ ທີ່ນີ້ຍົມລືເລັ້ນໃໝ່ທີ່ໃຊ້ທອຜ້າ
ດ້ວຍສີເພີ້ຈ ແລະສີເຄມີ

ສີດຳໄດ້ມາຈາກຕົ້ນຈາມ ໃຊ້ທັງຕົ້ນແລະໄປ ນໍາມາແຊ່ນໜ້າໃຫ້ເປື່ອຍ
ໂດຍໃຊ້ເວລາປະມານ 5 ວັນ ແລ້ວໄລ່ປູ້ນຂາວ ກຮອງເອາແຕ່ນໍ້າພສມກັບ
ໃບພລູດໍາ ນຳໄປແຊ່ເລັ້ນໃໝ່ ແລ້ວປັ້ນຕາກແດດ

ທີ່ມີການກ່ອຕັ້ງໂຮງເຮັດວຽດທອຜ້າ ໂດຍໃຊ້ເຈັນອຸດຫຸນຈາກປະເທດ
ຜຣິ່ງເຄສ ຮັບນັກເຮັດວຽນຈາກຈຳວັນຄຣອບຄຣວລະ 1 ດົນ ຮະຍະເວລາທີ່ເຮັດວຽນ
1 ເດືອນ ປັຈຈຸບັນໂຮງເຮັດວຽນນີ້ຕັ້ງມາໄດ້ 3 ເດືອນແລ້ວ ນັກເຮັດວຽນທີ່ມາເຮັດວຽນ
ທອຜ້າຈະມີເຈັນເດືອນເດືອນລະ 700 ດອງ ຜົນຈານຂອງນັກເຮັດວຽນໂຮງເຮັດວຽນ
ເປັນຜູ້ຈັດຈໍາໜ່າຍ ຄຽງທີ່ສັນທອຜ້າກົດຈາກຜູ້ທີ່ມີມືອົງທອຜ້າໃນໜຸ່ງບ້ານ
ນຳໄປປອບຮມທອຜ້າ ແລ້ວກັບມາເປັນຄຽງສອນໃນໂຮງເຮັດວຽນທີ່ໂຮງເຮັດວຽນມີ
ການທອຜ້າໃໝ່ດ້ວຍ

ນອກຈາກການທອຜ້າ ຜ້າວບ້ານທີ່ໜຸ່ງບ້ານນີ້ຍັງໄດ້ປຸລູກກາແພດ້ວຍ
ພບຕັ້ນກາແພປຸລູກທີ່ໄປໝາຍໜຸ່ງບ້ານ ຜ້າວບ້ານບອກວ່າ ກາແພຂອງທີ່ນີ້ເກີບ
ໄປໝາຍໃນເມືອງໄດ້ຮາຄາກີໂລກຮັມລະ 5,000 ດອງ

ທີ່ເມືອງວາດ ສຕຣີນຸ່ງຊື່ນ ເປັນຜ້າຝ່າຍສີຄຣາມເຂັ້ມ ມີລາຍສີອ່ອນ
ຄລ້າຍຜ້າລາຍແຕ່ງໂມຂອງໂອ່ງທີ່ເມືອງໄທ ລັກຊະນະການຈຸ່ງຈະນຸ່ງຄຣິ່ງແຂ້ງ
ມີທັງຊື່ນແລະຕິນຊື່ນ (ອູ້ດ້ານໃນ) ແລະໂພກຜ້າເປົຍວສວຍງາມ

ທີ່ບ້ານບ້າວ ຕຳບັລສາວ ອຳເກອທົມກໂລຈາ ມີການທອຜ້າ ສ່ວນໃຫຍ່
ຈະເປັນລາຍງິດສໍາຮັບທຳຜ້າທໍມ ມີລາຍຕ່າງໆ ມາກມາຍ

ທີ່ໄມໂຈວ ຈັງຫວັດຫວັບິນ ມີໄກແຕງ ພບຜ້າຕິນຊື່ນໂປຣານ ສ່ວນ
ຫວັບິນຈະມີ 2 ຊື້ນ ຄືອ ຫ້ວໃຕ້ອູ່ຕິດກັບຊື່ນ ແລະຂ້າງບນຫີ້ວ່າຫວັດອູ່
ເຫັນວ່າໃຫ້ໄປ ສ່ວນຕິນຊື່ນໂປຣານຈະມີລັກຊະນະຄລ້າຍກັບຕິນຊື່ນທີ່ໜ້າ
ເຫັນຂອງປະເທດລາວ ທີ່ນີ້ມີການທອຜ້າເພື່ອການຄ້າມາກ ພບຜ້າຊື່ນທີ່ໂທ
ໄວ້ຂາຍ ເປັນຜ້າຝ່າຍມີລາຍທີ່ເຊີງ ແລະມີທັງຊື່ນຂາຍດ້ວຍ ແຕ່ໄມ່ເຫັນສຕຣີ
ທີ່ນີ້ນຸ່ງຊື່ນທີ່ທຳຂາຍເລີຍ ແລະດັ່ງວ່າ ລັກຊະນະການທອຜ້າຂອງທີ່ນີ້ເປັນເກີບ
ທອເພື່ອຂາຍແທນທີ່ຈະເປັນການທອຜ້າເພື່ອໃຊ້ໃນຄຣວເຮັດວຽນ ສັງເກຕດູລວດລາຍ
ບັນຜ້າທີ່ທອຈະຫຍາບ ແລະມີຮາຍລະເຂີດຂອງລາຍນ້ອຍລົງກວ່າລວດລາຍ

ที่พบบนผ้าที่เป็นตีนซินโบราณ ซึ่งมีลวดลายละเอียด และลายแน่น คือแบบไม่มีที่ว่างเปล่าเลย ผู้ทอจะใส่ลวดลายต่างๆ ลงไปจนเต็มไปหมด แต่ลายจะเหมาะสมเจาะจงตามและกลมกลืน

ที่นี่มีการใช้สีย้อมที่เป็นสีเคมีและพิช มีการทำผ้าห่มใหม่ มีการนำผ้าไปทำหมอน ทำผ้านั่ง (หมอนนั่ง) และใช้ผ้าทอประดับตกแต่ง ในตู้โชว์ด้วย

สรุป

จากการสำรวจศึกษาความเป็นอยู่ของคนไทยในเวียดนาม ในช่วงเวลาลั้นๆ ทำให้เห็นว่า ผ้ายังคงมีบทบาทที่สำคัญในวิถีชีวิตของ คนไทย ซึ่งบทบาทนั้นเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมและชีวิตของเข้า อย่างเช่น ในพิธีแต่งงาน ผู้หญิงยังต้องหอผ้าเพื่อทำเครื่องใช้ในครอบครัวใหม่ และหอเพื่อทำเครื่องใช้ไปไหว้ญาติทางสามี ซึ่งการเตรียมผ้า สำหรับใช้ในงานแต่งงานนั้น จากการพูดคุยกับสตรีชาวไทยพบว่า ถ้าเป็นไปได้ ก็จะต้องเตรียมไปทั้งจากทางฝ่ายเจ้าสาว และฝ่ายเจ้าบ่าว แม่เจ้าบ่าวนั้นนักจากหอผ้าทำผ้าห่มหรือที่นอนแล้ว ยังต้องหอผ้า ตัดเลือผ้าทั้งของหญิงและชายที่จะนำไปเป็นของกำนัลในงานแต่งงาน จะต้องตัดเลืออีก ซึ่งเป็นเลือสำหรับพิธีกรรมให้แก่ลูกสะไภ้ด้วย และ เมื่อลูกชายมีลูก แม่ก็จะหอผ้าตัดเป็นเดียวสำหรับมัดลูกไว้กับตัวน่าไป ไหนๆ ด้วย ให้แก่ลูกหลานเป็นของขวัญ ส่วนเจ้าสาวนั้น นอกจากจะต้องเตรียมทำที่นอน ผ้าห่มและหมอนไว้สำหรับงานแต่งงานแล้ว ยัง จะต้องหอผ้าทำผ้าเปียวยหรือผ้าโพกผอม ไว้สำหรับกำนัลแก่แม่สามีด้วย โดยนิยมทำผ้าเปียวยที่ตกแต่งด้วยข้อป้า

นอกจากการหอผ้าเพื่อใช้ในพิธีแต่งงานแล้ว เลือยังคงใช้ใน การรักษาโรคด้วยโดยการนำเสื้อผ้าของคนป่วยไปมอบให้กับหมอหลวง เพื่อทำพิธีรักษา ในเรื่องนี้ได้พูดบ้านหมอดหลวงที่มีทึบบูชาและเลือ คนป่วยแขวนไว้ที่เด่านเดิมไปด้วย

ส่วนการใช้ประโยชน์จากผ้าหอเท่าที่พบนอกจากการทำ ผ้าห่ม ที่นอน หมอน หมอนนั่ง แล้ว ยังพบการนำผ้าหอสวยงาน แขวนไว้ในตู้โชว์ เพื่อความสวยงามด้วย และในบ้านชาวไทย นิยมใช้ ผ้ากันห้องแทนผ้าผนัง ผ้ากันห้องนี้จะได้รับการตกแต่งประดับ อย่างสวยงาม โดยเฉพาะที่ด้านบนของผ้า จะมีผ้าหอลายขิด หรือ ยกตกแต่ง บางที่นิยมหอด้วยทองแซมเข้าไปด้วย

แม้แต่กระเบื้องสถาบันสำหรับพกติดตัว สตรีไทยยังใช้หอผ้า มาเย็บแขวนไว้กับเอว เรียกว่า ตุ้ย

จึงอาจกล่าวได้ว่า ผ้าหอยังคงมีบทบาทที่เด่นชัดในชีวิต ประจำวันของชาวไทยในประเทศไทย.

จาก อันุสรณ์ สมາลัย โภมัส (2541)

ຫາຍນີສ້ຍຈາກຜລໄມ້

ຄຸນສາວໆ ກຣາບໄໝນວ່າ ພະໄປກໍ່ຄຸນຮອບ
ກີ່ສາມາດຈະບອກປີເສຍຂອງຄຸນໄດ້ ໂປ່ງເຊື່ວ
ກີ່ຂອງພົຈານາດູວ່າໃກ້ຄ້າສຶກວາມຈົງ
ເຮືອໄປ່ເອັ່ນ?

ສັປ (Orange)

ຄຸນຈະເປັນສາວແບບຄໍາໄມ່ຮ່າເຮິງສຸດໆ ກີ່ເສົ້າໄປເລຍ ຄຸນ
ຄອນຂ້າງຈະເປັນຄນທີ່ຈິງຈັງ ທຸ່ມທ່າ ທາກທຳວ່າໄຮແລ້ວກີ່ຕ້ອງທຳໃຫ້ທີ່ສຸດ
ຂໍ້ອົດປະຈຳຕ້ວ ‘all or nothing’ ຄຸນຄບເພື່ອນໆ ອຍ່າງຈິງໃຈ ແລະ
ທາກສາງສ້ມຂອບໃຈຮັກໃຈຮັກລະກ້ອ...ຂອບກອກ ທັນມີດຕາມວັງເລຍເຫື່ຍວແລະ

ສຕຣອວ່ອບອຣ໌ (Strawberries)

ຄຸນເປັນຄນລຸ່ມສະນານ ຕິດເພື່ອນ ແລະຜັກໄຟທາຄວາມສຸຂິໄທ
ກັບດ້ວງເອງ ຄຸນເປັນຄນທີ່ມີຮັນຍິມດີແລະອອກຈະໂອນເອີງໄປທາງຮັນຍິມ
ທີ່ທະ-ສູ-ທະ-ຮາ ວ່າວ! ແລ້ວຄຸນກີ່ເອົາໃຈໄລ່ກັບຮູ່ປ່ວງໜ້າຕາຂອງຄຸນມາກ
ຄະ ແລະໄມ່ຄ່ອຍແຄຣ໌ທີ່ຈະທຸ່ມເທິງທອງກັບເຄວື່ອງສໍາອາງແລະພລິຕົກນໍທີ່
ເລີມຄວາມຈາມທັງຫລາຍ...ແຕ່ແປລກນະຄະ ສາວໆ ຊາວລະຕອ...(ເບອົຮົ່ວ່າ)
ໄມ່ຈຳເປັນຕົ້ນມີແພນເນື້ນບໍ່ຮອກນະ ພວກເຮົອນ່າຍຕົ້ນດູດີ ແຕ່ອາຈຈະຄວາ
ກັບໜຸ່ມເຊອຮ່າ ກີ່ເປັນໄດ້

ກລວຍ (Banana)

ຄຸນເປັນຄນທີ່ມີ energy ມາກຄະ ແລະເປັນຄນ active (ແບບ
ອຸ່ນໄມ່ເປັນລຸ່ມ) ຄຸນຂອບທີ່ຈະເປັນຈຸດເດັ່ນໃນຈານປາກຕີ້ຕ່າງໆ ຄຸນແຄຣ໌ໃນ
ສາຍຕາຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ຈະມອງມາທີ່ຄຸນ ຄຸນວາງຕົວດີ ໄມ່ຍ່ອມສຸງສິງແລະ
ປລ່ອຍໃຈໃຫ້ໜ້າໃດໜ່າຍໆ ແລະຄໍາມີແພນແລ້ວ ຄຸນຈະຫຼືອສັດຍກັບເຂົາທີ່ຫຼຸດ
ເລຍລະຄະ

ໄຕຕົວໄປ (Watermelon)

ຄຸນເປັນຄນທະນັດທະແມງ ໄນອຸ່ນິ່ງ ຄຸນຈະເປົ່ອງ່າຍຫາກໄມ່ມີ

อะไรทำ คุณเป็นนักวิเคราะห์ชีวิตและความรัก และคุณเป็นสาวที่มีสัญชาตญาณที่จะทำทุกอย่างให้ดีที่สุดจากสถานการณ์ต่างๆ

แอปเปิล (Apple)

คุณจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบอย่างสูง ทะเยอทะยานทำงานหนัก และใครจะมาเอาเปรียบคุณง่ายๆ ไม่ได้เชย่าเหละ คุณทุ่มเทให้กับงานที่ต้องรับผิดชอบ 100% แต่ในเรื่องความรักแล้ว คุณไม่ค่อยซีเรียลเท่าไร และชอบปล่อยใจให้กับเขาง่ายๆ เลยนะ!

เชอร์รี่ (Cherries)

คุณเป็นสาวเรียบร้อย เป็นคนโรแมนติก ขี้เล่น และซื่อ (แบบไม่ค่อยทันคนอื่นเข่านะ) คุณชอบอ่านนิยายรัก และชอบดูหนัง กีฬากับความรักที่โรแมนติก คุณชอบคืนที่พระจันทร์เต็มดวง และขี้แย้อึกต่างหาก! เพราะคุณเป็นสาวแบบนี้ย ผู้ชายจึงอยากจะปกป้องคุณนักเลยเหละ!

จาก SPICY เล่ม 1 (2546)

● บทความพิเศษ : อดิสรา แสนเย้ม*

ชายแดนบนพลวัตรและมิติด้านสังคม ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน¹

บทนำ

ในช่วงระยะเวลาของประวัติศาสตร์อารยธรรมของภูมิภาค อุษาภาคเนยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณที่เรียกว่า สุวรรณภูมิ อัน เป็นที่ตั้งของไทย พม่า ลาว และกัมพูชาในปัจจุบัน ผู้คนที่อาศัยอยู่ ในบริเวณนี้ล้วนมีความผูกพันกันทางประวัติศาสตร์ มีวัฒนธรรม

* สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ บทความนี้เล่นในการสัมมนานักจัดรายการวิทยุชายแดน ครั้งที่ 6 ณ จังหวัด อุตรดิตถ์ ระหว่างวันที่ 11-14 กุมภาพันธ์ 2547 จัดโดยกองวิทยุกระจายเสียง กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

และวิถีการดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็นศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน ดินแดนบริเวณดังกล่าวในช่วงศตวรรษที่ 20 ได้มีการตั้งเป็นนครรัฐต่างๆ ขึ้นหลายแห่ง ตลอดยุคสมัยของแต่ละอาณาจารมีการทำสังคมมาเพื่อแผ่ขยายอิทธิพลของตนอยู่เนื่องๆ จนกระทั่งวัฒนาการขึ้นเป็นรัฐชาติอย่างแท้จริงภายหลังการเข้าครอบงำของลัทธิจักรวรรดินิยมจากตะวันตกในช่วง 80-100 ปีที่ผ่านมา แม้การก่อตั้งรัฐชาติสมัยใหม่ (Nation - State) จะมีเล็กน้อยแต่เด็นเป็นเครื่องบ่งชี้แต่ลึกที่ผูกพันเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนไม่สามารถแยกออกจากด้วยเลี้นเขตแดนได้ ก็คือ ความสัมพันธ์ของผู้คนในบริเวณพื้นที่ชายแดนอันเกิดการมีรดกทางวัฒนธรรมร่วมกันบนรากฐานของความสัมพันธ์ในรูปแบบเครือญาติ เห็นได้จากปฏิสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การไปมาหาสู่กันในฐานะญาติพี่น้อง การประกอบพิธีกรรมการค้าขายแลกเปลี่ยนลินคำระหว่างกันจนเป็นพัฒนาการที่เกิดลักษณะเฉพาะขึ้น ไม่ว่าสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ความสัมพันธ์ในลักษณะรูปแบบดังกล่าวยังคงดำเนินอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงไป อาจจะหยุดชะงักไปบ้างในช่วงสังคมเย็นซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจะทำการติดต่อกันเพียงแต่ช่องทางการทูตที่เปิดไว้เท่านั้น แต่กลับไม่ได้ส่งผลกระทบต่อกลไกความสัมพันธ์ของผู้คนที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนแต่อย่างไร แม้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวความสัมพันธ์ของรัฐบาลของประเทศแถบนี้จะเหินห่างกันแต่สำหรับบริเวณชายแดนแล้วนั้นความเป็นปรบักษ์ต่อกันย่อมมีผลไม่น่ากัน และกล้ายเป็นรากฐานสำคัญของกลไกความสัมพันธ์ระหว่าง

ประเทศไทยระดับท้องถิ่นในห่วงเวลาต่อมา²

หลังสังคมเย็นลิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1990 ภายใต้บรรยายกาศที่เอื้ออำนวยต่อการค้าและการลงทุนได้ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มที่เรียกว่าสีเหลี่ยมเศรษฐกิจขึ้นใน ค.ศ. 1993 อันประกอบด้วย ไทย จีน พม่า และลาว ขึ้น เพื่อแสวงหาลู่ทางการใช้เส้นทางคมนาคมร่วมกัน แต่ทว่าไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เพราะความคาดหวังในผลประโยชน์ของแต่ละประเทศมากจนเกินไป รวมทั้งความแตกต่างกันของปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมือง นำไปสู่การรวมกันเป็นกลุ่มประเทศไทยอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregional : GMS) อันประกอบด้วย จีน พม่า เวียดนาม ลาว กัมพูชา และไทย โดยแรงหนุนของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ภายใต้กรอบความร่วมมือในการพัฒนาสาขาที่มีศักยภาพร่วมกัน ที่ครอบคลุมถึงการค้าผ่านแดน การลงทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงาน บนพื้นฐานของการพัฒนาโดยการนำทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ มาใช้ประโยชน์ร่วมกัน ความเป็นไปได้สำหรับความร่วมมือดังกล่าวก็คือ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่จะเชื่อมโยงเศรษฐกิจของประเทศไทย เช่นด้วยกันในการเคลื่อนย้ายคน ลินคำ และยานพาหนะในการผ่านแดน (Free - Mobility) จากการลดหย่อนเงื่อนไข หรือข้อจำกัดระหว่างกันเป็นกรณีพิเศษ (Free

² ตัวอย่างของกลไกความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นดังกล่าวอาจพิจารณาได้จากความสัมพันธ์ไทย - ลาว ระดับจังหวัดและแขวง เช่น คณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยตามชายแดน เป็นต้น

Flow) สารสำคัญของโครงการนำมายกการพัฒนาในลักษณะพื้นที่ทางเศรษฐกิจเฉพาะที่มีศักยภาพแบบองค์รวมและมีความสัมพันธ์กันในทางภูมิศาสตร์ โดยเฉพาะพื้นที่มีแผนการก่อสร้างระบบโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor)³ ที่สามารถส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนด้านการค้า การผลิต ทั้งการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และบริการอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ด้วยการพัฒนาโอกาสการจ้างงาน และชัดความยากจนในภูมิภาค โดยใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศที่เข้าร่วม (Comparative Advantage Productiion) ทำให้พื้นที่โครงการในแต่ละประเทศไม่ถูกจำกัดด้วยทรัพยากรของพื้นที่และเขตแดนของแต่ละประเทศ สามารถขยายการผลิตเพิ่มขึ้น และยังได้ประโยชน์จากขนาดการผลิต ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (Economy of Scale)

³ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ได้นิยามคำว่า “แนวเขตเศรษฐกิจ” คือ “กำหนดบริเวณซึ่งพัฒนาสารสนเทศพื้นฐานเชื่อมโยงเข้ากับการผลิต การค้า และโอกาสในการพัฒนาอื่นๆ เพื่อจะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและความร่วมมือระหว่างภูมิภาคหรือประเทศที่เพื่อนบ้านใกล้เคียงกัน” ซึ่งเป็นการพัฒนาและความร่วมมือแบบอิสระมติฐานบนแนวทางที่ได้กำหนดไว้ เขตแนวดังกล่าวจะรวมถึงถนนทางรถไฟ สยามสระและแม่น้ำและเนินป่าภูเขา

ตลอดจนขยายตลาดออกไปได้ทั้งในและนอกพื้นที่โครงการ⁴

บทความนี้ต้องการเสนอให้เห็นถึงปรากฏการณ์ทางลังค์ที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดนโดยเน้นชายแดนไทย - ลาว และชายแดนไทย - กัมพูชา ท่ามกลางกระแสพลวัตรของความเปลี่ยนแปลงอันเชี่ยวกรากที่เกิดจากพลังของโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจแบบตลาดเสรีและการเติบโตของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมอย่างรวดเร็วในภูมิภาคนี้ ซึ่งก่อให้เกิดประเด็นปัญหาลังค์หลักมิติที่มีความสัมบั赴ช้อนใน

⁴ ตัวอย่างของโครงการพัฒนาได้แก่ ระบบโครงข่ายถนนเชื่อมโยง 4 ประเทศ คือ พม่า ไทย ลาว และเวียดนาม ตามแผนการพัฒนาเชื่อมโยงเส้นทางตะวันออก - ตะวันตก (East - West Transport Corridor) ซึ่งธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย คาดหวังว่าจะเอื้ออำนวยให้ตอกยั่งของเวียดนาม ลาว และไทย รวมถึงภาคใต้ของพม่า กลายเป็นตลาดจำหน่ายสินค้าโดยตรงกับด้านตะวันออก ได้แก่ ภาคใต้ของจีน พิลีบินส์ เกาะหลี และญี่ปุ่น และในด้านตะวันตก ได้แก่ บังคลาเทศ และภาคใต้ของอินเดีย การผสมผสานกันของการปรับปรุงเพื่อก้าวเข้าสู่การค้าระหว่างประเทศ และการลดลงของอุปสรรคในการค้าข้ามเขตแดนจะเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจของบริเวณพื้นที่ที่มีการพัฒนาอย่างตั้งอยู่บนเขตแนวดังกล่าว โดยได้กำหนดให้โครงการด้านตะวันออกมีลักษณะพื้นที่ที่มีความสำคัญสูงสุด และกำหนดให้เส้นทางนี้เป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) ตามแนวคิดการพัฒนาส鄯านเศรษฐกิจเชื่อมโยงทะลุจีน-อินเดีย ไปทางตะวันตก ผ่านด่านพรมแดนอย่างเต็มรูปแบบของความร่วมมือในภูมิภาค ที่พิจารณาจากภูมิศาสตร์ทางเศรษฐกิจ และผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยเลือกบริเวณพื้นที่ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติน้อยที่สุด การพัฒนาระบบโครงข่ายถนนดังกล่าว แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านฝั่งตะวันตก จากตอนใต้ของพม่า คือ เมืองมะแหลม (Mawlamyine) กับตอนเหนือของไทย (พิษณุโลก) และด้านฝั่งตะวันออก ซึ่งเชื่อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย กับตอนกลางของลาวและชายฝั่งเวียดนาม

บริเวณพื้นที่ชายแดนความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การดำเนินกิจกรรมข้ามชาติของผู้คนของรัฐหนึ่งกับอีกรัฐหนึ่งที่ มีพรอมแคนติดต่อกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น บ่อน การพนัน การค้ายาเสพติดข้ามชาติ การค้ามนุษย์ข้ามชาติ แรงงาน ย้ายถิ่นผิดกฎหมาย การแพร่ระบาดของโรค HIV/AIDS รวมทั้ง การค้า нарคotics แคน เป็นต้น

การย้ายถิ่นข้ามชาติ

การย้ายถิ่นข้ามชาติในประเทศไทยมีภาคลุ่มแม่น้ำโขงใน ทศวรรษนี้ ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยไทยถือเป็นทั้งประเทศผู้ส่งออกแรงงานและเป็นประเทศผู้ส่งและ ผู้รับแรงงานที่สำคัญของแรงงานย้ายถิ่นทั้งจากพม่า ลาว กัมพูชา และจีนตอนใต้ อันเป็นผลมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วง สลังทศวรรษที่ผ่านมาจากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import - Substitution) มาเป็นการพัฒนาเพื่อส่งออก (Export - Led - Growth) แต่ยังคงเน้นการใช้แรงงานแบบเข้มข้น (Labour Intensive) และ การพัฒนาของเศรษฐกิจขยาย (Parallel Economy) จากการขึ้น ทะเบียนแรงงานต่างด้าวใน พ.ศ. 2544 พบร่วมมีแรงงานลาว 58,411 คน และกัมพูชา 55,128 คน โดยพบว่ามีแรงงานต่างด้าวมากตาม จังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายแดน แรงงานย้ายถิ่น เหล่านี้บางทีก็ตั้งถิ่นฐานชั่วคราวบริเวณชายแดนก่อนจะเคลื่อนย้าย เข้าสู่เขตชนใน แรงงานย้ายถิ่นลาวที่เข้ามาทำงานในไทยส่วนใหญ่เป็น แรงงานผิดกฎหมายและเป็นแรงงานตามฤดูกาล (Seasonal Migrant

Worker) โดยมากพบในจังหวัดชายแดนของไทยที่ติดต่อกับลาว เช่น จังหวัดมุกดาหารและอุบลราชธานี โดยมารับจ้างเป็นแรงงานปลูกข้าว และตัดอ้อย ในกรณีของแรงงานย้ายถิ่นกัมพูชาพบที่อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่มารับจ้างทำงานบริเวณสะพานปลาในการคัดขนาด และประเภทของลัตวะทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแรงงานที่คันபບ ในเมืองระหว่างการย้ายถิ่น (Junction and Transitory Town) เช่น อุดรธานี ขอนแก่น ในการนี้ของแรงงานลาว

ส่วนใหญ่แรงงานต่างถิ่นเหล่านี้เข้ามาด้วยเหตุผลทาง เศรษฐกิจ แต่เหตุผลทางเศรษฐกิจอาจจะไม่ใช่ปัจจัยหลักเสมอไปใน กรณีของแรงงานลาว เพราะมีบางส่วนต้องการเห็นความเจริญดาม ที่เคยได้ยินมาหรือจากลือโกรหัตน์ที่แพร่จากไทย ลักษณะการเข้ามา ของแรงงานย้ายถิ่นมีทั้งมาเอง มากับเพื่อน มากับครอบครัว มากับ ญาติหรือคนรู้จักที่ทำงานในไทยอยู่ก่อนแล้ว หรือมากับนายหน้าโดย การซักซ่อนจากนายหน้าทั้งที่เป็นคนไทย คนกัมพูชา หรือนายหน้า คนไทย กรณีที่มากับนายหน้าจะเข้ามาเป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 10-20 คน เส้นทางหรือวิธีการเข้ามา มีทั้งการผ่านด่าน หรือลักลอบเข้ามา ตามชายแดนที่ติดต่อกับไทยโดยเดินด้วยเท้าหรือนั่งรถยนต์จากถิ่น ที่อยู่มายังชายแดนไทย จุดที่เข้ามาขึ้นกับพื้นที่ชายแดนที่ติดต่อกัน เช่น แรงงานย้ายถิ่นกัมพูชาจะเข้ามาทางอำเภอรัฐบุรี จังหวัด ลพบุรี อำเภอแก้ว อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด อำเภอปราสาท อำเภอ บ้านโคก อำเภอเชียง จังหวัดสุรินทร์ ขณะที่แรงงานย้ายถิ่นลาวที่ เข้ามาทางภาคเหนือของไทย จะเข้ามาทางอำเภอเชียงแสน อำเภอ เชียงของ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ซึ่งติดกับแขวงบ่อแก้ว

อันเป็นพื้นที่สำคัญที่มีการข้ามแดนของแรงงานลาว เนื่องจากมีการคุณนาคมที่ล่วงๆ ล้วนทางอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะ夷า อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน นั้นเป็นจุดที่มีแรงงานข้ามมาไม่นานนัก เนื่องจากเป็นล้านเข้า การเดินทางเข้ามาค่อนข้างยากลำบาก สำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย จะเข้ามาทางอำเภอท่าลี่ และอำเภอเชียงคานซึ่งติดกับแขวงเวียงจันทน์ อำเภอท่าบ่อ อำเภอครีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคายซึ่งติดกับกำแพงนครเวียงจันทน์ และอำเภอปีงกาพซึ่งติดกับแขวงบอโลคำไซ อำเภอท่าอุเทน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมซึ่งติดกับแขวงคำเม่น อำเภอตองตาล อำเภอหัวน້ອງ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหารซึ่งติดกับแขวงสะหวันนะเขต อำเภอเขมราฐ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานีซึ่งติดกับแขวงจำปาลัก ส่วนใหญ่แล้วแรงงานย้ายถิ่นลาวโดยมากจะมาจากเมืองต่างๆ ในแขวงสะหวันนะเขต เช่น เมืองคันทะบูลี จำพอน ไชพุท่อง และสองค่อนข้างที่แรงงานย้ายถิ่น กัมพูชาจะมาจากการจังหวัดเบี้ยดເມືອນເຈຍ โดยเฉพาะตำบลปอยเปตมากที่สุด ตามด้วยพนมເປົ້າและເກະກງ มีส่วนน้อยที่มาจากการจังหวัดอื่นๆ เช่น พระตะบอง ໂພຮສັຕ ອຸດຮມີຊຍ ແລະ ເລີຍມເວີບ งานที่แรงงานย้ายถิ่นทำมีตั้งแต่งานบริการทั่วไป เช่น งานในบ้าน ร้านอาหาร เติมน้ำมัน และงานใช้แรงงานในภาคการประมง ขนส่ง ก่อสร้าง และแรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานทอผ้า ໂຮງປ່ມ ໃບຍາສູນ โดยงานในบ้านนั้นแรงงานลาวจะเป็นที่ต้องการของผู้จ้างมาก เพราะพูดภาษาคุ้มคันคล่องแคล่ว ลือสารกันง่าย โดยแรงงานลามากนิยมเข้ามาทำงานรับใช้ยังกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ ขณะที่แรงงาน

กัมพูชาแม้การทำงานรับใช้อยู่ตามจังหวัดชายแดน แรงงานย้ายถิ่นมีทั้งนำกลับไปเอง หรือฝากญาติที่มาเยี่ยมกลับไปตลอดจนส่งผ่านระบบธนาคารไทยโดยอาศัยเครือญาติคนไทยที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดน แรงงานย้ายถิ่นลาวภายนอกกลับจากประเทศไทยจะถูกปรับใหม่แตกต่างกันไปตามแต่ละบ้านกำหนด บางบ้านไม่ได้มีการปรับใหม่มีแต่เก็บค่าธรรมเนียมบ้านเป็นค่าชดใช้แรงงานในระยะที่ไม่อยู่บ้าน บางบ้านนอกจากปรับใหม่แล้วยังให้เชืนใบปฏิญญาณตน บางบ้านถ้าถูกปรับใหม่ที่ด่านปากส.แล้ว เมื่อกลับมาบ้านก็ไม่ถูกปรับใหม่อีก

การแพร่กระจายของเชื้อ HIV/AIDS

การเคลื่อนย้ายประชากรถือเป็นปัจจัยสำคัญของการแพร่กระจายเชื้อ HIV โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายแดนที่มีการย้ายถิ่นข้ามไปมาทำให้การควบคุมโรคติดต่อ (Communicable Disease) เป็นไปได้ลำบาก ผู้ย้ายถิ่นบางกลุ่มอาจไม่ต้องการย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยอยู่ในไทยระยะยาวหากต้องการเพียงทำงานทำเป็นรายวันเมื่อเลือกงานก็จะเดินทางกลับบ้านบริเวณชายแดนเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชา ที่จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก - จันເຢືຍມซึ่งติดกับอำเภอລຫລສຳມາ จังหวัดເກະກງ และจุดผ่านแดนถาวรคลองລຶກ - ປອຍເປົຕ ซึ่งติดกับอำเภอໂຄໂຈຣ ຈັງວັດບັນເຕີມເມືອນເຈຍ สาเหตุที่ทำให้ผู้ย้ายถิ่นอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV อาจเกิดจากการอยู่ห่างไกลจากครอบครัวเป็นระยะเวลานาน พบร่วมแรงงานย้ายถิ่นลาวที่เข้ามารажงานในพื้นที่ชายแดนบางจังหวัด

เช่น น่าน พะ夷า และเชียงราย มักจะนิยมพักผ่อนหลังเลิกงานด้วยการเดินสุราหลังจากนั่งกჯชวนกันไปเพื่อหวนหนูบริการตามช่องโถเกณี หรือร้านคาราโอเกะ นอกจากนี้การเข้าไม่ถึงบริการสาธารณสุข รวมทั้งความรู้อันจำกัดเกี่ยวกับโรคเอดส์และระดับการศึกษาต่ำโดยเฉพาะแรงงานย้ายถิ่นที่เป็นลาภเทิงซึ่งมาทำงานเป็นแรงงานรับจ้างในภาคเกษตร เช่น ทำสวน และกรรมกรทั่วไปในโรงสีหรือโรงงานน้ำแข็ง⁵ ล้วน มีความเปราะบางต่อการติดเชื้อ HIV สูง

นอกจากพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ย้ายถิ่นแล้วยังมีสาเหตุมาจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV เช่น ที่อำเภอรัญประเทศมีหนูบริษัทฯเข้ามาทำงานเป็นรายวันในการให้บริการทางเพศ อันเกิด

⁵ ลาวพผู้ติดเชื้อ HIV ครึ่งแรกใน พ.ศ. 2523 ที่เรียกว่าจันทน์และเป็นแรงงานลาวที่กลับจากไทย โดยพผู้ป่วย AIDS ครึ่งแรกที่เรียกว่าจันทน์ใน พ.ศ. 2534 รายงานของ The National Committee for the Control of AIDS (NCCA) ของลาวใน พ.ศ. 2543 พบว่ามีผู้ติดเชื้อ HIV 712 ราย จากการสุ่มสำรวจ 6,113 ราย โดยเป็นผู้ป่วยเอดส์ 190 คน เสียชีวิตแล้ว 72 คน ผู้รับเชื้อส่วนใหญ่เป็นเพศชายอายุ 20-29 ปี ส่วนใหญ่เกิดจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Hetero Sexual Intercourse) การสำรวจใน พ.ศ. 2536 จากกลุ่มตัวอย่าง 9,000 ราย พบร 18 รายเป็นผู้ติดเชื้อ โดยจำนวนนั้น 13 รายเป็นเพศหญิงอายุต่ำกว่า 30 ปี ซึ่ง 12 ราย เคยวางบริการทางเพศในไทย แม้การแพร่ระบาดในไทยจะมีจำนวนมากใน พ.ศ. 2536 แต่มีรายงานผู้ติดเชื้อเพียง 57 ราย และถึงการขาดระบบเฝ้าระวังที่เพียงพอจากสภาพภูมิศาสตร์และประชากร ศาสตร์ที่ทำให้การเฝ้าระวังมีข้อจำกัด แต่ยังคงโอกาสต่อของการแพร่กระจายของ HIV โดยการขยายตัวของธุรกิจบริการทางเพศเป็นลิ่งลำคัญในการแพร่ขยายของ HIV ในลาว แม้จะมีรายงานการแพทย์โดยฉีดเข้าเล็บบ้างแต่ไม่มากนัก

จากการลดน้อยลงของการค้าบริการทางเพศโดยหนูบริษัทฯ และยังพบว่าแรงงานกัมพูชาที่ทำงานอยู่บริเวณปอยเปตมีการใช้ถุงยางอนามัยไม่สม่ำเสมอ แรงงานทั้งที่โสดและไม่โสดยังมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตน การเฝ้าระวังและสร้างความเข้าใจในเรื่อง HIV/AIDS ยังไม่ดีพอจากความเชื่อที่ผิดๆ ในกลุ่มคนที่มีการศึกษาน้อยและรายได้ต่ำ การที่หนูบริษัทฯเข้ามาแทนที่หนูบริการคนไทยในร้านอาหารหรือคาราโอเกะในจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกันหลายจังหวัด เช่น อำเภอเชียงแสนและเชียงของ จังหวัดเชียงราย อำเภอเมืองและอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และอำเภอหัวน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร เป็นต้น ทำให้สถานการณ์เสี่ยงรวมไปถึงประชากรกลุ่มนี้ฯ ซึ่งเป็นคนไทยที่มีพฤติกรรมเสี่ยงโดยการมีเพศสัมพันธ์ทั้งทางตรงและแฝง (Commercial and Non-Commercial) เช่น ข้าราชการ และนักธุรกิจที่มีรายได้สูงซึ่งมักจะ

⁶ ในกรณีของจังหวัดหนองคาย พบร มีแรงงานย้ายถิ่นลาภเดินทางเข้ามาทำงานโดยใช้เอกสารผ่านแดนชั่วคราว และยังพบว่า มีขบวนการรับจ้างทำบัตรประชาชนปลอมในอำเภอสังคม และอำเภอศรีเชียงใหม่ ในราคา 12,000-15,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนูบริษัทฯที่เข้าไปทำงานตามเมืองใหญ่ หรือเดินทางต่อไปยังประเทศไทยที่สาม เช่น ญี่ปุ่น หรืออสเตรเลีย และพบประวัติการณ์ใหม่ที่แรงงานย้ายถิ่นใน บางแห่ง เช่น กำแพงนครเรียงจันทน์ ละหันณะเขต จำปาลักษ และบ่อแก้ว แรงงานลาวจะทำหนังสือเดินทาง โดยจะต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับนายหน้าประมาณ 12,000-15,000 บาท เป็นค่าดำเนินการ

ข้ามไปเที่ยวท่องเที่ยวบริการในประเทศเพื่อนบ้านทั้งลาวและกัมพูชา⁷ ระดับการศึกษาที่สูงจึงไม่ได้ทำให้พฤติกรรมเสี่ยงลดลงแต่อย่างใด เช่นที่กำแพงนครเวียงจันทน์ซึ่งมีสถานบันเทิงและผู้หญิงบริการมากที่สุดในเมืองชายแดนไทย - ลาว นอกจานั้นคุณงานก่อสร้าง ยังเป็นอีกกลุ่มที่มีความเสี่ยง เพราะมีความล้มเหลวทางตรงและแฝงเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในลาว ซึ่งผู้ทำงานเหล่านี้อาจสนิทกับผู้หญิงท้องถิ่นซึ่งล้วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย หรือนำผู้หญิงมาจ้างที่อื่น⁸

ยังพบว่ามีหญิงเวียดนามเข้ามารажางงานขายบริการทางเพศบริเวณชายแดนไทย - ลาว เมืองท่าแขวง แขวงคำม่วน และเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต⁹ และชายแดนไทย - กัมพูชาที่จังหวัด

⁷ การให้บริการทางเพศในลาวจะอยู่ในลักษณะแอบแฝง (Indirect Sex Worker) ในสถานบันเทิงหรือ “ป้อนบันเทิง” เช่น ร้านกินดื่ม หรือในที่คลับ ที่เรียกว่า “ติสโก้ล้าว” มีราคาค่าบริการประมาณ 200-1,000 บาท ขณะที่การให้บริการทางเพศในกัมพูชาจะอยู่ในรูปของช่องโถ่สเกลฟ์ และแอบแฝงอยู่ในรูปของร้านนวดแผนโบราณ และราโอເກໂດຍมีราคาค่าบริการ 200-500 บาท

⁸ โครงการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นบ้านในภาคเหนือของลาว เช่น โครงการก่อสร้างถนนโดยบริษัทจีน และโครงการก่อสร้างเขื่อนโดยบริษัทเกาหลี พบว่ามีการขายบริการทางเพศโดยหญิงที่เป็นลาวสูง

⁹ หญิงบริการชาวเวียดนามที่มาขายบริการทางเพศในลาวมักจะมาจากการเดือนกลางของเวียดนาม เช่น ดำเนิน และค่อนข้างมีอายุ ขณะที่ผู้หญิงบริการชาวเวียดนามที่มาขายบริการทางเพศในกัมพูชามักจะมาจากการเดือนตุลาคม หรือกุมภาพันธ์ เช่น โอดิมินท์ ชี้ตัวเองว่ามีอายุน้อยระหว่าง 9-16 ปี มีฐานะยากจน มักจะถูกพ่อแม่ขายให้กับเจ้าของช่องโถ่สเกลฟ์ โดยจะมาทำงานที่พนมเปญหรือพระตะบอง หรือบางจังหวัดในชนบท เช่น ตະແກ້ວ หรือกัมpong chhnang ก่อนจะย้ายไปทำงานในจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับไทย เช่น กะកง และบันเตี้ยเมียนมาย

กะកงและตำบลปอยเปตในจังหวัดบันเตี้ยเมียนมาย นอกจากนี้ยังพบอีกว่ามีหญิงบริการจากประเทศคือตสหภาพโซเวียตรัสเซียบางประเทศ เช่น ยูเครน ให้บริการในบ่อนการพนันบางแห่งในบริเวณชายแดนไทย - กัมพูชาอีกด้วย¹⁰

จากกล่าวได้ว่า แม้สถานการณ์การแพร่กระจายของ HIV/AIDS ในอนาคตจะเป็นไปอย่างช้าๆ แต่บริเวณที่ยังถือเป็นพื้นที่ซึ่งมีสถานการณ์เสี่ยงสูงคือบริเวณชายแดนซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสูง (Hot Spots) ที่ต้องระมัดระวังโดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมส่วนซึ่งเชื่อมต่อระหว่างเมืองสำคัญต่างๆ และเมืองชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน

การค้ามนุษย์ข้ามชาติ (Human Trafficking)

สถานการณ์การค้ามนุษย์ข้ามชาติ โดยเฉพาะการล่อลวงผู้หญิงและเด็กในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง¹¹ นับตั้งแต่ครัวรวง

¹⁰ จุดผ่านแดนถาวรคลองลึก - ปอยเปต อำเภอรักษ์ประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีบ่อนการพนันตั้งอยู่ 6 แห่ง ที่ตำบลปอยเปต อำเภอโกรไจ จังหวัดบันเตี้ยเมียนมาย เช่น ซอລີເດຍພາເລຊ ໂກລເດັ່ນຄວານຄົບ ຕຣອປີຄານາ ແລະສດຖວະເກັສເອນເຕອວ່ຽນແນ່ທີ່ເປັນດັນ ສ່ວນຈຸດຜ່ານແດນຄວານບ້ານຫາດເລັກ - ຈານເຢືຍມ ມີບ່ອນການພັນ 1 ແທ່ງ ອື່ນ ກະເກົກງວິສອົງທີ່ຕັ້ງອູ້ໃນຈังหวัดกะகง

¹¹ การล่อลวง (Trafficking) ตามนิยามของ ILO ได้แก่

1. การข่มขู่ทำร้าย
2. การหลอกลวง หรือการให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน
3. การบังคับ
4. การผูกมัดผูกพันด้วยล้อญา

ที่ 21 เป็นต้นมา ไทยได้กล่าวเป็นทั้งประเทศผู้ล่วงออก ประเทศไทยรับเข้าและเป็นจุดแรกซึ่วคราวที่มีเครือข่ายโยงใยทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ กระบวนการนายหน้า ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์โดยที่ชุมชน ต้นทางไม่ได้มองว่าเป็นสิ่งเลวร้าย แต่กลับมองว่าเป็นความช่วยเหลือ เพื่อให้ได้โอกาสการมีงานทำ พบว่าในพื้นที่ชายแดนบางจังหวัด เช่น หนองคาย นครพนม และมุกดาหาร พบว่า มีนายหน้าจัดหางาน ทั้งที่เป็นคนไทยและคนลาวร่วมมือกันทำกันเป็นกระบวนการในการจัดล่งแรงงานไปยังที่ต่างๆ ทั่วประเทศ นายหน้าคนไทยจะเป็นผู้รับล่งแรงงานไปและรับกลับ โดยทำการติดต่อกับนายจ้างที่ต้องการแรงงานลาว หากเป็นผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาดีอาจจะส่งไปทำงานในสถานบริการทางเพศ เช่น สถานอาบอบนวด และบังคับให้ทำงานชดใช้หนี้สินคืน

จุดที่มีการซักซ่อนและเสนองานมีทั้งฝั่งลาวและฝั่งไทยในกรณีที่ตัวแรงงานข้ามมาอาศัยอยู่กับญาติ แต่ส่วนใหญ่นายหน้าจะข้ามไปหานามาทำงานมากกว่า ค่านายหน้าขึ้นอยู่กับว่านายหน้าจะเรียกเก็บเท่าใดจากตัวแรงงาน โดยมากจะอยู่ที่ประมาณ 12,000-15,000 บาท โดยนายหน้าจัดหางานจะเรียกเอาจากนายจ้าง ทำให้แรงงานต้องถูกหักเงินเดือน 2-3 เดือนแรกเพื่อใช้คืนให้กับนายจ้าง

ในกระบวนการค้ามนุษย์นั้นเครือข่ายการค้าผู้หญิงนับเป็นปัญหามากที่สุด นายหน้าประเทศไทยทั้งกลุ่มที่กระทำอาชญากรรมรุนแรงตั้งแต่ลักพาตัวไปจนถึงบังคับให้ผู้ที่ต้องการมาทำงานอื่นต้องขายบริการทางเพศในสถานบริการแอบแฝง เช่น ร้านอาหาร หรือ

นวดแผนโบราณ และอาจนำไปสู่การบังคับ ทุบตี กักขัง ในกรณีที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมบีบบังคับให้ผู้หญิงต้องขายบริการทางเพศเอง นายหน้าค้าหุ้นใจอาจทำหน้าที่ส่งผู้ที่เต็มใจเข้าสู่สถานบริการที่ตนมีเครือข่าย โดยผู้หญิงไม่มีสิทธิเลือกสถานบริการเอง สำหรับเด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศจะอยู่ในสถานบริการทั้งทางตรงและแอบแฝงระดับกลางและระดับล่างที่ต้องประสบกับการถูกทุบตี ข่มขืนจากเจ้าของสถานบริการผู้ดูแลและผู้มาใช้บริการ เกือบทั้งหมดไม่เคยได้รับเงิน มีบางรายได้เบี้ยเลี้ยงเป็นเงินเล็กน้อย เพราะถูกหักค่านายหน้า ค่าที่พัก อาหารและบวกดอกเบี้ยเข้าไปเป็นจำนวนมาก และอยู่ในสภาพการทำงานที่เลวร้ายต่อโรคจากเพศสัมพันธ์และเอดล์ บางรายตั้งครรภ์เพราะไม่มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด เด็กอายุน้อยที่สุดที่พบคือ 12 ปี

กรณีเด็กที่ตกเป็น “เหยื่อ” การค้ามนุษย์นั้น ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการศึกษาจึงถูกเอาเปรียบในหลายรูปแบบตั้งแต่ได้รับค่าจ้างแรงงานต่าจนถึงไม่ได้รับค่าแรงงานเลย และมีสภาพการทำงานที่เลวร้าย (Worst Forms of Child Labour) เช่น ทำงานเกินวัยที่มีผลต่อร่างกายและจิตใจ มีชั่วโมงทำงานที่ยาวนาน บางคนมีชั่วโมงทำงานนานกว่าวันละ 10 ชั่วโมง และหลายรายต้องทำงานกลางคืนไม่มีวันหยุด บางรายถูกกล่าวหาในทางเพศจากนายหน้าหรือลูกจ้าง ได้รับรายได้และสวัสดิการแตกต่างกันไปทั้งรายวัน รายเดือน และรายชั้น แต่มีจำนวนมากไม่ได้รับค่าจ้างนานหลายเดือนโดยนายจ้างจะไม่จ่ายหรือได้จ่ายล่วงหน้าให้แก่นายหน้าไปแล้ว

การค้ายาเสพติด

ปัญหาการค้ายาเสพติดในบริเวณอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง นับเป็นปัญหาที่สำคัญที่เกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่ชายแดนที่จากลักษณะที่เอื้ออำนวยของสภาพภูมิศาสตร์ โดยมีพม่าและลาวเป็นแหล่งผลิตพื้นที่สำคัญ¹² มีจีนและอินเดียผลิตสารเคมีในการปรุงรูปเป็นไฮโรอีน และสารตั้งต้นในการผลิตเมทแอมเฟตามีน (Amphetamine - Type - Stimulants : ATS) หรือยาบ้าให้กับโรงงานในพม่าซึ่งตั้งอยู่บริเวณชายแดนพม่า - ไทย¹³ และพม่า - ลาว¹⁴ โดยไทยและลาว เป็นเส้นทางลำเลียงส่งผ่านออกสู่ตลาดโลก (Transit Road) แต่

หลังจากสภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปทำให้ไทยกลายเป็นตลาดผู้ซื้อหลักนอกจังหวะเป็นแหล่งผลิตพื้นที่สำคัญรองจากพม่าและเป็นแหล่งผลิตกัญชาที่สำคัญเช่นเดียวกับกัมพูชา¹⁵ ภายใต้การดำเนินการจับกุมผู้ต้องหา ปริมาณและประเภทของยาเสพติด โดยมีเวียดนามและกัมพูชาเป็นทางออกสู่ตลาดโลกที่เชื่อมโยงกับประเทศไทยต่อๆ กัน เช่น เนเธอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร¹⁶ โดยมีแขวงหลวงน้ำทาเป็นพื้นที่ส่งผ่านจากลาวและพม่าเข้าไปในจีนยื่อง Kong และต่างประเทศ ส่วนพื้นที่ในแขวงอุดมไชและไซยบูลีเป็นเส้นทางผ่านของยาเสพติดในภาคเหนือและตะวันออก

¹² ลาวเป็นประเทศที่มีผลผลิตพื้นมากเป็นอันดับ 3 ของโลกรองจากพม่า และอัฟกานิสถาน ครอบคลุม 10 แขวง คือ พงสาลี หลวงน้ำทา บ่อแก้ว อุดมไช หลวงพระบาง หัวพัน เชียงขวาง เวียงจันทน์ บอ�ิคำไซ และไซยบูลี ผลผลิตส่วนหนึ่งจะกันไว้สำหรับบริโภคในครอบครัวที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 90 จะเป็นลาวสูงเนื่องจากความเชื่อว่าสามารถรักษาโรคได้

¹³ โรงงานผลิตเมทแอมเฟตามีนในฝั่งพม่า ตั้งอยู่ระหว่างเมืองปางชาและเมืองยอนโดยมีเมืองผลิตหลัก 4 เมือง คือ เมืองเต้าะ เมืองทา เมืองปางชา และเมืองยอน และมีเส้นทางรวมทั้งจุดพักตลอดชายแดนไทย - พม่า ตั้งแต่อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอนไปถึงอำเภอแกะแม่สาย จังหวัดเชียงราย รวมทั้งเส้นทางแม่น้ำโขงที่ล่องมาจาพม่าและลาว ซึ่งยังคงเป็นจุดเดียวที่มีการค้ายาเสพติดในแขวงบ่อแก้วของลาวซึ่งติดกับเมืองมอมของพม่า

¹⁴ พบว่ามีการผลิตยาบ้าในลาวครั้งแรกที่เมืองตันผ้างแขวงบ่อแก้วใน พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นโรงงานผลิตไฮโรอีนและเมทแอมเฟตามีน ทุกครั้งที่มีการจับกุมคักภัยภาพของโรงงานจะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ

¹⁵ ก่อน พ.ศ. 2518 กัญชาเป็นเพียงส่วนประกอบในการปรุงอาหาร ลาวได้ประกาศให้เป็นยาเสพติดต้องห้ามใน พ.ศ. 2535

¹⁶ รายงานข่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยระบุว่า มีโรงงานผลิตเมทแอมเฟตามีนในลาวประมาณ 7 โรงงาน ในบางแขวงที่อยู่ติดกับชายแดนไทย เช่น ไซบูลี เวียงจันทน์ และละหันนะเขต เป็นต้น โดยเคยมีการจับกุมสารตั้งต้นเป็นจำนวนมากที่กำลังจะส่งเข้าไปในลาวได้ทั้งหัวหนองคาย สอดคล้องกับการที่คณะกรรมการควบคุมและตรวจสอบรายการเสพติดของลาว (Lao National Commission for Drug Control and Supervision : LNCDC) รวมกับ UNDCP พบว่าใน พ.ศ. 2539 มีการลักลอบผลิตเมทแอมเฟตามีนในภาคตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือบริเวณที่ติดต่อกับไทยและพม่าในแขวงบ่อแก้ว อุดมไช ไซบูลี หลวงน้ำทา และเวียงจันทน์

¹⁷ ศูลกากรของสหราชอาณาจักร คาดจับกุมยาบ้าที่ส่งเข้าไปในสหราชอาณาจักรที่เมืองเฟรลโนในชานพรานซิลโก นลรัฐแคลลิฟอร์เนีย ที่เป็นถิ่นฐานสำคัญของมังโพ้นทะเลในสหราชอาณาจักรโดยชูก่อนไปกับตุ้กคนเห็นหนอรได้หลายครั้งซึ่งสันนิษฐานว่าส่งไปโดยมั่งในไทย

ເຊື່ອແນວ (Exit-Transit Area) ລ່າຍັງບອລິຄໍາໃຫ້ຮູ້ເວີ່ງຈັນທິ
ຂ້າມແນ້ນໜ້າໂຈງມາຍັງໄທຍ້ຮູ້ຜ່ານຊາຍແດນໄປຢັ້ງເວີ່ງດນາມ

ຄວາມໄຮ່ຮະເບີຍທາງສັຄນຂອງກັມພູ້ຈາກລາຍ
ເປັນຄຸນຍົວມາຂອງຄົນເມືອງໂດຍຜິດກູ້ຫມາຍ ແລະສຕານທີ່ຂ່ອງສຸມ
ຂອງແກ້ງຈາກລາຍກົມພູ້ຈາກຈິນແລະຄູ່ປຸ່ນຮົມທັ້ງກິຈກວມນອກ
ກູ້ຫມາຍ ເຊັ່ນ ການຄ້າຍາເສພດິດ ການຄ້າປະເວນີ ອັນເກີດຈາກປ່ອຈັຍ
ທາງການເມືອງຮົມທັ້ງປ່ອງທາງຄອວັບໜັນແລະກູ້ເກີນທີ່ຫລະຫວ່າມຂອງ
ຮນາຄາຮື່ງສະດວກຕ່ອກກົມພູ້ຈາກເຈິນ (Money Laundering) ກັມພູ້ຈາກ
ລົງມີສຕານເປັນທັ້ງປະເທດເລັ້ນທາງຂນ່າຍັງຜ່ານເຂົ້າໂຈນແລະຜົ່ນຈາກແຫ່ງ
ພລິຕ ຂົນທີ່ອີກສຕານເປັນຜູ້ພລິຕກັມພູ້ຈາກແລະເມືອນເພົາມີນ ພລັງ
ຈາກການເຂັ້ມງວດໃນການປຣານຍາເສພດິດຂອງໄທຍ ທຳໄໝມີການໃຊ້ເລັ້ນທາງ
ແນ້ນໜ້າໂຈງຈາກລາວຜ່ານກັມພູ້ຈາກຈັງຫວັດສຕຽງເທົ່ງມາຍັງພົນມເປັນ
ແລະບາງສ່ວນຈະຂນ່າຍັງທີ່ມີກົມພູ້ຈາກຈິນທີ່ ທີ່ເພື່ອສ່ອງອົກຕລາດ
ໂລກແລະຈໍານ່າຍໃນຕລາດເວີ່ງດນາມທີ່ປ່ອງທາງວ່າງຈາກການປົງປົງ
ເຄຮັງສູກຈິໄປສູ່ຮບບທຸນນິຍມ ທຳໄໝຄົນວ່າງຈາກຈຳນວນໜຶ່ງທັນເຂົ້າຫາ
ຮຽກງານຄ້າຍາເສພດິດເພື່ອຄວາມອຸ່ຽນຮູ້ອົດ ທຳໄໝເວີ່ງດນາມກລາຍເປັນ
ຕລາດຍາເສພດິດທີ່ໃຫຍ່ໄໝແພ້ໄທຍແລະຈິນ ທີ່ເວີ່ງດນາມສ່າງທະເລຈາກ
ກັມພູ້ຈາກທ່າເວີ່ງທີ່ຈັງຫວັດກົມປອຕຮູ້ສີຫຼວງລື່ມໄປໄທຍ ທີ່ຈາກໄທຍ
ໄປຢັ້ງກັມພູ້ຈາກໂດຍມີເກະກົງເປັນຈຸດຕິດຕ່ອນ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການໃຊ້ເລັ້ນທາງ
ຫມາຍເລີຂ 13 ທີ່ຂັນກັບແນ້ນໜ້າໂຈງຈາກເຫື້ອສູ່ໃໝ່ໃນການຂນ່າຍັງ
ຕິດໄປຢັ້ງພົນມເປັນ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການໃຊ້ເລັ້ນທາງຫມາຍເລີຂ 5 ທີ່ຕິດຕ່ອ
ກັບອຳເກວອຮັບປະເທດ ຈັງຫວັດສະແກ້ວຈາກຈັງຫວັດບັນເຕີຍເມື່ອນເຈຍ
ເຂົ້າສູ່ພົນມເປັນຫຼືເລັ້ນທາງຫມາຍເລີຂ 6 ທີ່ຕິດຕ່ອກັບອຳເກວອຮັບປະເທດ

ຈັງຫວັດສະແກ້ວເຂົ້າກັນຜ່ານຈັງຫວັດເລີຍບເຂົ້າສູ່ພົນມເປັນ ໂດຍໃຊ້
ເລັ້ນທາງຫມາຍເລີຂ 1 ຜ່ານຈັງຫວັດກັນດາລແລະສວຍເຮີຍຜ່ານດ່ານ
Bavet ເຂົ້າສູ່ເວີ່ງດນາມ

ການທີ່ກັມພູ້ຈາກເປັນຜູ້ພລິຕກັມພູ້ຈາຍສໍາຄັນຂອງໂລກົກນີ້ຈາກ
ສປກພົມປະເທດທີ່ມີຄວາມເໜາມສມໂດຍເນັພາດ້ານທະວັນອອກ ເຊັ່ນ
ຈັງຫວັດຮັຕນຄີຣີ ມນທລຄີຣີ ແຕ່ພັນທີ່ເພະປຸກໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຄື່ອ ຈັງຫວັດກົມ
ປົງຈານທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນສວຍຍາພວາ ມີຈັງຫວັດເກະກົງເປັນແລ່ງພລິຕ
ກັມພູ້ຈາກທີ່ໃຫຍ່ແລະສໍາຄັນອີກແຫ່ງໜຶ່ງ ກັມພູ້ຈາກທີ່ພລິຕໄດ້ຈະຄູກອັດເປັນແທ່
ແລະຂນ່າຍັງເກະກົງເພື່ອສ່າງໄປຢັ້ງຕລາດປລາຍທາງໃນ
ສຶກໂປ່ງແລະອອສເຕຣເລີຍ

ສໍາຫຼັບເມືອນເພົາມີນ ພບຄັ້ງແຮກທີ່ຈັງຫວັດເກະກົງໃນ
ພ.ຄ. 2539 ຊື່ຈົ່ງພັນກັບໜ້າຮາຍກວະຮະດັບສູງຂອງກັມພູ້ຈາກ ແລະມີກອງ
ກຳລັງຂອງຮັບໃຫ້ຄວາມຄຸ້ມຄອງ ໂດຍມີໂຮງງານຈຳນວນ 4 ແຫ່ງ ຊື່ທຳ
ບ່ອກຸ່ງພຽງແລະສັ່ງສາດຕັ້ງຕັ້ງປະປັນມາກັບນ້ຳຍາເຄມີທີ່ໃຊ້ເລີ່ຍກຸ່ງ ໂດຍມີ
ກຳລັງພລິຕ 10,000 ເມັດ/ຊ້ວໂມງ ແລະມີຮາຄາຖຸກກວ່າຍາທີ່ມາຈາກກາຫົ່ວ່າ
ຂອງໄທຍ ຊື່ຈະຄູກສ່າງໄປຢັ້ງຈັງຫວັດສຸມທຽບສົງຄຣາມແລະສຸມທຽບສາຄຣທີ່ມີເວີ່ງ
ປະມາເປັນຈຳນວນນັກ

ສຽງ

ລັກຂະພະວ່າມຂອງໝາຍແດນໄທຍ - ລາວ ແລະໝາຍແດນໄທຍ -
ກັມພູ້ຈາກທີ່ໄໝແຕກຕ່າງຈາກໝາຍແດນດ້ານອື່ນໆ ໄມວ່າຈະເປັນໄທຍ - ພມ່າ
ຫຼືໄທຍ - ມາເລເຊີຍ ກົກື່ອ ‘ອຳນາຈຮັບ’ ຈາກ ‘ສ່ວນກລາງ’ ທີ່ຍັງໄໝ

สามารถเข้าไปควบคุมได้อย่างทั่วถึง ปัญหาที่ปรากฏบริเวณชายแดนไทยกับเพื่อนบ้านอันเป็นผลผลกระทบจากการเชื่อมต่อกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำมกลางความแตกต่างกันในด้านลังคอมเศรษฐกิจ และการเมืองของแต่ละประเทศ ล้วนมีหลากหลาย ประเด็น เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด และโยงใยจนลับซับซ้อน รอการประสานทั้งในระดับกลุ่มประเทศและในระดับทวีภาคี ปัญหาที่รุนเร้า นานับประการยังคงเน้นการแก้ไขในเชิงรับและล่าช้ากว่าพลวัตแห่งปัญหา ทำมกลางการเติบโตของปัญหาดังกล่าว พลังที่จะรับมือกับกระแลอันเชี่ยวกรากดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ การสร้างจิตสำนึกแห่งการเป็นชุมชนเดียวกันของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ จิตสำนึกดังกล่าวจะต้องไม่จำกัดเฉพาะระดับประเทศ แต่ต้องหยิ่ง รากลึกไปจนถึงระดับราชทัณ្ហีในประชาชาติของแต่ละประเทศ เพื่อการแสวงหาลู่ทางในการลดความแตกต่างระหว่างกันภายใต้หลักการที่เสมอภาค และเคารพระหว่างกันทั้งในด้านลังคอม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การจัดทำ หรือปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์เพื่อรังสรรค์ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการสร้างภูมิคุ้มกัน และแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไป.

● บทความพิเศษ : สุพจน์ อิศราภูร ณ อุยธยา

**โครงการเชื่อมโยงถนนกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน
ที่สำคัญในครอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) กรอบยุทธศาสตร์
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ECS/ACMECS)
และเส้นทางไทย - พม่า - อินเดีย**

ภูมิหลัง

โครงการเชื่อมโยงถนนกับประเทศไทยเพื่อนบ้านเป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือด้านคมนาคมซึ่งมีความสำคัญลำดับสูง ทั้งในครอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย (Economic Coopera-

* ผู้อำนวยการกองส่งเสริมเศรษฐกิจล้มพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

tion Strategy among Cambodia, Lao PDR, Myanma and Thailand : ECS หรือ Anyayawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) และความร่วมมือ 3 ฝ่าย ไทย - พม่า - อินเดีย ด้านการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม โดยความร่วมมือด้านคมนาคมโดยเป็นส่วนประกอบสำคัญของ 3 ใน 11 โครงการหลัก (Flagship Programs) ของ GMS ซึ่งได้แก่ โครงการแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor) แนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor) และแนวพื้นที่เศรษฐกิจตามชายฝั่งตอนใต้ (Southern Economic Corridor)

การเชื่อมโยงถนนกับประเทศไทยเพื่อนบ้านจะเป็นปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน โดยจะลุ้นเสริมการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว การไปมาหาสู่และการเชื่อมโยงด้านวัฒนธรรมระหว่างประชาชน ซึ่งจะช่วยลุ้นเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางคมนาคมเชื่อมโยงอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกับโลกภายนอกและเชื่อมอาเซียนตะวันออกเฉียงใต้กับอาเซียนใต้และจีน

โครงการเชื่อมโยงถนนกับประเทศไทยเพื่อนบ้านที่สำคัญ

1. เส้นทางสาย แม่สาย - เชียงตุง - เชียงรุ่ง - คุนหมิง

เป็นส่วนของเส้นทาง R3B เพื่อเชื่อมโยงไทย - พม่า - จีนตอนใต้ โดยไทยช่วยสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 แบบให้เปล่าด้วยวงเงิน 38 ล้านบาท ซึ่งเป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กยาว 90 ม. และถนนผ่านไทยระยะทาง 1 กม. ผ่านพม่าระยะทาง

400 ม. ได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยการก่อสร้างสะพานฯ ที่เมืองท่าชี้เหล็ก และพิธีวางศิลาฤกษ์งานก่อสร้างสะพานฯ อ.แม่สาย เมื่อ 19 พ.ค. 2546 ขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้างคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2547

2. เส้นทางสาย เชียงของ - หลวงน้ำทา - คุนหมิง

เป็นส่วนของเส้นทาง R3A ในโครงการ North - South Economic Corridor ในกรอบความร่วมมือ GMS เพื่อเชื่อมโยงไทย - ลาว - จีนตอนใต้ ซึ่งไทย จีน และ ADB ตกลงให้ความช่วยเหลือการก่อสร้างเส้นทางในส่วนของสลป. ลาวฝ่ายละ 1 ใน 3 ของค่าก่อสร้าง โดยไทยให้ความช่วยเหลือแบบเงินกู้ผ่อนปรนด้วยวงเงิน 1,385 ล้านบาท สำหรับการก่อสร้างเส้นทางช่วง หัวยทราย - หลวงน้ำทา - บ่อเต็น ระยะทาง 84.77 กม. ได้มีการลงนามลัญญาเงินกู้เมื่อ 9 ต.ค. 2545 คาดว่าจะก่อสร้างเสร็จในปี 2548

3. เส้นทางสาย หัวยโก่น - ปากแบ่ง

โครงการปรับปรุงเส้นทางจากหัวยโก่น (จ.น่าน) - เมืองเจิน (แขวงไซบูรี) - ปากแบ่ง (แขวงอุดมไชย) ระยะทาง 49.22 กม. ซึ่งครม.มีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อ 1 ก.ค. 2546 ในการให้ความช่วยเหลือด้วยวงเงิน 840 ล้านบาท โดยเป็นเงินกู้ผ่อนปรน (ร้อยละ 70) และเงินให้เปล่า (ร้อยละ 30) และได้มีการลงนามสัญญาการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่ สลป.ลาว เมื่อวันที่ 5 ก.พ. 2547

4. เส้นทางสาย มุกดาหาร - สะหวันนะเขต - ดองสา - ดานัง และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2

เป็นเส้นทางเชื่อมโยงไทย - ลาว - เวียดนาม ในส่วนหนึ่ง

ของโครงการ East - West Economic Corridor ในกรอบความร่วมมือ GMS โดยไทยและลาวได้กู้เงินจาก JBIC มาดำเนินการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 เป็นวงเงิน 2,800 ล้านบาท ได้มีการลงนามสัญญาจ้างก่อสร้างสะพานเมื่อ 3 ธ.ค. 2546 และคาดว่าจะก่อสร้างเสร็จในปี 2549

5. เส้นทางสาย ช่องสะจำ - อันลองเวง - เลียมราฐ

การปรับปรุงถนนระยะทาง 167 กม. ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างอีสานได้ของไทยกับนครวัด/นครธมที่เลียมราฐ โดย ครม. มีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อ 10 มิ.ย. 2546 ขณะนี้อยู่ระหว่างการสำรวจออกแบบ และคาดว่าจะเริ่มเจรจาเงื่อนไขลัญญาเงินกู้กลางปี 2547

6. เส้นทางสาย ตราด - เกาะกง - สแควร์อัมเบล

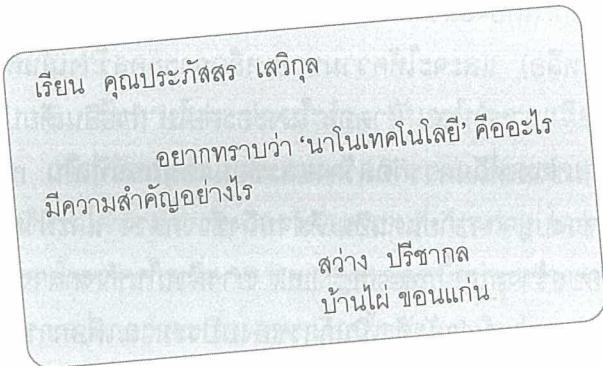
เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลไทย - กัมพูชา-เวียดนาม (R10) ในโครงการ Western Economic Corridor ในกรอบ GMS โดยไทยให้ความช่วยเหลือแบบเงินกู้ผ่อนปรน 567.7 ล้านบาท เพื่อการปรับปรุงถนนระยะทาง 151.5 กม. และให้เปล่า 288 ล้านบาท เพื่อก่อสร้างสะพานขนาดใหญ่ 4 แห่ง ได้มีการลงนามสัญญาเงินกู้เมื่อ 9 ก.ค. 2546 และการวางแผนก่อสร้างสะพานเมื่อ 21 ก.ค. 2546 ขณะนี้กัมพูชากำลังดำเนินการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาและคัดเลือกผู้รับเหมา

7. เส้นทางสาย แม่สอด - เมียวดี - พะอัน - ท่าตอน

เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางไทย - พม่า - อินเดีย เชื่อมโยงแม่สอด - เมียวดี - กอ廓เร็ก - พะอัน - ท่าตอน - ตองอู - พุกาม - ตามู - 毋เรย (ชายแดนอินเดีย) โดยในการประชุมระดับรัฐมนตรี

ต่างประเทศ 3 ฝ่าย ครั้งที่ 2 ที่เมืองนิวเดลี เมื่อ 23 ธ.ค. 2546 ไทยได้ประกาศจะช่วยเหลือการก่อสร้างและซ่อมแซมถนนช่วง แม่สอด - เมียวดี - กอ廓เร็ก - พะอัน - ท่าตอน ระยะทางประมาณ 198 กม. ในระยะแรก (โดยจะสร้างถนนให้เปล่าในช่วง 18 กม. แรก และให้กู้ในส่วนที่เหลือ) และจะให้ความช่วยเหลือการก่อสร้างเส้นทางช่วง กอ廓เร็ก - เมะลำไย - ท่าตอน ในระยะต่อไป ฝ่ายอินเดียประกาศจะให้ความช่วยเหลือการก่อสร้างและซ่อมแซมถนนที่เป็น missing link ในช่วงบนจากชายแดนอินเดียจนถึงช่วงกลาง และฝ่ายพม่าจะรับผิดชอบสร้างถนน missing link บางส่วนในช่วงกลาง ขณะนี้กระทรวงคมนาคมกำลังดำเนินการของบประมาณเพื่อการก่อสร้างถนนช่วง 18 กม. แรก.

● เล่า สัก กัน พัง

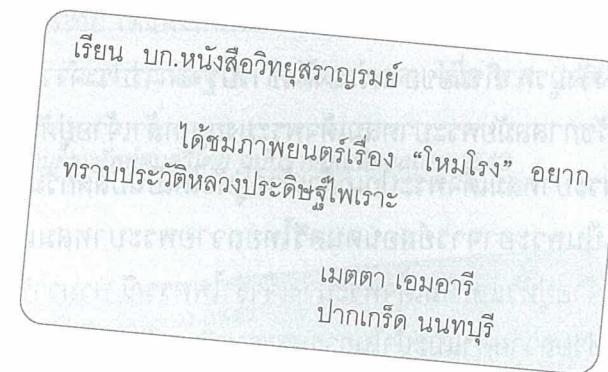

ตอบ คุณสว่าง

คำว่า ‘นาโน’ (Nano) มาจากภาษากรีก แปลว่า เศษหนึ่ง ส่วนพันล้าน ‘นาโนเทคโนโลยี’ (Nanotechnology) หมายถึง เทคโนโลยี ขนาดจิ๋ว คือมีขนาดเชิงหนึ่งของพันล้านเมตร เปรียบเทียบกับความ กว้างของอะตอมสามถึงแปด หรือเท่ากับเชิงหนึ่งส่วน 40,000/ 80,000 ของเลี้นพมมนาชชย์

ความเปลี่ยนแปลงของโลกเริ่มจากเทคโนโลยีที่เรียกว่า Microtechnology หรือ Microelectronics ซึ่งสามารถย่อคอมพิวเตอร์ ขนาดเชิงหนึ่งส่วนลิบของสนามฟุตบอลลงเหลือเท่าฝ่ามือ และมี ราคานูกองหลายหมื่นเท่า การอุปถัติของเทคโนโลยีดังกล่าวได้เปลี่ยน โลกหน้าของลังคอมมนาชชย์ให้เข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนชีวิตความ เป็นอยู่ และการทำงาน

ดังนั้น ‘นาโนเทคโนโลยี’ จึงเป็นการก้าวกระโดดสู่ความ เปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของมนุษยชาติ เมื่อเราสามารถผลิต คอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใกล้เคียงหรือเล็กกว่าอะตอม เชื้อไวรัส หรือ แบคทีเรีย ซึ่งในอนาคตจะทำหน้าที่หลากหลาย อาทิ การควบคุม ไม่ให้เซลล์มะเร็งแพร่เชื้อ การทำลายไวรัส HIV และช่วยแซมอวัยวะ ภายในที่สึกหรอ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากเทคโนโลยี.

หลวงประดิษฐ์ไพร (ศร ศิลปบรรเลง) เกิดเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2454 เป็นบุตรนายลินกันนางยิ่ม ชาวจังหวัด สมุทรสงคราม บิดาเป็นนักดนตรีและเจ้าของวงปีพาทย์ที่มีชื่อเลียง หลวงประดิษฐ์ไพร เริ่มเรียนดนตรีกับบิดา ต่อมาได้เป็น ศิษย์ครูรอด พระยาประสานดุริยคัพท์ (แปลง ประสานคัพท์) เรียน เพลงมอยกับครูลุ่ม ดนตรีเจริญ เป็นมหาดเล็กในจอมพล สมเด็จ พระราชนิพัตุลารมพศากิมุข เจ้าฟ้ากันธรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยา ภานุพันธุวงศ์วรเดช ทำหน้าที่นักดนตรีและครุสโคนดนตรี ต่อมาได้เป็น

หลวงประดิษฐ์ไพรاء

หัวหน้าวงศ์บุรพาภิรมย์ของพระองค์ เข้ารับราชการประจำปีพทธ์ หลวงในรัชกาลสมัยพระบาทสมเด็จพระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึง รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เป็นปลัดกรมปีพทธ์ หลวง เป็นพระอาจารย์สอนดนตรีไทยถวายพระบาทสมเด็จพระ ปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี บรมราชินี รวม ทั้งมีล้วนช่วยถวายคำแนะนำในการพระราชนิพนธ์เพลงไทย 3 เพลง คือ เพลงราตรีประดับดาว เกา เพลงเขมรลอองค์ เกา และโนมโรง คลื่นกระบทั่ง 3 ชั้น ทั้งยังเป็นผู้ช่วยในการก่อตั้งและฝึกสอนวง โนหรีล้วนพระองค์และวงโนหรีหญิงในราชสำนัก เป็นผู้ควบคุมวง รังสรรค์ แล้ววังงาบคงแผลม ใน พ.ศ. 2473 ได้ตามเสด็จ พระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวไปยังประเทศกัมพูชา พระเจ้า มณีวงศ์ทรงขอตัวไว้ให้ช่วยสอนดนตรีไทยแก่นักดนตรีในราชสำนัก อยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาเมื่อการปรับเปลี่ยนระบบราชการจึงย้ายไปลังกัด กรมศิลปากร จนเกษียณอายุ แล้วจึงสอนประจำปีของตนเองที่ บ้านบานตรและสอนแก่สถาบันต่างๆ

หลวงประดิษฐ์ไพรاءมีมือในการบรรเลงเครื่องดนตรีได้ดี ทุกชนิด ที่ได้รับยกย่องเป็นพิเศษ คือ ระนาดເອກ เป็นต้นทำรับบรรเลง เพลงแบบต่างๆ เช่น เพลงกรอที่มีล้ำเนียงอ่อนหวาน การบรรเลงเดี่ยว ระนาดເອກ 2 ราก แต่งเพลงที่มีลูกนำขึ้นต้น ริเริ่มการบรรเลงรวม วงใหญ่ที่เป็นต้นแบบของวงมหาดุริยางค์ไทยในปัจจุบัน การนำ อังกะลุง และปีพายมอญมาบรรเลงไทย ริเริ่มแต่งเพลงใหม่ ทางเปลี่ยนของเพลงท่อนต่างๆ และเป็นผู้คิดโน๒เลข 9 ตัวเพื่อใช้ สอนดนตรีไทย ได้แต่งเพลงไว้หลายเพลง

หลวงประดิษฐ์ไพรاءถึงแก่กรรม เมื่อ พ.ศ. 2497.

จาก สารานุกรมคัพท์ดนตรีไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542

เรียน คุณประภัสสร

อย่างทราบว่ามีสมุนไพร ที่ช่วยเพิ่ม ภูมิคุ้มกันในไก่ ลดอัตราการตาย เพิ่มการเจริญเติบโต ที่เข้มแข็งยาปฏิชีวนะหรือไม่

สมพูล คำกรอง
บางปานแม้ สุวรรณบุรี

ตอบ คุณสมพูล

เมื่อปี 2542 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้จัดทำการวิจัยโครงการ ‘การใช้สมุนไพรไทยในการผลิตสัตว์’ ซึ่ง

จากการวิจัยดังกล่าวพบว่ามีสมุนไพรหลายชนิดมีคุณสมบัติใช้แทนยาปฏิชีวนะ สามารถเพิ่มภูมิคุ้มกัน ทำให้ไม่มีสุขภาพแข็งแรง และเจริญเติบโตเร็วขึ้น

ข้าพง : ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันโรคนิวคาลเซิลในไก่ซึ่งเป็นโรคที่มีผลต่อระบบทางเดินหายใจและระบบอาหารของไก่ โดยเฉพาะไก่ที่มีอายุน้อยจะมีอัตราการตายด้วยโรคนี้สูง

บอร์เพ็ด : ทำให้ระดับภูมิคุ้มกันโรคนิวคาลเซิลและโรคกัมโนโรโนในไก่เพิ่มขึ้น รวมทั้งทำให้อัตราการเจริญเติบโตของไก่ดีขึ้น นอกจากนั้นหากผสมบอราเพ็ดกับวิตามินซีให้ไก่กินยังช่วยลดภาวะความเครียดของไก่อันเนื่องมาจากความร้อนเนื่องจากสารที่อยู่ในบอราเพ็ดและวิตามินซีนี้จะไปช่วยลดอุณหภูมิในร่างกายและปรับอัตราการหายใจของไก่ให้อยู่ในภาวะปกติ

สารที่สักดิจากเปลือกผลทับทิม : สามารถป้องกันการติดต่อเชื้อ Salmonella Enteritidis ซึ่งทำให้ไก่เป็นโรคไทฟอยด์ โรคพารา ไทฟอยด์ และโรคไข้ขาว นอกจากนั้นเชื้อดังกล่าวสามารถแพร่ไปสู่คนโดยมีไก่และไข่ไก่เป็นพาหนะที่สำคัญ ซึ่งเมื่อแพร่ไปสู่คนแล้วจะทำให้คนเป็นโรคลำไส้อักเสบ

สารสักดิจากกระชาย ไพร และใบฝรั่ง : สามารถป้องกันโรคบิดในไก่ ซึ่งสารจากสมุนไพรดังกล่าวมีผลใกล้เคียงกับยาปฏิชีวนะที่ใช้ต้านโรคบิดในไก่ แต่มีความปลอดภัยต่อเซลล์ของลักษณะมากกว่ายาที่สังเคราะห์ด้วยสารเคมี

กระเทียม พากะลายโจร และขมิ้นชัน : ทั้งในรูปสมุนไพรเดียวและสมุนไพรผสมทั้ง 3 ชนิด สามารถนำมาใช้ทดแทนยา Anti-

biotic Growth Promoter หรือ APG ซึ่งเป็นยาปฏิชีวนะที่ใช้การควบคุมและเร่งการเจริญเติบโตของไก่เนื้อและไก่ไข่ และใช้แทนการเสริมอาหารด้วยวัตถุสังเคราะห์ที่มีเชื่อว่า Feed Additives หรือ FA โดยสมุนไพรดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการนำอาหารไปใช้และช่วยเพิ่มน้ำหนักตัวของไก่ อีกทั้งการใช้สมุนไพรดังกล่าวยังช่วยแก้ปัญหาสารตกค้างในไก่ซึ่งเป็นประเด็นที่ต่างชาตินำมาใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันนำเข้าไก่จากไทยอีกด้วย

ตะไคร้ผง : สามารถช่วยลดอัตราการตายของไก่พื้นเมืองลูกผสมซึ่งทำให้ไก่ลูกผสมนั้นมีอัตราการรอดชีวิตสูงนั้นบว่าเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรได้ทางหนึ่ง เนื่องจากไก่ลูกผสมเป็นที่นิยมของตลาดและมีราคาดีกว่าไก่เนื้อทั่วไปถึงตัวละ 20 บาท

ส่วนขั้นตอนต่อไป สกわ.จะนำผลการวิจัยดังกล่าวมาพัฒนาเพื่อผลิตเป็นอาหารเสริมที่ใช้ในการเลี้ยงไก่ต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้ไก่มีภูมิคุ้มกันดีขึ้น สามารถต้านทานโรคได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่งในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในไก่นอนาคต.

ภูมิปัญญาพื้นบ้านไทย

บรรพบุรุษไทยในสมัยก่อนมีวิถีชีวิตที่ล้มพ้นร์สอดคล้องกับธรรมชาติ มีประสบการณ์ในการลังเกตเรียนรู้ และถ่ายทอดวิถีชีวิตจากรุ่นก่อนมารุ่นหลังอย่างต่อเนื่อง กลมกลืนกับธรรมชาติ รู้จักปรับเปลี่ยนเลือกสรรสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ พันธุ์ไม้ พืชผักที่หลากหลายมาใช้ในชีวิตประจำวัน จนกลายเป็นวัฒนธรรมลึบทอดต่อกันจนกระแท้ปัจจุบัน

อาหารไทยเป็นหนึ่งของเอกลักษณ์ไทย ที่หลาย ๆ ชาติพึงพอใจ ทั้งรสชาติ สีสัน คุณค่าทางโภชนาการ ความหลากหลายของแต่ละภูมิภาค การนำผักพื้นบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามฤดูกาลมาปรุงเป็นอาหารที่หลากหลาย จึงนับได้ว่าเอกลักษณ์ของไทยนอกจากยั่งยืนแล้ว ล้วนที่ถูกกล่าวถึงมากของมากคืออาหารไทยอันเลิศรสนั่นเอง

ตามแนวทฤษฎีการแพทย์แผนไทย การรับประทานอาหารเน้นการปรับสมดุลของธาตุ 4 คือ ปตวีธาตุ (ธาตุดิน) อาโยธาตุ (ธาตุน้ำ) วาโยธาตุ (ธาตุลม) เตโซชาติ (ธาตุไฟ) โดยทฤษฎีการแพทย์แผนไทยกล่าวว่าเหตุที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยนั้นเกิดจากความไม่สมดุลของธาตุ 4 ทั้งภายในและภายนอกร่างกาย ทั้งนี้และทั้งนั้นเกิดจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องอาจจะก่อให้เกิดการเจ็บป่วยได้ เช่นเดียวกัน ดังนั้นการดูแลสุขภาพเพื่อปรับสมดุลของร่างกายคือธาตุเจ้าเรือนนั้น ต้องปรับสมดุลของร่างกายด้วยอาหารตามธาตุ ปฐุ ยาสมุนไพร ละเนื้ออาหารที่ไม่สอดคล้องกับธาตุเจ้าเรือน รับประทานอาหารแต่พอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป คร้มีธาตุเจ้าเรือนอะไรเป็นธาตุประจำตัวสามารถวิเคราะห์ได้ตามเดือนเกิดของแต่ละคน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แบบคร่าวๆ แต่ถ้าจะให้แน่นอนควรตรวจวิเคราะห์ด้วยชุดตรวจวิเคราะห์ตาร่างธาตุเจ้าเรือน ที่ระบุวัน เดือน ปีเกิด อย่างละเอียด หรือวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า Pen Diag สำหรับการวิเคราะห์ธาตุของแต่ละคนโดยใช้เดือนเกิดเป็นตัวกำหนด จะมีข้อมูลดังนี้

ธาตุดิน คือ คนที่เกิดเดือน 10, 11, 12 หรือ ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม การรับประทานอาหารควรเน้นรสผลัด หวาน มัน เค็ม

ธาตุน้ำ คือ คนที่เกิดเดือน 7, 8, 9 หรือ กรกฎาคม สิงหาคม กันยายน การรับประทานอาหารเน้นอาหารที่มีรสเปรี้ยว

ธาตุลม คือ คนที่เกิดเดือน 4, 5, 6 หรือ เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน การรับประทานอาหารเน้นรสเผ็ดร้อน

ราชตุไฟ คือ คนที่เกิดเดือน 1, 2, 3 หรือ มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม การรับประทานอาหารเน้นที่มีรส ขม จืด เย็น

ที่บอกว่าเน้นหนักในรสชาตินั้นๆ ไม่ได้หมายถึงให้รับประทานรสชาติเดียว หมายถึงรับประทานอาหารได้ทุกอย่าง แต่เน้นหนักรสชาติประจำตัวให้มากกว่าอื่นๆ

ในความเป็นจริงอาหารที่เรา_rับประทานประกอบด้วยสมุนไพรผักพื้นบ้านที่เป็นเครื่องปรุงมีหลากหลายรส นอกจากจะรสชาติดีแล้ว ผักให้คุณค่าทางโภชนาการ เพิ่มเล็กน้อย ช่วยระบบ และมีคุณค่าทางยา(r)ากษาโรคด้วย

แต่เป็นที่น่าเสียดาย หลายสิบปีที่ผ่านมาคนไทยกลับไม่สนใจอาหารไทย หันไปนิยมอาหารจานด่วนหรืออาหารขยะ อาหารที่เต็มไปด้วยไขมัน ทำให้ร่างกายเกิดโรคต่างๆ ตามมา เช่น โรคอ้วน โรคระบบทางเดินอาหาร โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ด้วยวิถีชีวิตที่เร่งรีบทำให้คนส่วนใหญ่ต้องรับประทานอาหารสำเร็จ (อาหารถุงพลาสติก) อาหารกระป๋อง นอกจากจะไม่ได้สารอาหารที่ครบถ้วนแล้วยังได้รับสารเคมีที่ใช้ในการถนอมอาหาร เช่น ชูรส สารทำให้กรอบ สีที่ไม่ใช่สีผสมอาหาร

หลักในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ มีดังนี้

- รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ แต่ละหมู่ให้หลากหลาย คือ บริโภคอาหารชนิดต่างๆ หมุนเวียนกันไปในแต่ละวัน และหมุนดูแลเนื้อรักให้เป็นปกติ ไม่อ้วนและไม่ผอม ตลอดจนภาวะโภชนาการ อื่นๆ เพื่อป้องกันการขาดสารอาหารบางชนิด

- รับประทานข้าวเป็นอาหารหลัก ข้าวที่ควรรับประทานเป็นข้าวกล้อง หรือข้าวซ้อมมือ เพราะข้าวกล้องอุดมไปด้วยวิตามิน และแร่ธาตุที่สำคัญ

- รับประทานอาหารพืชผัก ผลไม้ เป็นประจำ เพราะพืชผัก ผลไม้ ทั้งสีเขียว สีเหลือง นอกจากจะมีวิตามินและแร่ธาตุต่างๆ แล้ว ยังมีไขมารในการให้ลำไส้ได้อับถ่ายของเสีย หรือลิ่งที่เหลือจากการย่อยและยังช่วยดูดซึมสารพิษ

- รับประทานปลาและเนื้อสัตว์ที่ไม่ติดมัน ไข่ และถั่วเมล็ดแห้ง เป็นประจำ ตีมน้ำให้เหมาะสมตามวัย เพราะนมเป็นแหล่งของโปรตีน แคลเซียม วิตามินบี 2 และธาตุต่างๆ ในวัยเด็กควรดื่ม 1-2 แก้วต่อวัน ส่วนในวัยผู้ใหญ่ควรดื่มน้ำละแก้ว เป็นนมพร่องไขมันหรือ นมถั่วเหลือง รสไม่หวานจัด

- รับประทานอาหารที่มีไขมันแต่พอสมควร หากได้รับไขมันที่สูงเกินไปจะทำให้เกิดพลังงานสะสม อาจเกิดปัญหาต่อสุขภาพตามมา เช่น ไขมันในหลอดเลือดสูง และปัญหารอยโรคอ้วน

ที่สำคัญสุขภาพจะดีนั้น นอกจากพฤติกรรมการบริโภคอาหารแล้ว การออกกำลังกายก็เป็นเรื่องสำคัญ.

จาก นสพ.ไทยโพสต์ 9-15 กุมภาพันธ์ 2546

ກາຊາປັກໝີໃຕ້

ເມື່ອພູດຄື່ງ “ປັກໝີໃຕ້” ຈະໜາຍຄື່ງຄນ ບໍລິຫານ ທີ່ກີ່ຕາມທີ່
ຄນກາຄກລາງ ບໍລິຫານຄື່ງ ມັກຈະນຶກສິ່ງຄໍາໆ ພົ່ງທີ່ຕ່າງກີ່ຈຳໄດ້ອ່າຍ່າງ
ແມ່ນຢໍາ ຄໍາໆ ນັ້ນ ອື່ນ “ທຳປົກໝີ” ບໍລິຫານ ທີ່ເຂົ້າໃຈກັບເລື່ອງ
ໃຫ້ເໜືອນພູດອອກຈະຍາກ)

“ທຳປົກໝີ” ແປລໄທຍເປັນໄທຍ ກົວ ທຳອະໄຮ ທຳອ່າງໄຮ
ແປລເພີຍແຄນີ້ ໄນເຊື່ອງເໜືອນຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຄນປັກໝີໃຕ້

ຄື່ງ “ປົກໝີ” ເຊຍາ ເຊັ່ນ ເຮົາຄາມເພື່ອນວ່າ “ປົກໝີ” ກ່ອນປະໂຍດ
ໄດ້ ທັ້ງລົ້ນ ກີ່ແປລວ່າ “ເປັນໄສ” ແປລໝາຍຄວາມອອກໄປອົກ ກົວ
“ເປັນໄສໄປ ທຳຈຸກຟຸດຝີດເປັນໄວ້ດ່າງເໜືອນກລິນ ‘ກາຊີອານ’ ບໍລິຫານ?”
ແບບນັ້ນ

“ທຳປົກໝີ” ຄນກາຄຄື່ງເຂົ້າໃຈ ເປັນລົ້ມລັກໝົນຂອງຄນປັກໝີ
ໃຕ້ພອຫລຸດທຳປົກໝີອອກມາຈາກປາກ ກີ່ໄມ້ຕໍ່ອັງເລື່ອເລາໄຕ່ຄາມວ່າເປັນຄນ
ກາຄໃຫ້

ໂຄຣຈະວ່າ ສົ່ງລັກໝົນ ກີ່ສົ່ງລັກໝົນ ພົມໄມ້ຕໍ່ອັດຕ່ອເຕີຍ ແຕ່
ພົມໂຄຣຈະເຮືນໃຫ້ທ່ານວ່າ ກາຊາປັກໝີໃຕ້ ກີ່ເໜືອນກາຊາປັກໝີອື່ນ ອື່ນ
ມີທັງໝົ່ນຕໍ່ ຊັ້ນກລາງ ແລະ ຊັ້ນສູງ

ກາຊາໝົ່ນຕໍ່ ຊັ້ນກລາງ ແລະ ຊັ້ນສູງ ຂອງທ້ອງຄື່ນໃດ ກີ່ເປັນທີ່ຮູ້
ອູ້ຢູ່ແກ່ໃຈຂອງຄນທ້ອງຄື່ນນັ້ນ ພົມໄມ້ຈໍາເປັນຕ້ອງນໍາມາລາຮະໄນອົບໃບຍ່າຍ່າຍ
ຄວາມ

ແຕ່ຈະຂອນນໍາກາຊາປັກໝີໃຕ້ມາເສັນອັກສອງສາມຄຳ ເພື່ອໃຫ້
ທ່ານຜູ້ອ່ານ ຈະເປັນປັກໝີໃຫ້ກີ່ໄດ້ ພິຈາറາແລ້ວດັດລິນເອາເອງວ່າ ເປັນ
ຄຳໝັ້ນໃຫ້...ໝັ້ນຕໍ່ ຊັ້ນກລາງ ບໍລິຫານ ທີ່ເປັນທີ່ສູງ

“ໜ້າສາມ” ຂອເສັນອັກສອງສາມຄຳແກ່ ແຕ່ສໍາເນົາປັກໝີໃຕ້ເພື່ນ
ເປັນ “ສ້າສາມ” ອອກເລື່ອງහັກໆ ຕາມແບບฉบັບຂອງຄນປັກໝີໃຕ້ ເນພະ
“ໜ້າ” ເຂົ້າໃຈໃຫ້ເໜືອນເລື່ອງປັກໝີໃຕ້ໄດ້ຍາກ ອ່າງດີກີ່ແກ່ “ສໍາ”
ແຕ່ເລື່ອງແລ່ມກວ່າ

“ໜ້າສາມ” ຈະເປັນກາຊາໝົ່ນໃຫ້ ຂອອ້າງໂຄລົງໃນລິລືຕະເລີງ
ພ່າຍ ມາສາຮັກ ລັກໂຄລົງກ່ອນ

ສ້າຍັນທີ່ຫວັນສວາທີ່	ຮຣັສຕຣີ ຄວາແຍ
ລັດັບແຕ່ເລື່ອງໜະນີ	ວ່າຍຮ້ອງ
ເຫວຍເຫວຍເຮົາກສວາມ	ມຣນາຄ
ນຶກດັ່ງເລື່ອງນຸ້ພວ້ອງ	ພວ່າໃຫ້ທ່າເຮືນ

โคลงบทนี้ กລ່າວສຶງສະນີ ລັດວຸກລາປ ມີຄໍາອົບຍາຍຂາຍ
ຄວາມໄວ້ທ້າຍເລ່ມ (ລິລືຕະເລະພ່າຍ) ວ່າ

ໄດ້ຍືນເລີຍຈະນີໂທນັ້ນໄມ້ວ່າຍເຮັດໄປ (ຄືອໂທນໄປທີລະຕັ້ນ)

ແລ້ວຮ້ອງເຫວຍໆ ເຮັກຜັວທີ່ຕາຍ

ตรงນີ້ ເປີຍບເທີບເວື່ອງ ຈັນໂຄຣພ ພານາງໂມຮາຜູ້ເປັນເມີຍ
ເດີນທາງໄປພບໂຈຣປ໏ ເກີດຮັບກັນ ນາງໂມຮາບັງເກີດຄວາມຮັກຂຶ້ນໃນໂຈຣ
ຢືນດຳມພຣະຊຣຄໍໃໝ່ໂຈຣມາຜັວຕາຍ ຍອມເປັນເມີຍໂຈຣ ແຕ່ໂຈຣກີ່ທີ່ນາງເລີຍ
ເພຣະເຫັນໃຈນາງໄມ້ດີ ແລ້ວພຣະອິນທົຣແປລງເປັນເຫັນມາເກີ່ຽວງານ
ນາງກົບຮັກ ພຣະອິນທົຣໂກຣດ ກລ່າວວ່າ “ມຸນໜີ່ສອງແລ້ວ ມີໜໍາມາຊ້າ
ສັດວິ່ນສຳເນົາ ສາມຊູ້” (ຄວ່າ ໄහັງ “ຊ້າສາມ” ຄອງອາຈາກເຮືອງນີ້) ຈຶ່ງ
ໄດ້ສາປານາໃໝ່ເປັນຈະນີ ນາງຈະນີເຫັນຕະວັນແດງ ສຳຄັນວ່າເລືອດພຣະ
ຈັນໂຄຣຜັວ ນາງກົບຮັກຄ່າວ່າ ຜົວໂຫວຍໆ

ແຕ່ຄໍາ “ຊ້າສາມ” ທາງປັກໜີ່ໃຕ້ ມີໄດ້ໝາຍດ່າຜູ້ໜູ້ເທົ່ານັ້ນ
ຜູ້ໜູ້ໂດນດ້າດ້ວຍ

ຜູ້ໜູ້ທີ່ໂດນດ້າ ເປັນຜູ້ໜູ້ຈຳພວກນ້ຳບິນ ຂອບທຳວະໄຮເລຍ
ເຕີດທີ່ໜາວນັ້ນເຂົາໄມ້ທຳກັນ ເຮັກວ່າ ສາມຫາວ ພວກນັ້ນຈ່າຍ ມັກສະດວກ
ກົດໂດນດ້ວຍ ກິນຄວາມກວ່າງມາກ

ຜົມເຄຍເຫັນ ແລ້ວໄດ້ຍືນຜູ້ໜູ້ດ່າເດັກທີ່ໄວ້ມາຍາທ ໄນມີລັ້ນມາ
ຄວາມ ຜູ້ໜູ້ເຂົານັ້ນຄຸກັນ ໄປຍືນຟັງແບບຈະຄໍາຫວຸ່ງຜູ້ໜູ້ກວະນັ້ນວ່າ
“ໄວ້ເດັກຊ້າສາມ”

ຄໍາ “ຊ້າສາມ” ປຽກງູ້ໃໝ່ທີ່ສືບສັດວິ່ນສຳເນົາ ພຣະນິພນົມ
ຂອງສົມເດືອນພຣະມາສມານເຈົ້າ ກຣມສົມເດືອນພຣະປຣມານຸ້ຊືດຊື່ໂນຣລ
ຮັດນກວີແທ່ງກຽງຮັດນໂກລືນທີ່ ເປັນວຣຣນຄົດຊັ້ນເລີກ ເປັນສົມບັດລໍາຄ່າ

ຂອງชาຕີ ດັ່ງນັ້ນ ຄໍາ “ຊ້າສາມ” ແມ່ເປັນເພີຍ “ອກີຫານທ້າຍເລ່ມ” ກົດ
ຄວາມນັບເປັນການທີ່ມີບທາກຮ່ວມໃນການກວຽດຕິກວິນພົມ

“ທ່າງ” ເປັນຄໍາທີ່ສອງທີ່ມີມຂອເລັນອຕ່ອຈາກ “ຊ້າສາມ”

“ທ່າງ” ກົດໆ ອົງ “ທຸ່ງ”

ໃນກາຮສົນທາ ຄໍາພູດ “ທ່າງ” ກັບຄົນກາຄກລາງ “ເຂົຈະຫາວ່າ
ໜາວໃຫ້ພູດໄມ້ສັດ ພູດ “ທຸ່ງ” ເປັນ “ທ່າງ”

ແຕ່ຄວາມໝາຍຂອງໜາວໃຫ້ນັ້ນ “ທ່າງ” ຄື່ອ ທີ່ຮັບໂລ່ງ ຄໍາ “ທຸ່ງ”
ກັບທ່ານເປັນຄໍາກີຣຍາ ຄື່ອກາຮຄ່າຍຖຸກໜີ່ ຜົ່ງພຈນານຸກຣມຈົບບັນ
ຮາບບັນທີຕີສານຮັບຮອງແລະເວົາໄວ້ເຊື່ອໆ ວ່າ “ງົ້າ”

ເຫຼຸດຄໍາວ່າ “ທຸ່ງ” ຈຶ່ງໝາຍເຂອກາຮ ຄ່າຍຖຸກໜີ່

ທີ່ໝາຍເຊັ່ນນັ້ນ ກົດໆພຣະສນັ້ນໂປຣາລ ໂດຍເຂົພາະຕາມໜັນນິທ
ໄນ້ເນີຍນິທ້າວຸ່ມໄວ້ໃນບັນ ເມື່ອຄົງເວລານັ້ນຂຶ້ນມາກົດໄອກໄປທຸ່ງ ເພຣະ
ບັນກັບທຸ່ງກົດໆໄມ້ໄກລກັນເທົ່າໄຣນັກ

ຂົນະທີ່ເພື່ອນມາເຢີມບັນ ແຕ່ເຈົ້າຂອງບັນຮັບພລຸນພລັນອອກ
ຈາກບັນ ກົດໆຄະຈະມີເລີຍຮ້ອງຄາມ

“ເຂີຍ ໄປໄທນ໌ນ໌...”

ກົດໆມີເລີຍຕະໂກນຕອບ ເພຣະທ່າງອອກໄປທຸກທີ່
“ໄປທຸ່ງໄວ້...”

ດ້ວຍເຫຼຸນີ້ ຄໍາວ່າ “ໄປທຸ່ງ” ທີ່ອີງ “ທຸ່ງ” ຈຶ່ງໝາຍຄົງກາຮ
ຄ່າຍຖຸກໜີ່

ພຸດວ່າ ຄ່າຍຖຸກໜີ່ ກົດໆເປັນທີ່ເຂົ້າໄຈ ໄນຈຳຕ້ອງບອກຕຽງໆ ອຍ່າງ
ພຈນານຸກຣມ

แต่คำว่า “ท่ง” นั้น ชาวใต้หมายถึงที่รับโลงโดยเฉพาะถ้าที่รับโลงนั้นเป็นที่ทำนา ก็เรียก “ท่งนา”

ในวรรณคดีลิลิตะเลงพ่าย พระนิพนธ์กรมสมเด็จพระปรมานุชิตฯ ที่ได้อ้างมาแล้ว เมื่อบทพระนิพนธ์กล่าวถึงที่รับโลง ทรงใช้ “ท่ง” ทุกแห่งไป ขออ้างที่มาลักษ์ห้าแห่งเท่าที่คันมาได้อย่างลวกๆ คือ ร่ายที่ 1, โคลงที่ 226, ร่ายที่ 228, โคลงที่ 252 และ 265

ร่ายที่ 1 ขอคัดตัดตอนมาพอเป็นตัวอย่างดังนี้

“..ให้ทุกเขตทุกด้าว น้ำวนกุญามานบ น้อมพิกพมานอบ
มอบบัวนาทวินุล อดุลยานุภาพ ปราบดักรแกลงกลัว หัวหัน หาย
กายก拉丁 ดาษเต้มท่ง เต็มดอน พนมอนญ พ่ายแพ้...”

ภาษาปักษ์ใต้คำนี้ พูดได้อย่างเต็มภาคภูมิว่า เป็นภาษา
วรรณคดีกวีนิพนธ์โดยแท้

อีกคำหนึ่งเป็นคำสุดท้าย (สุดท้ายที่ผມเขียน ความจริงมี
อีกเยอะแยะ) คำนี้เป็นเลือดเนื้อเชือไข่ปักช์ใต้แท้ ที่จังหวัดนคร-
ศรีธรรมราชใช้กันจนติดปาก ที่หลังสวน จังหวัดชุมพร ตามคุณกำแหง
ภริตานนท์ ดู ก็ว่าพูดเหมือนกัน คำฯ นี้ก็คือ “ได้แรง”

“ได้แรง” มีได้หมายถึงพละกำลัง แต่หมายถึงความสบายน
กาญสบายน้อยย่างหนึ่ง เช่น เวลาปวดเมื่อย เมื่อมีความปวดพื้นจับ
เส้นให้หายเมื่อย เข้าจะพูดว่า “ได้แรง” หรือคันที่หลัง เกาเองไม่สนัด
มีครามเกาให้ถูกที่คัน เขาก็จะพูดว่า “ได้แรง” เช่นเดียวกัน

แต่มีพิเศษขึ้นไปอีก คือถ้าเกี่ยวกับของรับประทาน เช่น มี
ความทิวกระหายอย่างรับประทานของที่มีรสอ่อนโยนอย่างไหน ก็ได้

อย่างนั้นมาสมอยาก เข้าจะพูดว่า “ได้แรงอก” เติม “อก” ต่อท้าย
เข้ามาอีกคำ

“ได้แรงอก” แปลไทยเป็นไทยว่า “ซี๊นใจ” นั่นเอง

“ได้แรง” เป็นภาษาปักษ์ใต้ แต่ปรากฏในหนังสือวรรณคดี
ของภาคพายัพ คือ “ลิลิตพระลอ”

“ลิลิตพระลอ” จะยอดเยี่ยมแคล่ไหน ก็วัดได้จากรวรรณคดี
ลโนสร สมัย ร.6 คณะกรรมการวรรณคดีลโนสร พิจารณาลงมติ
ยกย่องว่าเป็นยอดในประเภทกลอนลิลิต

“ได้แรง” ใน “ลิลิตพระลอ” มีความหมายอย่างเดียวกัน
กับที่ได้อธิบายมาแล้ว ความต้อนนั้นกล่าวถึง พระเพื่อนพระแหงเข้า
เฝ้าพระยา นวดพื้นขอเลาะประจบพระยา เพื่อทูลลาไปเที่ยวสวนหลวง
ก็เพื่อไปพบพระลอ ซึ่งเข้ามาประทับหลบซ่อนองค์อยู่ที่พลับพลาส่วน
กิวนำไปบรรจุไว้ในโคลงที่ 470, 471 และ 474 ขอคัดลอกมาให้เห็น
เป็นหลักฐานทั้งสามโคลง

ย่าชุมหวานแก้วยอด	เยาวมาลย์
ล่องดุจบงกชบาน	ใหม่หน้า
ล่องศรีลำเพพาล	เพ็ญภาค ภูเยย
นวดยา ได้แรง อ้า	อ่อนรู้สึกอนุmom
ชูหน้าล่องหนรุ่มหน้า	เชยชม
ล่องอ่อนงามละเอม	ใช่น้อย
ใจดีอ่อนอุดม	โครงคู่ ส่องนา
ล่องนวดพื้นค้อยค้อย	ย่า ได้แรง رمย

สองเจ้ารักษาให้	ติดใจ บารนี
อ้าวีกพังเสียงใส	อ่อนพร้อง
สองครึกล่าวเสนาได	จักดุจ น้ำนา
เสมออมฤตต้อง	ย่า ได้แรง จริง

● เรื่องสั้น : ไมตรี ลิมปิชาติ

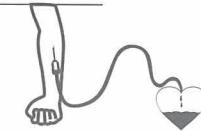
เพราะฉะนั้น คำนี้ ก็คุยกันได้อย่างเต็มภาคภูมิว่า เป็นภาษา
 วรรณคดีกวินพนธ์

ผู้ขอเรียนด้วยความจริงใจว่า ผู้รู้สึกภาคภูมิใจที่ผ่านมา
 กำเนิดเป็นคนปักช์ได้ อยากพูด อยากพัง อยากสนธนา ได้ยิน
 สำเนียงปักช์ได้ครั้งใด มนต์เมืองถูกกระแทกไฟฟ้าพาแล่นบริเวณไปยัง
 บ้านเกิดทุกครั้งไป “แหลมตะลุมพุก” คือบ้านเกิดของผู้ ก็ที่เรียกกันว่า
 “แหลมวิปโยค” เพราะโคนมหัวตากัย นั่นแหล่ครับ... นึกถึงภูมิหลัง
 ครั้งเป็นเด็ก นึกถึงหาดทรายชายทะเล ที่เคยวิ่งเล่นไอลับปูม นึกถึง
 ครั้งที่ถูกพ่อตามติดด้วยไม่เรียวเมื่อหนีลงไปเล่นน้ำทะเล

60 กว่าปีที่ผ่านมา แต่ขอเรียนว่า ยังพูดปักช์ได้ได้
 “ชัดเปรียบ”.

จาก หนังสือ “ลุ่มน้ำหลังสวน” ครั้งที่ 2 จังหวัดชุมพร สิงหาคม 2513

ขายเลือด

เด็กวัดที่อยู่ร่วมมือกับผู้คนที่น่าสงสารที่สุดก็คือไอ้ช่วง
 พอกับแม่ของมันเลิกกัน แม่มีผัวใหม่ พอมีเมียใหม่ มันจึงอยู่กับครัวไม่ได้
 อยู่กับแม่ไม่ถูกกับพ่อเลี้ยง อยู่กับพ่อ ก็เข้ากับแม่เลี้ยงไม่ได้ ผลที่สุด
 ก็ต้องมาอยู่วัด

ไอ้ช่วงจะเรียนหนังสือต่อ ก็ไม่ได้ เพราะไม่มีครรصنิจส่ง
 จึงเรียนเพียงครึ่งๆ กลางๆ มันจึงหันเข้าหัดมวย หวังจะเอาดีทางมวย
 ซึ่ง มีใจชอบอยู่ก่อนแล้วด้วย ระยะที่ฝึกซ้อมมวยพอไม่มีเงินก็ไปขอพ่อที่
 ที่ทำงานของพ่อ เพราะถ้าขอที่บ้านแม่เลี้ยงอยู่ ยากนักที่พ่อจะกล้าให้
 เพราะพ่อกลัวเมียเหมือนหนูกลัวแมว

“แก่ไปอยู่กับแม่แก่ไป ทำไมมารบกวนแต่พ่อแก พ่อแกมีลูก
 อีกหลายคนต้องเลี้ยง” แม่เลี้ยงจะไล่ไอ้ช่วงทุกครั้งเมื่อรู้ว่าไปรบกวน
 พ่อ

มันรู้ตัวว่าถ้าเห็นหน้าแม่เลี้ยงบ่ออย วันหนึ่งมันคงทนไม่ได้ และอาจจะต้องแตะเมียพ่อ ฉะนั้นถ้าไม่จำเป็นแล้ว มันจะไม่พยายามพบทหน้าแม่เลี้ยงเด็ดขาด

เรื่องราวของไอ้ช่วง พากเรารู้กันทั่วเพราหมาไม่เคยปิดบัง
ใคร

ไอ้ช่วงช่วยงานวัดขยันขันแข็ง เช็ดล้างกุญแจ ซักจีวร สุดแล้วแต่พระท่านจะใช้มันจึงได้เงินจากพระบ้ำง สำหรับเพื่อนเด็กวัดด้วยกัน มันก็เป็นคนดี เข้ากับเพื่อนๆ ได้ ทั้งๆ ที่ไม่มีเงินจะเลี้ยงใคร และบางวันถ้ามีคนมาทำบุญมากๆ มันจะเก็บขันมอร้อยๆ ไว้ให้พากเรากิน หลังจากกลับจากโรงเรียน ผมได้กินของมันบ่ออย

ไอ้ช่วงไม่สูบบุหรี่ วันไหนมันมีเงินลักบาทก็พออยู่ได้ เช้ากลางวันกินข้าวที่วัด เทลือข้าวไวน้ำงเพื่อกินตอนเย็น หรือถ้าวันไหน มีเม่อพือ ก็ไม่กิน มันมีค่าตอบแทนใจตัวเองว่า “พระกิน 2 มือได้ มันก็ กินได้”

ตกเย็นไอ้ช่วงจะนุ่งกางเกงแบบนักนาย รองเท้าไม่ใส่ เพราะไม่มี กระโดดเชือกบ้ำง ต่อyleยมบ้ำงตามประสาของมันที่อยากรเป็นนักนายเต็มแก่ ผิวของมันดำ เวลาเหงื่อออกรขับเป็นน้ำวับ

มันซ้อมนายคนเดียวอยู่ในวัดไม่นาน ก็ไปสมัครเข้าค่ายนาย ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากวัดนัก ตั้งแต่นั้นมาทุกเย็นมันจะเดินไปซ้อมที่ค่าย มันขยันมากซ้อมเย็นวิ่งเข้าไม่เคยขาด

มันเคยชวนผนวิงตอนเช้ามืด วิ่งเป็นระยะทางหลายกิโล ผมกิ่งกับมัน เพราะตอนนั้นผนวิงเป็นนักบาลเกตบอลอยู่ด้วย ผมร่วมวิงกับมันไม่บอยนัก เพราะว่าเกียจตื่นเช้า มันก็ไม่ขอร้อง มันวิงของมัน คนเดียวได้

“ความหวังของกุญญี่ที่กำปั้นนี่แหลก” มันชูกำปั้นให้ดูในเช้าวันหนึ่ง “กุญญากเป็นนักนายซื้อทำเงินได้มากๆ จะได้หายจนเลี้ยงติ”

“ขอให้มีงพยายาม วันหนึ่งมึงจะต้องสมหวัง” ผมให้กำลังใจ

ไอ้ช่วงได้ขึ้นเวทีครั้งแรกที่บ้ำงแคร วันที่มันต่ออยไม่ครัวรู้ เพราะมันไม่ยอมบอกใคร จนกระทั่งมันเอาความบอบช้ำกลับมาวัด ตามรวมเกือบปีดไปข้างหนึ่ง เดินกะโผลกกะเพลก ปากก์แตกกินของผิดไม่ได้

“มึงไปโนะไรมavaะ” เพื่อนคนหนึ่งถาม

“โดนตีนบ้ำง หมัดบ้ำง จำไม่ได้” มันตอบแล้วยิ้มอย่างอารมณ์ดี “กูไปต่ออยมายมา”

“เป็นใจ แพ้หรือชนะ” ผมซัก

“แพ้” เลียงมันผิดหวังแต่พยายามดัดให้ปกติ

ไอ้ช่วงเดินเหมือนคนชาเป้ออยหลายวัน เมื่อหายดีมันก็เข้าค่ายใหม่แล้วไม่นานมันก็ได้ขึ้นเวทีอีก

มันถูกคู่ต่อสู้เอกสารปักหน้าแตกเย็บหลายเข้ม แพ้กลับมาเช่นเคย

“มึงได้รางวัลเท่าไหร่ะ” ไอ้กีกจอมกะล่อนถาม

“ร้อยยี่สิบบาท” ไอ้ช่วงตอบ

“แค่นั้นเอง กูนิกว่าเป็นพัน ต่อไปถ้ามึงต้องการเงินแค่นี้ มึงมาຍືນໃຫ້ກູເຕີດກວ່າ ແລ້ວກູຈະຈ່າຍໃຫ້ລັກຮ້ອຍສອງຮ້ອຍ ມີເຈັບນ້ອຍກວ່ານີ້ດ້ວຍ” ไอ้กีกทับถามเพื่อน มันไม่เคยเห็นด้วยกับการหากินเป็นนักนายมันบอกว่าคนหากินแบบເອຕัวไปแลกກับความเจ็บปวดคือคนโน่

ใครจะว่าอย่างไร ไอ้ช่วงยิ่มรับเสมอ แต่ในใจนั้นผิดคิดว่า มันต้องการเอาชนะคนที่สอบประمامนให้ได้ เพราะบางอารมณ์มันเคยพูดกับผู้มาว่า

“วันหนึ่งกุจะต้องเป็นแชมป์ให้ได้”

แต่ดูเหมือนไอ้ช่วงไม่มีพรสวรรค์ทางมวยเอาเลี้ยง เริ่มต้นก็แพ้ ต่ออยู่ครั้งหลังๆ ก็แพ้อีก ดูเหมือนมีชนะเพียงครั้งสองครั้งเท่านั้น จะชนะหรือแพ้ก็ตาม มันจะเจ็บระบบมากทุกครั้ง คนที่เคยไปดูมันต่อยบอกว่ามันต่อยมวยโถ่ ไม่มีจังหวะ มีแต่ใจลุ้นเท่านั้น

แต่ไอ้ช่วงไม่มองด้วยในรูปนั้น เวลาแพ้กลับมา มันจะแก้ตัวกับเพื่อนๆ ว่า

“กูแรงไม่ดี ก็กินแต่ข้าวกันบานตร ลูกนกินไข่กินนมไม่ได้”

คงเป็นเพราะไอ้ช่วงไม่มีแวรและหน่วยก้าบพอที่จะสนับสนุนต่อไปได้ ระยะหลังทางหัวหน้าคณะจังไม่ค่อยจัดให้มันขึ้นซัก มันก็บ่นอกกว่า

“ถ้ากูขึ้นเรือเวทีนานๆ ก็แยก เงินก็ไม่มีเช้”

วันหนึ่งไอ้ช่วงหากหน้าไปหาพ่อซึ่งทำงานอยู่ที่ท่าเรือ ขอเงินค่ารถ

“กูจะกลับบ้านไปเยี่ยมแม่ที่นครฯ และจะหาชื้อเสียงที่เวที ต่างจังหวัดก่อน กูจะกลับเข้ากรุงเทพฯ อย่างลิงหือกครั้ง” มันพูดทิ้งท้ายก่อนอำลาจากวัดไป

ไอ้ช่วงหายไปปีกว่า แล้วก็กลับมา มันใส่แว่นตาดำมาด้วย แต่เมื่อมาเข้าไปใกล้ชี้งพอมองลอดแว่นเข้าไปเห็นนัยน์ตาของมันได้

ใจมหดหู่ทันที มันรู้ว่าผิดกำลังคิดอะไร มันกอดแว่นให้ดูนัยน์ตา ข้างหนึ่งซึ่งบอดสนิท ตาดำหายไป เหลือแต่ขอบตา หน้าตาของมันไม่หล่ออยู่แล้วกลับนำ้เกลียดลงไปอีก ผมนึกสสารมันจับใจ

“กูโชคร้ายตามเคย” มันพูดอย่างคนหมดอาลัยในชีวิต

“โดนอะไรมาวะ” พาก Hera ซัก

“กูนั่งรถไปต่อยมวยที่ตั้ง รถที่กูนั่งเบียดกับรถบรรทุก เลี้ยงแตกจากตัวถังแทงเข้าตา” มันลุกแว่นเข้าตามเดิม

“เจ้าของรถไม่รับผิดชอบหรือ” ผมนึก

“รับ เขาจ่ายเงินให้แต่ไม่คุ้ม ที่กูเข้ากรุงเทพฯ ก็เพื่อทำงานทำแล่ให้หมอดูตรวจ เผื่อทำตาให้หายเหมือนเดิมได้ กูเคยรู้จากหนังสือพิมพ์ว่าหมอดูเดียวนี้ผ่าตัดเอาลูกตาของคนอื่นที่ตายใหม่ๆ มาใส่ให้ได้”

ไอ้ช่วงอยู่วัดร่วมกับเราอีก เกือบทุกเย็นมันจะเดินไปค่ายมวย ไปในฐานะคนนั่งดู

“ไม่ได้ต่อยก็ขอให้ได้ดู” มันว่า

นิสัยของไอ้ช่วงเป็นคนไม่ชอบอยู่เฉย เวลาพากนกมวยช้อมเลร์จ มันจะเข้าไปช่วยนวด มันจึงกล้ายืนหนอนดีประจำอย่างครั้งที่มันตามไปเป็นพี่เลี้ยงนกมวย มันได้เงินใช้บ้าง แต่ไม่มากนัก เพราะค่ายมวยแห่งนั้นเป็นค่ายมวยเล็กๆ นกมวยที่อยู่ในสังกัดก็ยังไม่มีชื่อเสียง ส่วนมากได้ขึ้นต่อยตามเวทีชานเมืองหลวง เวทีมวยราชดำเนินหรือลุมพินีนานๆ จะได้ต่อยลักษั้ง

คุณสมบัติของไอ้ช่วงอีกอย่างหนึ่งคือเป็นคนขี้เกรงใจคน

ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ แล้วมันจะไม่ขอความช่วยเหลือใคร โดยเฉพาะเรื่องการเงิน มือญี่หอยครั้งที่พวกรู้ภัยหลังว่ามันอดข้าวเย็นติดต่อกันหลายวัน โดยไม่ยอมเอ่ยปากขอเงินใคร

ไอ้ช่วงเดินไปไหนมาไหนในวัดจะนุ่งกางเกงตุดປะหรือไม่ก็ผ้าขาวม้าผืนเดียว เสื้อผ้าตัวที่พอนุ่งออกนอกรวดได้มันจะแขวนเก็บไว้อย่างดี จนบางคนล้อมันว่า

“ระวังนะไว้ช่วง ถ้ามีเข็นไล่แต่กางเกงตุดປะ แขวนกางเกงตัวดีไว้ในห้อง ก็เดิครอไม่ยกซวย มึงจะเอาการเงงที่ไหนไล่ออกจากรวด”

พวกราบทุกคนเอื้อเพื่อและช่วยเหลือไอ้ช่วงตามแต่สภาพที่พอะจะช่วยได้ แต่ก็ช่วยอะไรมันได้ไม่มากนัก เพราะต่างคนก็จันฯ ด้วยกันทั้งนั้น การที่พวกราดีกับมัน มันก็พยายามดีกับพวกราทุกวิถีทางที่มันจะทำได้

อยู่มานานหนึ่งเป็นวันหยุดเรียน พวกราต่างก็จันกันเต็มที่ นั่งหน้าแห่งไปตามๆ กัน ไอ้ช่วงมองพวกราอย่างเข้าใจ มันเข้ามายอกกว่า

“เย็นนี้พวkmึงอย่าไปไหนนะ กุจะพาไปเลี้ยง เตรียมท้องไว้ด้วย”

“มีมีเงินหรืออะ” พวกราคนหนึ่งถามด้วยความสงสัย มันยิ่ม

“ตอนนี้ยังไม่มี เย็นนี้มีแน่ กุจะไปขายเลือด คงได้แหลกลักกิร้อยสองร้อย”

“มึงเคยขายรึ” ผมซักสนใจเพื่อโอกาสหน้าจะไปขายบ้าง

“เปล่า กุเพิ่งอ่านหนังสือพิมพ์พบร่วมเลือดขายได้ มีโรงพยาบาลบางแห่งรับซื้อ”

“มึงจะขายเลือดมาเลี้ยงพวกรุ คระกินของมึงลง อีแบบนี้ก็เหมือนกินเลือดของมึงเข้าไปด้วย” ไอ้สนนั่นว่า

“พวkmึงอย่าขัดครับท่ากุเลย กุตั้งใจจะเลี้ยงพวkmึงนานแล้ว”

ตกเย็นวันนั้น ไอ้ช่วงเดินหน้าซื้อมาหามเพที่ห้อง แขนข้างหนึ่งมีรอยเข็มปัก แสดงว่ามันไปเจาะเลือดมาแล้ว

“เป็นไง ได้มากีตังค์” ผมถามด้วยความอยากรู้มากกว่าอย่างอื่น

มันส่ายหน้าซ้าย ไม่ยอมยิ้ม พลางพูดว่า

“กุไปถึงโรงพยาบาล ตั้งใจจะขายเลือด บังเอิญกูกิດรู้จักกับพยาบาลคนหนึ่ง เป็นคนบ้านเดียวกับกุ กุอยay เลยให้เลือดไปพรีๆ”.

จาก คนอยู่วัด (2519)

● ทَا ย ลَم

พุทธศักราช 2547 นับเป็นวาระมหามงคลสำหรับพสกนิกรชาวไทย เนื่องจากเป็นปีที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมายุครบ 72 พรรษา หนังสือวิทยุสรัญรวมย์ ฉบับที่ 22 จึงได้นำเรื่อง ‘กินตามแม่’ และ ‘โครงการพื้นฟูป้าชายเลนเทิดพระเกียรติฯ’ มาลงพิมพ์ เพื่อแสดงถึงน้ำพระทัยและความห่วงใยซึ่งทรงมีต่อพระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกເธอทุกพระองค์ ตลอดจนอาณาประชาราชภูร์ทั้งปวง

เมื่อวันที่ 11-14 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา กองวิทยุกระจายเสียงกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดลัมมานานักจัดรายการวิทยุชายแดน ครั้งที่ 6 ณ จังหวัดอุตรดิตถ์ และบทความเรื่อง ‘ชายแดนบนพlovัตรและมิติด้านลังคมของความลัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน’ ของ อดิคร แสนแย้ม กับ ‘โครงการเชื่อมโยงถนนกับประเทศไทยเพื่อนบ้านที่สำคัญ’ ของ สุพจน์ อิศราภกุร ณ อุยธยา ที่นำเสนอในการสัมมนาดังกล่าว นับว่ามีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคุณสามารถอ่านได้จากหนังสือวิทยุสรัญรวมย์เล่มนี้

ช่วง มูลพินิจ เป็นคิลปินที่มีมีอะเมียดละไม จนได้รับฉายาจาก ’วงษ์ วงศ์สวรรค์‘ ว่า ‘ช่วงมดยิ้ม’ - ผลงานคิลปะของช่วง มูลพินิจ ซึ่งนำลงเป็นภาพชุดพิเศษ คงเป็นเครื่องยืนยันถึงความงาม

อันพิสุทธิ์และสุนทรียคิลป์ได้เป็นอย่างดี...การเล่าเรื่องก็เป็นคิลปะอีกแขนงหนึ่ง ซึ่ง ‘มดน้อย’ ได้แสดงถึงความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาและความชำนาญในกลวิธีการเล่าเรื่องที่สนุกสนาน และมีสาระใน ‘การผจญภัยที่เนปาลฯ’

ขอเรียนว่า หนังสือวิทยุสรัญรวมย์ ฉบับที่ 22 ยังมีเรื่องราวซึ่งทรงคุณค่าอีกหลากหลายที่รอการอ่านของคุณอยู่ครับ.

ด้วยความปรารถนาดี

(ประภัสสร เสริกุล)

บรรณาธิการ